

ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ

ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ, ಎಂ.ಎ.

ಮುನ್ನುಡಿ :

ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.ಎ.

ಶಾರದಾ ಮಂದಿರ

ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ, ಮೈಸೂರು

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200860

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^{K 81.6}
P 22 R Accession No. K 5529
Author *అచ్యుతాచార్యులు.*
Title *(కవిత్వ) కవిత్వములు 1955*

This book should be returned on or before the date
last marked below.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಕಾವ್ಯಮಾಲೆ --- ೨೫

ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ

ಮಹಾ ಕವಿ ಸಮಾಧೀನ ಸೂತ್ರಸ್ಯವಾಸ್ತವೇ ಗತಿ-ಕಾಳಿದಾಸ

ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ, ಎಂ. ಎ.

ಶಾರದಾ ಮಂದಿರ
ಕೃಷ್ಣರಾಜವನಂ ಮೈಸೂರು

Editor and Publisher
H. M. SHANKAR NARAYAN RAO, M.A.
Assistant Professor
and Head of the Department of Kannada
Sarada Vilas College, Mysore

ನೊಂದಲ ಮುದ್ರಣ ೧೯೫೫

ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಕಗಳೂ ತೆರಿಕರವು

ಬೆಲೆ : ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿ ೪-೦-೦
ಕ್ಯಾಲಿಕೊ ಪ್ರತಿ ೬-೦-೦

ಮುದ್ರಕರು :

ಜಿ. ಎಚ್. ರಾಮರಾವ್, ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್
ಮೈಸೂರು

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕಾಳಿದಾಸನು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ ; ಭಾರತೀಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕವನು ; ಅವನಿಗಿಂತ ಮಾಘ ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಒಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಭಿರುಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. ಕಾಳಿದಾಸನು ಶ್ಲೇಷ ಯಮಕಾನುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಪಂಡಿತ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯಬಲ್ಲನು ; ಆದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಮೋಹವಿಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿ ಸರಳಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಅವನು ಎಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಇಂದಿಗೂ ಅವನ ರಘುವಂಶವನ್ನು ಬಾಲಸಾಠವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ—ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಸುವಿನ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸುವಂತೆ. ಸರಳವಾದದ್ದಕ್ಕೂ ಸುಲಭವಾದದ್ದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋದಕಪ್ರಿಯನು ಮೆಚ್ಚದಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಲಿಗೂ ಹಸುವಿಗೂ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆಯಾದೀತೇ? ಹಾಲು ಬಾಲರಿಗೂ ಬೇಕು, ವೃದ್ಧರಿಗೂ ಬೇಕು.

ಭಾರತೀಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಯಾದ—ಅಥವಾ ಕೆಲವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ—ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಶ್ವಕವಿಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯನಾಗಿರುವ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಭಾರತೀಯನು ವಿದ್ಯಾವಂತನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಆದರೆ ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ದೂರವಲ್ಲ ; ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಪಡಬೇಕಾದ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೂರನೆಯ ಒಂದು ಪಾಲು ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟರೂ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸವಿಯಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಧನಕನಕಗಳಿಗಾಗಿ, ಜೀವನನ್ನು ತೆಯ್ಯಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ; ಹಣಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬಂದಿದೆ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಓದು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಟ್ಟ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ. ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದಿರುವ ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಯಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಮಿಕ್ಕವರು ಅವನ ಭಾವಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಅವರಾರಿಗೂ ಬಂದ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣ, ಹಿಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆಲ್ಲರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ತಿಳಿವೇ ಇದ್ದು, ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಭಾಷಾಂತರವು ಭಾಷಾಂತರವೇ. ಎಷ್ಟು ಇನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಲಿ, ಅದು ಮೂಲದಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಸಮರೂಪವಾದ ಒಳಮೈಯೂ ಭಾಷಾಶೈಲಿರೂಪವಾದ ಹೊರಮೈಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು 'ವಾಗರ್ಥ' ಗಳಂತೆ ಏಕಜೀವವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ; ಇವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗದ್ಯಕಾವ್ಯವಾದರೆ ಅದರ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸಯವನ್ನು ಮೊರಕಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ಕವ್ಯಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸಯವೆಷ್ಟು ನುಖ್ಯವೋ ಪ್ರತಿಪಾದವೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ರೀತಿರಾತ್ಮ್ಯ ಕಾವ್ಯಸ್ಯ' ಎಂಬ ಸೇಳಿಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮೂಲವನ್ನು ಓದಬಲ್ಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಭಾಷಾಂತರದಿಂದ ಅದಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಬೇಕು, ಸಂತೋಷಪಡೆಯಬೇಕು. ಉತ್ತಮಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದು, ರಸಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಜೀವಾಳವನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದು, ಮೂಲದ ಬಣ್ಣ, ಭಾಯಿ, ಕಾಂತಿ, ಕೆಡದಂತೆ, ಅಥವಾ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವಂತೆ ತರಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಗಳಾದರೆ—ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ ಸಹವರ್ತನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರೋಫ್ಯುಫೋಸಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನೂ

ರೂಢಿಯನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡ, 'ಚಂದ್ರಮುಖಿ' 'ಪಾದಕಮಲ' ಎಂಬುದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರೆ ವಿಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ; ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಗೆ ನೈಜವಾಗಿರುವ ನಾದಮಾಧುರ್ಯವೇ ಬೇರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ನೈಜವಾಗಿರುವ ನಾದಮಾಧುರ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ—ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ—ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ; ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಎಷ್ಟೋ ಮಾತುಗಳು ಕನ್ನಡದ ಕೋಶವನ್ನು ತುಂಬಿವೆ.—ಗದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸ್ವಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬರೆದರೆ ಯಾರೂ ಅಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ.—ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅವು ಅವಶ್ಯಕವೂ ಅನೇಕ್ಷಣೀಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಕ್ತಾಲು ಮೂರುವೀಸಸಾಲೆಲ್ಲಾ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಅನುಷ್ಟುಪ್ಪು ಅಥವಾ 'ಶ್ಲೋಕ'ವೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ—ಹಳಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದರೂ ಕ್ಲೇಶಪಟ್ಟು ಬರೆದದ್ದು ನಾಲ್ಕೋ ಆರೋ ಸಿಕ್ಕಿಯಾವು. ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತಗಳೂ ಉತ್ಪಲಮಾಲಾದಿ ಆರು “ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ” ವೃತ್ತಗಳೂ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದುವು ಇವೂ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ.—ಅನೇಕ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ವೀರಶೈವ ಕಾಲದಿಂದ ಮುಂದೆ ಹಾಡು ವೃತ್ತಗಳುಳ್ಳ—ದ್ರಾವಿಡ ಭಂದಸ್ಸಿನ—ಕಾವ್ಯಗಳೇನೋ ಬಂದುವು. ಆ ರೂಢಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕೃತವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತವಾದದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಾಳಿದಾಸಾದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ, ಅವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭಂದಸ್ಸೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಸೌಖ್ಯ ಅವುಗಳ ವಾಗ್ಗುಂಫನದಿಂದ, ಭಂದಸ್ಸಿನ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ. ಇದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಆಯಾ ವೃತ್ತದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕನ್ನಡ ಭಂದಸ್ಸನ್ನಾದರೂ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅಂಥ ಹಿಂದಿನವು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ, ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು, ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಎಂ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಮುಂತಾದವರು ರಘುವಂಶ ಮೇಘ ಸಂದೇಶಾದಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನನಗೇನೋ 'ಅಥ ಪ್ರಜಾನಾಮಧಿಪಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಜಾಯಾಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಿತ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾಂ' ಎಂಬುದನ್ನಾಗಲಿ - ತೇ ಚ ಪ್ರಾವುರುದನ್ವಂತಂ ಬುಬುಧೇ ಚಾದಿಪೂರುಷಃ' ಎಂಬುದನ್ನಾಗಲಿ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಪೇಲವವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾ ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟರು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲವರಾಗಿ ರಘುವಂಶವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮತುಸಂಹಾರ ಮೇಘಸಂದೇಶ ಕುಮಾರಸಂಭವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಅವರ ಕೈ ಕುದುರಿದೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಇಂಪನ್ನಾ ಬಲ್ಲವರಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಔಚಿತ್ಯದಿಂದ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಛಂದಸ್ಸನ್ನು— ಬಗೆಬಗೆಯಾದ ಹಳೆಯ ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು— ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಲಕ್ಷಣ ಔಚಿತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಳಿದಾಸನು ದೊಡ್ಡ ಕವಿ, ವರಕವಿ. ಅಂಥವನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವುದಕ್ಕೂ, ಕೂಡ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕು. ನಾನು ಈಗ್ಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಯೇ ರಘುವಂಶವನ್ನು ಓದಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಓದು ತಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ—ಓದಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಸೊಗಸು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಆತುರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದರೆ ಕವಿಗಾಗಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಾಗಲಿ ಕನ್ನಡಿಸದವರಿಗಾಗಲಿ ನ್ಯಾಯ ಸಂದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ—ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಆತುರ ದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆಯೋ, ಸರಿಯಾದ ಹದಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆಯೋ, ಕಂಡರೂ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾಂತರವು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ :—

೧. ಕುಲಸತಿ ತೋರಿಸಿದಿಲೆವನೆಯೊಳು ಅ ನರಪ ದಿಲೀಪನು ಪುಗುತಂದು
 ಸುತ್ತಿ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯೊಡನೆ ಕುರಾಂಕುರ ತಲ್ಪದೊಳಿರುಳನು ತಾಂ ಕಳೆದು
 ಶಿಷ್ಯರ ವೇದಾಭ್ಯಾಸದ ಘೋಷದೊ ಸಿತಿ ಕೊನೆಗೊಂಡುದ ಸಲ ತಿಳಿದು
 ಮುದದಿಂ ಸತಿವೆರಸೊಡನೆಳ್ಳತ್ತನು ನೇಸರಿನುದಯದೊಳಂತಂದು ||
೨. ಕರುವಿದರ ನಂದಿದಿದು ಕಂದಮೂಲವನುಂದು ದಿನವು ನೀನಿಂತು ನಡೆದು
 ವಿದ್ಯೆಯನು ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದಲಿಂತಂತು ಹಸುವನಿದನೊಲಿಯಬಹುದು ||
೩. ಅಸಿಯಳಾದರು ನೀನು ಕೊಡಸೀರನೊಲಿದೆರೆದು
 ಬೆಳಸಿರುವ ಈ ಮಾವಿನೆಳಸಸಿಗಳಿಂದೆ
 ಮತ್ತೆ ಮೊಗಸತ್ತಿರುವ ಏಣಿಪ್ಪಂದಗಳಿಂದೆ
 ಪೂಜಪಟ್ಟಿ ಬರುವಿನಕೆ ಮುದವೀಯುತ್ತಿಹುದು ||
೪. ಜನನಿಯರ ಅನಂದಜಲದಿಂದ ಮೊದಲಾದ
 ರಘುಮಂಶಕೇತುಸಿನ ಅಭಿಷೇಕವದನು
 ಪೃಥ್ವಿಮಂತ್ರಿಗಳಂದು ಹೊಂಗೆದಗಳಲಿ ತಂದ
 ತೀರ್ಥಾಂಬುವನ್ನೆರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು ನಲಿದು ||
೫. ಹೊಳೆಕಡಲುಕೊಳಗಳಿಂದುದಕವನು ಮೊಗಮೊಗಿದು
 ಮಂಗರಕ್ಕಸರೊಪ್ಪೆಯರೆಲ್ಲರುಂ ತಂದು
 ಬಿಷ್ಣುಸಿನ ಸತ್ತಿಯೊಳು ಸುರುವಿದರು ಮೋರಗಳ
 ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಿಯೊಳು ಮಳೆಗರೆವಪೋಲು.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು
 ಕನ್ನಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಇವು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿವೆ, ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾ
 ಗಿವೆ, ಭಾವಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ರಮ್ಯವಾಗಿವೆ.
 ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಸುಂದರ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಜನ
 ವನ್ನೂ ಪಡೆದಾರೊಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು
 ೨-೬-೧೯೫೫ }

ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಕೃತಜ್ಞತೆ

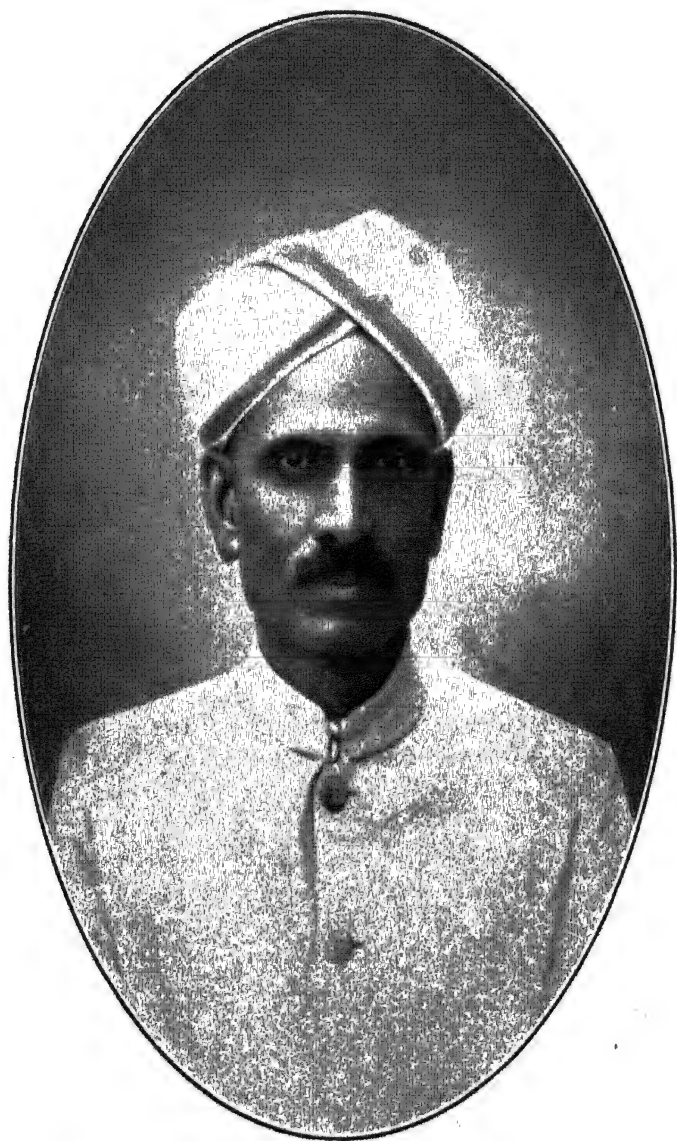
‘ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ’ ದ ಪ್ರಕಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟರ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಿಯಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡು, ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿದ ‘ಕರುಣಾಳು ಬೆಳಕು’ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ತಳುಕಿನ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೃತಿ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಪಡಿಯಚ್ಚನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ರಾಮರಾಯರು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ನನ್ನ ಹಿತೈಷಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಶಾರದಾಮಂದಿರ
ಕೃಷ್ಣರಾಜವನಂ
ಮೈಸೂರು
೨೦-೬-೫೫

ಎಚ್. ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್,
ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರಿಯ ಗುರುಗಳಾದ

ಶ್ರೀ ತಳುಕಿನ ನೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ

ಕನ್ನಡವನ್ನೋದಿಸಿದರೆನ್ನೊಳಂದಕ್ಕರೆಯನೆರೆದು ಪಾಲ್ಪವಿಯ

ಮುಡುಪಿದನು ಕೊಳುವುದಿಂದಾಕೃತಿಯ ಬಲದೊಳನುವದಿಸಿದೀ ಕೃತಿಯ.

ಅರಿಕೆ

ಶ್ರೀಶಾನುಗ್ರಹವೂ ಗುರುಜನಕೃಪೆಯೂ ಒದಗಿ ಬಂದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಮಹಾಕವಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಾಶನದೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಸತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಓದಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಮುಡಿಸಿ ಹರಸಿ ಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಈ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಧನ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿರಿಯರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಹರಕೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಮ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ನನ್ನ ಈ ಅನುವಾದಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಹೀಗೆ ಅಂದವಾದ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹೃದಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾರಾಜರವರ ಕಾಲೇಜು ಎಸ್. ವಿ. ಹರಮೋಕ್ಷರಭಟ್ಟ

ಮೈಸೂರು

೧೦-೬-೫೫

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	iii
ಕೃತಜ್ಞತೆ	viii
ಅರಿಕೆ	xi

ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ

೧ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಾಭಿಗಮನ	೧
೨. ನಂದಿನೀವರಪ್ರಸಾದ	೧೩
೩. ರಘುರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ	೨೮
೪. ರಘುದಿಗ್ವಿಜಯ	೪೨
೫. ಅಜಸ್ವಯಂವರಾಭಿಗಮನ	೫೪
೬. ಸ್ವಯಂವರವರ್ಣನೆ	೭೦
೭. ಅಜಸಾಣಿಗ್ರಹಣ	೮೮
೮. ಅಜವಿಲಾಸ	೯೭
೯. ಮೃಗಯಾವರ್ಣನ	೧೧೦
೧೦. ರಾಮಾವತಾರ	೧೨೮
೧೧. ಸೀತಾವಿವಾಹ	೧೩೮
೧೨. ರಾವಣಸಂಹಾರ	೧೫೮
೧೩. ದಂಡಕಾಪ್ರತ್ಯಾಗಮನ	೧೭೨
೧೪. ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗ	೧೮೮
೧೫. ಶ್ರೀರಾಮಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ	೨೦೬
೧೬. ಕುಮುದ್ವತೀಪರಿಣಯ	೨೧೮
೧೭. ಅತಿಥಿರಾಜ್ಯಭಾರ	೨೩೬
೧೮. ವಂಶಾನುಕ್ರಮ	೨೪೬
೧೯. ಅಗ್ನಿವರ್ಣಶೃಂಗಾರ	೨೫೭

ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ

ಮೊದಲನೆಯ ಸರ್ಗ

ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಾಭಿಗಮನ

೧

ವಾಗರ್ಥದಂತನಿಶಮೊಡನೆರೆದು ಶೋಭಿಸುವ ಜಗದ ತಾಯ್ತಂದೆಯರನು
ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರರ್ಕಳನು ವಾಗರ್ಥದರಿವಿಗಿಂದೆರಗಿದಪೆನು.

೨

ಸೂರ್ಯನಿಂದೊಗೆದ ಕುಲವೆತ್ತ ಣದು ಅಲ್ಪವಿಷಯಜ್ಞಮತಿಯೆತ್ತ ಣದಿದು ?
ಮೋಹದಿಂದೆಳಸಿದನು ದುಸ್ತರದ ಸಾಗರವ ತೆಪ್ಪದೊಳು ದಾಂಟಲೆಂದು.

೩

ಕವಿಯ ಜಸವನು ಬಯಸಿದೆಗ್ಗನಿರದಿಂದು ನಾನಪಹಾಸ್ಯಕೆಡೆಯಾದೆನು
ಉನ್ನತನಿಗಿಟುಕಲಿಹ ಫಲಕೆಳಸಿ ಕೈನೆಗಪಿದಾಕುಳ್ಳಗೆಣೆಯಾದೆನು.

೪

ಅಲ್ಲದಿರೆ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗೆಳೆಸಗಬೊಂದು ವಾಗ್ಧ್ವಾರದೊಳು ಸರಿದು ಸಂದು
ಬಿಜ್ಜದಿಂದಣಿಗೈದ ಮಣಿಗಣದೊಳಿಹ ಸೂತ್ರದಂತೆನ್ನ ಗತಿಯಪ್ಪುದು.

೫

ಜನನಾದಿಯಿಂದಮಳರಾದರನು, ಫಲ ದೊರಕುವನ್ನೆವರಮೆಸಗುವರನು,
ಕಡಲವರೆಗಿರುವಿಳೆಯನಾಳ್ವರನು, ತೇರಿನೊಳು ದಿವಿಯವರಿಗೈದುವರನು,

೬

ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಹೋಮಾಗ್ನಿಯುಳ್ಳರನು, ತಪ್ಪಿತಕೆ ತಗುವನಿತೆ ದಂಡಿಪರನು,
ಬೇಪ್ಪನಿತನೆರೆದವರಿಗೀವರನು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೇಚ್ಚರಿದರ್ಪರನು,

೭

ತ್ಯಾಗಕೆಂದೈಸಿರಿಯ ಗಳಿಪರನು, ದಿಟಕೆಂದೆ ಮಿತವಚನವುಳ್ಳವರನು,
ಜಸಕೆಂದೆ ಜಯವನೆಳಸಿರ್ಪರನು, ಸಂತಾನಕೆಳಸಿ ಗೃಹಿಯಾದವರನು,

೮

ಬಾಲ್ಯದೊಳು ವಿದ್ಯೆಗಳಿಸಿದರನು, ಹರಯದೊಳು ವಿಷಯಸುಖಕಿಚ್ಚಿಪರನು
ಮುಪ್ಪಿನೊಳು ಮುನಿವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳರನು, ಯೋಗದಿಂದಂತ್ಯದೊಳು
ಮೈಯನುಳಿವರನು,

೯

ಅಲ್ಪವಾಗ್ವಿಭವನಾಗಿದೊಡಂ ತದ್ಗುಣಗಳೆನ್ನ ಕಿವಿವೊಕ್ಕನೆಂದು
ಚಾಪಲ್ಯ ಚೋದಿಸಿರಲಾ ಮಹಾರಘರಾಜರನ್ನಯವನೊರೆವೆನಿಂದು.

೧೦

ಗುಣದೋಷಮಂ ಪೇಳ್ವ ಸತ್ಪುರುಷರೀಕೃತಿಯನಾಲಿಸಲ್ಪಹರಹುದು
ಕಾಂಚನದ ಶುದ್ಧತೆಯೊ ಕಾಳಿಮೆಯೊ ತೋರ್ದವುದು ಬೆಂಕಿಯೊಳ
ಗುರುಹಿದಂದು.

೧೧

ವೇದಗಳಲೋಂಕಾರವೆಂತಂತು ಬುಧಮಾನನೀಯನೆನಿಸಿದ ನೃಪನು
ಖ್ಯಾತ ವೈವಸ್ವತನು ಆ ಮಹೀಪಾಲರೊಳು ಮೊದಲಿಗನು ತಾನಿದನು.

೧೨

ಆ ನಿರ್ಮಲಾನ್ವಯದೊಳೊಗೆದನು ದಿಲೀಪನೆನುವತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧನು
ಇಂಗಡಲಿನಿಂದಲೊಗೆದ್ದಿತಂದ ಇಂದುವೊಲು ರಾಜೇಂದುವೆಸೆದಿದನು.

೧೩

ಅಗಲವಾದೆದೆಯವನು ಸಾಲದಂತುನ್ನತನು ವೃಷಭಭುಜಶಿರನು ನೃಪನು
ನಿಜಕರ್ಮಕೊಪ್ಪು ವೊಂದಂಗದಿಂದಾಕ್ಷಾತ್ರ ಧರ್ಮದವೊಲವನಿದನು.

೧೪

ರೂಪಕೊಪ್ಪುವ ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿಗನುಗುಣವೆನಿಸುವಾಗಮುಚ್ಚ ತೆಯೆಸೆವುದು
ಆಗಮುಚ್ಚ ತೆಗೆಣೆಯ ಆರಂಭವಾರಂಭಕೆಣೆಯ ಫಲಸಿದ್ಧಿಯಿಹುದು.

೧೫

ಎಲ್ಲವನು ಮಾರಿಸುವ ಬಲದಿಂದಲೆಲ್ಲವನು ಕಡೆಗಣಿಪ ತೇಜದಿಂದೆ
ಎಲ್ಲಕಿಂತೆತ್ತರದ ತನುವಿಂದಲುರ್ದಿಯನು ಮಾರಿದನು ಮೇರು ತೆರದೆ.

೧೬

ಭೀಮಕಾಂತಂಗಳಾದರಸುಗುಣಗಣಗಳಿಂದಾಶ್ರಿತರಿಗುರ್ವಿಶನು
ಜಲಜಂತುರತ್ನಗಳನಾಂತಬ್ಧಿವೋಲಧ್ಯಷ್ಯನುಮಹನು ಸೇವ್ಯನುಂ ಅಹನು.

೧೭

ಮನುಮಾರ್ಗಮಂ ತ್ಯಜಿಸದೊಗೆರೆಯನಾದೊಡಂ ತುಳಿಯದಿಹರಿವನ ಜನರು
ಉತ್ತಮನಿಯಂತಾರ ನಡೆಯಿಸುವ ತೇರ್ಗಾಲಿ ಜಾಡನಿಸುಳಿಯದವೊಲು.

೧೮

ಜನರೆಲ್ಲರೇಳಿಗೆಯ ನೆನೆದೆ ದಲ್ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಂಡನು ದಿಲೀಪ ನೃಪನು
ಮತ್ತೆ ಸಾಸಿರ್ದಡಿಯನೊಲಿದೀಯಲೆಂದೆ ದಲ್ ರವಿ ನೀರನೀಂಟಿದವನು.

೧೯

ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಕುಂತಿತಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಾ ಧನುವಿಗೇರಿಸಿದ ಮೌರ್ವಿಯೊಂದು
ಅರ್ಥಸಾಧನಗಳೇ ದ್ವಯಗಳಿಗೆ ಉಪಕರಣಮಾತ್ರದೊಲು ಪಡೆಯಿದುರ್ದು.

೨೦

ತನ್ನೊಳಗ ತೋರದೆಯೆ ಮುಖಚರ್ಯೆಯನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೃದ್ಗತದ
ನೃಪನುಪಾಯಂಗಳು ಫಲಾನುಮೇಯಂಗಳಾ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರದವೊಲು.

೨೧

ಗಳಿಸಿದನು ಧರ್ಮವನನಾತುರನು, ದೇಹವನು ರಕ್ಷಿಸಿದನತ್ರಸ್ತನು,
ನಿರ್ಲೋಭನರ್ಥವನು ಗಳಿಸಿದನು, ಸುಖವನನುಭವಿಸಿದನನಾಸಕ್ತನು.

೨೨

ಜ್ಞಾನದೊಳು ಮೌನವನು, ಶಕ್ತಿಯೊಳು ಸಹನೆಯನು, ತ್ಯಾಗದೊಳು
ನಿಃಸ್ತುತಿಯನು,
ಕೂಡಿಸಿರಲವಿರೋಧದಿಂದಿರುವ ಗುಣಗಳಿವು ಒಡಹುಟ್ಟುಗಳತೆರದೊಲಿಹವು.

೨೩

ವಿಷಯಸುಖವಶವರ್ತಿಯೆನಿಸದನು ವಿಧ್ಯೆಗಳ ತುಟ್ಟತುದಿ ಮುಟ್ಟದವನು
ಧರ್ಮರತನಾದವನು ಜರೆಯಿಲ್ಲದೊಂದು ವೃದ್ಧಿತ್ವವನು ಪಡೆದವನು.

೨೪

ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರ ನಿತ್ಯಭರಣಶಿಕ್ಷಣರಕ್ಷಣಾದಿಗಳನೆಸಗಿದಂದು
ನೃಪನೆ ದಲ್ ತಂದೆಯೆನೆ ಜನ್ಮಕಾರಣ ಮಾತ್ರರಹುದು ನಿಜಜನಕರವರು.

೨೫

ಸ್ಥಿತಿಗಿಂದೆ ದಂಡ್ಯರನು ದಂಡಿಪನು, ಸಂತಾನಕೆಂದೆ ಸತಿಯರ ಪಡೆನನು,
ಬುಧನೊಳಾ ಅರ್ಥಕಾಮಂಗಳುಂ ಧರ್ಮಪುರುಷಾರ್ಥಕೆಂದಿವುದೈಸೆ !

೨೬

ಬೀಳ್ತೆಗೆಂದಿಳೆಯನು ನೃಪಾಲಕನು, ಬೆಳೆಗೆಂದು ನಾಕವನು ದೇವೇಂದ್ರನು,
ಹಿಳಿಯುತಿರ್ವರುಮುಖಯಲೋಕವನು ಸಿರಿಯ ಕೊಳುಕೊಡೆಯಿಂದೆ
ಪೋಷಿಸಿದರು.

೨೭

ಪೊರೆಯುತಿರುವರಸಿನ ನೆಗಳ್ತೆಯನು ಅನುಕರಿಸದಿರಂದನ್ಯನೃಪರು
ಪೆರರೊಡವೆಯೊಳು ಸಲದೆ ' ಕಳವು ' ವಾಚಕಶಬ್ದ ಗತಮಾತ್ರ
ಮಾದುದೆನಲು.

೨೮

ಹಗೆಯಾದರೂ ಸರಿಯೆ ರೋಗಿಗೊಪಧಂತೆ ಒಳ್ಳಿದನು ಹಿತನನಹನು,
ಪ್ರಿಯನಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಹಾವಗಿದ ಬೆರಳವೊಲು ಕೆಟ್ಟವನು ತ್ಯಾಜ್ಯನಹನು.

೨೯

ಬ್ರಹ್ಮನು ದಿಲೀಪನನು ಪೃಥ್ವ್ಯಾದಿ ಭೂತಕಾರಣವಸ್ತು ಪರಿಕರದೊಳು
ಸೃಜಿಸಿದನಲ್ಲದೊಡೆ ಗುಣಗಳವು ತಾಂ ಪರಾರ್ಥಕಪರಮವ್ವುದೇತು !

೩೦

ಕಡಲೆ ಪೇರಗಳೆನಲು ಕಡಲ ದಡವದುವೆ ದಲ್ ಮದಿಲೆನಲು ಮೆರೆವಿಳೆಯನು
ಪೊಳಲೊಂದನೆಂತಂತೆ ಶಾಸಿಸಿದನನ್ಯರಾಜಾಜ್ಞೆ ತಾನಿಲ್ಲದುದನು.

೩೧

ಅವನ ಸತಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗುಣಯುತಳು ವರಮಗಧವಂಶದೊಳು ಹುಟ್ಟಿದವಳು
ಆ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯಿದಳಧ್ವರವ ಬೆಳಗುತಿಹ ಹೆಸರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣೆವೊಲು.

೨೦

ಭಾವಿಸಿದನಂತವುರದರಸಿತಿಯರಧಿಕ ಜನರಿದೊಡಂ ತನ್ನನಂದು
ಆ ಮನಸ್ವಿನಿ ಮತ್ತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರಿನಾ ನೃಪನು ಸಲೆ ಸಪತ್ನೀಕನೇಂದು.

೨೧

ಆತ್ಮಾನುಗುಣಸತಿಯೊಳಾ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯೊಳಂದಾತ್ಮಜನ್ಮನನು ತಾನು
ಪಡೆಯುವ ಕುತೂಹಲದೊಳಾ ಬಯಕೆಯಾಸೆಯೊಳು ಕಾಲವನು
ಕಳೆಯುತ್ತಿಹನು.

೨೨

ಧರಣಿಪನು ಬಳಿಕ ಸಂತಾನಾರ್ಥಮಾದನುಷ್ಠಾನಗಳನೆಸಗಲೆಂದು
ನಿಜಭುಜದಿನಿಳುಹಿಸಿದ ಜಗದ ಗುರುಭಾರವನು ಸಚಿವರೊಳಗಿರಿಸಿದನು.

೨೩

ಪುತ್ರಕಾಮನೆಯಿಂದಲಾ ಬಳಿಕ ದಂಪತಿಗಳಿರ್ವರುಂ ಶುದ್ಧರೆನಿಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮನನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸುತೆ ಗುರು ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕೆ ಹೊರವಂಟರು.

೨೪

ಮಧುರತರ ಗಂಭೀರ ಘೋಷದ ವರೂಢವನು ನಲಿದೇರಿ ಹೊರವಂಟರು
ಸೆಳೆಮಿಂಚು ಸುರಗಜಗಳೇರಿ ನಡೆವಂದದೊಳು ಮಳೆಗಾಲದಂಬುವನು.

೨೫

ಪೀಡೆ ತಗದಾಶ್ರಮಕ್ಕೆಂದು ಮಿತಪರಿವಾರದೊಡಗೂಡಿ ತೆರಳಿದವರು
ಸೇನೆಯಿಂದಾವೃತರವೋಲಿದರ್ಪನುಭಾವದತಿಶಯದೊಳಂದು ಮೆರೆದು.

೨೬

ಸಾಲಪರಿಮಳವೆರೆದು ವನರಾಜಿಯನು ತೊನೆದು ಹೂಹುಡಿಯ ಹರಹಿ ತಂದು
ಸೋಂಕಿಗಿನಿದನೆ ಸುಳಿದು ತಣ್ಣನೆಯ ತೆಳುಗಾಳಿ ಸೇವಿಸಿದುದವರನಂದು.

೨೭

ರಥದ ನೇಮಿಯ ದನಿಯನಾಲಿಸುತೆ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಪಡ್ಜವನು ಹೋಲುತಿರುವ
ನವಿಲುಗಳ ಇರ್ತೆರದ ಕೇಕೆಯನು ದಂಪತಿಗಳಾಲಿಸುತ್ತೈತಂದರು.

೪೦

ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣೆ ರಳೆಗಳು ತೇರು ಬಳಿ ಬಂದೊಡನೆ ದಾರಿಯನು ಬಿಟ್ಟು ಸರಿದು
ನೋಡುತ್ತೆ ನಿಂದಂದು ತೆರಳಿದರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯ ನೆನೆದು.

೪೧

ಕಂಬವನು ನಿಲಿಸದೆಯೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ತೋರಣದ ಮಾಲೆಯೊಲು ಮೆರೆವ
ಸಾಲ್ವಿಡಿದ ಕಲರವದ ಸಾರಸವ ನೋಡಿದರು ದಂಪತಿಗಳೆತ್ತಿ ಮೊಗವ.

೪೨

ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸಿದ್ಧಿಯನು ಸೂಚಿಸುತಲನು ಕೂಲ ಮಾರುತನು ಸುಳಿಯುತಿರಲು
ತೆರಳಿದರು ತುರಗಗಳ ಧೂಳು ಸಲೆ ಕವಿಯದಿಹ ಮುಂಗುರುಳು ಹಾರುತಿರಲು.

೪೩

ದಾರಿ ಬಳಿ ಕೆರೆಗಳೊಳು ತೆರೆತೆರೆಯ ತುರುಗೊಳು ತಣ್ಣೆಡಿದು ಸುಳಿವೆಲರನು
ಸವಿದು ನಲಿದೈದಿದರು ತಮ್ಮ ಸಿರಿಗಣೆಯೆನಿಸ ತಾವರೆಯ ನರುಗಂಪನು.

೪೪

ಯೂಪಚಿಹ್ನಗಳಿರುವ ತಾನೆ ದತ್ತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲಂದು ನೆರೆದು
ಯಾಜಕರು ಕೊಟ್ಟಘೃವನು ಪಡೆದು ಗೈದ ನಲ್ವರಕೆಗಳನಾಂತು ನಡೆದು;

೪೫

ಅಗಳೆಯೆ ಕಾಯಿಸಿದ ನರುನೆಯ್ಯನೊಯ್ದು ತರುವಾ ಗೊಲ್ಲ ಮುದುಕರಿಂದೆ
ದಾರಿಯಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಾಡುಮರಗಳಿಗಿರುವ ಹೆಸರುಗಳ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ;

೪೬

ಪರಿಶುದ್ಧ ವೇಷರವೈದುತಿರಲೊಂದಧಿಕ ಶೋಭೆಯೊಳು ಮೆರೆದರಂದು
ಚಿತ್ರೆಯುಂ ಚಂದ್ರನುಂ ಹಿಮವಳಿದಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯೊಳೊಡವೆರದವೋಲಿದರು.

೪೭

ಸೌಮ್ಯದರ್ಶನನಂತು ನಿಜಕಾಂತೆಗದನದನು ತೋರಿಸುತ್ತಲೈದುವಂದು
ಪಥವೆನಿತು ಕಳೆದಿರುವುದೆನುವುದನು ಅರಿಯನು ಬುಧೋಪಮನು
ಭೂಪಾಲನು.

೪೮

ದುಷ್ಟಾಪಯಶನು ಮಹಿಷೀಸಖನು ಮೇಣಾಶ್ರಾಂತವಾಹನನು ಭೂಪಾಲನು
ಸಂಜೆಯೊಳು ತಾನಂದು ಸಂಯಮಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ತಪೋವನವನ್ನೈತಂದನು.

೪೯

ತಾಂ ಸಮಿತ್ ಕುಶಫಲಂಗಳನು ಕೊಂಡಾ ನನಾಂತರದಿಂದೆ ಮರಳುತಿರುವ
ಆ ಅದೃಶ್ಯಾಗ್ನಿಯಿಂದಿರ್ದಿಗೊಂಡರೆನಯೊಡನೆ ಒಳವೊಕ್ಕ ಮುನಿಗಳಿರುವ ;

೫೦

ಆಲವಾಲಾಂಬುವನು ಕುಡಿವ ಹಕ್ಕಿಗಳೊಂದು ನಂಬುಗೆಯ ಗಳಿಸಲೆಂದು
ಸೇಕಾಂತದೊಳು ಸರಿದು ಮುನಿನಧುಗಳುಳಿದಿರುವ ವೃಕ್ಷಮೂಲಂಗಳಿರುವ ;

೫೧

ಬೈಗು ಬಿಸಿಲಾರುತಿರೆ ಗುಡ್ಡೆಗೈದಿರುವ ಆ ನೀವಾರರಾಶಿಯೆಡೆಯೆ
ಎಲೆವನೆಯ ಅಂಗಳದೊಳೆರಳೆವಿಂ ಡೊಲಿದಾಡಿ ಮಲಗಿ ಮೆಲುಕಾಡುತಿರುವ;

೫೨

ಉರಿಗೊಳಿಸಿದಗ್ನಿಯನು ಸೂಚಿಸುವ ಹೋಮಗೈದಾಹುತಿಯ ಕಂಪನುಗುವ
ಗಾಳಿಯಲಿ ಬೀಸಿಬಹ ಹೋಗೆಯಂದು ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ದುವನ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ.

೫೩

ಬೊಗಸೆ ನೀವಾರಗಳನೊಲಿದು ಮೆಲುವಾತುರದೊಳೆಲೆಮನೆಯ
ಬಾಗಲಿನೊಳು
ರಿಸಿವೆಣ್ಣಳಕ್ಕರೆಯ ಮಕ್ಕಳೊಲಡ್ಡ ವಿರುವೆರಳೆವಿಂ ಡೆಸೆಯುತಿರುವ.

೫೪

ಧರಣಿಪನು ಬಳಿಕ ಯಂತಾರನನು ಕುದುರೆಗಳ ದಣಿವಾರಿಸೆಂದೊರೆದನು
ಕೈಗೊಟ್ಟು ತೇರಿನಿಂದಿಳುಹಿದನು ಮಡದಿಯನು ತಾನುಮಾಬಳಿಕಿಳಿದನು.

೫೫

ಮಡದಿಯೊಡನೈತಂದ ಪರಮ ಸಂಪೂಜ್ಯನನು ನಯಚಕ್ಷುವೆನಿಸಿದನನು
ಸಭ್ಯರು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ಮುನಿಜನಗಳರ್ಚಿಸಿದರಾ ಪರಮರಕ್ಷಕನನು.

೫೬

ಸಂಜೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಾ ಬಳಿಕ ಸ್ವಾಹಾನ್ವಿತಾಗ್ನಿವೋಲಿಸೆವವನನು
ಸತಿ ಅರುಂಧತಿ ಸೇವಿಸಾ ತಪೋನಿಧಿಯನು ದಿಲೀಪನವಲೋಕಿಸಿದನು.

೫೭

ಆ ರಾಜರಾಣಿಯರು ಅವರುಗಳ ಪದಕಮಲಗಳಿಗೊಲಿದು ನಮಿಸಿದಂದು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಗುರುವಸಿಷ್ಠನುನುರುಂಧತಿಯುನುವರುಗಳ ಮನ್ನಿಸಿದರು.

೫೮

ತೇರ ಕುಲುಕಾಟದುರುಬಳಲಿಕೆಯನತಿಥಿಸತ್ಕಾರದೊಳು ಕಳೆದವನನು
ಕುಶಲವನು ಕೇಳಿದನು ಮುನಿವರನು ರಾಜ್ಯವೆನುವಾಶ್ರಮಮುನೀಶ್ವರನನು.

೫೯

ಆ ಬಳಿಕ ಸಾರ್ಥವಚನಂಗಳನು ವಿಜಿತಾರಿಪುರನು ವಾಚಾಲವರನು
ಅರ್ಥಪತಿ ನುಡಿದನು ದಿಲೀಪಭೂಪಾಲಕನಧರ್ಮನಿಧಿ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು.

೬೦

ಮಾನುಷದ ದೈವಿಕದ ಆಪದಗಳೆಲ್ಲವನು ನೀಂ ನಿವಾರಿಸುತಲಿರಲು
ನನ್ನ ಈ ಸಸ್ತರಾಜ್ಯಾಂಗದೊಳು ಮಂಗಳಂ ದಲ್ ಮೂಡಿ ಬೆಳಗುತಿಹುದು.

೬೧

ಹೇ ಮಂತ್ರವೇತ್ತಾರ! ದೂರದೊಳೆ ಹಗೆಗಳನು ತೊಡೆವ ತವಮಂತ್ರದೆದುರು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಲಕ್ಷ್ಯವನು ಭೇದಿಸುವ ನನ್ನ ಶರವಾಂತಿಹುದು ನಿರಸನವನು.

೬೨

ನೀಂ ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದಲಗ್ನಿಯೊಳು ಹವನಗೈದಾಜ್ಯಾದಿ ಹವನಿಚಯವು
ಮಳೆ ಬರದೆ ಒಣಗಿರುವ ಬೆಳೆಗಳನು ಹೋತ್ಯ ಕೇಳೋವಿ ತಾಂ
ಮಳೆಗರೆವುವು.

೬೩

ತಾಂ ನಿರಾತಂಕರು ನಿರೀತರು ಶತಾಯುಷರು ನನ್ನ ಆ ಸರ್ವ ಜನರು
ಆ ಎಲ್ಲ ಸೌಖ್ಯಕೆ ನಿಮಿತ್ತಮೀ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಮೆ ವಲಂ ಹೇ ಮಮ ಗುರು !

೬೪

ಬ್ರಹ್ಮವಂಶೋದ್ಭವನೆ ಗುರುವರನೆ ನನ್ನ ಶುಭಚಿಂತನದೊಳಿರಲು ನೀನು
ನನ್ನ ಸಂಪದಗಳೆಡೆವಿಡದೆ ತಾಮಾಪದಗಳಿಲ್ಲದೊಲು ಬೆಳೆಯವೇನು !

೬೫

ಈ ನಿನ್ನ ಸೊಸೆ ಸುದೃಷ್ಟಿಯೊಳನುರೂಪಸಂತಾನವನು ಕಾಣದಿಹೆನು
ಮುದಗೊಳಿಸದದರಿಂದಲಿನ್ನಿ ತರ ಸದ್ವೀಪಮೇದಿನಿಯುಮೀಯೆನ್ನನು.

೬೬

ಪಿಂಡವಿಚ್ಛೇದನವನೆನ್ನ ಸಮನಂತರದೊಳಾ ಪಿತ್ಯಗಳೂಹಿಸುವರು
ಶ್ರಾದ್ಧದೊಳು ತೃಪ್ತಿಯಪ್ಪಂತುಣರು ತಾಂ ಸ್ವಧಾಸಂಗ್ರಹಾಸಕ್ತರಹರು.

೬೭

ನನ್ನನಂತರದೊಳಿದು ದೊರೆವುದಸದಳನೆಂದು ನನ್ನಿವ ಜಲವನಿಂದು
ಪೂರ್ವಜರು ನಿಟ್ಟುಸಿರ್ಗರೆದು ನಸುಬಿಚ್ಚುಗಾದುದಕವನು ಕುಡಿವರಹುದು.

೬೮

ಯಜ್ಞ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನುಂ ಸಂತಾನಲೋಪದುಃಖಾತ್ಮನುಂ ಆದ ನಾನು
ಬೆಳಕು ಕಳ್ತಲೆಗಳಿಂ ತಳ್ತ ಲೋಕಾಶೋಕದಾ ಅಚಲದಂತಿರ್ಪೆನು.

೬೯

ವರತಪೋದಾನಂಗಳಿಂದೊಗೆದ ಪುಣ್ಯದೊಳು ಪರದ ಸುಖಮಾತ್ರವಹುದು
ಶುದ್ಧವಂಶದೊಳೊಗೆದ ಸಂತತಿಯನಿಹಪರಗಳೆರಡರಲು ಸುಖವಪ್ಪುದು.

೭೦

ನೇಹದಿಂದುವರೆದು ಬೆಳೆಯಿಸಿರುವೆವೆನೆಯ ಗಿಡು ಬಂಜೆಯಾದ ತೆರದೆ
ಸಂತಾನಹೀನನಾದೆನ್ನನಿಂದೆಂತು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂ ನೋಳ್ವಯ್ ವಿಧಾತ್ರಾ !

೭೧

ನೀರಾಟಕೆಳಸುತಿರುವಾನೆಗಾಲಾನವೆಂತುಮೃಳವನೀವುದಂತು
ಪಿತ್ಯ ಋಣವದೆನಗಿಂದಸಹ್ಯಸೀ ಡೆಯನೀವುದೋವೊ ಭಗವಂತ ತಿಳಿಯಯ್ !

೭೨

ತಾತ ಕೇಳಾ ಋಣವಿಮೋಚನೆಯ ಮಾರ್ಗವನು ನನಗರುಹಲರ್ಹ ನೀವು
ಇಕ್ಕನ್ನ ಕು ಭೂಮಿಸರ ದುಷ್ಟಾಪ್ಯಮಾದರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ದಲ್ ತ್ವದಧೀನವು.

೭೩

ಬಿನ್ನವಿಸಲೀತೆರದೊಳವನಿಪನು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮುನಿವರನು ಜಾನಿಸಿದನು
ಮೀಂಗಳೊಂದಿನಿಸುಮಲುಗದೆ ನಿಂದ ಮಡುವಿನೊಂದಂದದೊಳು
ತಾನಿದರ್ಪನು.

೭೪

ಬಳಿಕ ವಾಸಿಷ್ಠಮುನಿ ಭೂಪತಿಯ ಸಂತತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾರಣವನು
ಧ್ಯಾನದಿಂದಾಭಾವಿತಾತ್ಮನರಿತವನಿಪತಿಗೊರೆಯಲಂದನುವಾದನು.

೭೫

ಅಂದೊರ್ಮೆ ಸುರಪತಿಯನೊಲೈ ಸುತುರ್ವಿಗಿಂದೈದುತಿರುವವಸರದೊಳು
ನೀಂಬರುವ ದಾರಿಯೊಳು ಸುರತರುಚ್ಛಾಯೆಯೊಳು ಆ ಸುರಭಿ
ಮಲಗಿದರ್ಪಳು.

೭೬

ಈ ಋತುಸ್ನಾತೆಯನು ರಾಣಿಯನು ಧರ್ಮಲೋಪದ ಭಯದೊಳಂದು ನೆನೆದು
ಸುರಭಿಯನು ಆ ವಂದನಾರ್ಹಳನು ನಿಂದು ನೀಂ ವಂದಿಸದೆ ಬಂದೆಯಹುದು.

೭೭

ನನ್ನ ನೀನಾವೊಂದು ಕತದೆ ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆಯೊ ಅದರಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ
ನನ್ನ ಕರು ನಂದಿನಿಯನರ್ಚಿಸದೆ ಸುತರಾಗದಿರಲೆಂದು ಶಪಿಸಿತ್ತೈ ಕೊನೆಗೆ.

೭೮

ಆಗ ಕೇಳಾಕಾಶಗಂಗೆಯೊಳಗುದ್ಧಾಮ ದಿಗ್ಗಜವು ದನಿಗೈಯಲು
ನೀಂ ಕೇಳುದಿಲ್ಲದರ ಶಾಪವನು ಒಡನಿದರ್ಪ ಸಾರಥಿಯುಮದನರಿಯನು.

೭೯

ದೊರೆಯ ನೀಂ ತಿಳಿವುದಂದೆಸಗಿದವಮಾನದಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥಕೆಡರಾದುದು
ಏಳಿಗೆಯೆ ತಡೆಯಪ್ಪುದರ್ಚಿಸದೆ ಪೂಜ್ಯರನು ಮೀರಿ ಮರೆತ್ತಿದಿದಂದು.

೮೦

ವರುಣಕೈಕೊಂಡಿತನು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಯಾಗವನು ಹವಿಯನೊಲಿದೀವೆನೆಂದು
ಬಾಗಲೊಳು ಹಾವುಗಳು ಕಾದಿರುವ ಪಾತಾಳಲೋಕದಳು ಸುರಭಿಯಿಹಳು.

೮೧

ಆ ಹಸುವಿನೆಡೆಯೊಳವಳಣುಗಿಯನು ನಂದಿನಿಯನೊಳ್ಳಗೆಯೊಳೊಲಿದು
ನೀನು
ಮಡದಿಯೊಡನರ್ಚಿಸಲು ಕರೆವಳಾಮೋದವಡೆದವಳು ನಿನ್ನಾಸೆಗಳನು.

೮೨

ಹೋತೃ ತಾನಿಂತೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವನಿತರೊಳು ಹವಿಯ ಮುನಿವರನಿ
ಗೆರೆವ
ತುರುವು ಅನವದ್ಯೆ ನಂದಿನಿಯನುವಳ್ಳಿತಂದಳಡವಿಯಿಂದಾಶ್ರಮವನು.

೮೩

ಬೆಳ್ಳನೆಯ ನಸುಕೊಂಕಿದೆಳೆರೊಣೆಗಳೆಲೆಗೆಂಪು ನುಣ್ಣನೆಯ ಹಣೆಯೊಳೆಸೆಯೆ
ಪೊಚ್ಚಪ್ರಸ ಪೆರೆಯನಾಂತೆಸೆವ ಮುಚ್ಚಂಜೆಯೊಲು ಮೆರೆವಾವು
ಬಂತು ಬಳಿಯೆ.

೮೪

ಬಂದ ತುರುವವಭೃತದ ಮೀಹಕೆಂ ಮಿಗಿಲು ಪರಿಶುದ್ಧವೆನುವಂಥ ಬಿಚ್ಚನೆಯ
ಕರು ಕಂಡು ಸೊರೆಬಿಡುವ ಕೊಡಮೊಲೆಯ ಪಾಲ್ಗೆರದು ತೋಯಿಸಿದು
ದೆಲೆವನೆಯ ಇಳೆಯ.

೮೫

ವರತೀರ್ಥ ಜಲದಿಂದೆ ಪರಿಶುದ್ಧಿಗೈವಂತೆ ಮುರಪುಟದ ರಜಕಣಗಳಿಂದೆ
ದೊರೆಯ ಮೈಯನು ಸೋಂಕಿ ಪೂತಗೊಳಿಸುತ ಬಂದುದಾ
ಮುನಿಯ ಹೋಮಧೇನು.

೮೬

ಶಕುನವನು ಬಲ್ಲವನು ಆ ತಪೋನಿಧಿ ನೋಡಿ ವರಪುಣ್ಯ ದರ್ಶನೆಯನು
ಯಜ್ಞಗೈವನಿಪನೊಳಾ ಸಫಲನಿಜಮನೋರಥನೃಪನೊಳಿಂತೆಂದನು.

೮೭

ತುರುವ ಹೆಸರುಚ್ಚರಿಸಿದನಿತರೊಳೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ ನಿಂದಿತೆನೆ ಬಳಿಯೊಳಿಂದು
ನಿನ್ನ ಮನದಿಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದರಸ ತಿಳಿಯನ್ನಿರದು ದೂರವೆಂದು.

೮೮

ತುರುವಿದರ ಬಿಂಬಿಡಿದು ಕಂದಮೂಲವನುಂಡು ದಿನವು ನೀನಿಂತು ನಡೆದು
ವಿದ್ಯೆಯನು ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದಲೆಂತಂತು ಹಸುವನಿದನೊಲಿಯಬಹುದು.

೮೯

ತುರು ನಡೆಯಲಿದರೊಡನೆ ನೀಂ ನಡೆದು ನಿಲ್ಲಲಿದು ನೀನುಮಂತೊಡನೆ
ನಿಂತು
ತುರು ಕುಡಿಯಲಿದರೊಡನೆ ನೀಂ ಕುಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳೆ ನೀನುಮಂತೊಡನೆ
ಕುಳಿತು.

೯೦

ಉಪಚರಿಸು ನೀನಿದನು ನಿನ್ನ ರಸಿ ಕಟ್ಟಿರಕದಿಂದರ್ಚಿಸುತ್ತಲಿರಲಿ
ಎಲೆವನೆಯಕೊನೆಯ ಗಡಿವರೆಗಿದನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಸಂಜೆಗಿರದೆದುರುಗೊಳಲಿ.

೯೧

ಧೇನು ನಿನಗೊಲಿವನ್ನೆವರಮಿಂತು ಪರಿಚರ್ಯದೊಳೊಳು ತೊಡಗು ನೀನು
ವಿಷ್ಣುಗಳು ಬರದಿರಲಿ ತಂದೆವೊಲು ಸತ್ಪುತ್ರನಂ ಪಡೆದು ಮೆರೆವೆ ಮುಂದೆ.

೯೨

ಗುರುವಿನಾದೇಶವನು ದೇಶಕಾಲಜ್ಞನಾದವನಿಪನು ತಲೆಯೊಳಾಂತು
ಅಂತಾಗಲೆಂದೊಪ್ಪುತರಸಿವೆರೆದೆರಗಿದನು ಪರಿತುಷ್ಟ ಶಿಷ್ಯನೃಪನು.

೯೩

ಆಬಳಿಕ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ದೋಷಜ್ಞನಬ ಜನ ವರಸುತನು ಸತ್ಯವಚನು
ಸುಖನಿದ್ರೆಗನುಮತಿಯನಾರ್ಜಿತ ಶ್ರೀಯುತನಿಗಾ ವಿಶಾಂಪತಿಗಿತ್ತನು.

೯೪

ವರತಪಃಸಿದ್ಧಿಯಿಹುದಾದೊಡಂ ವ್ರತನಿಯನುನಿಹುದೊಳ್ಳಿತೆಂದು
ಬಗೆದವನು
ವನ್ಯದರ್ಭಾದಿಗಳನವನಿಪನಿಗಲ್ಲವನು ಕಲ್ಪಿಸಿದನಾ ಕಲ್ಪವಿದನು.

೯೫

ಕುಲಪತಿ ತೋರಿಸಿದೆಲೆವನೆಯೊಳು ಆ ನರಪ ದಿಲೀಪನು ಪುಗುತಂದು
ಪತ್ನಿ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯೊಡನೆ ಕುಶಾಂಕುರತಲ್ಪದೊಳಿರುಳನು ತಾಂ ಕಳೆದು
ಶಿಷ್ಯರ ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಘೋಷದೆ ನಿಶಿ ಕೊನೆಗೊಂಡುದ ಸಲೆ ತಿಳಿದು
ಮುದದಿಂ ಸತಿವೆರಸೊಡನೆಳ್ಳುತ್ತನು ನೇಸರಿನುದಯದೊಳಂತಂದು.

ಎರಡನೆಯ ಸರ್ಗ ನಂದನೀವರಪ್ರಸಾದ

೧

ಪೊಳ್ಳರೆಯೊಳಾ ಬಳಿಕ ಗಂಧಮಾಲೆಯ ತಂದು
ಜಾಯೆ ಗೋಪೂಜೆಯನು ಮಾಡಿದಂದು
ಮೊಲೆಯುಂಡ ಕರುಕಟ್ಟೆ ಅದನಡವಿಗಟ್ಟಿದನು
ಜನಪನು ಯಶೋಘನನು ಮೇಯಲೆಂದು.

೨

ಧೇನುಮಿರವಿನ್ಯಸ್ತ ಪೂತಪಾಂಸುಲಪಥದೊ
ಳಾ ಮನುಷ್ಯೇಶ್ವರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ
ಬೆಂಬಳಿಯೊಳ್ಳಿದಿಗಳು ಸ್ಮೃತಿ ಶ್ರುತಿಯನನುಸರಿಸು
ವಂದದೊಳಪಾಂಸುಲರೊಳಗ್ರಗಣೈ.

೩

ನಾಲ್ಕಡಲ ಪೆರ್ಮೊಲೆಯ ಗೋರೂಪಧಾರಿಣಿಯ
ಪೊರೆವಂತೆ ನೃಪವರನು ಸುರಭಿಸುತೆಯ
ಪೊರೆಯಲುಜ್ಜುಗಿಸಿದನು ನಿಲವೇಳ್ವ ದಯಿತೆಯನು
ಕೀರ್ತಿಪರಿಮಳಯುತನು ಕರುಣೆ ತಾನು.

೪

ನೋಂಪಿಗಿಂದಾಕಳನು ಅನುಸರಿಸುತಿರುವವನು
ಅನುಯಾಯಿವರ್ಗಮುನಿರವೇಳ್ವನು
ಏಕೆ ಮೈಗಾವಲಿಗೆ ಹೆರರಂಗರಕ್ಷಕರು
ನಿಜವೀರ್ಯರಕ್ಷಿತರು ಮನುಪುತ್ರರು.

೫

ಇನಿಯತೆನೆವುಳ್ಳನು ಬಾಯಿಗೂಡಿಸಿ ನಲಿದು
ನೋಣಗಳನು ಹೊಡೆದು ಮೈನವೆಯ ಕೆರೆದು
ಮನಬಂದವೋಲಾವು ಅಲೆಯುವುದಕನುಮತಿಸು
ತದರೊಂದು ಸೇವೆಯೊಳು ಸಂದನರಸು.

೬

ನಿಲ್ಲುವೊಡೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆ ಚಲಿಸುವೊಡೆ ಚಲಿಸುತ್ತೆ
 ಮಲಗಿದೊಡೆ ಧೇನು ತಾಂ ಕುಳ್ಳಿರುತ್ತೆ
 ಮತ್ತೆ ನೀರೀಂಟಿದರೆ ತಾನುಮುದವೀಂಟುತ್ತೆ
 ನೃಪನದನು ಸಾರಿದನು ನೆಳಲಿನಂತೆ.

೭

ತೇಜೋವಿಶೇಷಾನುಮಿತ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು
 ತಳೆದವನು ಚಿಹ್ನೆಗಳನುಳಿದರೇನು
 ಅಂತರ್ಮದಾವಸ್ಥೆಯನು ತಳೆದ ಗಜ ತಾನು
 ಮದಜಲವ ಹೊರಸೂಸದಿದ್ದರೇನು ?

೮

ಮುನಿಹೋಮ ಧೇನುವನು ರಕ್ಷಿಪ ನಿಮಿತ್ತದೊಳು
 ದುಷ್ಟ ಸತ್ವಂಗಳನು ಪಳಗಿಪವೊಲು
 ವನದೆ ಸಂಚರಿಸಿದನು ಹೆದೆಯೆಳೆದ ಬಿಲ್ವಿಡಿದು
 ಬಳ್ಳಿದಾಂಗುಡಿಗಳಲಿ ಮುಡಿಯ ಬಿಗಿದು.

೯

ಪಾರ್ಶ್ವಾನುಯಾಯಿಗಳ ಕಳುಹಿ ಬರುತಿರುವೆಂದು
 ಪಾಶಭೃತ ಸಮನ್ವಪನ ನೋಡಿ ನಲಿದು
 ಪಾರ್ಶ್ವದ್ರುಮಂಗಳಂದಾಲೋಕ ಶಬ್ದವನು
 ಹಾಡಿದವು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವದೊಳು.

೧೦

ಪರಮಸಂಪೂಜ್ಯನನು ವಾಯುಸಖತೇಜನನು
 ಮರುತಚೋದಿತ ಬಾಲಲತೆಗಳಂದು
 ನೆನೆದರಳ ಸುರಿಸಿದವು ಆಚಾರಲಾಜವನು
 ಸುರಿವಂತೆ ಚಾರುವುರಕನ್ನಿಕೆಯರು.

೧೧

ಚಾಪವನು ಧರಿಸಿರುವನಾದರೂ ಕರುಣಾಳು
ವೆಂದದರ ಭಯ ತೊರೆದ ಬಗೆವೊಗಳಲು
ಆ ಚಾರುದೇಹವನು ನಿಟ್ಟಿಸಿದ ಘಳಿಗೆಯೊಳೆ
ಹರವುಗಣ್ಣಿನ ಫಲವ ಪಡೆದುದೆರಳೆ.

೧೨

ಮಾರುತನು ವೇಣುವಿವರಂಗಳಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು
ಕೊಳಲವೊಲಿಂಚರವ ಸೂಸುವಂದು
ವನದೇವಿಯರು ನಲಿದು ನಿಜವಂಶಕೀರ್ತಿಯನು
ದನಿಯೆತ್ತಿ ಹಾಡಿದುದನಾಲಿಸಿದನು.

೧೩

ಅಧೂತತರುಸುಮೋತ್ಕರಗಂಧ ಪರಿಮಳನು
ನಿರ್ಝರತುಷಾರಯುತ ಪವಮಾನನು
ಶೂನ್ಯಾತಪತ್ರನನು ಆತಪಕ್ಲಾಂತನನು
ಆಚಾರಪೂತನನು ಸೇವಿಸಿದನು.

೧೪

ರಕ್ಷಕ ದಿಲೀಪನೃಪನೈದಿದೆಡೆಯೆಡೆಗಳಲಿ
ಮಳೆ ಹೊಯ್ಯದಾರಿದ್ರದ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು
ವೈರ ಕಾಣಿಸದಾದುದಧಿಕಸತ್ತ್ವಂಗಳಲಿ
ತೋರಿದವು ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು.

೧೫

ದಿವಸಾವಸಾನದೊಳು ಚಿಂಗುಡಿಯ ಚಿಗುರವೊಲು
ಹೊಳೆವಿನನ ಕಾಂತಿ ಮೇಣ್ ಮುನಿಯ ಧೇನು
ದಿಗ್ಗದಿಗಂತವ ಚರಿಸಿ ಚರಿಸಿದೆಡೆ ಶುಚಿಗೈದು
ಮರಳಲುಜ್ಜುಗಿಸಿದವು ಮನೆಯ ನೆನೆದು.

೧೬

ದೇವ ಪಿತೃತಿಥಿಕ್ರಿಯೆಗಳಲಿ ಸಲುವಳನು
ಮಧ್ಯಲೋಕೇಶ್ವರನು ಬಳಿವಿಡಿದನು
ಸಜ್ಜನಸ್ತುತನಿಂದಲಾಕೆಯುಂ ಬೆಳಗಿದಳು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿಧಿಯುಕ್ತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಂತೆ.

೧೭

ಪಲ್ವಲದಿನೆದ್ದು ಬರುವೆಕ್ಕಲದ ಹಿಂಡಿನೊಳು
ಕೃಷ್ಣಮೃಗತತಿಯಿರುವ ಶಾದ್ವಲದೊಳು
ಮರಗಳಿಕ್ಕೆಯ ಸಾರುತಿರುವ ನವಿಲೋಳಿಯೊಳು
ಕಾಡು ಕಪ್ಪಾದುದನು ನೋಡಿದನು ನೃಪನು.

೧೮

ಆ ಪೀನಭಾರದುದ್ವಹನ ಪ್ರಯತ್ನದೊಳು
ಮೇಣ್ ತನ್ನದೊಂದು ತನುಗೌರವಮೊಳು
ನಂದಿನಿ ನರೇಂದ್ರಕಳಿರ್ದರೂ ದಾರಿಗರು
ಆಶ್ರಮದ ಮಾರ್ಗವನು ಬೆಳಗಿದರು.

೧೯

ವಾಸಿಷ್ಠಧೀನುವನು ಅಡವಿಯಿಂದನುಸರಿಸು
ತೈತರುವ ಸಮಯದೊಳು ತನ್ನ ಅರಸು
ಆ ಸುದಕ್ಷಣೆಯೊಲಿದುಪೋಷಿತ ವಿಲೋಚನದೆ
ಕುಡಿನವೋಲೀಕ್ಷಿಸಿದಳೆವೆ ಮಿಡುಕದೆ.

೨೦

ಆಕಳನು ಮುಂದಿರಿಸುತಾ ನೃಪನು ಹಿಂದಿರಲು
ನೃಪಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಬಂದೆದುರುಗೊಳಲು
ಅವರಿದ್ದರಂತರದೊಳಾಧೀನು ಬೆಳಗಿಹುದು
ಹೆಗಲು ಇರುಳುಗಳೆಡೆಯ ಸಂಜೆವೋಲು.

೨೧

ಅಕ್ಷತೆಯ ಪಾತ್ರೆಯಿಡಿದಾ ಸುವಕ್ಷಣೆ ಬಂದು
ಗೋಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೈದು ಮಣಿದು ನಿಂದು
ಅರ್ಚಿಸಿದಳರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರದಂತಿರುವ
ಸುವಿಶಾಲಶೃಂಗಾಂತರವನು ತುರುವ.

೨೨

ನಲಿದರಾಯಿರ್ವರುಂ ಧೇನು ವತ್ಸೋತ್ಸುಕಳು
ಅರಸಿಯ ಸಪತ್ನಿಯನು ಕೊಂಡಳೆಂದು
ತದ್ವಿಧರನುಗ್ರಹದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಭಕ್ತೋಪ
ಪನ್ನರೊಳು ಸದ್ಯಃಫಲಂಗಳಲ್ಲೆ !

೨೩

ಪತ್ತಿಯೊಡನಿರುವ ಗುರುಚರಣಗಳನೊತ್ತಿದನು
ಮುಗಿಸಿದನು ಸಂಧ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನು
ದೋಹಾವಸಾನದೊಳು ಸೇವಿಸಿದನಾಕಳನು
ಅರಿಗಳನು ತೋಚ್ಚಲದೊಳಳಿಸಿದವನು.

೨೪

ಹೊಪ್ಪಣ್ಣ ದೀಪಧೂಪಾದಿಗಳ ಸನಿಹದೊಳು
ಹಸು ಕುಳಿತ ಬಳಿಕರಸು ಕುಳಿತು ತಾನು
ಹಸು ನಿದ್ದೆಗೈದಂದು ತಾನು ನಿದ್ದೆಗೆ ಸಂದು
ಪಾಲಕನು ತುರುವೆದ್ದ ಬಳಿಕೆದ್ದನು.

೨೫

ಸತಿಯೊಡನೆ ಪುತ್ರಾರ್ಥಮೀ ತೆರದ ನೋಂಪಿಯೊಳು
ಮೂರು ಸೂಳೆಳುದಿನ ಸಂದಿದುರು
ದೀನಜನರುದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯದೊಳು ತೊಟ್ಟವನು
ಮಹನೀಯಕೀರ್ತಿಯುತನಾ ಮಹಿಮನು.

೨೬

ಮರುದಿನದೊಳಾತ್ಮಾನುಚರನೊಂದು ಭಾವನನು
 ತಿಳಿವೆನೆಂದಾ ಮುನಿಯ ಹೋಮಧೇನು
 ಹೊಕ್ಕುದಮರಾಪಗೆಯ ಜಲದೊಳಗೆ ಬೆಳೆದಗೆಯ
 ಉಮೆಯ ತಂದೆಯ ಮನೆಯ ಹುಲ್ಲುಗವಿಯ

೨೭

ಹಿಂಸ್ರಗಳು ಮನದೊಳುಂ ಕೊಲಲಾರವಿದನೆಂದು
 ಗಿರಿವನದ ಶೋಭೆಯೊಳು ಮುಳುಗಿದಂದು
 ನೃಪನ ಕಣ್ಣರಿಯದೊಲು ನೆಗೆದು ಕತ್ತನು ಮುರಿದು
 ಕೊಂಡೊಯ್ದು ದಾ ತುರುವ ಸಿಂಹವೊಂದು.

೨೮

ಗವಿಯ ಮಾರ್ದನಿಯಿಂದೆ ಆಕಳಿನ ರೋದನವು
 ಸಲೆ ಬೆಳೆದು ನೀಳಮೆನೆ ರಶ್ಮಿವೋಲು
 ಆರ್ತಜನಸಾಧುವಾದಾ ನೃಪನ ದಿಟ್ಟಿಯನು
 ಎಳೆದುದಂದದ್ರಿಯೊಳೆ ನಾಟಿದದನು.

೨೯

ಧಾತುರಾಗಗಳಿಡಿದ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ
 ಬೆಳೆದು ಹೂ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಲೋಧ್ರದೊಲೆ
 ಕೆಂಪು ಹಸುವಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಸಿಂಹವನು
 ಕಂಡನು ಧನುರ್ಧರದಿಲೀಪನೃಪನು.

೩೦

ಸಿಂಹದೊಲು ನಡೆವನನು ಶರಣರನು ಪ್ರೊರೆವನನು
 ಹಗೆಗಳನು ಕೊಂದನನು ರೋಷಮೊಗೆಯೆ
 ಬಳಿಕವನು ಕೊಲಲೆಂದು ಕೊಲತಕ್ಕ ಸಿಂಹವನು
 ದೊಣೆಯಿಂದಲೆಳಸಿದನು ಕಣೆಯನೆಳೆಯೆ.

೩೧

ಅಂಗುಲಿಯ ಬೆಳಗಿನೊಳು ಹಿಳುಕುಗಳು ಹೊಳೆದೆಯೆ
ಶರಪುಂಖದೊಳು ಸಿಲುಕಿದುಗುರು ಮೆರೆಯೆ
ಕೊಲಲೆಂದು ಬತ್ತಳಿಕೆಗಿಟ್ಟ ಬಲಗೈಯಂದು
ಚಿತ್ರದೊಳು ಬರೆದಂತೆ ತಾನಿದುರ್ದು.

೩೨

ಮಂತ್ರಮಾಟಂಗಳಿಂದಳವಿಗಿಟ್ಟಹಿಯವೊಲು
ಭುಜವಲುಗದಂದೊಗೆದ ಕಿನಿಸು ಮಿಗಲು
ಸನಿಹದಪರಾಧಿಯನು ಸೋಂಕದೊಲು ಭೂಮಿಪನು
ಒಳಗೊಳಗೆ ನಿಜತೇಜದಿಂದುರಿದನು.

೩೩

ಆರ್ಯಜನಗೃಹ್ಯನನು ಮನುವಂಶಕೇತುವನು
ಸಿಂಹೋರುಸತ್ತ್ವನನು ವಿಸ್ಮಿತನನು
ಮತ್ತುಮಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುತೀಳೆಯ ನರರಾಡುವೊಲು
ನುಡಿಸಿದುದು ಹಸುಹಿಡಿದ ಸಿಂಹ ತಾನು.

೩೪

ಬೇಡ ಬೇಡೀಶ್ರಮಂ ಸಾಕೆಲೆ ಮಹೀಪಾಲ
ಕಣೆಯನಿರದೆಚ್ಚೊಡಂ ವೃಥಾ ಕೇಳ
ವೃಕ್ಷಮೂಲೋತ್ಪಾಟನಾಸಕ್ತಮಾರುತನು
ಅದ್ವಿಭೇದನಕೆಂತು ಶಕ್ತನಪನು

೩೫

ನಾನೆ ಕುಂಭೋದರನು ಆ ನಿಕುಂಭನ ಸಖನು
ಕೈಲಾಸದಂತಿರುವ ಬಿಳಿಯ ಮೈಯ
ನಂದಿಯನು ಹರನೇರುವಂದಡಿಯ ಸೋಂಕಿನೊಳು
ಶುಚಿಗೊಂಡ ತೊತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯೆನ್ನನು.

೩೬

ಸ್ತುಂದಜನನಿಯ ಮೊಲೆಯಿನ್ನುಗುವ ಆ ಪಯವೆಂತು
ಹೊಂಗೊಡದಿನಾಕೆಯೆರೆದುದವನಂತು
ಸವಿಸವಿದು ಬೆಳೆದಿರುವ ಈ ದೇವದಾರುವನು
ಮಗನವೊಲು ಕಾಂಬನು ವೃಷಧ್ವಜನು.

೩೭

ಒಂದುದಿನ ಕಾಡಾನೆ ಕೆನ್ನೆ ತುರಿಕೆಯ ಕಳೆಯೆ
ಕಟೆಯುಜ್ಜ ದಂದಿದರ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯೆ
ಅಸುರಾಸ್ತ್ರಘಾಯದೊಳು ತನ್ನಾ ಕುಮಾರನೆಯೆ
ನೊಂದವೊಲು ಮರುಗಿದಳು ಅದ್ರಿತನಯೆ.

೩೮

ವನಗಜತ್ರಾಸಾರ್ಥಮೀ ಅದ್ರಿಕುಕ್ಷಿಯೊಳು
ಶೂಲಧರನಂದಿನಿಂದೀ ತೆರೆದೊಳು
ಬಳಿಬರುವ ಮೃಗಗಳನು ಕೊಲುವ ಸಿಂಹತ್ವವನು
ನನ್ನೊಳಿಟ್ಟೇ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

೩೯

ಕಾಲಸಂದುದು ಎಂದು ಪರಶಿವನೆ ಸಾರಿರುವ
ತಾನಾಗಿ ಬಂದಿಂತು ಬಳಿಯೊಳಿರುವ
ಇದರ ನೆತ್ತರಿನೂಟದಿಂದಾನು ತಣಿಯುವೆನು
ರಾಹು ಶಶಿಕಿರಣದಿಂ ತಣಿಯುವಂತೆ.

೪೦

ಬೆಳಗಿರುವೆ ಗುರುವಿನೊಳು ನೀಂ ಶಿಷ್ಯಭಕ್ತಿಯನು
ಲಜ್ಜೆಯನು ತೊರೆದಿನ್ನು ತೆರಳು ನೀನು
ಕಾಪಿಡುವುದರಿದವ್ವು ದಸ್ತ್ರದಿಂದಾವುದನು
ಜಸಗುಂದನದರಿಂದಲಸ್ತ್ರಧರನು.

೪೧

ಪುರುಷಾಧಿರಾಜನು ಮೃಗಾಧಿರಾಜನು ಪೇಳ್ವ
ಪ್ರೌಢವಚನಂಗಳನು ಕೇಳ್ದು ತಾನು
ತೊರೆದನಪಮಾನವನು ಗಿರಿಶಪ್ರಭಾವದೊಳು
ಪ್ರತ್ಯಾಹತಾಸ್ತ್ರನಾಗಿರುವೆನೆಂದು.

೪೨

ವಜ್ರಮೋಚನಭರದೊಳಸಮಾಕ್ರನೀಕ್ರಣದೆ
ನಿಶ್ಚಲಿತನಾದಿಂದ್ರನೊಂದು ತೆರದೆ
ಬಾಣಪ್ರಯೋಗದೊಳು ತತ್ಪೂರ್ವಭಂಗಿತನು
ವಿತಥಪ್ರಯತ್ನನೃಪನಿಂತೊರೆದನು.

೪೩

ಸಂರುದ್ಧಜೀಷ್ಠನಿರಲಿಂದೇನನಾಡಿದರು
ನನ್ನ ಮಾತಪಹಾಸ್ಯಕೆಡೆಯೆನಿಪುದು
ಬಲ್ಲೆ ನೀಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದ್ರತಿಯನೆಲ್ಲವನು
ಆದುದರಿನೊರೆಯುವೆನು ಹೇ ಮೃಗೇಂದ್ರ !

೪೪

ಆತನು ಚರಾಚರಂಗಳ ಜನಿಸ್ಥಿತಿಮೃತಿಯ
ಕಾರಣಮಹೇಶ್ವರನು ಸನ್ಮಾನ್ಯನು
ಅನುಪೇಕ್ಷಣೀಯಮಲ್ಲೆನ್ನೆದುರೊಳಳಿಯುತಿರು
ವಾಹಿತಾಗ್ನಿಯ ಗುರುವಿನೀ ಧನವಿದುಂ.

೪೫

ಕತ್ತಲಾಗುತ ಬರಲು ಆತುರದೊಳೆಣ್ಣುತಿರು
ವೆಳಗರುವಿನೀ ತಾಯ, ಮುನಿಯ ತುರುವ
ಮೃಗರಾಜ ! ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವೊಂದನುಗ್ರಹ ತೋರು
ನನ್ನೊಡಲಿನಿಂದ ಹೊರೆ ನಿನ್ನ ತನುವ.

೪೬

ಅ ಬಳಿಕ ದಾಡೆಗಳ ಕಿರಣತತಿ ಗಿರಿಗುಹೆಯ
ಕತ್ತಲೆಯ ಕಳೆಯುತಿರೆ ಭೂತಪತಿಯ
ಕಿಂಕರನು ನಸುನಗುತ್ತಾಡಿದನು ಮರುನುಡಿಯ
ಮರಳಿ ತಾ ನುಡಿಸಿದನರ್ಥಪತಿಯ.

೪೭

ಹೊಸಹರೆಯವಿಹುದು ಮೇಣೊಕ್ಕೊಡೆಯ ತಿರೆಯೊಡೆಯ
ತನವಿಹುದು ದೇಹಸೌಂದರ್ಯವಿಹುದು
ಅತ್ಯಲ್ಪಫಲಕೆಂದು ಅತ್ಯಧಿಕದವುಗಳನು
ಬಿಡುವ ನೀನವಿಚಾರಿಯೆಂದೆಣಿಸೆನು.

೪೮

ಭೂತಾನುಕಂಪೆಯೊಳು ಜನನಾಥ ನೀನಳಿಯೆ
ನಿನ್ನಳಿವಿನಿಂದಳಿವುದೊಂದು ತುರುವು
ನೀನುಳಿದೆಯಾದೊಡಿಂದೆಡರಡಸದಂದೊಳು
ಪ್ರಜೆಗಳನು ತಂದೆವೊಲು ಪೊರೆಯಲಹುದು.

೪೯

ಹಸುವೊಂದರಪರಾಧದಿಂದುರಿಯುವಗ್ನಿವೊಲು
ಮುನಿದೇಳ್ವ ಗುರುವರನಿಗಂಜುತಿಹೆಯ
ಒಡನೆ ಕೊಡವಾಲ್ಗರೆವ ಕೋಟಿಗೋಗಳನಿತ್ತು
ಮುನಿಯ ಮುನಿಸಿಳಿಯಿಸುವ ಶಕ್ತ ನೀನು.

೫೦

ರಕ್ಷಿಪುದು ಮಂಗಳಪರಂಪರೆಯ ಭೋಗಿಸುವ
ತೇಜಸ್ವಿಯಾದೊಡಲನಿಂದು ನೀನು
ಶುದ್ಧಯುತ ರಾಜ್ಯವದು ಇಳಿಗಂಟಿಕೊಂಡಿರುವು
ದೊಂದರೊಳು ದಿವಿಯಿಂದೆ ಭಿನ್ನ ತಾನು.

೫೧

ಇನಿತೊರೆದು ವಿರಮಿಸಿರಲಾ ಮೃಗೇಂದ್ರಾಧಿಪನು
ತದ್ಗುಹೆಯ ಮಾರ್ದನಿಯೊಳದ್ರಿಶತಿಯುಂ
ಕ್ಷಿತಿಪಾಲನಂ ಕುರಿತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದುಚ್ಚತರ
ಕಂಠದಿಂದದನೆ ಪೇಳ್ವಂತಿದುಡು.

೫೨

ಆಲಿಸುತೆ ದೇವಾನುಚರನೊರೆದ ನುಡಿಗಳನು
ಮರಳಿಯುಂ ನರದೇವನಂತೆಂದನು
ಬೆದರುಗಣ್ಣಿನೊಳಾವು ಮೃಗಹಿಡಿದ ಭೀತಿಯೊಳು
ತನ್ನನೇ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಆ ದಯಾಳು.

೫೩

ಕ್ಷತದಿಂದಲಾರ್ತರನು ಪೊರೆವೊಂದು ಕತದಿಂದೆ
ಕ್ಷತ್ರಪದ ಭುವನದೊಳು ಸಂದಿದುಡು
ತದ್ವೈಪರೀತ್ಯದೊಳು ಅರಸುತನವೆನಗೇಕೆ
ದುಗುಡದೊಳು ಮಲಿನಗೊಂಡಸುವಿದೇಕೆ ?

೫೪

ಪೆರಪೆರತು ತುರುಗಳನು ಕೊಡುವುದರಿನಾ ಮುನಿಯ
ಕೋಪವನು ನಾಂ ತವಿಸಲೆಂತಪ್ಪದು
ಸುರಭಿಯುಂ ನ್ಯೂನಮಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿ ನಂದಿನಿಯ
ರುದ್ರೋಜೆಯಿಂದಿದನು ಹಿಡಿದೆಯೆಂದು.

೫೫

ಆದುದರಿನಿತ್ತೆನ್ನ ದೇಹವನು ನಿನ್ನಿಂದ
ಲೀ ತುರುವನುಳಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಹುದು
ನಿನ್ನ ಪಾರಣೆ ನಿಲ್ಲದೆಂದಿನವೊಲಾಗುವುದು
ಹೋಮವಿಧಿಗೀ ಧೇನು ಮುನಿಗುಳುವುದು.

೫೬

ಅತಿಜತನದಿಂದಿಂತು ದೇವದಾರುವ ಪೊರೆವ
 ಪರತಂತ್ರನಾದನೀನರಿಯೆಯೇನು
 ರಕ್ಷ್ಯವನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೊಡೆಯನ ಸಮಕ್ಷದೊಳು
 ಅಕ್ಷತನು ನಿಲಲಾರೆನೆನುವದಿದನು.

೫೭

ತಿಳಿಯುಪೊಡೆ ನನ್ನನು ವಧಾರ್ಹನಿವನಲ್ಲೆಂದು
 ಮಮಯಶಃಕಾಯದೊಳು ದಯವ ತೋರು
 ದೇಹ ನಶ್ವರವೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಲೆಕ್ಕಿಸರು
 ಮೃಣ್ಮಯದ ದೇಹವನು ನನ್ನನ್ನರು.

೫೮

ಮಾತುಕಥೆಯಿಂದೆ ಕೆಳೆ ಬೆಳೆವುದೆಂದೆನ್ನವರು
 ಕಾಡಿನೊಳು ಕೂಡಿದವು ಕೆಳೆ ಬೆಳೆದುದು
 ನಿನ್ನ ಬಂಧುವಿನೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಯ ಕೆಡಿಸದಿರು
 ಭೂತನಾಥಾನುಚರ ಬೇಳ್ಳೆನಿಂದು.

೫೯

ಒಳ್ಳಿತಹುದಂತಾಗಲೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದಂದು
 ಮುಕ್ತಭುಜಬಂಧನು ದಿಲೀಪನೃಪನು
 ಶರವನೊರ್ಕಡೆಯೆಸೆದು ಮಾಂಸದೊರ್ಪಿಂಡದೊಲು
 ನಿಜತನುವ ಹರಿಗಿತ್ತನೊಲಿದು ತಾನು.

೬೦

ಭರದಿಂದಲಿರವೆ ಬಂದಿರಗುವುದು ಹರಿಯೆಂದು
 ಮೊಗಬಾಗಿದವನಿಪನು ಎಣಿಸಿದಂದು
 ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯ ಕರೆದೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾಧರರು
 ಅನಂದಸಂಭ್ರಮೋತ್ಸಾಹಯುತರು.

೬೧

ಅಮೃತಾಯಮಾನಮಪ್ಪಿನಿಢುಡಿಯ ಮಾತಿನೊಳು
ಮಗನೆ ಏಳೇಳೆಂದು ಹೇಳುತಿರಲು
ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಂಡನು ನೃಪನು
ತಾಯವೊಲು ಪಾಲ್ಗರೆವ ನಂದಿನಿಯನು.

೬೨

ನಾನೆ ಮಾಯೆಯ ರಚಿಸಿ ನಿನ್ನನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ
ಎಲೆ ಸಾಧು ಎಂದು ಆ ವಿಸ್ಮಿತನನು
ನಂದಿನಿಯು ನುಡಿಸಿದಳು ಮುನಿಮಹಿಮೆಯಿಂದಾನು
ಯಮನಿಗಾದರು ಅಂಜಿನುಳಿದವರಿನೇನು !

೬೩

ಗುರುವಿನೊಳು ಭಕ್ತಿಯನು ನನ್ನೊಳನುಕಂಪೆಯನು
ಮೆರೆದಿರುವ ನಿನಗೆ ನಾನೊಲಿದಿರುವೆನು
ಬಗೆಯದಿರು ಬರಿಯ ಹಾಲನು ಕರೆವ ಹಸುವೆಂದು
ವರವನೆರೆ ಕಾಮದುಘೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು.

೬೪

ನಿಜಕರಾರ್ಜಿತವೀರಶಬ್ದ ಸಂಶೋಭಿತನು
ಕರಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನು ಮಾನಿತಾರ್ಥಿ
ವಂಶಕರ್ತನು ಸುತನು ಕೀರ್ತಿ ಸಂಶೋಭಿತನು
ತನಗಾ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯೊಳಾಗಲೆಂದು.

೬೫

ಸಂತಾನಕಾಮನಾದರಸನೊಂದರಿಕೆಯನು
ಸಲಿಪನೆಂದಂತಾಗಲೆಂದು ಗೋವು
ಎಲೆಯ ದೊನ್ನೆಯಗೈದು ನನ್ನ ಹಾಲನು ಕರೆದು
ಎಲೆ ಮಗನೆ ನೀನಿಂದು ಕುಡಿಯೆಂದಿತು.

೬೬

ಕರು ಹಾಲು ಕುಡಿದಂದು ಹೋಮವಿಧಿ ಮುಗಿದಂದು
 ಬಳಿಕ ಋಷಿಯೊಪ್ಪಿಗೆಯನೊಲಿದು ಪಡೆದು
 ಉಳಿದ ಸಾಲನು ಕುಡಿಯಲಾಶಿಸುವೆನೆಲೆ ಮಾತೆ
 ಪೊರೆವ ತಿರೆಯಾರನೆಯ ಸಾಲಿನಂತೆ.

೬೭

ಮುನಿಯ ತುರು ಕಟ್ಟಿರಕಗೊಂಡುದಂದಾತನೊಳು
 ಬಿನ್ನವಿಸಲಿಳೆಯೆರೆಯನೀ ತೆರದೊಳು
 ಅಶ್ರಮದೊಳಾಶ್ರಮಕೆ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಗವಿಯಿಂದೆ
 ಮರಳಿದುದು ಅನುಸರಿಸುತರಸು ಬರೆ ಹಿಂದೆ.

೬೮

ಹರ್ಷಚಿಹ್ನಾ ನುಮಿತಥೇನುಪ್ರಸಾದವನು
 ನೃಪರಗುರು ಸುಪ್ರಸನ್ನೇಂದುಮುಖನು
 ಪುನರುಕ್ತಿಯಂತಿರಲು ಗುರುವಿಗಂದರುಹಿದನು
 ನಿಜಸತಿಗುಮದನೊಲಿದು ವಿವರಿಸಿದನು.

೬೯

ಕರುವು ಕುಡಿದುಳಿದುದನು ಹವನಕೆರೆದುಳಿದುದನು
 ಗುರುವಿನಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಕುಡಿದನಲ್ಲೆ
 ನಿರ್ದುಷ್ಟಗುಣಯುತನು ಸಾಧುಜನವತ್ಸಲನು
 ಬೆಳ್ಳ ಸವನಂಗವಿಸಿ ಕುಡಿಯುವಂತೆ.

೭೦

ಮರುದಿವಸದುದಯದೊಳು ವ್ರತಪಾರಣಾಂತದೊಳು
 ಪ್ರಸ್ಥಾನದಾಶಿಷಂಗಳನು ನುಡಿದು
 ರಾಜದಂಪತಿಗಳನು ವಶಿವಸಿಷ್ಠನು ತಾನು
 ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನಲಿದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

೭೧

ಹುತಹೋಮವಹ್ನಿಯನು ಮುನಿವರವಸಿಷ್ಠನನು
ಆಬಳಿಕ ಮುನಿಸತಿಯರುಂಧತಿಯನು
ಬಲವಂದು ಬಳಿಕ ಕರುವೊಡನಿರುವ ಧೇನುವನು
ಮಂಗಳೋದ್ಯತ್ಪ್ರಭನು ಹೊರವಂಟನು.

೭೨

ಕಿವಿಗೆ ಸವಿಯನು ಸುರಿವ ಜೇನಿಂಚರಂಗೈವ
ಅತ್ತಿತ್ತಲಲುಗದೊಲು ಮುಂಬರಿಯುವ
ಚೆಲುವು ತೇರೊಳು ಕುಳಿತು ತೆರಳಿದನು ಸತಿವೆರಸು
ಫಲಿಸಿದ ಮನೋರಥವನೇರಿದನೊಲು.

೭೩

ಬರದೆ ಕಾಂಬಾಸೆಯನು ಜನದೊಳೊಗೆಸಿದನನು
ವ್ರತದೆ ಸೊರಗಿದನನು ನರಪತಿಯನು
ಅದೆಹುಟ್ಟಿದಿಂದುವನು ನೋಳ್ವಂತೆ ಪುರಜನರು
ತಣಿಯದೊಲು ಸಡಗರದಿನೀಕ್ಷಿಸಿದರು.

೭೪

ಪುರಜನರು ಪೊಗಳುತ್ತಿರಲಮರೇಂದ್ರವೈಭವನು
ಕೇತುತತಿ ಮೆರೆವ ಪುರಕೈತಂದನು
ಶೇಷಸಮಭುಜಬಲನು ಮರಳಿ ಭೂಭಾರವನು
ನಿಜಭುಜದೊಳಾಂತನು ದಿಲೀಪನೃಪನು.

೭೫

ಅತ್ರನೇತ್ರೋದ್ಭೂತ ತೇಜವನಂಬರವು ತಳೆದಂದದೆ
ಅಗ್ನಿಯಿರಿಸಿದ ಶೈವತೇಜವನಮರನದಿ ತಳೆದಂದದೆ
ಲೋಕಪಾಲಕರಂಶದಿಂದೆಸೆವಮಳಗರ್ಭವನರಸಿತಿ
ತಮ್ಮ ನರಪತಿವಂಶವರ್ಧನಕೆಂದು ತಳೆದಳು ಗುಣವತಿ.

ಮೂರನೆಯ ಸರ್ಗ ರಘುರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ

೧

ಪತಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನುವ ಏಳ್ಗೆಯಗೆಯನುವ
ಸಖಿಯರಾಲೋಕನಕೆ ಬಿಳುದಿಂಗಳೆನುವ
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಸಂತತಿನಿಧಾನವೆಂದೆನುವ
ಗರ್ಭಲಕ್ಷ್ಮಣಗಳನು ತಳೆದಳಾ ಮಹಿಷಿ.

೨

ಸೊರಗಿ ಮೈಕಂದಿದವಳಲ್ಪ ಭೂಷಣಳು
ಲೋಧ್ರದರಳಿನವೋಲು ಬೆಳ್ಳುಮೊಗದವಳು
ಹಲಕೆಲವು ಚುಕ್ಕಿಗಳ ಪೊಗರೆಸೆವ ಪೆರೆಯ
ಪೊತ್ತರೆಯ ಶರ್ವರಿಯ ಪೋಲ್ತಳಾ ಪರಿಯ.

೩

ಮಣ್ಣುಗಂಪುಗುವವಳ ಮೊಗವನವನಿಸು
ಗುಟ್ಟಿನೊಳು ಮೂಸಿಯೂ ಪಡೆಯ ತೃಪ್ತಿಯನು
ಮುಗಲ ದಿನಗಳಲಿಳಿವ ಮಳೆಹನಿಗಳಿಂದೆ
ತೊಯ್ದಡವಿಹೊಂಡವನು ಸವಿವಾನೆ ತೆರದೆ.

೪

ಭುವಿಯನು ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತರಥಸುತನು
ದಿವಿಯನೆಂದ್ರಸಂತನುಭವಿಸಲಿಹನು
ಎಂದಿತರ ರಸಗಳನು ಆ ದೇವಿ ತೊರೆದು
ಮನವಿಟ್ಟಳಾ ತೆರದಭೀಷ್ಟಗಳಲಂದು.

೫

ನಾಣಿನಿಂದಾಸೆಗಳನೆನಗರುಹದಿಹಳು
ಅವುದನು ಬಯಸಿಹಳೊ ಈಕೆ ಮಾಗಧಳು
ಇಂತಾ ದಿಲೀಪನೃಪ ನಿಮಿಷನಿಮಿಷದೊಳು
ಕೇಳುತಿಹನಾಳಿಯರ ತಾನಾದರದೊಳು.

೬

ಬಸುರಿನೊಳ್ಳಯಕೆಯುಬ್ಬಿಗವನವಳಾಂತು
ಬಯಸಿದುದನೊಡನೊಡನೆ ಪಡೆದಳು ಸಮಂತು
ಹೆದೆಯನೆಳೆದೇರಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲರಲು ನೃಪನು
ನಾಕದಿಂದಾದರೂ ಬಯಸಿದುದ ತಹನು.

೭

ಬಳಿಕ ದಿನಕಳೆದಂತೆ ಬಯಕೆಗಳನುಳಿದು
ಹೊರವಾದ ಬೆಳೆದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿನಂದು
ಹಳೆಯೆಲೆಗಳುದುರಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳ ತಳೆದು
ಮೆರೆವೊಂದು ಬಳ್ಳಿವೊಲು ತೋರ್ದಳವಳೆಸೆದು.

೮

ದಿನದಿನಕೆ ಕಡುಬಟ್ಟೆತೆನಲುಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು
ಸುತ್ತ ತುದಿ ಕಡು ಕವ್ವು ಬಣ್ಣವನು ತಳೆದು
ಅಳಿ ಮುತ್ತಿದಬ್ಜ ಕೋಶದ್ವಯದ ಸಿರಿಯು
ಕುಚಯುಗ್ಮ ತಾನಿಳಿಕೆಗೈದುದರಸಿತಿಯ !

೯

ನಿಕ್ಷೇಪಗರ್ಭೆಯಹ ಕಡಲುಡೆಯ ತಿರೆಯ
ಪಾವಕನು ಮಧ್ಯೆ ತಾನಡಗಿರುವ ಶಮಿಯ
ಒಳಗೊಳಗೆ ಜಲ ಪರಿಯುವಾ ಸರಸ್ವತಿಯ
ಎಣೆಯೆಂದು ಎಣಿಸಿದನು ನೃಪನು ಗರ್ಭಣಿಯ.

೧೦

ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಅನುರಾಗಕುಚಿತವೆಂದೆನುವ
ಭುಜಬಲಮೊಳಾಜಿಸಿದ ಸಂಪದಕೆ ತಗುವ
ಮಗನೊಗವ ಸಂತಸಕೆತಗುವ ಸರಿದೊರೆಯ
ಪುಂಸವನವೆಸಗಿದನು ದಾತ್ಯತ್ವಕೇಣಿಯ.

೧೧

ಇಂದ್ರಾದ್ಯರಂಶಂಗಳೊಳವೊಕ್ಕ ಕತದೆ
ಬಸಿರ ಹೊರೆಯಿಂದಂತೊ ಮೆಲ್ಲನಿರದೆಳ್ಳು
ಬೊಗಸೆಗೈಮುಗಿವಂದು ಕಡು ಬಳಲಿದವಳ
ಕುಡಿನೋಟಕೊಲಿದಪನು ಮನೆಗೆ ಬಂದರಸು.

೧೨

ಶಿಶುವೈದ್ಯಪರಿಣತರು ವರಭಿಷಕ್ ಜನರು
ಗರ್ಭಸಂರಕ್ಷಣೆಯೊಳವರಿರಲು ಹಿತರು
ಕಾಲದೊಳು ಪ್ರಸವೋನ್ಮುಖೀಪ್ರಿಯೆಯನರಸು
ನೋಡಿದನು ಮುಗಿಲಿರುವ ಬಾನನೆಂತಂತು.

೧೩

ಗ್ರಹಗಳೈದುದಯಿಸುತಲುಚ್ಚದೆಸೆಗಿರಲು
ಭಾಗ್ಯಸಂಪದಗಳನು ಸೂಚಿಸುತಲಿರಲು
ಸಾಧನತ್ರಯಶಕ್ತಿಯಕ್ಷಯಾರ್ಥವನು
ಪಡೆವಂತೆ ಪಡೆದಳವಳಂದು ಪುತ್ರನನು.

೧೪

ದಿಕ್ಕುಗಳು ಪೊಂದಿದವು ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯ
ಬಲವರುತಲುರಿದಗ್ನಿ ಕೊಂಡನಾಹುತಿಯ
ಸೊಗದೆಲರು ಸುಳಿದಾದುದೆಲ್ಲ ಶುಭವರಿಯ !
ಲೋಕದಭ್ಯುದಯ ದಲ್ ಅಂತಸ್ಪರುದಯ !

೧೫

ಹೊಲೆಮನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಸುತ್ತ ಹಸರಿಸುತೆ
ಆ ಸುಜನ್ಮನದೊಂದು ನಿಜತೇಜಮೆಸೆಯೆ
ನಡುವಿರುಳ ದೀಪಂಗಳೊಡನೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯೆ
ತೋರಿದುವು ಚಿತ್ರಾರ್ಪಿತಂಗಳೆನುವಂತೆ.

೧೬

ಅಣುಗನೊಗೆದುದನು ಸೊದೆಯಕ್ಕರದೊಳೊಲಿದು
ಒರೆವಂತವುರದವರಿಗರಸನೀವಂದು
ಕೊಡೆಯೊಂದು ಚಮರವೆರಡೀ ಮೂರೆ ಉಳಿದು
ಕೊಡಬಾರದಂಥ ವಸ್ತುಗಳಾದುವಹುದು.

೧೭

ಎಲರಿರದ ತಾವರೆಯವೋಲಲುಗದಿರುವ
ಕಣ್ಣುಗಳಿನಂದವಡೆದಾ ಮಗನ ಮೊಗವ
ನಿರುಕಿಸುವ ದೊರೆಯೊಲುಮೆಯುಕ್ಕಿದುದು ಮೊರೆದು
ಕಡಲ ನೀರುಕ್ಕುವೊಲು ಕಾಣಲೊಡನಿದು.

೧೮

ಆಶ್ರಮದಿನ್ನೈತಂದ ಕುಲ ಪುರೋಹಿತನು
ಮುಗಿಸುತಿರೆ ಜಾತಾದಿ ವಿಧಿಗಳೆಲ್ಲವನು
ನರಪತಿ ದಿಲೀಪಸುತ ಕರಮೆಸೆದನತ್ತಿ
ಸಂಸ್ಕಾರಮಂಗೈದ ಗಣಿಯ ಮಣಿಯಂತೆ.

೧೯

ಇನಿದನಿಯ ಶುಭತೂರ್ಯ ನಿಸ್ಪೃಹಗಳೆಂದು
ಗಣಿಕೆಯರ ಆಮೋದನ್ಯತ್ಯದೊಡವೆರೆದು
ನರಪತಿಯ ಸದ್ವದೊಳೆ ಮೊರೆದುದೆಂದಲ್ಲ
ಮೊರೆದಿದ್ದುರದಮರವರರಧ್ಯದೊಳುಮೆಲ್ಲ !

೨೦

ವರರಾಜ್ಯಭಾರದೊಳಗಿಲ್ಲದಿರೆ ಸೆರೆಯು
ತಾನಾರ್ವ ಬಿಡಿಸುವನು ಸುತಜನ್ಮಸುಖಿಯು !
ತಂದೆತಾತದಿರೊಂದು ಋಣದ ಸೆರೆಯಿಂದೆ
ತಾನೊಬ್ಬ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಡೆದನಹ ಭರದೆ !

೨೧

ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತನು ತಾನಹನು ಮಗನು
ಯುದ್ಧದೊಳು ಶಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತನುಮಹನು
ಇಂತು ಧಾತುವಿನ ಗಮನಾರ್ಥವನು ಬಗೆದು
ರಘುವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿದನರ್ಥವಿದನೊಲಿದು.

೨೨

ಸಿರಿ ಮೆರೆಯುವಯ್ಯನುರು ಜತನಂಗಳಿಂದೆ
ಶುಭಕರತನುಶ್ರೀಯ ಅವಯವಗಳಿಂದೆ
ಪುಗುವ ರವಿ ಕಿರಣಗಳಿನೆಳೆವೆರೆಯದೆಂತು
ದಿನದಿನಕೆ ಬೆಳೆಬೆಳೆಯುತಿದರ್ಶನವನಂತು

೨೩

ಗೌರೀವೃಷಧ್ವಜರು ಷಣ್ಮುಖನಿನೆಂತು
ಶಚೀಪುರಂದರರಾ ಜಯಂತನಿಂದೆಂತು
ತತ್ಸದೃಶ ಮಾಗಧೀನೃಪರುಮಂದಂತು
ಆ ಎಣೆಯ ಅಣುಗನಿಂದೆಸೆದರು ಸಮಂತು.

೨೪

ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಮನವನೆಳೆದಿಸೆವ
ಅವರೊಳು ಪರಸ್ಪರಾಶ್ರಿತಮೆನಲು ಮೆರೆವ
ಅವರೊಲುಮೆ ಮಗನಿಂದಲೊಡೆದಿದ್ದರೇನು
ಮತ್ತು ಮನ್ಯೋನ್ಯಮೆನೆ ವೆರ್ಚಿದುದು ತಾನು.

೨೫

ದಾದಿ ಮೊದಲಾಡಿದುದನಾಡಿದನು ಮಗನು
ಅವಳ ಕೈಯನು ಹಿಡಿದು ನಡೆಗಲಿತನವನು
ಹಿರಿಯರೆದುರೆರಗುತೆ ವಿನಮ್ರನೆನಿಸಿದನು
ಅಂತು ರಘುವಯ್ಯನನು ಮೋದಗೊಳಿಸಿದನು.

೨೬

ಸೊದೆಯ ಮಳೆಗರೆಯುವನೊ ಮೈಯೊಳೆನುವಂತೆ
ಮೈಯ ಸೋಂಕಿನೊಳಾದ ಸೊಗಕೆ ನೃಪನಂತೆ
ಸೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದಪ್ಪುತಂದಣುಗನನು ಮುದದೆ
ಕೊನೆಗಣ್ಣು ನಸುಮುಚ್ಚು ತೊಲಿಯುವನು ಭರದೆ.

೨೭

ಸದ್ಗುಣದ ನಿಜಮೂರ್ತಿ ಭೇದದಿಂದಜನು
ಸ್ಥಿರಮೆಂದು ಬಗೆದನೆಂತಾತ್ಮಸರ್ಗವನು
ತನ್ನಂಶದಿಂದೊಗೆದ ಸದ್ಗುಣದ ಮಗನು
ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಪನನ್ವಯವನೆಂದಿಹನು ನೃಪನು.

೨೮

ಚಲಕಾಕ ಪಕ್ಷನಾ ಚೌಳ ಮುಗಿದಂದು
ಓರಗೆಯ ಮಂತ್ರಿಸುತರೊಡಗೂಡುತೊಲಿದು
ವರ್ಣಗಳನೋರಂತೆ ಕಲಿತು ವಾಙ್ಮಯವ
ಸೇರಿದನು ಸೇರುವೊಲು ತೊರೆಯಿನ್ಬುಧಿಯ.

೨೯

ಉಪನಯನಮಾಡೊಡನೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿದರು
ಗುರುಜನಪ್ರೀತನನು ಬುಧರು ಗುರುಜನರು
ಈತನೊಳು ಗುರುವರರ ಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕವು
ಸಫಲ ದಲಾ ಸಚ್ಚಿಷ್ಯಗೆರೆದ ಶಿಕ್ಷಣವು.

೩೦

ಮತಿಯಖಿಳಗುಣವೆರೆದುದಾರಧೀಯವನು
ನಾಲ್ಕು ಕಡಲಂತಿರುವ ನಾಲಾಬಿಜ್ಜೆಗಳನು
ಗಾಳಿವೇಗವ ಮೀರುವಶ್ಯಗಳಿನನು
ನಾಲ್ಕೆಸೆಯ ದಾಂಟುವೊಲು ದಾಂಟಿದನು ಸುತನು

೩೧

ಹೊದೆದು ರಘು ಶುದ್ಧವಹ ಕೃಷ್ಣಾ ಜಿನವನು
ತಂದೆಯೊಳೆ ಕಲಿತನಾ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನು
ಅವನ ಗುರು ಏಕೈಕನೃಪಮಾತ್ರನಲ್ಲ
ಏಕೈಕ ಧನ್ವಿಯುಂ ಜಗದೊಳವನಹುದು.

೩೨

ಪೇರೆತ್ತು ತಾನಾಗುವೆಳೆಹೋರಿಯಂತೆ
ಪೇರಾನೆಯಾಗಲಿರುವಾನೆಮರಿಯಂತೆ
ಹರೆಯವನು ಪಡೆವ ರಘು ಶೈಶವವನುಳಿದು
ಚಿಲುವೆಸೆವ ಮೈಯುಂದವನು ತಳೆದನಂದು.

೩೩

ಕೇಶಖಂಡನ ಮುಗಿಸಿ ರಘುವರನ ಸಿತನು
ನೈವಾಹದೀಕ್ಷೆಯನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು
ತಮವನಳಿಸುವ ಶಶಿಯ ದಕ್ಷಜೆಯರೆಂತು
ಮೆರೆದರಾ ರಘುವಿನೊಳು ನೃಪಸುತೆಯರಂತು.

೩೪

ನೊಗದೆಣೆಯ ತೋಳವನು ಚಿಲುಹರೆಯದವನು
ಕದದೆಣೆಯ ಎದೆಯವನು ಹೊರವು ಹೆಗಲವನು
ಹೆಗ್ಗೊರಳ ರಘು ಬೆಳೆದು ತನ್ನ ತಂದೆಯನು
ಗೆಲಿದರೂ ತಗ್ಗಿದೊಲು ವಿನಯಪರನಿಹನು.

೩೫

ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಾಂತು ಬಹುದೊಡ್ಡಿ ತೆನುವ
ಜನರ ಪೊರೆಯುವ ಹೊರೆಯ ಲಘುಗೈವೆನೆಂದು
ರಘು ಸಹಜಸಂಸ್ಕಾರವಿನಯಯುತನೆಂದು
ಯುವರಾಜಪದವಿಯಿತ್ತನು ಮಗನಿಗೊಲಿದು.

೩೬

ರಾಜೇಂದ್ರಮೂಲದಾಲಯದಿಂದಲಂದು
ಪ್ರಿಯವೆನುವ ಯುವರಾಜನಾಲಯಕೆ ಬಂದು
ಗುಣಗುಣದೊಳಭಿಲಷಿತೆ ಸಿರಿನಿಂದಳಲ್ತಿ
ಕಂಜದಿಂ ನೈದಿಲೆಯ ತಾನೈದುವಂತೆ.

೩೭

ಸುಳಿವೆಲರ ನೆರವಿನಿಂದರಿವನ್ನೆಯೆಂತು
ವರ ಶರದಾಯತು ನೆರವಿನಿಂದ ರವಿಯೆಂತು
ಕಟವೊಡೆದು ಮದವೊದಗಲಾನೆ ತಾನೆಂತು
ದುಸ್ಸಹನು ಭೂಮಿಪನು ರಘುವೊದಗಲಂತು.

೩೮

ಹೊರೆಯಣುಗಡೊಡವೆರೆದ ಬಿಲ್ವಿಡಿದ ಮಗನು
ಕುದುರೆಕಾವಲಿಗಿರಲು ದೇವೇಂದ್ರನಿಭನು
ಒಂದೆ ಕೊರೆಯೆನಲಶ್ವಮೇಧಗಳ ನೂರ
ಎಡರಿಲ್ಲದಂತೆಸಗಿ ಮುಗಿಸಿದನು ಧೀರ.

೩೯

ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯೊಳು ಯಾಗಗೈದವನು
ಮರಳಿ ಮುಖಕಟ್ಟದೆಡರಿಲ್ಲದಶ್ವವನು
ಬಿಲ್ವಿಡಿದರೆದುರಿನೊಳೆ ಶಕ್ರಸೈತಂದು
ಕಾಣದೊಲು ಮೈಗರೆದು ಕದ್ದೊಯ್ದನಂದು.

೪೦

ಖೇದದಿಂದೇಗೈವುದೆನುವುದರಿಯದೆಯೆ
ರಘುಸೇನೆ ವಿಸ್ಮಯಃಬಡುತೆ ಮೈಮರೆಯೆ
ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದೈತಂದ ಖ್ಯಾತನಂದಿನಿಯ
ಯೋಧಜನ ಕಂಡರು ನೃಪಾಲ ವಾಹಿನಿಯ.

೪೧

ಆ ದಿಲೀಪನ ಸುತನು ಸಜ್ಜನಸ್ತುತನು
ಪುಣ್ಯಮಯ ಧೇನುತನುಜನ್ಮಜಲದಿಂದೆ
ಕಣ್ಣೊಳೆಯಲಿಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಭಾವವನು
ನೋಳ್ಪ ಶಕ್ತಿಯನನನ್ಯವನು ಹೊಂದಿದನು.

೪೨

ರಥದ ಕಡಿವಾಣಗಳನೆಳೆದು ಕಟ್ಟಿರುವ
ಸೂತ ಚಾಂಚಲ್ಯವನು ಸಲೆ ತಡೆಯುತಿರುವ
ಕುದುರೆಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಿದ್ರನನು ಅಂತು
ನರದೇವ ಸಂಭವನು ಕಂಡನು ಸಮಂತು.

೪೩

ಎನೆಮಿಡುಕದಕ್ಷಿಗಳ ನೂರುಜೊತೆಯಿಂದೆ
ಹಸಿರುಬಣ್ಣದ ಏಳು ಅಶ್ವಂಗಳಿಂದೆ
ಅಶ್ವಜೋರನನು ಹರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು
ಮೊಳಗಿದನು ಮುಗಿಲಿರಿನ ದಿಟ್ಟದನಿಗೈದು.

೪೪

ನೀನೆಯೆ ಮಖಾಂಶಭಾಜರೊಳಗ್ರನೆಂದು
ಬುಧರನಿಶಮೊರೆದಪರು ನಿನ್ನ ಕುರಿತೊಲಿದು
ನನ್ನಯ್ಯನೇಗಳುಂ ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಗಿಹನು
ಅವನೊಂದು ಯಜ್ಞವನು ಕೆಡಿಸುವುದೆ ನೀನು ?

೪೫

ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನಾಂತ ಮುಪ್ಪೊಳಲಿಸೊಡೆಯ !
ನೀಂ ತರಿವುದಧ್ವರವ ಕಿಡಿಸಲಿಹ ಪಗೆಯ
ಆ ನೀನೆ ಧರ್ಮಚರಣೀಕರ್ಮಗಳನು
ಕೆಡಿಸುವರೆ ನಿಲಿಪರಾರ್ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನು ?

೪೬

ಮಖಕಾರ್ಯಕತಿಮುಖ್ಯವಹ ಹಯವ ಕುರಿತು
ಪೆರತೆಣ್ಣೆ ದೆಲೆ ಇಂದ್ರ ಇದನುಳಿವುದೊಳಿತು
ವೇದಪಥಗಳನರುಹುವಾ ಮಹಾಜನರು
ಮಲಿನ ಪದ್ಧತಿಗಳನು ತಾವೊಪ್ಪದಿಹರು.

೪೭

ರಘುವೊರೆದ ಸುಪ್ರಾಧವಾಕ್ಯಗಳನಂದು
ಅಮರೇಂದ್ರನಾಲಿಸುತೆ ವಿಸ್ಮಯಂಬಡೆದು
ತಿರುಗಿಸುತಲಾ ತನ್ನ ರಥವನಂತೆಂದು
ಮರುನುಡಿಯನೊರೆಯಲುಜ್ಜು ಗಿಸಿದನು ನಿಂದು.

೪೮

ದೊರೆಮಗನೆ ನೀನೊರೆದುದೆಲ್ಲ ದಿಟವಹುದು
ಯಶವನು ಯಶೋಧನರು ಪೊರೆವರಹುದಹುದು
ನಿನ್ನಯ್ಯನಿಜ್ಯದಿಂದಾ ನನ್ನ ಯಶವ
ತಾನೆಂದು ಮೀರಲುಡ್ಡುಕ್ತನಾಗಿರುವ.

೪೯

ಎಂತು ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಹರಿಯೊರುವನೆಂಬರ್
ತ್ಯಂಬಕನೆ ಎಂತಾ ಮಹೇಶ್ವರನು ಎಂಬರ್
ಶತಮಖನು ಎಂದೆನ್ನ ಋಷಿಗಳಂತೊರೆವರ್
ಈ ನುಡಿಗಳನ್ಯರೊಳು ಸಲ್ಲವೆಂದರಿಯರ್

೫೦

ಈ ಯಜ್ಞತುರಗವನು ಕಪಿಲಮುನಿಯಂತೆ
ಅಸಹರಿಸಿಕೊಂಡೊಯ್ದೆನದರಿಂದಲರೈ
ಇದಕಾಗಿ ಯತ್ನವನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ನೋಡ !
ಸಗರಕುವರರ ಎಡೆಯೊಳಡಿಯನಿಡಬೇಡ.

೫೧

ಆಬಳಿಕ ತುರಗರಕ್ಷಕನು ರಘು ನಕ್ಕು
ಇಂದ್ರನೊಡನಾಡಿದನು ತೋರುತಿರಲುಕು
ನಿನ್ನ ನಿಲವಿಂತಾದರಪ್ಪವನು ಧರಿಸಯ್
ರಘುವ ನೀಂ ಗೆಲ್ಲದೆಯೆ ಕೃತಕೃತ್ಯನೆಂತಯ್.

೫೨

ದೇವೇಂದ್ರಗಿಂಶೋರೆದು ತಲೆಯೆತ್ತಿದವನು
ಹೆದೆಯೆಳೆದು ಬಾಣವನು ಬಿಲ್ಲಿಗಿಟ್ಟವನು
ಅಲೀಥದಿಂದತುಳಶೋಭೆವಡೆದವನು
ಮೈ ನಿಮಿರಿ ಶಂಭುವೊಲು ನಿಂತೆಸೆದನವನು.

೫೩

ಕಂಬದೊಲು ರಘುವಿನಂಜಿದೆಯನೊಳವೊಗಲು
ಗಿರಿಯ ತರಿದಿಂದ್ರನಿಗುಮುನಿಸಿರದೆ ಮಿಗಲು
ಹೊಸನೋಡದೋಳಿಯೊಳಗರಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆವ
ಬಿಲ್ಲಿನೊಳು ತೊಟ್ಟನು ಅಮೋಘಸಾಯಕವ.

೫೪

ಕ್ರೂರದನುಜರ ಮೈಯ ನೆತ್ತರಿನ ಸವಿಯ
ಕಂಡಕಣೆ ರಘುವಿನ ವಿಶಾಲವಾದೆದೆಯ
ನಾಂಟಿ ತಾನಿನ್ನೆವರಮೀಂಟಿದಿಹ ನರನ
ನೆತ್ತರ ಕುತೂಹಲದಿನೆನೆ ಕುಡಿದುದವನ.

೫೫

ಷಣ್ಮುಖನ ತೆರನೆಸೆಯುವಮಿತವಿಕ್ರಮನು
ಸುರಗಜವ ತಟ್ಟಿ ಕಡುಬೆಟ್ಟತಾಗಿರುವ
ಅ ಶಚಿಯ ಪವುಸೆಲತೆಯಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ
ಮುಯ್ಯಿನೊಳು ನಾಟದನು ಕೂರಂಬುಗಳನು.

೫೬

ಪೆರತೊಂದು ನವಿಲುಗರಿ ಕಣೆಯ ರಘುವೆಸೆಯೆ
ಇಂದ್ರನ ಮಹಾಶನಿಧ್ವಜನ ಕೆಡೆಹೊಡೆಯೆ
ದೇವರಾಜ್ಯಶ್ರೀಯ ಮುಡಿಯನೆಳೆದಂತೆ
ದೇವೇಂದ್ರನುರುಕೋಪಗೊಂಡನಂದಲಿ !

೫೭

ವಿಜಯಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೆನಿಸಿದಿಂದ್ರರಘುವರರು
ಗರುಡಸರ್ಪಗಳಂತೆ ನೋಡೆ ಭೀಕರರು
ಕೆಳಮೊಗಗಳಾಗಿ ಮೇಣ್ ಮೇಲ್ಮೊಗಗಳಾಗಿ
ಕಣೆಗರೆದರುಭಯಬಲ ನೋಡುತಿರೆ ಮಸಗಿ.

೫೮

ವಾಸವನು ಕರೆದಗುಂದಲೆಯ ಕಣೆಮಳೆಯ
ಸಹಿಸಲಸದಳಮೆನಿಸ ತೇಜದಾಸರಿಯ
ಆತ್ಮಾಂಶಭವನನೆಯೆ ಗೆಲಲರಿಯನಲಿ
ಆತ್ಮಾಂಶದಶನಿಯನೆ ಮುಗಿಲು ಗೆಲದಂತೆ.

೫೯

ಬಳಿಕ ಹರಿಚಂದನದ ಕಣಕೈಯೊಳೆಸೆವ
ಕಡೆದ ಕಡಲಂದದೊಳು ಘನರವದೆ ಮೊರೆವ
ಹರಿಯ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಗಿದ ಹೆದೆಯ ಆಹುರಿಯ
ಕಡಿಬಿಟ್ಟ ರಘುವೆಸೆದು ಕುಡುವೆರೆಯ ಕಣೆಯ

೬೦

ಕಡುಕನುಲಿ ಹರಿ ತನ್ನ ಚಾಪವನು ತೊರೆದು
ಆರ್ಪಿನತಿಶಯದರಿಯ ಕೊಲನೆಂದು ಬಗೆದು
ಬೆಟ್ಟಗಳೆರಂಕೆಯನು ತರಿಯಲಿದುರ್ದನು
ಕೊಂಡನದೊ ಹೊಗರ ಬಳೆ ಹೊಳೆವ ಕೈದುವನು.

೬೧

ಎದೆಗೂರಿದಾ ಕುಲಿಶದೇಟೆನೊಳು ನೊಂದು
ಬಲದಶ್ರುವೊಡೆನೆ ರಘು ನೆಲಕುರುಳ್ಳನಂದು
ಬಿದ್ದ ಮರುಘಳಿಗೆಯಲೆ ಆ ನೋವಕಳೆದು
ಮೇಲೆಳ್ಳನಾ ಬಲದ ಜಯರವಂಬೆರೆದು.

೬೨

ಕೈದುವಿನ ಹರಿಬದೊಳು ಕಡುನೊಂದರೇನು
ಪಗೆತನವನೇಬಗೆದು ಬಲಿದು ನಿಂದಿಹನು
ಎಂದು ಹರಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಅವನಾರ್ಪನಂದು
ಎಲ್ಲಕಡೆ ಗುಣವೆ ದಲ್ ಪೂಜೆಗೊಂಡಪುದು.

೬೩

ಸಾರವತ್ತಾದುದರಿಂದ್ರಿಯನುಮೊಡೆವ
ಕೈದುವಿದ ತಡೆವ ಕಲಿ ಮತ್ತಾವನಿರುವ ?
ನೀಂ ತಡೆದ ಕತದಿಂದೆ ಸುಪ್ರೀತನಾದೆ
ಹಯವುಳಿದು ವರವನರೆ ಎಂದು ಹರಿಯೊರೆಯೆ.

೬೪

ಹೊಂಗರಿಯ ಹೊಗರಿನೊಳು ಬೆರಳ ಬೆಳಗಿರುವ
ದೊಣೆಯಿಂದಲರೆಯೆಳೆದು ಮೇಲೆತ್ತಲಿರುವ
ಬಾಣವನು ಹಿಂದಿರಿಸಿ ಮನುಜೇಂದ್ರಸೂನು
ಸುರಪನನು ಕುರಿತಿತ್ತನಿಂತುತ್ತರವನು.

೬೫

ಬಿಡದಿಹುದೆ ಮನದೆಣಿಕೆಯೆನಲು ಕಾದುರೆಯನು
ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಗನಿಶಮಿರುವೆನ್ನಯ್ಯನವನು
ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯೊಳು ಮುಗಿಸಿ ಕರ್ಮವನು
ಪಡೆವೆಲ್ಲ ಫಲ ದೊರೆಯುವಂತೆಸಗು ನೀನು.

೬೬

ಹರನಂಶನೆನಿಸಿರುವ ಹೊಗಲಮ್ಮವೆನುವ
ಯಜ್ಞಸಭೆಯೊಳಗಿರುವ ಆ ನಮ್ಮ ಗುರುವ
ನಿನ್ನೊರುವ ಸೇವಕನೆ ಸಾರಿ ಸುದ್ದಿಯನು
ತಿಳಿಪುವೋಲೇರ್ಪಡಿಸು ಲೋಕೇಶ ನೀನು.

೬೭

ರಘುವರಮನೋರಥವನಂ ತಾಗಲೆಂದು
ಸಲಿಸುತವನೈದಿದನು ಮಾತಲಿಯವೆರೆದು
ಇತ್ತ ನೃಪಸಭೆಗೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದೆ.
ತೆರಳಿದನು ಆ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯಣುಗನಂದೆ.

೬೮

ಹರಿಯ ಶಾಸನಹಾರಿ ತಾನಂದೆ ಭರದೆ
ತಿಳಿಸೆ ಜನಪನು ಮುದದೆ ತಣ್ಣೆಗಳಿಂದೆ
ಕುಲಿಶದೇರುಗಳಣುಗನೊಡಲ ತಡವುತ್ತೆ
ಮಗನ ಕುರಿತಾಸಂದದೊಳಗದ್ದನಲ್ಲೆ ?

೬೯

ಮಹನೀಯ ಶಾಸನನು ಭೂಪಾಲನಂದು
ಆಯು ಕೊನೆಗೊಳುವಂದು ದಿವಿಯೇರಲೆಂದು
ತೊಂಬತ್ತು ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂಬತ್ತು ಎಂದು
ಮೆಟ್ಟಿಲನು ಹರಹಿದನು ಯಜ್ಞಗಳ ಗೈದು.

೭೦

ಬಳಿಕ ವಿಷಯಸುಖಪರಾಜ್ಞುನು ದಿಲೀಪನರಪನಾತನು
ಯುವಕಸೂನುಗರಸುಕುರುಹಿನೆಸೆವ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯನು
ದೇವಿಯೊಡನೆ ಮುನಿಗಳಿರುವ ವನದ ಮರದ ನೆರಳ
ಇಳಿವಯಸ್ಸೊಳಿನನ ಬಳಿಯ ನೃಪರಿಗಿದುವೆ ದಲ್
ಕುಲವೃತಂ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸರ್ಗ

ರಘುನಂದಿಗ್ವಿಜಯ

೧

ಗುರುವಿತ್ತ ರಾಜ್ಯವನು ಪಡೆದಧಿಕಕಾಂತಿಯಿಂದೆಸೆದನಂದವನು
ಸಂಜೆಯೊಳು ಸವಿತಾರನಿರಿಸಿದ ತೇಜದಿಂದಗ್ನಿಯೆಸೆವಂತೆ.

೨

ರಘು ದಿಲೀಪನ ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯದೊಳು ನೆಲೆಗೊಂಡನೆನುವುದನು ಕೇಳ್ದು
ಅರಸರ್ಕಳೆದೆಗಳಲಿ ಆ ಮೊದಲು ಹೊಗೆದಗ್ನಿಯುರಿಹೊತ್ತಿತಂದು.

೩

ಪುರುಷೂತಕೇತನವನೆಂತಂತು ಅವನ ಪ್ರೊಸತೇಳಿಗೆಯನಂದು
ಕಂಗಳನು ಮೇಲಿತ್ತಿ ನೋಡಿದರು ಮಕ್ಕಳೊಡನಾ ಜನರು ನಲಿದು.

೪

ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನಂದೇಕಕಾಲದೊಳವನು ಆನೆನಡೆಯವನು
ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸಿಂಹಾಸನವನಖಿಲಾರಿಮಂಡಲವ ನೃಪನು.

೫

ತಾನಗೋಚರಳೆನಿಸಿ ಸೇವಿಸಿದಳಾ ಕಾಂತಿಪುಂಜಾನುಮೇಯಳ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೀಕ್ಷಿತನನಾ ಸದ್ವಿ ಪದ್ಮಾತಪತ್ರದಿಂದಾಗಳ.

೬

ಕಾಲಕಾಲಕೆ ಬಂದು ಸನ್ನಿಧಿಯ ದಯಗೈದು ವಂದಿಜನಮುಖದೆ
ಸ್ತುತ್ಯನನು ಅರ್ಥಯುತ ವಚನದಿಂದ ಸೇವಿಸಿದಳಾ ವಾಣಿ ಮುದದೆ.

೭

ಮನ್ವಾದಿ ಮಾನ್ಯರಾಜರ್ಕಳಿಂದನುಭೋಗ್ಯಳಾದೊಡಂ ಮತ್ತೆ
ಭೂರಮಣಿ ಪೂರ್ದದೊಳು ಪೆರರಿವಳನನುಭವಿಸದಂತಿದಳಲಿ !

೮

ಯುಕ್ತದಂಡನೆಯಿಂದೆ ಸರ್ವಲೋಕದ ಮನವನೆಳೆದನವನತ್ತಿ
ನಾತಿಶೀತೋಷ್ಣ ಮನೆ ಸುಳಿದುಬಹ ದಾಕ್ಷಿಣನಭಸ್ಪಾನನಂತೆ.

೯

ಅಧಿಕಗುಣಯುತನಿಂದೆ ಜನರು ಮಂದೋತ್ಕಂಠರಾದರಯ್ಯನೊಳು
ಸಹಕಾರಫಲದಿಂದಲಾ ಸುಮೋದಯದೊಳಂತಂತೆವೋಲವರು.

೧೦

ನಯವಿದರು ನವನ್ಯ ಪನಿಗರುಹಿದರು ಸತ್‌ಅಸತ್‌ರಣವಿವರಗಳನು
ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವನೆ ದೊರೆಯೊಪ್ಪಿದನು ತೊರೆದನು ತ್ತರಪಕ್ಷವದನು.

೧೧

ಪಂಚಭೂತಂಗಳುಂ ನಿಜಗುಣೋತ್ಕರ್ಷವನು ಹೊಂದಿದವು ಮುದದೆ
ಹೊಸತಾಗಿ ರಘುರಾಜನಾದನೆನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸತಾದ ತೆರದೆ.

೧೨

ಚಂದ್ರನಾಹ್ಲಾದದಿಂದೆಂತಾ ಪ್ರತಾಪದಿಂದೆಂತು ಭಾಸ್ಕರನು
ಪ್ರಕೃತಿರಂಜನೆಯಿಂದಲಂತೆ ರಘುವನ್ವರ್ಧನಾಮನೆನಿಸಿದನು.

೧೩

ಇಳೆಯೊಡೆಯನಗಲಕಂಗಳ ಕೊನೆಗಳಾ ಕಿವಿಯವರೆಗಿದ್ದರೇನು
ತಗುವ ಮೇಣ್ ತಗದ ನವುರೆಸಕಗಳನ್ನೀಕ್ಷಿಪನು ಶಾಸ್ತ್ರಲೋಚನದೆ.

೧೪

ಪಡೆದಿಳೆಯ ಸುನ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳು ತಾನುಪಶಾಂತಚಿತ್ತನಾದನನು
ಸಾರ್ಥಕಂದೆರಡನೆಯ ಪಾರ್ಥಿವಶ್ರೀಯವೋಲಬ್ಧ ಲಾಂಛನೆ ಶರಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಿ !

೧೫

ಮಳೆಗರೆದು ಹಗುರಾದ ಮೋಡಗಳು ಚಿದುರುತಿರಲೆಸೆವ ಪಥದೆಡೆಯ
ಅವನಿಪನ ಮೇಣಿನನ ತಾಪಮಂದೊಡನೊಡನೆ ಮುಸುಕಿದುದು ದೆಸೆಯ.

೧೬

ಮಳೆವಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದನು ದೇವೇಂದ್ರನೆತ್ತಿದನು ರಘು ಚೈತ್ರಧನುವ
ಪರ್ಯಾಯಕಾರ್ಮುಕೋಡ್ಯತರಹರು ಜನರರ್ಥಸಾಧನದೊಳವರು.

೧೭

ಫುಲ್ಲಸುಮಕಾಶಚಾಮರವನಬಾಹ್ಯ ತಪತ್ರವನು ಋತು ತಳೆದು
ರಘುವರನನಣಕಿಸಿದರೇನವನ ಸಿರಿಯ ತಾಂ ಪಡೆದುದಿಲ್ಲಂದು.

೧೮

ಸಹಜ ಪ್ರಸಾದಸುಮುಖನೊಳು ಮೇಣ್ ನಿರ್ಮಲಪ್ರಭೆಯ ಚಂದ್ರನೊಳು
ಸಮರಸಪ್ರೀತಿಯನು ಸಂದರ್ಶನೋತ್ಸುಕರು ತಳೆದರೀರ್ಪರೊಳು.

೧೯

ಹಂಸಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮುದವಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾರಕೆಗಳಲ್ಲಿ
ಪಸರಿಸಿದವೋಲಿದವಾತನ ಯಶೋಭೂತಿ ತಾನವುಗಳಲ್ಲಿ.

೨೦

ಶಾಲಿವನಪಾಲಿಕೆಯರಲ್ಲಿ ತನಿಗರ್ವಗಳ ನೆಳಲಿನಲಿ ಕುಳಿತು
ಪಾಡುವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದೆಸೆದು ಬೆಳೆದ ಗುಣಕೀರ್ತಿಯನು ನಲಿದು.

೨೧

ನೀರು ನಿರ್ಮಲವಾದುದಾ ಮಹಾಜಸಕುಂಭಯೋನಿಯೊಗೆದಂದು
ಸೋಲನೂಹಿಸುತಲಾ ಹಗೆಯ ಬಗೆ ತೇಜಸ್ವಿಯೊಗೆಯೆ ಕದಡಿದುದು.

೨೨

ಮದವೇರಿ ಸೊಕ್ಕಿರುವ ಹಿರಿಯ ಹಿಣಿಲುಗಳಿರುವ ಹೊಳೆಕರೆಯನಣೆವ
ಹಿರಿಯ ಹೋರಿಗಳಂದಣಕಿಸಿದವನನ ಲೀಲಾಖೇಲದಳವ.

೨೩

ಮದದ ಪರಿಮಳವೆರೆದ ಎಳೆಲೆಯ ಬಾಳೆಗಳ ಹೂಗಂಪು ಹೊಡೆಯೆ
ಸುರಿಸಿದವು ಮದಜಲವನಾನೆಗಳು ಕರುಬಿದವೋಲೇಳ್ವಗೆಯೊಳೆಸೆಯೆ.

೨೪

ದಾರಿಗಳ ಕೆಸರುಗಳನೊಣಗಿಸುತೆ ನದಿಗಳನು ಗೈದು ದಿಣ್ಣೆವೊಲು
ದಿಗ್ವಿಜಯಕಾತನನು ಚೋದಿಸಿತು ಶಾರದವು ಇಂದ್ರನಿಂ ಮೊದಲು.

೨೫

ವಾಜಿನೀರಾಜನದ ಕರ್ಮದೊಳು ಬೆಳಗಿದನು ತೊಳಗಿ ಹುತವಹನು
ಈಯುವೊಲು ಬಲವಂದು ಮೇಲೊಗೆಯುವುರಿಗೈಗಳಿವೆ ವಿಜಯವನು.

೨೬

ಬಳಿಯ ಗಿರಿದುರ್ಗವನು ಮೂಲವನು ಕಾಪಿಡುತೆ ಬೆನ್ನ ಹಗೆ ತೊಡೆದು
ತೆರಳಿದನು ಆರುತೆರನಿರುವ ಬಲದೊಡಗೂಡಿ ದಿಗ್ವಿಜಯಕೆಂದು.

೨೭

ಕ್ಷೀರೋರ್ಮಿ ಮಂದರೋದ್ಧೂತಜಲಬಿಂದುಗಳಿನಚ್ಚುತನನೆಂತು
ನೆನೆಸಿದರು ವೃದ್ಧ ಪೌರಾಂಗನೆಯರರಲಮಳೆಯಿಂದವನನಂತು.

೨೮

ದೇವೇಂದ್ರಸದೃಶನಾ ದೇವೇಂದ್ರದಿಕ್ಕಿಗೊದೈದಿದನು ಮೊದಲು
ಗಾಳಿಯಲಿ ಚಲಿಯಿಸುವ ಬಾವುಟಗಳರಿಗಳನು ಗದರಿಪಂತಿರಲು.

೨೯

ತೇರಿನಿಂದಿದ್ದಿರುವ ಧೂಳಿನಿಂದಾಗಸವನಿಳೆಯವೊಲು ಗೈದು
ಮುಗಿಲುಗಳಿಗೆಣೆಯಾದ ಗಜಗಳಿಂದಿಳೆಯ ಬಾನಂತೆವೊಲು ಗೈದು.

೩೦

ಆ ಪ್ರತಾಪಂ ಮೊದಲು ಶಬ್ದ ಮತ್ತಾಬಳಿಕ ಧೂಳು ಆಮೇಲೆ
ರಘುಸೇನೆ ಮುಂಬರಿದುದೀತೆರದೆ ನಾಲ್ಕುಗೆಯ ವಿರಚನೆಯವೋಲೆ.

೩೧

ಮರುವನವನುದಕಮಯವೆನೆ ಗೈದು ಕಾಡುಗಳನುರೆಬಯಲೆ ಗೈದು
ನೌಕಾನದೀಜಲವ ಬಲಯುತನು ಸುಲಭದಲಿ ದಾಂಟುವೊಲು ಗೈದು.

೩೨

ಪೂರ್ವಸಾಗರದತ್ತ ಹರಿಯುವ ಮಹಾಸೇನೆಯನ್ನೊಯ್ದು ನೃಪನು
ಹರಜಡೆಯಿನಿಳವ ಗಂಗೆಯನ್ನೊಯ್ದು ಆ ಭಗೀರಥನವೋಲಿಹನು.

೩೩

ಉದುರಿಸಿದ ಫಲಗಳಿಂದಗೆದಿರುವ ಬೀರ್ಗಲಿಂ ಬಹುಬಗೆಯೊಳೆತ್ತಿ
ಕಿತ್ತ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದಾನೆಗಳಿಗೆಂತಂತು ದೊರೆಗಧ್ವ ಸುಗಮವೆನಿಸಿತ್ತು

೩೪

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗಿರುವ ಆ ಮೂಡಣದ ಜನಪದಂಗಳನಿಂತು ಗೆಲಿದು
ತಾಳೀವನಶ್ಯಾಮರಂಜಿತ ಮಹೋದಧಿಯ ಬಳಿಸೇರ್ಪಡೆನಂದು.

೩೫

ಬಾಗದರ ಬೇರೈರಸು ಕೀಳುತ್ಪತ್ತಿವನವನೊಳಾ ಸುಹೃದ್ವೃಷರು
ಹೊಳೆಯ ಭರಕೆಂತಂತು ವೈತಸೀವೃತ್ತಿಯೊಳು ಮೈಯನುಳುಹಿದರು.

೩೬

ನೌಸಾಧನೋದ್ಯತರನಾ ವಂಗಭೂಷರನು ನೇತಾರನವನು
ಗೆಲಿದಂದು ನಿಲಿಸಿದನು ಗಂಗೋರ್ಮಿಮಾಲೆಯೊಳು ಗೆಲ್ಲಂಬಗಳನು.

೩೭

ಕಿತ್ತು ಮರುನಾಟಿರುವ ಕಲಮಂಗಳಡಿಗಿರಗಿ ಫಲವೀಯುವಂತೆ
ಕಿತ್ತು ಮರುನೇಲಿಸಿರುವ ವಂಗಜರು ರಘುಗೆರಗಿ ಫಲವಿತ್ತರಲ್ಲಿ !

೩೮

ಕರಿಕುಲದ ಸೇತುವೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕಪಿಶಾನದಿಯ ಕಳೆದ ಬಳಿಕವನು
ಆ ಕಲಿಂಗಾಭಿಮುಖನಾದನಂದುತ್ಕಲರು ಪೇಳಿ ದಾರಿಯನು.

೩೯

ಪೌರುಷವನಾನುಹೇಂದ್ರಾಚಲದ ಮಸ್ತಕದಿ ತಿಣ್ಣಿ ಮರಿಸಿದನು
ಗಂಭೀರವೇದಿಕರಿ ಶಿರದೊಳಂಕುಶವನಿರಿಸಂತೆ ಮಾವುತನು.

೪೦

ಬಳಿಕ ಗಜಸಾಧನನು ಕಾಳಿಂಗನಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದಲೆದುರಿಸಿದನಾತನನು
ರಿಕ್ಕೆಗಳ ತರಿಯಲಿರುವಿದ್ದನನು ಕಲ್ಲುಮಳೆ ಕರೆವ ಗಿರಿಯಂತೆ.

೪೧

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನಲ್ಲಿ ಆ ವೈರಿಬಲನಾರಾಚದುರ್ದಿನನ ಸಹಿಸಿ
ಸನ್ಮಂಗಲಸ್ನಾತನಂತೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ಪಡೆದಿದನೊಲಿಸಿ.

೪೨

ಪಾನಭೂಮಿಯ ರಚಿಸಿ ರಘುನೃಪನ ಯೋಧರ್ಥಳಂದಲ್ಲಿ ನಲಿದು
ತೆಂಗುಗಳ್ಳಿಂಟಿದರು ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ದಳದೊಳರಿಯ ಜಸವೆರೆದು.

೪೩

ಹಿಡಿದು ಬಿಡುಗಡೆಗೈದ ಆ ಮಹೇಂದ್ರೇಶ್ವರನ ಸಿರಿಯನಪಹರಿಸಿ
ಮೆರೆದನೊದಾರ್ಯವನು ಧರ್ಮವಿಜಯೇನೃಪನು ಮೇದಿನಿಯನುಳಿಸಿ

೪೪

ಬಳಿಕ ಫಲವತ್ಪೂಗ ಮಾಲೆಯಿಂದೆಸೆವ ವೇಲಾತಟವನುಳಿದು
ತೆರಳಿದನಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ನಡೆದ ದೆಸೆಗಾತಿಸದೆ ಜಯಪಡೆಯುವನನು.

೪೫

ಗಜದಾನಗಂಧಮಯ ಸೈನ್ಯಪರಿಭೋಗದಿಂದಂದು ಧರಿಯೊಡೆಯ
ಆಸರಿತ್ ಪತಿ ಶಂಕೆಗೊಳುವಂತೊಡರ್ಚಿದನು ಕಾವೇರಿನದಿಯ.

೪೬

ಸಾರಿರ್ದುದಧ್ಯವನು ದಾಂಟರ್ದ ವಿಜಿಗೀಷುರಘುಸೈನ್ಯನಿಚಯ
ಮಾರೀಚನನಚಯೋದ್ಭ್ರಾಂತಹಾರೀತರಾಜಿತ ಮಲಯಗಿರಿಯ

೪೭

ಕುದುರೆಗಳು ತುಳಿದಿದ್ದ ಎಲಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಕಾಯಿಗಳ ಹುಡಿಯು
ಸರಿದೊರೆಯ ಕಂಪುಗುವ ಮದಗಜದ ಕಟಗಳಲಿ ಮೆತ್ತಿರ್ದುದಂದು.

೪೮

ಚಂದನದ ಮರಗಳಲಿ ಅಹಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊರೆದಿರುವ ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆಳೆದು
ಬಿಗಿದಿಭದ ಕಾಲ್ತೊಡರು ಹರಿದರೂ ಕೊರಳ ಹುರಿ ಹರಿಯದಿಹುದು.

೪೯

ದಕ್ಷಿಣದ ದಿಕ್ಕಿನೊಳು ಭಾಸ್ಕರನ ತೇಜವೂ ಕುಗ್ಗಿದವುದೆನಲು
ರಘುವಿನೊಂದಾರ್ಪನಂದಾನದಿಹರಾ ಪಾಂಡ್ಯರದುನೆ ದಿಕ್ಕಿನೊಳು.

೫೦

ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿಯ ಬೆರೆಯುವಾ ಮಹೋದಧಿಯ ಹೊಸಮುತ್ತಗಳ ಸುರಿದು
ತಾವೆ ಗಳಿಯಿಸಿದಮಳಯಶವನೀವಂತೆವೋಲಿತ್ತರುರೆಮಣಿದು.

೫೧

ಚಂದನಾಲೀನತಟನೆಸೆಯುವ ದಿಶಾಂಗನೆಯ ಕುಚಯುಗ್ಮವೆನುವ
ಮಲಯದುರ್ದರಗಳೆನುವದ್ರಿಗಳ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದನುಭವಿಸಿ ಸುಖವ.

೫೨

ಸಾಗರನು ದೂರಗೈದುಳಿದಿರುವ ಜಗುಳ್ಳುಡೆಯ ಮೇದಿನಿಯದೊಂದು
ಜಘನದಂತಿರುವ ಆ ಸಹ್ಯವನು ದಾಂಟಿದನಸಹ್ಯಬಲನಂದು.

೫೩

ಸಡುವಣರ ಗೆಲುವಿನೊಳು ತೊಡಗಿ ಹರಹಿದ ಸೇನೆ ತಾನೆಸೆದುದಲ್ತಿ
ರಾಮಶರದಿಂದಬ್ಬಿ ಸರಿದರೂ ಸಹ್ಯವನು ಕೂಡಿತೆನುವಂತೆ.

೫೪

ತೊಡವುಗಳನವನ ಭಯದಿಂದುಳಿದ ಕೇರಳಸ್ತ್ರೀಜನರೊಳಂದು
ಪ್ರತಿಚಾರ್ಣದಂತಿದುರ್ದಾ ಚಮೂತತಿರೇಣು ಕುಂತಳದೊಳೆಸೆದು.

೫೫

ಕೇದಗೆಯ ಹೂಹುಡಿಯ ಹೊತ್ತ ಮುರಲಾನಿಲನು ದಳದ ಬಳಿ ಸುಳಿದು
ಆ ವಾರವಾಣಗಳಿಗೆಸಗಿದನು ಪರಿಮಳದ ಲೇಪನವನಂದು.

೫೬

ಸಂಚರಿಪ ವಾಹಗಳ ಬೆನ್ನಿನೊಳು ಮಮುರಿಪ ವರ್ಮಗಳಂದು
ಮಾರುತೋದ್ಧೃತತಾಲೀವನಧ್ವನಿಯ ಮುಚ್ಚಿದವು ಮೊರೆದು.

೫೭

ಖರ್ಜೂರತರುಬದ್ಧಗಜತತಿಯನೆರಗಿದುದು ದುಂಬಿವಿಂಡೊಲಿದು
ಸುರಭಿದಾನೋದ್ಗಾರಿಕಟಗಳಲಿ ಪುನ್ನಾಗಪುಷ್ಪಗಳ ತೊರೆದು.

೫೮

ಅವಕಾಶವನ್ನಿತ್ತನಭ್ಯರ್ಥಿರಾಮನಿಗುದನ್ವಾನನಶ್ಚೆ
ರಘುನರನಿಗಪರಾಂತನರಪನ ನಿಮಿತ್ತದೊಳು ಕರವಿತ್ತನಶ್ಚೆ.

೫೯

ಸೊಕ್ಕೇರಿದಾನೆಗಳು ಕೋಡುಗಳಿನ್ನುಡಿದಾರ್ಪನಂಕಿಸಿರಲಂತು
ಗೆಲ್ಲಂಬಮಂಗೈದನಾ ತ್ರಿಕೂಟಾಚಲಮನದನೆಯೆ ಸಮಂತು.

೬೦

ಬಳಿಕ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದಲಿಂದ್ರಿಯರಿಪುವ ಸಂಯಮಿಯದೆಂತು
ಪಾರಸಿಕರನು ಜಯಿಸಲ್ಪೆದಿದನು ಭೂಮಾರ್ಗದಿಂದೆ ರಘುವಂತು.

೬೧

ಸಹಿಸನವನಾ ಯವನವನಿತೆಯರ ಮುಖಪದ್ಮಮಧುರಮಧುಮದವ
ಸಹಿಸದೊಲಕಾಲಜಲದೋದಯವು ಕಮಲವನ ಕೋಮಲಾತಪವ.

೬೨

ಆ ಧನುಷ್ವಂಕಾರಮಾತ್ರದೊಳೆ ಅರಿಯನರಿವನಿತು ರಜ ಕವಿಯೆ
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಶ್ವಬಲದೊಡನೆ ರಘು ತುಮುಲಸಂಗ್ರಾಮವನು ಮೆರೆಯೆ,

೬೩

ಭಲ್ಲಯದೆ ತುಂಡರಿಸಿದಾಶ್ವಶ್ರುಮಯ ಶಿರಗಳಿಂದಲವನಿಯನು
ಜೇನುಹುಳು ಮುಸುರಿದು ಜೇಂಗೊಡಗಳೆಂಬವೊಲು ಮುಚ್ಚಿದನವನು.

೬೪

ಅಳಿದುಳಿದ ನರಪರು ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಗಳ ತೆಗೆದು ಮೊರೆಮೊಕ್ಕರಂದು
ಮಹನೀಯರಾಗ್ರಹವು ಶತ್ರುನತಿಮಾತ್ರದಿಂದಿರದಳಿವುದಹುದು.

೬೫

ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ವನಂಗಳೊಳು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೋತ್ಪರದ ಪಾಸಿನೊಳು ಕುಳಿತು
ವಿಜಯದಾಯಾಸವನು ಮಧುಕುಡಿದು ನೀಗಿದರು ಯೋಧರು ಸಮಂತು.

೬೬

ಭಾಸ್ಕರನು ಕರಗಳಿಂದುದಕವನು ಸೆಳೆನವೊಲು ರಘುನೃಪನುಮಂದು
ಶರಗಳಿಂದರಸರನು ಸೆಳೆಯಲೆಂದುತ್ತ ರಕೆ ನಡೆತಂದನೊಲಿದು.

೬೭

ಸಿಂಧುವಿನ ತೀರದೊಳು ಕಳೆದು ಹೊರಳುವುದರಿಂದಧ್ವದಲಸಿಕೆಯ
ಕುದುರೆಗಳು ಕೊಡಹಿದವು ಕುಂಕುಮದ ಕೇಸರಗಳಂಟಿರುವ ಮೈಯು.

೬೮

ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿನಿಯರೊಳು ರಘು ತೋರಿದಾರ್ಪಿನೊಂದೆಸಕಮದು ಬಂದು
ಗುರುವಾದುದಾ ಹೂಣರಾಣಿಯರ ಕೆನ್ನೆಯೊಳು ಕೆಂಪೆಸೆಯಲಂದು.

೬೯

ಕಾಂಭೋಜದವನಿಪರು ರಘುವರನ ವೀರ್ಯವನು ಸಹಿಸ ಬಲವಿರದೆ
ಅನೆಗಳ ಕಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕೋಲತರುಗಳೊಡನೆಗಿದರು ಭರದೆ.

೭೦

ಅಶ್ವರತ್ನಂಗಳುಮನಮಳಧನಕನಕಮುಮನವರಿತ್ತ ರೊಲಿದು
ರಘುನೃಪನನೈಶ್ವರ್ಯ ಸಾರ್ಥೋಡಮಹಂಕಾರ ತಾಂ ದೂರಮಿಹುದು.

೭೧

ಗೌರಿಯಯ್ಯನ ಗಿರಿಯನೇರಿವನು ರಘುವರನು ತುರಗದಳವಿರಲು
ಉದ್ಭೂತ ಧಾತುರಜದಿಂದದರ ಶಿಖರವನು ಬೆಳಸಿದಪನೆನಲು.

೭೨

ಗುಹೆಗಳಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಸಮಸತ್ಪ್ರಸಿಂಹಗಳು ಸೇನೆಯಬ್ಬರಕೆ
ಬೆದರದಿಹವೆನ್ನುವೊಲು ನೋಡಿದವು ಕತ್ತುಗಳನಿನಿಸೋರೆಗೈದು.

೭೩

ಭೂರ್ಜದೊಳು ಮರ್ಮರಧ್ವನಿಗೈದು ಬಿದಿರಿನೊಳು ಕೊಳಲುಲಿಯನಾಂತು
ಸುರನದಿಯ ಸೀರ್ಪನಿಯ ತಣ್ಣು ವೆರೆದೆಲರವನನೋಲೈ ಸಿತಂತು.

೭೪

ಕತ್ತರಿಯ ಮಿಗಗಳು ನಮೇರುತರುಭಾಯೆಯೊಳು ಕುಳಿತೆದ್ದ ಕತದೆ
ಕಂಪಿಡುವ ಬಂಡೆಯೊಳು ಬಳಲಿಕೆಯ ನೀಗಿದುದು ರಘುಸೇನೆ ಮುದದೆ.

೭೫

ಸರಳತರುಗಳಿಗೆಳೆದು ಬಿಗಿದಾನೆಗಳ ಕೊರಳ ಸರಪಣಿಯೊಳಿಸೆದು
ಪೊಳೆಯುವೊಪಧಿಗಳಿರುಳೆಣ್ಣೆ ಯಿರದುರಿವ ಸೊಡರಾಗಿದವಂದು.

೭೬

ಕೊರಳ ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಸಿಗುರೆದ್ದು ದನು ಕಂಡು ದೇವದಾರುತರು
ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿಡಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿದಾನೆಯ ಮೈಯ ಬೇಡರರಿದಸರು.

೭೭

ರಘುಪರ್ಮತೀಯರೊಳು ಘೋರಸಂಗ್ರಾಮವೊಂದೊದಗಿದುದಲ್ಲ
ಕಣೆ ಕಲ್ಲು ಭಂಡಿವಾಳಗಳಿಂದೆ ಪುಟ್ಟ ಕಿಡಿ ಕಿರ್ಚಿದಲ್ಲ.

೭೮

ಶರಗಳಂದುತ್ಸವಾಖ್ಯರನು ವಿಗತೋತ್ಸವಾಂಕಿತರೆನಾಗೈದು
ಭುಜವಿಜಯಗಾನವನು ಕಿನ್ನರರ ಮುಖದಿಂದೆ ಹಾಡಿಸಿದನಂದು.

೭೯

ಕಾಣಿಕೆಯ ಪಿಡಿಯಲೊಡನಿರ್ವರುಂ ಅರಿತರಂದೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರನು
ಹಿಮಗಿರಿಯ ಸಾರವನು ರಘುರಾಜನವನಿಪನ ಸತ್ಯವನು ಹಿಮನು.

೮೦

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯವೆನಲಿರುವ ನಿಜಯಶೋರಾಶಿಯನು ಹಿಮಗಿರಿಯೊಳಿರಿಸಿ
ಪೌಲಸ್ತ್ಯನಲುಗಿಸಿದದ್ರಿಯನು ನಾಣ್ಣಿಸುವೊಲವನಿಳಿದನಂದು.

೮೧

ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷೇಶ್ವರನು ಲೌಹಿತ್ಯವನು ದಾಂಟಿ ರಘು ಬಂದನೆಂದು
ನಡುಗಿದನು ಆನೆಗಳ ಬಿಗಿದ ಕೃಷ್ಣಾಗರುದ್ರನುಗಳೊಡನಂದು.

೮೨

ರಥವರ್ತುರಜವೆದ್ದು ಮಳೆಗರೆಯುವಭ್ರದೊಲು ನೇಸರನು ಕವಿಯೆ
ಅದನೆ ತಾಂ ತಾಳದಿರುವಾ ನೃಪನು ತಾಳುವನೆ ಸೇನೆ ಮುಂಬರಿಯೆ.

೮೩

ಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರನು ಆನೆಗಳಿನನ್ಯರನು ಗೆದ್ದವನು ಅಂದು
ಜಿತಸುರಪವಿಕ್ರಮನಿಗೊಲಿದು ಮದಗಜಗಳನೆ ತಂದಿತ್ತನೊಲಿದು.

೮೪

ಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರನು ಹೇಮಮಯ ಪೀಠಾಧಿಪೇವತೆಯ ಮಣಿದು
ತಚ್ಚರಣಕಾಂತಿಯನು ರತ್ನಪುಷ್ಪಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿದನೊಲಿದು.

೮೫

ದಿಕ್ಕುಗಳ ಗೆಲಿದಿಂತು ಭತ್ತಶೂನ್ಯಾವನಿಸ ಮೌಳಿಯೊಳಗಂದು
ಸ್ಯಂದನೋದ್ಧೂತರಜವಿರಿಸಿ ರಘು ನಿಜನಗರಿಗೈತಂದನೊಲಿದು.

೮೬

ಸರ್ವಮುಂ ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಸಲುವಂಥ ವಿಶ್ವಜಿನ್ಮಖಗೈದನವನು
ಮರಳಿ ಕೊಡಲೆಂದಿರುವ ಸಜ್ಜನರ ಗಳಿಕೆ ದಲ್ ಮೋಡಗಳ ತೆರನು.

೮೭

ಸಚಿವ ಸಹಾಯನು ಸತ್ತಾಂತದೊಳಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನು ಒಲಿದು
ದೊರೆಗಳ ಸೋಲಿನ ಅಳಲನು ಘನತರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಿನಳಿದು
ಇನಿಯರ ವಿರಹದೊಳರಸಿಯರಳಲನು ತಾಳುವರೆಂದರಿದು
ಮರಳಲು ನಿಜಪುರಿಗರಸರಿಗೊಪ್ಪಿ ಗೆಯಿತ್ತನು ತಾನಂದು.

ಅಲ

ಭತ್ರಧ್ವಜಕಲಶಾಂಕಿತದಡಿಯನು ನೃಪನ ಹಸಾದದೆ ಯೊರೆವುದನು
ಬೀಳ್ಕೊಡುವಂದಿನ ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರನಮನಗಳಿಂದಾ ನೃಪಸುತರು
ಮಗುಡದ ಸರದಿಂದುದುರಿದ ಸುಮದ ಮರಂದದ ಕಣಕಾಂತಿಯೊಳಂದು
ಅ ಸಮ್ರಾಟನ ಚರಣದ್ವಯದಂಗುಳಿಯನು ಬೆಳ್ಳನೆ ಬೆಳಗಿದರು.

ಐದನೆಯ ಸರ್ಗ ಅಜಸ್ವಯಂವರಾಭಿಗಮನ

೧

ವಿಶ್ವಜಿದ್ಯಜ್ಞದೊಳು ತನ್ನಖಿಳಕೋಶವನು
ನಿಶ್ಶೇಷಮೆನಲಿತ್ತು ಭೂಪತಿಯನು
ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಮೆನಲೈದಿದನು ವಿದ್ಯೆಯನು
ಕಲಿತ ವರತಂತು ಶಿಷ್ಯನು ಕೌತ್ಸನು.

೨

ಹೊನ್ನನೆರೆದಿತ್ತು ದರಿನಳವಡಿಸುತ್ತರ್ಥವನು
ಮೃಣ್ಮಯದ ಪಾತ್ರೆಯೊಳು ಅತಿಥಿರತನು
ಕೀರ್ತಿಪ್ರಕಾಶಿತನು ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾಶನನು
ಕರೆತಂದನತಿಥಿಯನನರ್ಘಗುಣನು.

೩

ಅಸನಾಸೀನನಾದಾ ತಪೋವಿತ್ತನನು
ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯೊಳು ಪೂಜಿಸಿದನು
ಮಾನಧನರಗ್ರಣಿ ವಿಧಿಜ್ಞನು ನರೇಶ್ವರನು
ಕೈಮುಗಿದು ಕೃತ್ಯವಿದನಿಂತೆಂದನು.

೪

ರವಿಯಿಂದಲೀ ಜಗಂ ಜೇತನವ ಪಡೆಯುವೊಲು
ಆರಿಂದ ಕಲಿತಹೆಯೊ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಯ
ಮಂತ್ರಕೃತ್ ಋಷಿಜನರೊಳಗ್ರಣಿಯೆನಿಸ್ವ ಆ
ನಿನ್ನ ಗುರು ಕುಶಲಿಯೆ ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ !

೫

ವಾಜ್ಮಿನಃಕಾಯಂಗಳಿಂದಲಾ ವರತಂತು
ವಾಸವನುಮೆದೆಗೆಡುವನೆನುವೊಲಂತು
ಹಲವುಸಲ ಗಳಿಸಿರುವ ಮೂಬಗೆಯ ತಪಕಂತ-
ರಾಯಂಗಳಿಂದಲಳಿವಿಲ್ಲವಲ್ಲೆ !

೬

ಪಾತೆಗಳ ರಚಿಸುವುದೆ ಮೊದಲಾದ ಯತ್ನದೊಳು
ಮಕ್ಕಳವೊಲಾರೈದು ಬೆಳೆಯಿಸಿರುವ
ಶ್ರಮವ ಪರಿಹರಿಸುತಿರುವಾಶ್ರಮದ ತರುಗಳವು
ಮರುತಾದಿ ಬಾಧೆಗಳಿನಳಿಯವಲ್ತೆ !

೭

ಹೋಮಕಾರ್ಯಕೆ ತಂದ ದರ್ಭೆಯಾದೊಡಮಗಿದು
ಮುನಿಜನಗಳತ್ತಿಯಲಿ ಮರಿ ಮೇವುದೆ !
ತೊಡೆನಾಸಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕುಳಿವೆಳ್ಳ ಜಗುಳುತಿರು
ವೆರಳೆವರಿ ನಿರಪಾಯದಿಂದೊಗೆವುದೆ !

೮

ನಿಯಮಾಭಿಷೇಕ ತಾನಾವುದರಿನಾಗುವುದೊ
ಪಿತೃತರ್ಪಣಕ್ಕಾವ ಜಲದೊರೆವುದೊ
ಉಂಭಷಷ್ಠಾಂಕಿತದ ಪುಳಿನ ತಾನೆಲ್ಲಿಹುದೊ
ಆ ತೀರ್ಥತೋಯವದು ಶುಭದಿನಿಹುದೊ ?

೯

ವೇಳೆಯೊಳು ಬಂದತಿಥಿಜನರ ಸತ್ಕಾರವನು
ಮೇಣೀ ಶರೀರದುರು ಪ್ರೇಷಣೆಯನು
ನಿರ್ವಹಿಸಲಿರುವಂಥ ವನ್ಯತ್ವ ಧಾನ್ಯವನು
ನಾಡಾಡಿ ತೊಂಡುದನ ಮೇಯದಿಹುದೆ !

೧೦

ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳೊಲಿದು ಕಲಿಸಿ ನಿನಗೆಲ್ಲ ವನು
ಗೃಹಿಯಾಗಲನುಮತಿಯನಿತ್ತರೇನು !
ಭಾವಿಸೆ ಸಕಾಲವಿದು ಸರ್ವೋಪಕಾರಾರ್ಹ
ದೀ ದ್ವೀತೀಯಾಶ್ರಮವ ತಳೆಯೆ ನೀನು !

೧೧

ನೀಂ ಬಂದನಾತ್ರದಿಂದೆನ್ನಮನ ತೃಪ್ತಿಯನು
ತಾಳದೆಯೆ ಆಣತಿಯ ಪಾರುತಿಹುದು
ಗೌರವಿಸಿ ಬಾರೆಂದು ಮುನಿ ನಿನ್ನ ಕಳುಹಿದನೊ
ನೀನೆ ಮೇಣ್ ಬಂದಿಹೆಯೊ ಅಡವಿಯಿಂದೆ ?

೧೨

ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಯನರಿತು ಧನ ಬೀಯವಾದುದನು
ರಘುವರನುದಾರೋಕ್ತಿಗಂದು ತಾನು
ತನ್ನಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯೊಳು ದುರ್ಬಲಮನೋರಥನು
ವರತಂತುಶಿಷ್ಯನಿರದಿಂತೊರೆದನು.

೧೩

ನೀನೊಡೆಯನಾದಂದು ದುಗುಡವೆಮಗೆತ್ತಣದು
ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿಹೆವು ನಾವೆಲ್ಲರಿಂದು
ರವಿ ಬೆಳಗುತಿರುವಂದು ಕತ್ತಲೆಯ ಮೊತ್ತವದು
ಜನರ ಕಣ್ಣಳನೆಂತು ಮುಸುಕಲಹುದು ?

೧೪

ತೋರ್ಪುದು ಕುಲೋಚಿತವು ಭಕ್ತಿಯನು ಪೂಜ್ಯರೊಳು
ಹಿರಿಯರನು ಮೀರಿರುವೆ ನೀನಿದರೊಳು
ಕಾಲಮಿಂಚಿರಲಿಂದು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೈತಂದು
ಬೇಡಿದಪೆನೆಂದಾನು ದುಃಖಿಸುವೆನು.

೧೫

ನೀನಂದು ಸಜ್ಜನರಿಗೈಸಿರಿಯನೆರೆದರೆದು
ದೇಹಮಾತ್ರದೊಳಿಂತು ತೋರುವಂದು
ವನವಾಸಿಗಳಿಗಿಖಿಳ ಫಲವಿತ್ತು ತಾನೊಂದು
ಕಾಂಡದಿಂದುಳಿದ ನೀವಾರವೆಂದು.

೧೬

ಸಾರ್ವಭೌಮನು ನೀನು ಮಖಜದಾರಿದ್ರ್ಯವನು
ಪಡೆದಿಂತು ಶೋಭಿಸುವುಯೋಳಿತವ್ವುದು
ಪರಿವಿಡಿಯಿನಮರಗಣ ಕುಡಿದುದರಿನಾದಮೃತ
ಸಂಕ್ಷಯಮೆ ವೃದ್ಧಿಯಿಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಮಹುದು.

೧೭

ಅಂತದರಿನನ್ನೆವರ ಪೆರತೆಸಕಮಿರದವನು
ಗುರ್ದರ್ಥಕನ್ಯರನು ಬೇಡಿದಪೆನು
ಒಳಿತಕ್ಕೆ ನಿನಗಿಂದು ಚಾತಕಮುಮೆರೆದಪುದೆ
ನೀರಿರದ ಶಾರದಾಂಬುದವ ಬರಿದೆ !

೧೮

ಇಂತೆಂದು ತೆರಳಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದಾತನನು
ವರತಂತು ಶಿಷ್ಯನನು ತಡೆದು ನೃಪನು
ನೀಂ ಗುರುವಿಗೀವುದಿನ್ನಾವುದೇನೆನುವುದನು
ಪೇಳಿಂದು ನೀನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು.

೧೯

ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯಿಂದಧ್ವರವ ಗೃದನನು
ಪೂಜ್ಯನನು ಮಮಕಾರವರ್ಜಿತನನು
ಕುರಿತಂತು ಪ್ರಸ್ತುತವನೊರೆದನು ವಿಚಕ್ಷಣನು
ಸಕಲ ವರ್ಣಾಶ್ರಮನಿಯಾಮಕನನು.

೨೦

ವಿದ್ಯೆಯನು ಕಲಿತಂದು ಬೇಡಿದನು ಪೇಳಿಂದು
ನಿನಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನೆಂತೀವುದೆಂದು
ಚಿರಕಾಲ ನೀಂಗೈದ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಸಾಕೆಂದು
ವರತಂತು ಮೊದಲದನೆ ಗಣಿಸಿದನು.

೨೧

ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದೊಗೆದ ರೋಷದಿಂದಾಡಿದನು
 ಕೊಂಡುಬಾ ನಾಲ್ಕು ಮೇಣ್ ಹತ್ತುಕೋಟಿ
 ನನ್ನೊಂದು ಬಡತನವನೆಣಿಸದೆಯೆ ಬೀಡಿದನು
 ವಿದ್ಯೆಗಳ ಪರಿಸಂಖ್ಯೆಗೆಂದು ಸಾಟಿ.

೨೨

ನೀನಿಂದು ಪ್ರಭುಶಬ್ದ ಶೇಷನೆಂದಿತಾನು
 ನಿನ್ನರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಯಿಂದರಿತಿರುವೆನು
 ಶ್ರುತಮಾಲ್ಯದಪ್ರೇತರತ್ನದಿಂದಾನಾನು
 ನಿನ್ನನುಪಟಳಗೊಳಿಸಲೊಪ್ಪದಿಹೆನು.

೨೩

ದ್ವಿಜರಾಜತೇಸನು ಜಗದೇಕನಾಯಕನು
 ದುರಿತದೂರೇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾಪಾರನು
 ವೇದವಿದ್ವರವರ್ಣಿಯಿಂದಲಾವೇದಿತನು
 ಕೌತ್ಸನನು ಮತ್ತಿಂತು ನುಡಿಯಿಸಿದನು.

೨೪

ರಘುವಿನಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥವನು ಪಡೆಯದೈದಿದನು
 ಗುರ್ದರ್ಥವನ್ನೆರೆದ ವೇದವಿದನು
 ಪೆರತೊರ್ದದಾತ್ಮವನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದನವನು
 ಎನುವ ಪೊಸಪಳಿಯೊಂದ ನಾನೊಲ್ಲೆನು.

೨೫

ನಿನ್ನೊಂದು ಕೋರಿಕೆಯನೀಡೇರಿಪನ್ನೆವರ
 ಮಹತನೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಗ್ನಿವೋಲು
 ಪೂತನುತಮಾದೆನ್ನ ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಶಾಲೆಯೊಳು
 ನೀನಿರಯ ಕೌತ್ಸ ದಿನವೆರಡುಮೂರು.

೨೬

ಆ ಅಗ್ರಜನ್ಮನಂದಂತಾಗಲೆಂದೊರೆದು
ತರಿಸಂದ ಸಂಗರವನೊಪ್ಪಿದನು
ಧರೆಯ ಧನವೆಲ್ಲವನು ಕೊಂಡುದರಿನರ್ಥವನು
ರಘು ಧನಪನಿಂದೆಳೆಯಲೆಳಸಿದನು.

೨೭

ವಾಸಿಷ್ಠಮಂತ್ರದುಕ್ಷಣಜಪ್ರಭಾವದೊಳು
ಜಲಧಿಯೊಳು ನಭದೊಳು ಮಹೀಧರದೊಳು
ತದ್ರಥಂ ಆ ಮರುತ್ಸಾಸಖವಲಾಹಕನವೊಲು
ಚರಿಸಿದಪುದೆಡರಿಲ್ಲದಂತೆವೊಲು.

೨೮

ಆ ಬಳಿಕ ಬೈಗಿನೊಳು ವೀರನು ವಿನಿರ್ಮಲನು
ಸಾಮಂತದೊರೆಯಂತೆ ಹರಸಖನನು
ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜಯಿಸಲೆಂದಾಂತನು ವರೂಢವನು
ರಘುವರನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತವನು.

೨೯

ಬೆಳಗಿನೊಳು ಪಯಣಕಣಿಗೈಯಲಿರುವರಸನನು
ಬೊಕ್ಕಸದ ಮನೆಯವರು ಬಂದು ಕಂಡು
ಹೊನ್ನಮಳೆ ನಡುಮನೆಯೊಳಾಗಸದಿನಾದುದನು
ವೇಳಿದರು ತಾವಂತೆ ಬೆರಗುಗೊಂಡು.

೩೦

ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟಿದುರಿಸುವ ಮುನ್ನಮೆ ಧನಾಧಿಪನು
ಸುರಿಯಿಸಿದ ಹೊನ್ನನು ಧರಾಧೀಶನು
ಆ ವಜ್ರಖಂಡಿತಸುಮೇರುಪಾದದೊಲಿರುವ
ರಾಶಿಯನು ಕೌತ್ಸಗಂದಿತ್ತನವನು.

೩೧

ಗುರ್ದರ್ಭಕಧಿಕವನು ಬಯಸದಿಹ ಯಾಚಕನು
ಅರ್ಥಿಕಾಮಾಧಿಕವನೀವ ನೃಪನು
ಸಾಕೇತವಾಸಿಜನರಾ ಇರ್ವರನುಮಂದು
ಪೊಗಳಿದರು ಅಭಿನಂದನೀಯರೆಂದು.

೩೨

ನೂರಾರು ಒಂಟಿಗಳು ಮೇಣ್ ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಗಳು
ಹೊನ್ನುಗಳ ಹೊರೆಹೊತ್ತು ಸಾಗುವಂದು
ತಲೆವಾಗಿ ನಿನದಿರುವ ಜನಪನನು ನುಡಿಸಿದನು
ಕೈಯಿಂದ ಮೈದಡುವುತಾ ಕೌತ್ಸನು.

೩೩

ಸದ್ವೃತ್ತದೊಳಗರಸು ನೆಲಸಿದಂದಿಳೆ ತಾನು
ಕಾಮಿತವನೀಯುವುದು ಚೋದ್ಯವೇನು !
ಸ್ವರ್ಗವೂ ನಿನಗಿಂದು ಸುರಿದುದಿಷ್ಟಾರ್ಥವನು
ತವನುಹಿಮೆ ಉಹೆಗುಮತೀತಮಹುದು.

೩೪

ಸರ್ವಶುಭಫಲಗಳನು ಪಡೆದ ನಿನಗೇನರಕೆ
ಪುನರುಕ್ತವೆನಿಸೀತು ಬೇರೆ ಹರಕೆ
ಸುಗುಣಿ ನಿನ್ನನು ನಿನ್ನ ಜನಕ ಪಡೆದಂದದೊಳು
ಪಡೆ ಮಗನನಾತ್ಮಾನುಗುಣನ ನೀನು.

೩೫

ಹರಸುತಂದಿಂತೆಂದು ರಘುವಹಾರಾಜನನು
ಗುರುವಿನೆಡೆಗೈತಂದನಾ ವಿಪ್ರನು
ಜೀವಕುಲವಿನಿಂದಲಾನುವೊಲು ತೇಜವನು
ಸುತಲಾಭಹರ್ಷಿತನು ನೃಪನಾದನು.

೩೬

ಬ್ರಾಹ್ಮೀಮುಹೂರ್ತದೊಳು ಹೆತ್ತಳಂದಾದೇವಿ
ಆ ಕುಮಾರೋಪಮಕುಮಾರಕನನು
ಅದರಿಂದಲಾ ಪಿತನು ಬ್ರಹ್ಮನಾಮವನ್ನೋವಿ
ಆತ್ಮಜನ್ಮನನು ತಾನಜನೆಂದನು.

೩೭

ಓಜಸ್ವಿರೂಪಮದೆ ವೀರ್ಯಮುಂ ಆತನದೆ
ಅದುವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕಮಹೋನ್ನತತ್ವಂ
ಹೆಜೊಡರ ಬಳಿಹಿಡಿದು ಹೊತ್ತಿಸಿದ ದೀಪದೊಲು
ಸುತನಿರ್ದನಯ್ಯನಿನಭಿನ್ನನೆನಲು.

೩೮

ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಯನು ಗುರುಮುಖದೆ ಗಳಿಸಿದನು
ಹರಿಯದೊಳು ಹೊಸಹೊಗರನಾಂತೆಸೆದನು
ಬಯಸಿಯುಂ ರಾಜ್ಯರಮೆಯಾತನನು ಧೀರಿಯೊಲು
ಗುರುವಿನೊಂದಾಜ್ಞೆಯನಪೇಕ್ಷಿಸಿದಳು.

೩೯

ಅಜಕುಮಾರನನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳಲಾತುರನು
ಕೃಥಕೈಶಿಕೇಶ್ವರನು ಭೋಜನೃಪನು
ಇಂದುಮತಿಸೋದರಿಯ ಆ ಸ್ವಯಂವರಕವನು
ತನ್ನಾಪ್ತದೂತನನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

೪೦

ಭೋಜನೊಳು ರಘು ನೆನೆದು ಶ್ಲಾಘ್ಯಸಂಬಂಧವನು
ಸುತನಮುದ್ವಾಹಾರ್ಹದಶನು ಎಂದು
ಸೇನಾಸಮೇತನಾದೀತನನು ಕಳುಹಿದನು
ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯ ವಿದರ್ಭಪುರಿಗೆ.

೪೧

ಡೇರಿ ಮೊದಲಾದುವನು ರಚಿಸುತುಪಚರಿಸಿದರು
 ನಜರು ಮೊದಲಾದುವನು ಜನರಿತ್ತರು
 ಅರಸುಮಗನಾದಾರಿ ಬಯಲುಸೀಮೆಯೊಳಿಂತು
 ಉಪವನ ವಿಹಾರನಿಭವೆನಲಾಯಿತು.

೪೨

ತಣ್ಣನೆಯ ಸೀರ್ಪನಿಯ ನರ್ಮದೆಯ ದಡದೆಡೆಯ
 ಗಾಳಿ ಚಲಿಯಿಸುತಿರುವ ಬಿಲ್ವನಿಚಯ
 ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಲದರ ಬಳಿ ಹುಡುಕೊಳೆಯ ಬಾವುಟದ
 ಬಳಲಿರುವ ಸೇನೆಯನು ತಂಗಿಸಿದನು.

೪೩

ನೀರಿನೊಳು ತಾನಿಳಿದ ತಾಣವನು ಸೂಚಿಸುತ
 ದುಂಬಿಗಳು ಮೇಲುಗಡೆ ಸುತ್ತ ಮೊರೆಯೆ
 ತೊಳೆದ ದಾನಾಮಲದ ಗಂಡ ಭಿತ್ತಿಯ ತಳೆದು
 ಕಾಡಾನೆಯೊಂದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಿತು.

೪೪

ಮೇಲ್ಮೊಗದ ಕರಿಗೆರೆಯ ಬಣ್ಣವೆಸೆಯುತ್ತಿರುವ,
 ಶಿಲೆ ತಗುಲಿ ಮೊಂಡಾದ ಗಜದಂತವು;
 ಋಕ್ಷವದ್ಗಿರಿಸಾನು ಕೇಳಿಯನು ಸೂಚಿಪುದು
 ಗಿರಿಧಾತು ನೀರಿನಿಂದಳಿಸಿದ್ದರು.

೪೫

ಸೊಂಡಿಲನು ವೇಗದಿಂದೊಳಗೆಳೆದು ಹೊರಚಾಚಿ
 ಫೀಳಿಡುತೆ ಪೆರ್ದೆಯನಪ್ಪಳಿಸುತೆ
 ತೀರಾಭಿಮುಖಿಯಾದ ನನ್ಯಕರಿ ಮೆರೆದವುದು
 ಗಜಶಾಲೆಯಗುಳಿಯನು ಮುರಿಯುವಂತೆ.

೪೬

ಹಾವಸೆಯ ಮಂಜರಿಯ ಜಾಲ ಮುಚ್ಚಿದ ಮೈಯ
ಗಿರಿಯಂಥ ಹೇರಾನೆ ದಡಕ್ಕೆದಿತು
ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲಮಾದಾಮಹಾವೂರ
ಆ ಬಳಿಕ ದಡಕೆ ಬಂದಪ್ಪಳಿಸಿತು.

೪೭

ನೀರಿನೊಳಗದ್ದಿ ದೊಂದರೆ ಚಣದೊಳಾರಿದೊಲು
ತೋರ್ದ ಮದದುರ್ದಿನ ಶ್ರೀಯುನುಂದು
ಊರಾನೆಗಳ ಕಂಡು ಮೇರೆವರಿದುಕ್ಕಿದುದು
ಆ ಒಂಟಿಸಲಗದ ಕಪೋಲತಲದೆ.

೪೮

ಏಳೆಲೆಯ ಬಾಳೆಗಳ ಸೊವಡಿನೊಂದೇಳಿಗೆಯ
ದುಸ್ಸಹದ ಮದಜಲವನಾಘ್ರಾಣಿಸಿ
ಮೇಲಣಾಧೋರಣರ ಯತ್ನಗಳಿಗಂಜದೆಯೆ
ಆ ಸೇನೆಯಾನೆಗಳು ಮೊಗಮುರಿದವು.

೪೯

ಉರುಳಿದವು ಕಂಬಗಳು ಓಡಿದವು ಕುದುರೆಗಳು
ಮುರಿವಡೆಯಲಚ್ಚುಗಳು ರಥ. ಬಿದ್ದವು
ಬೆದರಿದರು ರಾಮೆಯರು ಬೆದರಿದರು ಸೈನಿಕರು
ನಿಮಿಷದೊಳು ಪಡಲಿಟ್ಟೆತಜಶಿಬಿರವು.

೫೦

ತಗದು ಕಾಡಾನೆಯನು ಕೊಲುವುದರಸಂಗೆಂದು
ತನ್ನೆದುರು ಬರುತಿರುವ ಮದಗಜವನು
ಮರಳಿಸುವೆನೆಂದಜನು ಮೊನೆಮುರಿದ ಕಣೆ ತೆಗೆದು
ನಸು ಎಳೆದು ಶ್ರುತವಾನನದನೆಚ್ಚನು.

೫೧

ಇಸಲೊಡನೆ ಕಾಡಾನೆ ನಾಗರೂಪವನುಳಿದು
 ನಡೆ ನೋಡೆ ಸೈನಿಕರು ಬೆರಗುವಡೆದು
 ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕಾಂತಿಮಯದೆಡೆಯ ರಮಣೀಯತೆಯ.
 ವೈದ್ಯಮಂಚರರೂಪವನು ಪಡೆದುದಂದು.

೫೨

ತನ್ನ ಮಹಿಮಾಬಳದೊಳಾಬಳಿಕ ಖೇಚರನು
 ಸುರಕುಜದ ಹೂತರಿಸಿ ಅಜನಿಗರೆದು
 ಎದೆಯ ಮುತ್ತಿನಹಾರ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಬೆಳಕಿನೊಳು
 ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಾ ವಾಗ್ಮಿಯಂತೆಂದನು.

೫೩

ಹಮ್ಮುವಡೆದೆನ್ನನು ಮತಂಗಋಷಿ ಶಪಿಸಿದನು
 ಪಡೆದನು ಮತಂಗಜಶರೀರವಿದನು
 ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಖ್ಯಗಂಧರ್ವಪತಿ ನಂದನನು
 ನಾಂ ಪ್ರಿಯಂವದನೆಂದು ತಿಳಿಯೆನ್ನನು.

೫೪

ಆ ಬಳಿಕ ಅಡಿಗೆರಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿರಲಾತನನು
 ಕಡೆಗೆ ಮುನಿ ಶಾಂತಿಯನು ತಳೆದನವನು
 ಬೆಂಕಿಯುರಿ ತಗುಲಿದರೆ ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗುವುದು.
 ತಣ್ಣದಕೆ ಸಹಜಗುಣವಲ್ಲವೇನು !

೫೫

ನಿನ್ನ ಕುಂಭಸ್ಥಲವನಿಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಜನು
 ಎಂದಜನು ಶರಮುಖದೆ ಭೇದಿಸುವನು
 ಅಂದು ನೀನೀನಿನ್ನ ಮನ್ನಣೆಯ ದೇಹವನು
 ತಳೆವೆಯೆಂದೊರೆದನು ತಪೋವಿತ್ತನು.

೫೬

ಧೀರ ನಿನ್ನನು ನೆನೆದು ಚಿರಕಾಲ ಹಾರಿದೆನು
ಬಂದು ಶಾಪವನಿಂದು ಕಳೆದೆ ನೀನು
ನನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಪದವ ಪಡೆದುದಕೆ ಬೆಲೆಯೇನು
ಉಪಕಾರವೆಸಗದಿರೆ ಮರಳಿ ನಾನು.

೫೭

ಗಾಂಧರ್ವಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವಿದನೀಯುವೆನು
ಒರೆನೆ ತುಡುವಿಳಿಯಿಸುವ ಮಂತ್ರಗಳನು
ಶರವನಿದನೆಸೆವನನಿಗತಿಹಿಂಸೆಯಾಗದೊಲು
ಜಯವನಿತೆಯಪ್ಪುವಳು ಚಾಚಿ ತೋಳು.

೫೮

ಕೊಲಲೆಂದು ಮನದಂದೆನೆನುವ ಲಜ್ಜೆಯನುಳಿದು
ಹೊಡೆವಂದು ಕರುಣೆಯನೆ ತಳೆದೆ ನೀನು
ನಿರತೊಂದನೆಣ್ಣದಿರು ಕಾಠಿಣ್ಯವೆಸಗದಿರು
ಪತಿಕರಿಸುತಸ್ತ್ರವನು ದಯವ ತೋರು.

೫೯

ವೃಷಸೋಮನಸ್ತ್ರವಿದನಂತಾಗಲೆಂದೊರೆದು
ಅಮಲಸೋಮೋದ್ಭವೆಯ ಜಲದೊಳಂದು
ಚಮನಮಂಗೈದು ಬಡಗುಮೊಗದೊಳು ನಿಂದು
ಮಂತ್ರವನು ಖಚರನಿಂದಾಂತನೊಲಿದು.

೬೦

ಪ್ರಿಯೋಗದೊಳಿಂತು ಸಖ್ಯಮನಚಿಂತ್ಯಮನು
ದಾರಿಯೊಳು ಪಡೆದಿರ್ವರೊಳಗೊರ್ವನು
ಕ್ರಿತ್ರರಥಕ್ಕೆದಿದನು ಸೌರಾಜ್ಯತೋಭೆಯನು
ಮಾಗಧವನ್ನೆದಿದನು ವೆರತೋರ್ವನು.

೬೧

ನಗರೋಪಕಂಠದೊಳು ತಂಗಿದಜರಾಜನನು
 ಆಗಮನಸಂಜನಿತಹರ್ಷಯುತನು
 ಶಶಿಯ ಕಂಡುಬ್ಬುವಲೆಯಿಂದಬ್ಬಿಯೇಳುವೊಲು
 ಕೃಧಕೈಶಿಕೇಶ್ವರನು ಇದಿರೆಲ್ಲನು.

೬೨

ಆಳಿನೊಲು ಮುಂದೆನಡೆದಾ ಅಜಕುಮಾರನನು
 ಪುರವೊಗಿಸಿ ಸಿರಿಯಿತ್ತು ಭೋಜನೃಪನು
 ಅಜನೆ ಮನೆಯಜಮಾನ ಭೋಜನಾಗಂತುಕನು
 ಎಂದೆಲ್ಲರರಿಯುವೊಲು ಸೇವಿಸಿದನು.

೬೩

ಹೊರಗಡೆಯ ಮೂಡಣದ ಬಾಗಿಲಿನೊಳಿರಿಸಿರುವ
 ಪೂರ್ಣಕುಂಭಗಳಿಂದಲೆನೆಯುತಿರುವ
 ನವರಾಜಭವನದೆಡೆಗೊಯ್ದರು ರಘೂಜನನು
 ಅಧಿಕಾರಿಪುರುಷರ್ಕಳೊಲಿದು ಮಣಿದು.

೬೪

ಶೈಶವಾನಂತರದ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯೊಳು
 ಮನ್ಮಥನು ದೇಹದೊಳು ನೆಲಸಿದನು.
 ರಘುಮಹಾರಾಜನಿಭನಾದಜಕುಮಾರಕನು
 ಆ ರಾಜಭವನದೊಳು ನೆಲಸಿದನು.

೬೫

ಬಲಿದ ಹೆಗಲೊಳು ಕಿವಿಯ ಕುಂಡಲವುಕುತಿರುವಂದದೊಳು
 ಮಲಗಿರುವಜನನು
 ಹೊದಿದ ಹೊದಿಕೆಯನೆಳೆವ ಭರದೊಳು ಮೈಯಗಂಧದ ಲೇಪವಳಿ
 ಸಿರುವಜನನು
 ಸಮವಯಸ್ಕರುದಾರವಚನರು ವಂದಿನಾಗಧರುಲಿಯುತುಪ್ಪಡವಾಡನು
 ಉದಯಕಾಲದೊಳೆಲ್ಲರಿಸಿದರು ಅರಿವಿನತಿಶಯದಿಂದಲೊಪ್ಪುವ ನೃಪನನು.

೬೬

ಇರುಳುಸಂದುದು ಮತಿಮತಾಂವರ ಭರದೆ ಸೆಜ್ಜೆಯ ತೊರೆದು ನೀನಿರ
 ದೇಳ್ವುದು
 ಇಳೆಯ ಹೊರೆಯನು ಅಜನು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳು ಸರಿಹಸುಗೆಯೊಳು ಪಾಲ್ಗೈ
 ದಿತ್ತನು
 ಅತ್ತಣೆಡೆಯೊಳದೊಂದು ಕಡೆಯೊಳು ನಿನ್ನ ಗುರುವದನಾಂತು ಮೆರೆದಿಹ
 ನಾತನು
 ಇತ್ತಲದರಿನ್ನೊಂದು ತುದಿಯನು ಹೊತ್ತು ಮೆರೆವುದಕಿದಿಗೊ ನೀನಿಂ
 ದೇಳ್ವುದು.

೬೭

ಇರುಳು ನಿದ್ರಾವಶನು ನೀನಿರಲದನು ನೋಡುತಲಬಲೆ ಖಂಡಿತೆಯಂದದೆ
 ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಟ್ಟಿರಕವನು ನಿನ್ನೊಳು ತೋರುತಿರ್ದುಂ ಮುನಿದು ನೋಡದೆ
 ನುಡಿಸದೆ
 ಆವನೋರ್ವನನೈದಿ ಬಿನದಂಗೊಂಡಳಾ ವಿಧುವಾತನುಂ ಕಳೆಗುಂದುತೆ
 ನಿನ್ನ ಮೊಗದೈಸಿರಿಯ ಬಿಡುತಿಹನತ್ತ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಂತದೊಳಿಳಿಯುತೆ.

೬೮

ಸಿರಿಯನೆಸೆಯುವ ತರಳ ಪರುಷೇತರದ ತಾರಕೆವೆರೆದ ಕಣ್ಣೊತೆಯೊಂದಿದು
 ಬವರಿದಿರುಗುವ ದುಂಬಿವರಿಯುದರದೊಳು ಮೆರೆಯುವ ಬಿರಿದ ತಾವರೆ
 ಯೊಂದದು
 ಇಂತು ತಾವೆರಡೆಂದು ಸಮಕಾಲದೊಳು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗುತರಳುತೆ ಬೀಗುತೆ
 ಮತ್ತೆ ಓರೊಂದರೊಳು ಸರಿದೊರೆಯಂತೆ ಮೆರೆಯಲಿ ಸೊಬಗನೆಲ್ಲೆ ಡೆ
 ಸೂಸುತೆ.

೬೯

ನಸುಕಿನೆಲರಿದೊ ನಿನ್ನ ಸುಯ್ಯೊಲರೊಂದು ಸಾಜದ ಕಂಪನೆಳಸುತೆ ಬೀಸುತೆ
 ಪರರ ಗುಣಗಳ ನೆರವೊಳಾದೊಡಮದನು ಪಡೆದವನೆಂದು ಆಶಿಸುತೊಯ್ಯನೆ
 ಮರಗಳೊಳು ತೊಟ್ಟುಡಿದ ಹೂಗಳ ನರುದೊಡಂಬೆಯನಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು
 ಸುಮ್ಮನೆ
 ಅರುಣಕಿರಣಗಳಿಂದಲರಳಿದ ಸರಸಿಜಂಗಳನೆನೆದು ತಳ್ಳಿವುದೊಯ್ಯನೆ.

೭೦

ಚಂದದಿಂದಿಹ ತರುಗಳೋಳಿಯ ಹೊಳೆವ ನಳನಳಿಪೆಳೆಯ ಚಂದಳರೆಡೆ
ಯೊಳು.
ಹೊಳೆದ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಯ ತೆರದೊಳು ಬೆಳ್ಳನೆಸೆಯುವ ಹಿಮದ ಮಣಿ
ಗಣವಿಂತಿದು
ಅಜಕುಮಾರನೆ ಚಿಲುವು ಸೂಸುವ ನಿನ್ನ ನಳನಳಿಪೆಳೆಯ ಚಿಂದುಟಿ
ಯೆಡೆಯೊಳು.
ದಂತಕಾಂತಿಯನಾಂತು ಮೆರೆಯುವ ಮುಗಳುನಗೆಯ ವಿಲಾಸದಂದದೊ
ಲೆಸುವುದು.

೭೧

ಮೂಡುದೆಸೆಯೊಳು ನೇಸರುದಯಿಸುತಾರ್ಪಿನಿದೈತರುನ ಮುನ್ನಮೆ
ನೋಡಿದೊ.
ಅರುಣನಡಿಯಿಟ್ಟದಿಗೊ ಕತ್ತಲೆ ನೊತ್ತವೆಲ್ಲವನೋಡಿಸಿರುವನು ಬೇಗನೆ
ಅಂತೆ ದಲ್ ಹೇ ವೀರವರ ಕಟ್ಟುಗ್ರರಣದೊಳು ನುಗ್ಗಿ ಕೊಚ್ಚುವೆ ನೀನೆನೆ
ಗುರುವು ಭರದಿಂದೆದುರು ಬೀಳುತಲರಿಸಮೂಹವನೇನು ತಾನೆಯೆ ತರಿವನೆ

೭೨

ಕೊಡಹುತೆರಡುಂ ಪಕ್ಕಗಳನಿದೊ ಜಡವನುಳಿಯುತೆ ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದೆಚ್ಚತ್ತವು
ನಿನ್ನ ಸೇನೆಯ ಕರಿಗಳಿದಿಗೋ ಸಂಕಲೆಯ ಸರಪಳಿಯ ದನಿಗೈದ್ದವು
ಎಳೆಯ ನೇಸರಿನರುಣಕಾಂತಿಯೊಳದ್ದಿವುಗಳ ದಂತಕೋಶಗಳೆಸದಿವೆ
ಮದಿಸಿದಂದಾ ಗಿರಿಯ ಗೈರಿಕತಟವನೊಡೆದಂದೆಸೆಯುವಂದದೊಳೊಪ್ಪಿವೆ.

೭೩

ಸರಸಿಜಾಂಬಕ ನೋಡು ನೋಡೀ ದೀರ್ಘಪಟಮಂಡಲದೆ ಬಿಗಿವಡೆ
ದೆಸೆಯುವ
ಈವನಾಯುಜದಶ್ವನಿವಹವು ನಿದ್ದೆಗೊಡಹುತಲೆದ್ದು ಮುಂಗಡೆಯೊಪ್ಪುವ
ತಿನ್ನಲೊಟ್ಟಿದ ರಾಶಿಸೈಂಧವಶಕಲಸಂಕುಲಕಿದಿಗೊ ಬಾಯೊಡ್ಡಿರುವುವು
ಮತ್ತಮದನೀ ಬಾಯ ಉಸುರಿನ ಬಿಸಿಯ ಹಬೆಯೊಳು ಮಲಿನಗೊಳ
ಸುತಲಿರುವುವು.

೭೪

ಪೂಜೆಮಾಡಿರುವರಲಸರದೊಳು ಸಂದು ಸವನಿಸಿತಿನನ ಕಿರಣಕೆ ಬಾಡಲು
ಕಿರಣಕಾಂತಿಯನುಳಿದು ಮಸುಕಾಗಿಹುದು ಹೊತ್ತಿಸಿದುರಿನ ಸೊಡರಿದು
ನೋಡಲು

ಸವಿಯ ತನ್ನಲಿಯಿಂದೆ ನಿನ್ನೀ ಪಂಜರದಗಿಣಿಯಿದಿಗೊ ಆಲಾಪಿಸುತಿದೆ
ನಿನ್ನನೆಳ್ಳರಗೊಳಿಸಲೆಂದೊಲಿದಾವು ಹಾಡುವ ನುಡಿಯನೆಲ್ಲವ ಕೇಳುತೆ.

೭೫

ಎಂದು ಸವಿನುಡಿಯಿಂದೆ ಹಾಡುವ ನಂದಿಪುತ್ರರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ ಕುಮಾರನು
ನಿದ್ದೆಯಿಂದೆಳ್ಳತ್ತು ನೋಡಿದನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನುಳಿದು ಭರದೊಳು ಹಾಸನು
ಮಧುರ ಮದರನಂದಿದೆ ನಿನದಿಸುವಂಚಿವಿಂಡುಗಳುಲಿಯನಾಲಿಸಿ
ಭರದೊಳು.

ಮೆರೆವ ಗಂಗೆಯ ಮರಳುಹಾಸನು ಸುಪ್ರತೀಕವು ಉಳಿಯುತ್ತೇಳುವತೆರ
ದೊಳು.

೭೬

ಬಳಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೊರೆದ ತೆರದೊಳು ಅಜನು ದಿನಮುಖದುಚಿತವಿಧಿಗಳ
ಸಲಿಸುತೆ

ಆ ಸ್ವಯಂವರಕುಚಿತನೆನಿಸುವ ಕುಶಲವಿರಚಿತವೇಷಭೂಷದೊಳೊಪ್ಪುತೆ
ವರಣಮಂಟಪದತ್ತಲೈದಿರುವರಸುಕುವರರ ಬಳಗವೆಸೆದಿರುವೆಡೆಯನು
ಮೆರೆವ ಕಣ್ಣೆವೆದುರುಗಲೊಪ್ಪುವ ಚೆಲುವುನೋಟವ ನೋಡುತ್ತವನೆ ತಂದನು.

ಅರನೆಯ ಸರ್ಗ ಸ್ವಯಂವರವರ್ಣನೆ

೧

ರಾಜೋಪಚಾರದಿಂದಣಿಗೈದ ಮಂಚದೊಳು
ವಿಷ್ಣುರದೊಳೋರಣದಿನೊಪ್ಪುವರನು
ಪುಷ್ಪಕದೊಳಿರುವಮರಂದದಿಂದಿಸೆವರನು
ನರಲೋಕಪಾಲರನು ಕಂಡನಜನು.

೨

ರತಿಯ ಸನ್ನತಿಗೊಲಿದನುಗ್ರಹಿಸಲೀಶ್ವರನು
ನಿಜತನುವ ಪಡೆದಿರುವ ಕಾಮನವೊಲು
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನೈತರಲು ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಮನದೊ
ಳಿಂದುಮತಿಯಾಶೆಯನು ತೊರೆದರಂದು.

೩

ಕ್ಷಪ್ತಸೋಪಾನಪಥದಿಂದಲಜನೇರಿದನು
ಭೋಜನೃಪನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಂಚದೆಡೆಯ
ಶಿಲೆಗಳೊಳಗಡೆಯಿಡುತ ಮೃಗರಾಜಶಾಬಕನು
ಹತ್ತುವೊಲುತ್ತುಂಗ ಗಿರಿಯ ತುದಿಯ.

೪

ವರನೀಲಸೀತಾದಿ ವರ್ಣದಾಸ್ತರಣದೊಳು
ಹೊಳೆವ ಮಣಿಮಂಚದೊಳು ಮಂಡಿಸಿರಲು
ಆ ಮಯೂರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಪಣ್ಣುಖನೊಲು
ಎಸೆದನು ಕುಮಾರಕನು ಕಾಂತಿ ಮಿಗಲು.

೫

ಮೋಡಗಳ ಹಂತಿಯೊಳು ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಮಿಂಚಿನೊಲು
ಸಾವಿರದ ಲೆಕ್ಕದಲಿ ಹಸುಗೆಗೊಂಡು
ತೇಜೋವಿಶೇಷದಿಂದೀಕ್ಷಿಸುವೊಡರಿದೆನಲು
ಆ ರಾಜಪಂಕ್ತಿಯೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಹಳು.

೬

ಆ ಮಹಾರ್ಹಾಸನಾಸೀನರಾದರಸರೊಳು
ಚಾರುನೇಪಧ್ಯಧೃತಭೂಮಿಪರೊಳು
ಕಲ್ಪತರುಮಧ್ಯಗತಸಾರಿಜಾತದವೋಲು
ರಘುಸೂನು ಮಿರುಗಿದನು ಕಾಂತಿ ಮಿಗಲು.

೭

ಅರಸರೆಲ್ಲರನುಳಿದ ರಘುಸೂನುವೋರ್ವನೊಳು
ಪೌರಜನರಕ್ಷಿಕ್ಕುಲ ಸೆರೆಯಾದುದು
ಮದಜಲವನುಣ್ಣಿಸುವ ವನಗಜಕಪೋಲದೊಳು
ಸುಮತರುವನುಳಿದಿರಗುವಳಿಯವೋಲು.

೮

ವಂದಿಜನರನ್ವಯವನರಿತವರು ಹೊಗಳಿದರು
ರಾಜರನು ಸೋಮಾರ್ಕಸಂಭವರನು
ಅಗುರುಸಾರದಿನೊಗೆದ ಧೂಪಧೂಮಸ್ತೋಮ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹಳವಿಗೆಯ ದಾಂಟಿತಮನು!

೯

ಹೊಳಲ ಬಳಿಯುಪವನದೊಳಿರುವ ನವಿಲುಗಳೊಲಿದು
ಮದವೇರಿ ಕುಣಿಯವೋಲು ಮೋದವೆರೆದು
ಶಂಖಾದಿ ಮಂಗಳಧ್ವಾನಂಗಳೊಡನಂದು
ದಿಗ್ವಿಗಂತವ ಕವಿದು ಭೋರ್ಗರೆದುದು.

೧೦

ಆ ಪತಿಂವರೆ ಕ್ಲಪ್ತವೈವಾಹವೇಷದೊಳು
ಪರಿವಾರನಾರಿಯರು ಬಳಸಿಬರಲು
ಬೋವಿಗಳು ಹೊತ್ತಿರುವ ಶಿಬಿಕೆಯೊಳು ಸಾರಿದಳು
ಮಂಚಮಧ್ಯದ ರಾಜಪಥವನವಳು.

೧೧

ನೃಪನೇತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಕಲಕ್ಷ್ಮೀಯನಿಪಾಕೆಯೊಳು
 ವಿಧಿಯ ಸೃಷ್ಟಾಶ್ರಿತಿಯಮೆನಿಪವಳೊಳು
 ಬಿಳ್ಳರಂತಃಕರಣದಿಂದಲಂದಾನ್ಯಪರು
 ತನುಮಾತ್ರದಿಂದಿದರ್ಶನದೊಳು.

೧೨

ಅ ಬಳಿಕ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳು
 ಆಕೆಯನು ಬಯಸಿದವನೀಶ್ವರರೊಳು
 ಮೊಟ್ಟಮೊದಲುದಿಸಿದವು ಪ್ರಣಯದೂತಿಯರೋಲು
 ಮರಗಳಲಿ ಮೊಳೆಯುವೆಳೆ ಚಿಗುರವೋಲು.

೧೩

ತಾವರೆಯ ನಾಳವನು ಕೈಯೊಳಾಂತವನಿಪನು
 ದಳಗಳಿಂದಳಿಗಳನು ಸೋವುತಿಹನು
 ಸುರಿವ ಬಂಡಿನೊಳಂದು ರಚಿಸಿ ಪರಿವೇಷವನು
 ಲೀಲಾರವಿಂದವನು ತಿರುಗಿಸುವನು.

೧೪

ರತ್ನಕಾಂತಿಚ್ಛುರಿತ ಕೇಯೂರದಗ್ರದೊಳು
 ಭುಜಗಳಿತ ಸುಮಮಾಲೆ ತೊಡರಿ ನಿಲಲು
 ರಸಿಕನೃಪನಿನ್ನೊರುವನವನು ಮೇಲೇರಿಪನು
 ತನ್ನ ಸೊಬಗಿನ ಮೊಗವ ಕೊಂಕುಗೈದು.

೧೫

ತನ್ನ ಚಿಲುಗಣ್ಣಿನದೊಂದಿನಿಸು ಪೆರದೆಗೆದು
 ಕಾಲ್ವೆರಲನೊಂದಿನಿಸು ಕೊಂಕುಗೈದು
 ಕೇಸುಗರ ಕೆಂಬಿಳಗು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕವಿದಂದು
 ಹೊನ್ನಮಣೆಯೊಳು ಬರೆವನಿನ್ನೊರ್ವನು.

೧೬

ಹೆಗಲು ನಸುನಿಮಿರಿದಂತಿರಲೊರುವನವನಿಪನು
 ಒರಗುದಿಂಬಿನೊಳೂರುತೆಡದೋಳನು
 ಕಟಿಯ ಕೆಲದೊಳು ಹಾರ ತೊನೆಯುವೊಲು ದೇಹವನು
 ನಸುಮುರಿದು ಕೆಳೆಯನನು ನುಡಿಯಿಸಿದನು.

೧೭

ಪದಪುಗಾತಿಯದೊಂದು ಪಸದನಕೆ ಸಲುಪೊಂದು
 ಕನ್ನವುರದೆಳೆಯ ಬಿಳಿಗೇದಗೆಯನು
 ನಲ್ಲಿಯರ ಪ್ರೊರೆವಾರನುಗಿವ ಸೆಳ್ಳುಗುರಿನೊಳು
 ಸೀಳಿದನು ನವಯುವಕನಿನ್ನೊರುವನು.

೧೮

ತಾವರೆಯ ಕೆಂಪಿನವೊಲೆಸೆಯುತಿರುವಂಗೈಯ
 ಹೊಳೆವ ಶುಭಲಕ್ಷಣದ ಧ್ವಜರೇಖೆಯ
 ಶುಭ್ರತನ್ನಾಂಗುಳೀಯಪ್ರಭೆಯ ಸಂಗತಿಯ
 ಪಗಡೆಗಳನಾಡಿದನು ಪೆರತೊರ್ದನು.

೧೯

ಓರಣದೊಳೊಪ್ಪಿದುದನೋರೆವೋಯಿತ್ತೆಂದು
 ಮಗುಡವನು ನೇರಿತಾಗಿರಿಸಲೆಂದು
 ಮಣಿಕಾಂತಿ ತೂರಿಬರಲಂಗುಳಿಯ ರಂಧ್ರವನು
 ಮಗುಡದೊಳು ಕೈಯಿಟ್ಟನಿನ್ನೊರುವನು.

೨೦

ನೃಪತತಿಯ ಸಂತತಿಯ ಚರಿತೆಗಳನರಿತವಳು
 ಪುರುಷರೊಲು ವಾಗ್ವಿಭವವೆಸೆಯುವವಳು
 ಬಳಿಕ ದೌವಾರಿಕೆ ಸುನಂದೆಯಿಂತುಸುರಿದಳು
 ಕನ್ಯೆಯನು ಮಾಗಧನ ಬಳಿಗೊಯ್ದಳು.

೨೧

ನೃಪನಿವನು ಜನಮನೋರಂಜನವಿಚಕ್ಷಣನು
 ಶರಣಜನರಾಶ್ರಯನು ಗುರುಸತ್ತವನು
 ಮಗಧಸಂರಕ್ಷನು ಶತ್ರುಜನಶಿಕ್ಷಕನು
 ಸಾರ್ಥಕಪರಂತಪಾಂಕಿತನು ತಾನು.

೨೨

ಸಾಸಿರದ ಲೆಕ್ಕದೊಳು ಅನ್ಯನೃಪರಿರಲೇನು
 ಧರೆಯಾದುದಿವನಿಂದೆ ರಾಜನ್ವತಿ
 ತಾರೆನೀಹಾರಿಕೆಗಳಮಿತಮೆನಲಿರಲೇನು
 ನಿಶಿಯಾಯ್ತು ಶಶಿಯಿಂದೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಿ !

೨೩

ಅನವರತ ತಾನೆಸಗುವಧ್ವರದೊಳೀನೃಪನು
 ಆಹ್ವಾನಗೃವನು ಶಚೀಶ್ವರನನು
 ಶಚಿಯ ಬೆಳ್ಳೆನ್ನೆಗಿಳಿದಲಕದೊಳಗೆಸಗುವನು
 ನೃಪನಿವನು ಮಂದಾರಶೂನ್ಯತೆಯನು.

೨೪

ವರಿಸಲೆಂದೆಳಸಿದರೆ ವರಣೀಯನೀತನನು
 ಪುಷ್ಪಪುರವನು ಪೊಗುವೊಡಂದು ನೀನು
 ಹರ್ಮ್ಯವಾತಾಯನದೊಳೀಕ್ಷಿಪ ಪುರಾಂಗನೆಯ-
 ರಕ್ಷಿಗಳಿಗೊದವಿಸುವೆ ಪರ್ವಸಿರಿಯ.

೨೫

ಪಡಿಯರಿತಿ ನುಡಿಯಲಿಂತಿಂದುಮತಿ ನೃಪತಿಯನು
 ನೋಡಿ ಕೆಮ್ಮನೆ ನಮಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಳು
 ದೂರ್ವೆಯೊಡವೆರೆದಿರುವ ಗುಡಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನು
 ಒಂದಿನಿಸು ತೊನೆಯಿಸುತಲಡಿಯಿಟ್ಟಳು.

೨೬

ಆ ಬಳಿಕ ನೃಪನಿಂದ ನೃಪನ ಬಳಿಗಾಕೆಯನು
ಕೊಂಡೊಯ್ದಳಾ ಅವಳ ಕಂಬಿಯವಳು
ಗಾಳಿಯೆಬ್ಬಿಸಿದ ತೆರೆಯೋಳಿಯರಸಂಚಿಯನು
ಪದುಮದಿಂ ಪದುಮದೆಡೆಗೊಯ್ಯುವೋಲು.

೨೭

ಅಮರಲೋಕಾಂಗನೆಯರಾರಂಗವಟ್ಟವನು
ಕಾಮಿಸುವರಾತನಿನಂಗನೃಪನು
ಅಂಗವರಿದವರಿಂ ಮತಂಗಗಳ ಪಳಗಿಪನು
ಸುರಪುಂಗವನ ಪದವನನುಭವಿಪನು.

೨೮

ತಮ್ಮ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೋರಮುತ್ತಿನೊಲಿರುವ
ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಯಿಸುತೆ ಪಗೆವೆಂಡಿರು
ಅಳುವಂದು ತೋರುವುದು ಮುಂಕೊಂಡ ಹಾರವನು
ಮರಳಿತ್ತನೆನುವವೋಲು ದಾರಗಳೆದು.

೨೯

ಒಂದುವೆರೆದೊಂದೆಡೆಯೊಳಿರದವರು ನೆಲಸಿಹರು
ಈತನೊಳು ಬಂದು ಸಿರಿಸರಸತಿಯರು
ತಕ್ಕವಳು ನೀನವರ ಜೊತೆಗಿರಲು ಕಲ್ಯಾಣಿ!
ಪುಸಿಯದೊಳ್ಳುಡಿಯಿಹುದು ಚೆಲುವಿರುವುದು.

೩೦

ಅಂಗಪತಿಯತ್ತಣೆಂದಕ್ಷೆಯನು ಹೊರಳಿಸುತೆ
ತೆರಳೆಂದಳಿಂದುಮತಿ ಸಖಿಯ ಕುರಿತು
ನೃಪನೇನೊ ವರಣೀಯನವಳುಂ ವಿವೇಕಿ ದಿಟ
ಆದೊಡೇಂ ಭಿನ್ನರುಚಿ ಲೋಕಮಕಟ!

೩೧

ಬಳಿಕ ಪೆರತೊರ್ವನನು ಕಮನೀಯರೂಪನನು
ಶತ್ರುದುಸ್ಪಹನನವನೀಶ್ವರನನು
ತನ್ನವೋದಯಶಶಿಯನೆಂತಂತು ತೋರಿದಳು
ಇಂದುಮತಿಗೊಡನಂದು ಬಾಗಿಲವಳು.

೩೨

ಉದ್ದನೆಯ ತೋಳವನು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಕಟಿಯವನು
ಹೇರಿದೆಯ ಗಂಡಿವನು ಭೂಪಾಲನು
ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಸಾಣೆಗೊಡ್ಡಿ ದಿನಬಿಂಬದೊಲು
ಇಹನವಂತೀಶ್ವರನು ರಾಜಸುತನು.

೩೩

ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನಾದಿವನ ದಿಗ್ವಿಜಯದೊಳು
ಮುಂಚೂಣಿಯಶ್ವಗಳ ಮುರಹತಿಯೊಳು
ಒಗೆದ ಧೂಳೊದಗಿಪುದು ಸಾಮಂತಭೂಭುಜರ
ಮಣಿಮಕುಟರತ್ನರುಚಿಗಸ್ತಮಯವ.

೩೪

ಸೋಮಶೇಖರ ನೆಲಸಿದಾ ಮಹಾಕಾಳಕತಿ-
ಸನಿಯದೊಳೆ ವಾಸಿಸುವ ಕತದೊಳಿವನು
ಕದ್ದಿಂಗಳೊಳಮೊಲಿದು ನಿಜವಿಲಾಸಿನಿಯರನು
ಜೊನ್ನ ವೆರೆದಿರುಳಿನೊಳು ಸೇವಿಸುವನು.

೩೫

ಶಿವ್ರಿಯಾ ತೆರೆತೆರೆಯ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿಯೊಳು
ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ತೊನೆವ ನಂದನದೊಳು
ರಮಿಸಲತಿರತಿಯೆ ನಿನಗೀ ಯುವಕಭೂಪನೊಳು
ಇಂದುಮತಿ ರಂಭೋರು ವೇಳೆಂದಳು.

೩೬

ಬಾಂಧವಜನಾಂಬುಜವಿಕಾಸನೋಲ್ಲಾಸನೊಳು
ತಾಪಶೋಷಿತಶತ್ರುಕರ್ದಮನೊಳು
ಸುಕುಮಾರಿ ಹಿಂದೆಗೆದಳೊಂದಿಸದೆ ಭಾವವನು
ಸೂರ್ಯನೊಳು ಮನವಿಡಿದ ನೈದಿಲೆಯೊಲು.

೩೭

ಪದ್ಮಾಂತರಾಭೆಯನನೂನಗುಣವಂತೆಯನು
ಸುದತಿಯನು ವಿಧಿಯಮಳಚಾತುರಿಯನು.
ಆ ಅನೂಪೇಶ್ವರನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ಕರೆತಂದು
ನುಡಿದಳು ಸುನಂದೆ ಪಡಿಯರಿತಿಯಂದು.

೩೮

ಪದಿನೆಂಟು ದೀವಿಯೊಳು ಯೂಪಗಳ ನೆಟ್ಟವನು
ಬವರದೊಳು ಸಾಸಿರದ ತೋಳ್ಗಳವನು
ಅನ್ಯರಿಗಲಭ್ಯವಹ ರಾಜಶಬ್ದಾನ್ವಿತನು
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು ಯೋಗಿ ಮೆರೆದಿದನು.

೩೯

ನೆನೆಯುವರದೇಗಳಿಗೆಗಳಿಗಜ ದೆಸಕವನು
ತನ್ನ ಜನರಾಗಳಿಗೆಗೈತರುವನು
ಜನಗಳಂತಃಕರ್ಮದೋಷಗಳನಳಿಸುವನು
ಚಾಪಧರ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯವಿನೇತನು.

೪೦

ಅನನಪರಂಪರೆಯಿನ್ನುಸಿರೆಳೆದು ಬಿಡುವವನು
ಜ್ಯಾಬಂಧನಿಷ್ಟಂದ ಭುಜನಿಚಯನು
ವಿಜಿತಸುರವಲ್ಲಭನು ಮಹಿತಲಂಕೇಶ್ವರನು
ದಯೆ ದೊರೆಯುವನ್ನೆವರ ಸೆರೆಯಿದನು.

೪೧

ಅತನಮಲಾನ್ವಯದೊಳಿಪ್ರತೀಪಾಂಕಿತನು
ಶ್ರುತವೃದ್ಧಸೇವಕನು ಜನಿಸಿರುವನು.
ಕರ್ಚಿದನು ಅಶ್ರಯದ ದೋಷದಿಂದಾದುದನು
ರಮೆ ಸಹಜಲೋಲೆಯೆನುವಪಯಶವನು.

೪೨

ಕೊಳುಗುಳದೊಳಗ್ಗಿಯ ಸಹಾಯವನು ಪಡೆದವನು
ಅರಸುಗಳ ಕಡೆಯಿರುಳಿನಂತೆ ಮೆರೆವ
ಭಾರ್ಗವನ ಕೊಡಲಿಯನು ತಾವರೆಯ ಎಸಳವೊಲು
ಬಗೆಯುವನು ಈ ಪ್ರತೀಪಾಖ್ಯನ್ನಪನು.

೪೩

ಅಲ್ಲಿ ಮಾಹಿಷ್ಮತಿಯ ನಗರವೆನುವಂಗನೆಯ
ವಪ್ರದ ನಿತಂಬದೊಳು ಕಾಂಚಿಯೋಲು
ಕಂ ಗೊಳಿಸ ನರ್ಮದೆಯ ಸೌಧದಿಂ ನೋಡುವರೆ
ನಿಡುದೋಳ ದೊರೆಯ ತೊಡೆಲಕುಮಿಯೆನಿಸು.

೪೪

ಮೋಡವಿರದಂಬರದೊಳೆಸೆವ ಶರದಿಂದುವನು
ಸರಿಯೆನಿಸದೊಪ್ಪದಿರುವಂಬುಜದೊಲು
ಮೋಹನಾಕಾರದಿಂದೆಸೆಯಲೇನವನಿಪನು
ಸರಿಯೆನಿಸದಿಂದುಮತಿಯೊಪ್ಪದಿಹಳು.

೪೫

ಆಚಾರಶುದ್ಧಿಯಿಂದೀಸುಷೇಣಾಧಿಪನು
ಬೆಳಗುತಿಹನನ್ವಯದ್ವಯದೀಪನು
ನಾಕಾದಿಲೋಕದೊಳು ಕೀರ್ತಿತನು ತಾನೆಂದು
ಪಡಿಯರಿತಿಯಾತನನು ಪೊಗಳ್ಳಳೆಂದು.

೪೬

ಯಜ್ಞಗಳನೆಸಗಿಹನು ನೀಪಕುಲಸಂಭವನು
ಗುಣಗಳಿಂದಾಶ್ರಯಿಸುತೀ ನೃಪನನು
ನಿಜವೈರವಳಿದಿಹವು ಆಶ್ರಮದ ಮುನಿಗಳನು
ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪಗೆಯುಳಿವ ಮೃಗಗಳಂತೆ.

೪೭

ನಯನಮೋಹಕವೆನುವ ಚಂದ್ರಕಿರಣದೊಲಿಂದು
ತನುಕಾಂತಿ ನಿಳಯದೊಳು ತೋಳಗುತಿಹುದು
ತೃಣಗುಲ್ಮಕಲಿತರಿಪುಮಂದಿರದೊಳೆಸೆದವುದು
ಭುಜದಾರ್ಪಿನಾತಪದಲಂಪು ಸಂದು.

೪೮

ನೀರಾಟವಾಡುತಿರುವಂತವುರದಂಗನೆಯ-
ರೆದೆಯ ಚಂದನವುಡಿಯ ತೊಡೆಯುವಂದು
ಮಧುರೆಯೊಳೆ ಸುರನದಿಯ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ತೆರಿತೆರೆಯ
ಮಿಲನವನು ಜಗುನೆದೆರೆ ಪಡೆಯಲಿಹುದು.

೪೯

ಯಮುನೆಯೊಳು ನೆಲಸಿರುವ ಕಾಳೀಯನೆನುವವನು
ಗರುಡನತ್ತಣಿನಳುಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಣಿಯ
ತನ್ನೆದೆಯ ಬೆಳಗುತಿರುವಂದದೊಳು ಧರಿಸಿದನು
ಮಣಿಸಿದನು ಕೌಸ್ತುಭವ ತಳೆದ ಹರಿಯ.

೫೦

ಜವ್ವನಿಗನೀತನನು ಮದುವೆನಿಲುವೊಡೆ ನೀನು
ಹೂದಳಿರ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಹಾಸುಗೆಯೊಳು
ಜೈತ್ರವನದಂತಿರುವ ವೃಂದಾವನಾಂತರದೆ
ಯೌವನದ ಫಲಮುಣವೆ ತರಳೆ ಮುದದೆ.

೫೧

ಅಲ್ಲಿ ಗೋವರ್ಧನದೊಳಾಚಾರು ದರಿಗಳೊಳು
ಶೈಲೇಯಗಂಧದ ಶಿಲಾತಲದೊಳು
ನೆನೆದರೆಯ ಬಂಡೆಯೊಳು ಕುಳಿತು ಮಳೆಗಾಲದೊಳು
ನವಿಲುಗಳು ಕುಣಿವುದನು ನೋಡು ನೀನು.

೫೨

ಇಳಿಯೆರೆಯನಾತನನು ದಾಂಟಿಪೋದಳು ಕನ್ಯೆ
ಸುಳಿಯ ಪೂರ್ವ ಚೆಲುವೆ ಅನ್ಯನಿನಿಯೆ
ಕಡಲೆರೆಯನೊಡವೆರೆಯಲೆಡೆಯೆಡೆಯ ಬೆಟ್ಟವನು
ಬಳಸಿ ತೊರೆ ಮುಂಬರಿಯುವಂತೆ ತಾನು.

೫೩

ಅಂಗದದ ಬಾಹುವಿನ ಹೇಮಾಂಗದಾಂಕಿತನ
ಆ ಕಳಿಂಗಾಧಿಪನ ಎದುರು ನಿಲಲು
ಬಾಲೆಯನು ಬಾಲೇಂದುವದನೆಯನು ಆ ನೃಪನ
ಕಥನದಿಂ ಪಡಿಯಿರಿತಿ ತಣಿಯಿಸಿದಳು.

೫೪

ಈತನು ಮಹೋದಧಿ ಮಹೇಂದ್ರಂಗಳೀಶ್ವರನು
ಅಂತೆಯೆ ಮಹೇಂದ್ರಾದ್ರಿ ಸಮಸತ್ವನು
ಮದಿಸಿದಾನೆಯ ನೆಪದೊಳಿವನೊಂದು ಯಾತ್ರೆಯೊಳು,
ತೋರ್ಪದು ಮಹೇಂದ್ರನೈತರ್ಪಪೋಲು.

೫೫

ಸುಭುಜನು ಧನುರ್ಧರಾಗ್ರೇಸರನು ಧರಿಸಿಹನು
ಜ್ಯಾಪೂತರೇಖೆಗಳ ಭುಜಯುಗದೊಳು
ಯುದ್ಧದೊಳು ಸೆರೆವಿಡಿದ ಪಗೆಸಿರಿಯ ಕಾಡಿಗೆಯೊ
ಳದ್ದಿರುವ ಕಂಬನಿಯ ಸಾಲಿನವೊಲು

೫೬

ಅರಮನೆಯ ಸನಿಹದೊಳೆ ಪೆರ್ಗಡಲು ಮೆರೆದವುದು
ಕಿಟಕಿಯೊಳೆ ತೆರೆಗಳನು ಕಾಣಲಹುದು
ಯಾಮತೂರ್ಯಗಳನು ಧಿಕ್ಕರಿಪ ಮಂದ್ರದೊಳು
ನೃಪನನೆಚ್ಚರಿಸುವುದು ತಾನೆ ಕಡಲು.

೫೭

ತೀರತಾಲೀವನದ ಮರ್ಮರನಿನಾದದೊಳು
ವಿಹರಿಸುವನೊಡನೆರೆದು ಕಡಲೆಡೆಯೊಳು
ದ್ವೀಪಾಂತರಾನೀತದೇವಸುಮದೆಲರಿನೊಳು
ಮೈಯ ಬೆವರಿನ ಹನಿಯ ನೀಗಿಸಿಕೊಳು.

೫೮

ಭೋಜರಾಜನ ತಂಗಿ ರೂಪಗುಣ ಕಮನೀಯೆ
ಸವಿವಾತುಗಳನಿಂತು ದೂತಿ ನುಡಿಯೆ
ನೀತಿಯಿಂ ಬಳಿಸಾರ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತಭಾಗ್ಯನನು
ತೊರೆವಪ್ಪೊಲು ತೊರೆದಳವಳವನಿಪನನು.

೫೯

ನಾಗಪುರದೊಡೆಯನನು ದೇವಸಮರೂಪನನು
ಆ ಬಳಿಕ ತೋರಿದಳು ದೌವಾರಿಕೆ
ಪೇಳಿದಳು ಇಂದುಮತಿಗವಳಿಂತು ಈತನನು
ನೋಡೌ ಚಕ್ಕೋರಾಕ್ಷಿ ನೀಲಾಲಕೆ !

೬೦

ಪಾಂಡ್ಯನೃಪವರನಿವನು ಲಂಬಮುಕ್ತಾಸರನು
ಚಂದನದ ಚರ್ಚಿಗಳ ಸೊಬಗಿನವನು
ಹೊಳೆಯುವೆಳೆಬಿಸಿಲಿನೊಳು ಸಾನು ಕೆಂಬಣ್ಣವನು
ತಳೆದ ನಿರ್ಘರದದ್ರಿವೋಲಿಸೆವನು.

೬೧

ವಿಂಧ್ಯವನು ಸದೆದವನು ಅಬ್ಧಿಯನು ಕುಡಿದವನು
 ಆ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ತಾನೆ ಬಂದಿವನನು
 ಅಶ್ವಮೇಧಾವಭೃತಸ್ನಾನಾದ್ರ್ಯಮೂರ್ತಿಯನು
 ದಿನವು ಸುಸ್ನಾನವನು ಬೆಸಗೊಳುವನು.

೬೨

ಹರನಿಂದನನ್ಯಲಭ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ಪಡೆದಿವನು
 ಆ ಜನಸ್ಥಾನಕೆಡರೊಡ್ಡಿ ದವನು
 ಎಂದಿವನೊಳಣಿಗೈದು ಸಂಧಿಯನು ರಾವಣನು
 ಸುರಲೋಕದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆದಿದನು.

೬೩

ನೀಂ ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದಲೀ ಮಹಾಕುಲಜನನು
 ಕೈವಿಡಿದು ಭೂರಮೆಯ ತೆರದೊಳಿಂದು
 ರತ್ನಾಬ್ಧಿಮೇಖಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣದಿಗಂಗನೆಯ
 ಸವತಿಯೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಳು ತರಳೆ ನಲಿದು.

೬೪

ತಾಂಬೂಲವಲ್ಲಿಗಳಿನೊಡವೆರೆದ ಪೂಗಗಳು
 ಏಲಾಲತಾಶ್ಲಿಷ್ಪಚಂದನಗಳು
 ಮೆರೆವ ಮಲಯಸ್ಥಲತಮಾಲತರುತಲ್ಪದೊಳು
 ರಮಿಸು ನೀಂ ಲೀಲೆಯಿಂದೆಂದಳವಳು.

೬೫

ಇಂದೀವರಶ್ಯಾಮತನುವೀನ್ಯಪ್ರೇತ್ತಮನು
 ಗೋರೋಚನಾಗೌರವರ್ಣಿ ನೀನು
 ಘನತಟಿದ್‌ಯೋಗದೊಲು ನಿಮ್ಮುಭಯ ಸಂಗಮದೆ
 ಅನ್ಯೋನ್ಯಕಾಂತಿ ವರ್ಧಿಸಲಿ ಭರದೆ.

೬೬

ಆ ವಿದರ್ಭಾಧಿಪತಿಯವರಜೆಯ ಚೀತದೊಳು
ಕೆಳದಿಯುಪದೇಶಕೆಡೆ ದೊರೆಯದಿಹುದು
ಭಾನುವನು ಕಾಣದೆ ಮುಗುಳ್ಳಿದರವಿಂದದೊಳು
ಶಶಿಕಿರಣಕೆಡೆ ದೊರೆಯದಂತಾದುದು.

೬೭

ಇರುಳಿನಲಿ ಸಂಚರಿಸ ದೀಪಾಂಕುರಂ ಬೋಲು
ಆವಾವ ದೊರೆಗಳನು ಅವಳುಳಿದಳು
ಆ ಆ ನೃಪೋತ್ತಮರು ಕುಸಿದರು ವಿವರ್ಣದೊಳು
ರಾಜಪಥದಿರ್ಕೆಲದ ಸೌಧಗಳೊಲು.

೬೮

ಆ ಪತಿಯರೆ ಬಳಿಕ ಅಜನ ಬಳಿಗೈದುವರೆ
ವರಿಸುವಳೊ ವರಿಸಳೋ ತನ್ನನೆಂದು
ಆಕುಲದೊಳಿಲರಜನು ಅಂಗದದ ಬಲಭುಜವು
ಹಾರುತೊಳಸಂಶಯವನಳಿಸಿದುದು.

೬೯

ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರನ ಸಾರಿದಂದರಗುವರಿ
ತಡೆದಳಂದನ್ಯೋಪಗಮನವದನು
ಚಿಗುರಿದಾಮ್ರದ ತರುವ ಸಾರಿಬಂದಾ ಬವರಿ
ಪೆರತೊಂದು ಭೂರುಹವನೇಣುವುದೇನು !

೭೦

ಇಂದುಮತಿ ಇಂದುರುಚಿರುಚಿರಾಂಗಿಯಾತನೊಳು
ಬಗೆಸೋತು ನಿಂದುದನು ನೋಡಿದವಳು
ಪರಿವಿಡಿಯನರಿತವಳು ಬಿತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದಳು
ಇಂದುಮತಿಗಿಂತೆಂದು ಆ ಸುನಂದೆ.

೬೧

ವಿಂಧ್ಯವನು ಸದೆದವನು ಅಬ್ಧಿಯನು ಕುಡಿದವನು
 ಆ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ತಾನೆ ಬಂದಿವನನು
 ಅಶ್ವಮೇಧಾವಭೃತಸ್ನಾನಾದ್ರ್ಯಮೂರ್ತಿಯನು
 ದಿನವು ಸುಸ್ನಾನವನು ಬೆಸಗೊಳುವನು.

೬೨

ಹರನಿಂದನನ್ಯಲಭ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ಪಡೆದಿವನು
 ಆ ಜನಸ್ಥಾನಕೆಡರೊಡ್ಡಿ ದವನು
 ಎಂದಿವನೊಳಣಿಗೈದು ಸಂಧಿಯನು ರಾವಣನು
 ಸುರಲೋಕದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆದಿದನು.

೬೩

ನೀಂ ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದಲೀ ಮಹಾಕುಲಜನನು
 ಕೈವಿಡಿದು ಭೂರಮೆಯ ತೆರದೊಳಿಂದು
 ರತ್ನಾಬ್ಧಿಮೇಖಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣದಿಗಂಗನೆಯ
 ಸವತಿಯೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಳು ತರಳೆ ನಲಿದು.

೬೪

ತಾಂಬೂಲವಲ್ಲಿಗಳಿನೊಡವೆರೆದ ಪೂಗಗಳು
 ಏಲಾಲತಾಶ್ಲಿಷ್ಪಚಂದನಗಳು
 ಮೆರೆವ ಮಲಯಸ್ಥಲತಮಾಲತರುತಲ್ಪದೊಳು
 ರಮಿಸು ನೀಂ ಲೀಲೆಯಿಂದೆದಳವಳು.

೬೫

ಇಂದೀವರಶ್ಯಾಮತನುವೀನ್ಯಪೋತ್ತಮನು
 ಗೋರೋಚನಾಗೌರವರ್ಣ ನೀನು
 ಘನತಟಿದ್‌ಯೋಗದೊಲು ನಿಮ್ಮುಭಯ ಸಂಗಮದೆ
 ಅನ್ಯೋನ್ಯಕಾಂತಿ ವರ್ಧಿಸಲಿ ಭರದೆ.

೬೬

ಆ ವಿದರ್ಭಾಧಿಪತಿಯವರಜೆಯ ಚೇತದೊಳು
ಕೆಳದಿಯುಸದೇಶಕೆಡೆ ದೊರೆಯದಿಹುದು
ಭಾನುವನು ಕಾಣದೆ ಮುಗುಳ್ಳಿದರವಿಂದದೊಳು
ಶಶಿಕಿರಣಕೆಡೆ ದೊರೆಯದಂತಾದುದು.

೬೭

ಇರುಳಿನಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ದೀಪಾಂಕುರಂಬೋಲು
ಆವಾವ ದೊರೆಗಳನು ಅವಳುಳಿದಳು
ಆ ಆ ನೃಪೋತ್ತಮರು ಕುಸಿದರು ವಿವರ್ಣದೊಳು
ರಾಜಪಥದಿರ್ಕೆಲದ ಸೌಧಗಳೊಲು.

೬೮

ಆ ಪತಿಯರೆ ಬಳಿಕ ಅಜನ ಬಳಿಗೈದುವರೆ
ವರಿಸುವಳೊ ವರಿಸಳೋ ತನ್ನನೆಂದು
ಆಕುಲದೊಳಿಲರಜನು ಅಂಗದದ ಬಲಭುಜವು
ಹಾರುತೊಳಸಂಶಯವನಳಿಸಿದುದು.

೬೯

ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರನ ಸಾರಿದಂದರಗುವರಿ
ತಡೆದಳಂದನ್ಯೋಪಗಮನವದನು
ಚಿಗುರಿದಾವುದ ತರುವ ಸಾರಿಬಂದಾ ಬವರಿ
ಪೆರತೊಂದು ಭೂರುಹವನೆಣುವುದೇನು !

೭೦

ಇಂದುಮತಿ ಇಂದುರುಚಿರುಚಿರಾಂಗಿಯಾತನೊಳು
ಬಗೆಸೋತು ನಿಂದುದನು ನೋಡಿದವಳು
ಪರಿವಿಡಿಯನರಿತವಳು ಬಿತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದಳು
ಇಂದುಮತಿಗಿಂತೆಂದು ಆ ಸುನಂದೆ.

೭೧

ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ವಂಶದೊಳು ವಿಖ್ಯಾತನಾದವನು
 ನೃಪಕಕುದನೊಗೆದನು ಕಕುತ್ಸ್ಥಾಂಕನು.
 ಆದಿನದಿನುತ್ತರದ ಕೋಸಲಮಹೇಶ್ವರರು
 ಕಾಕುತ್ಸ್ಥರೆನಿಸಿದರು ಕೀರ್ತಿಯುತರು.

೭೨

ಆ ಕಕುತ್ಸ್ಥನದೊರ್ಮೆ ಗೊಂದೆಯಾದಿಂದ್ರನನು
 ಏರಿ ಹರಲೀಲೆಯೊಳು ರಣದೊಳವನು
 ದಾನವಾಂಗನೆಯರ ಕದಂಪುಗಳಿನಳಿಸಿದನು
 ಕಣೆಯೆಸೆದು ಮಕರಿಕಾಪತ್ರಗಳನು.

೭೩

ಸುರಕರಿಯ ಹಳಚುವಂದರೆಕಳಚಿದಂಗದದೊ
 ಳವನ ತೋಳಿನ ಬಳೆಯ ತಾಗುವಂತೆ
 ನಿಜರೂಪದಿಂದಿಂದ್ರನೇರ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದೊ-
 ಳವನುಮರ್ಧಾಸನದೊಳೆಸೆದನಲ್ಲೆ.

೭೪

ಆತನನ್ವಯದೊಳುರುಕೀರ್ತಿ ಜನಿಸಿದನು
 ವಂಶಪ್ರದೀಪನು ದಿಲೀಪನೃಪನು
 ಕರುಬುತವನೇಕೋನಶತಮಖವನೆಸಗಿದನು
 ಇಂದ್ರಸಂಪ್ರೀತಿಗೆಂದುಳಿದೊಂದನು.

೭೫

ಮತ್ತಕಾಮಿನಿ ಜನರು ಮೈಮರೆದು ಮಲಗಿರಲು.
 ನಿದ್ರೆಯಿಂದಾವಿಹಾರಾರ್ಥಪಥದೆ
 ಚಲಿಸಲಂದನಿಲನುಮಶಕ್ತನೆನೆ ಮೇಲುಡನು
 ಸೆಳೆದೊಯ್ಯ ಚೋರನಾರವನ ದಿನದೆ.

೭೬

ವಿರಚಿಸುವ ಕಾಲದೊಳು ವಿಶ್ವಜಿಡ್‌ಯಜ್ಞವನು
ಆ ದಿಲೀಪನ ಸುತನು ರಘುರಾಜನು
ದಿಗ್ವಿಜಯವನು ಗೈದು ಗಳಿಸಿದ ವಿಭೂತಿಯನು
ಮೃತ್ ಸಾತ್ವತೇಷಮೆನಲೆಸಗಿದನು.

೭೭

ಅದ್ರಿಶಿರಕೇರಿಹುದು ಅಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದಿಹುದು
ಪಾತಾಳತಳವನೊಳವೊಕ್ಕಿದುದು
ಉಧೃದ್ವದೇಸೆಗಡರಿಹುದು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳವಡದು
ನೃಪನಸಾರಯಶಮಿಂತಿರ್ಪುದಿಂದು.

೭೮

ಅಮರೇಂದ್ರಸೂನು ತಾನಾ ಜಯಂತನು ಎಂತು
ರಘುಸೂನುವೀಯಜನು ಮೆರೆವನಂತು
ಭಾರವನು ಹೋರಿಯುಂ ಗೂಳಿ ಜತಿಗೆಳೆಯುವೊಲು
ಮಗನುಮಾನುವನಿಳೆಯನಯ್ಯನವೊಲು.

೭೯

ವಿನಯಾದಿ ಗುಣಗಣದೆ ಕುಲದೆ ನವಯೌವನದೆ
ಸಂಪದದೆ ಸದ್ಗುಣದೆ ಲಾವಣ್ಯದೆ
ಅನುರೂಪನಾಗಿಹನು ನಿನಗಜನು ಇವನನೊಲಿ
ರತ್ನಕಾಂಚನಮಿಲನವೀಡೇರಲಿ.

೮೦

ನುಡಿದಿಂತು ಪಡಿಯರಿತಿ ಮಾತು ನಿಲಿಸಿದಳವಳು
ಇಂದುಮತಿ ತಾನಿನಿತು ನಾಣನುಳಿದು
ಸಂವರಣಮಾಲೆವೊಲೆ ನೃಪಸುತನ ವರಿಸಿದಳು
ಸಂಮೋದಲೋಚನದ ಮಾಲೆಯೆಸೆದು.

೮೧

ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಜನೋಳಾದೊಲವರವನೊರೆವುದಕ್ಕೆ
 ಅಸಮರ್ಥೆಯಾದಳಾ ಕುಟಲಾಲಕೆ
 ಪುಳಕಾಂಕುರಂಗಳವಳಂಗದಿಂದೊಗೆದೊಗೆದು
 ಕೊಂಡೆಯವನಾಡಿದವು ಹೊರಗೆ ಬಂದು.

೮೨

ಪರಿಹಾಸಗೈಯಲೆಂದನು ರಾಗವತಿಸಖಿಯ
 ' ನಡೆದವೆವು ಆರ್ಯ ಪೆರತೊರ್ವನೆಡೆಯ '
 ಎಂದು ಸಖಿ ನುಡಿದಂದು ಕರುಬು ಕುಡಿನೋಟದೊಳು
 ಇಂದುಮತಿ ನಿಜಸಖಿಯನಿರಕ್ಷಿಸಿದಳು.

೮೩

ಪರಿಮಳದ ಹುಡಿವೆರೆದು ಕೆಂಬಣ್ಣವಾಂತುದನು
 ಮೈದಳೆದ ಒಲುಮೆಯನೆ ಮಾಲೆಯದನು
 ಕರಭೋರು ತಾನೊಲಿದು ರಘುಸುತನ ಕಂಠದೊಳು
 ನಿಜಸಖಿಯ ಕರಗಳಿಂದರ್ಪಿಸಿದಳು.

೮೪

ವರಣೀಯನಾದಜನು ಸುವಿಶಾಲವಕ್ಷದೊಳು
 ಜೋಲ್ದಿಳಿದ ಮಂಗಳದ ಸುಮಮಾಲೆಯ
 ಭಾವಿಸಿದನಾತ್ಮಗಳಕರ್ಪಿಸಿದ ಭುಜಗಳೊಲು
 ವರಿಯಿಸಿದ ಭೋಜರಾಜಾವರಜೆಯ.

೮೫

ಮೇಘಮುಕ್ತ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನೆಡೆಯನ್ನೈದಿ ಮೆರೆಯುತಿರುವ ಚಂದ್ರಿಕೆ
 ಸದೃಶಮಸ್ವತೋಯನಿಧಿಯ ಸಾರಿ ನಿಂದ ಜಹ್ನುಖುಷಿಯ ಕನ್ನಿಕೆ
 ಎಂದು ಪೌರಜನನಿನಾದವೆದ್ದಿತಂದು ಸದೃಶಗುಣರ ಮಿಲನಕೆ
 ಉಳಿದ ರಾಜಸುತರ ಕರ್ಣಕುಹರವೊಡೆದವರದೊಂದು ಘೋಷಕೆ !

೮೬

ಹೃಷ್ಟವರನ ಪಕ್ಷದವರದೊಂದುಕಡೆಯೊಳೆಸೆದಿರೆ
 ರುಷ್ಟ ನೃಪಸಮಾಜದವರದೊಂದುಕಡೆಗೆ ಕುಸಿದರೆ
 ನಗುವ ನಳಿನ ಮುಗಿವ ನೈದಿಲಿಂದಲೆಸೆವ ಆ ಪ್ರಭೆ
 ತಳ್ತ ಪೊತ್ತರೆಯ ಕೊಳಂಬೊಲಿದುರ್ದಂದು ನೃಪಸಭೆ!

ಏಳನೆಯ ಸರ್ಗ ಅಜಸಾಣಿಗ್ರಹಣ

೧

ಸ್ತಂದನನು ವರಿಸಿದ ದೇವಸೇನೆಯ ತೆರದೊಳನುರೂಪವರನೊಳನುಜಾತೆ
ಒಡವೆರೆಯಲವರೊಡನೆ ನಗರಪ್ರವೇಶಾಭಿಮುಖಯಾದಾನಾ ಭೋಜನೈವನು.

೨

ಇಂದುಮತಿ ವರಿಸದಿರಲೊಡೆದ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯೊಳು ಪೊಳ್ಳರೆಯ ಉಡುಗಣದೊಲವರು
ರೂಪವನು ವೇಷವನು ನಿಂದಿಸುತಲಿತ್ತ ನಿಜಶಿಬಿರವನು ಪ್ರೊಕ್ಕರವನಿಸರು.

೩

ಶಚಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿರ್ದುದರಿಂದಲೆಡರ ತೊಡಕೊಂದಿಸುಮಾದುದಿಲ್ಲಂದು
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನಂ ಕುರಿತು ಕರುಬು ಪುದಿದೊಗೆಯೊಡಂ ನೈವನಿವಹ ತಾಂ ಕೆಮ್ಮನಿಹುದು.

೪

ಸುರಚಾಪದೊಲು ಹೊಳೆವ ತೋರಣಗಳೆತ್ತಿರುವ ಹೂದಳರ ಹರಹಿನೊಳು ಮೆರೆವ
ಹಳವಿಗೆಯ ನೆಳಲಿನೊಳು ತಣ್ಣೀವ ಬೀದಿಯೊಳು ಸಾಗಿದನು ವಧುವೆರೆದು ವರನು.

೫

ಆ ವಧುವರರನಾಲೋಕಿಸುಪೊಂದಾತುರದೊಳಾನಗರದಂಗೆನೆಯರಂದು
ಕನಕಜಾಲಂಧ್ರದೊಳಗೀ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದೆಸೆದರುಳಿದೆಲ್ಲ ಹರಿಬಗಳ ತೊರೆದು.

೬

ಸಡಗರದೊಳೊರ್ದಳಾ ಕಿಟಕಿಯೆಡೆಗೋಡುತಿರೆ ಮಾಲೆಯೊಡನವಳ ಮುಡಿ ಕೆದರೆ
ಕರದೊಳದನಾಂತರೂ ಹೂವುದುರೆ ಜಡೆ ಹೆಣೆದುಕೊಳುವುದನು ನೆನೆದುದಿಲ್ಲರೆ !

೭

ದ್ರವರಾಗಮಿದುರ್ಮಮೆಳೆದೊರ್ದಳು ಅಲಂಕರ್ತ್ರ ಪಿಡಿದ ಆ ತನ್ನಡಿಯ ತುದಿಯ
ರಚಿಯಿಸಿದಳಲತಿಯ ಗುರುತುಗಳನಾಗವಾಕ್ಷಂಬರಂ ತೊರೆದಲಸಗತಿಯು.

೮

ಸಿಂಗರಿಸುತಂಜನದೆ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷಿಯನೊರ್ದಳಹ ಮರೆತು ವಾಮನೇತ್ರವನು
ಕೂರ್ಚಿಕೆಯ ಪಿಡಿದಂತೆ ಭರದಿಂದಲೈದಿದಳಾಗವಾಕ್ಷದ ಸಮೀಪವನು.

೯

ಗಮನಭರದಿಂದಿಡಿದ ನೀವಿಯನು ವಾತಾಯನಾಂತರನ್ಯಸ್ತಾಕ್ಷಿಯೊರ್ದಳ
ಕೈಯೊಳಾಂತರ್ದಳದರಾಭರಣರುಚಿ ಸಾಭಿದೇಶವನು ತಾಂ ಬೆಳಗಿದಾಗಳಾ.

೧೦

ಸಂಭ್ರಮದೆ ಜಗ್ಗನೆದ್ದಡಿಯೆಡವಲರೆಕೋದ ಮೇಖಲೆಯ ಮಣಿಗಳಡಿಗಡಿಗೆ
ಉದುರುತಿರಲೊರ್ದಸತಿಯಂಗುಷ್ಠಮೂಲದೊಳು ಸೂತ್ರವೊಂದುಳಿದುದಹ ಕಡೆಗೆ!

೧೧

ಚಲಿಪ ಕಣ್ಣೊಂದುಂ ಬಿ ಮೇಣ್ ಉಗುವ ಕಳ್ ಗಂಪೆಸೆವ ಕಾತರೆಯರಾನನದಲಂಪು
ವ್ಯಾಪಿಸಿದಾರ್ವವಾಕ್ಷಂತರಂ ಮೆರೆದುದು ಸಹಸ್ರಪತ್ರಾಭರಣದಂತೆ.

೧೨

ಕಣ್ಣಳಿಂದೀಂಟಿದವರೇಕದೃಶ್ಯವನು ತಾಮೆಣ್ಣದಿಹರನ್ಯವಿಷಯವನು
ಇಂದ್ರಿಯಗಳುಳಿದೆಲ್ಲ ಚೇತನಮುಮುಕ್ಷಿಗಳೆ ತಾಂ ಪ್ರೊಕ್ಕವೋಲಿದರವರು.

೧೩

ಬೆಂಗಳೆಯೊಳವನಿಪರು ವರಿಸೆದೊದಟ್ಟಿದರು ತಾಂ ಸೊಯಂಬರವೆಸಗಿ ಭೋಜ್ಯೆ
ಲೇಸನೆಸಗದಳಲ್ಲದರೆ ಪಡೆವಳೆಂತೆಣೆಯ ಪತಿಯ ಸಿರಿ ಪಡೆದವೊಲು ಹರಿಯ ?

೧೪

ಸ್ಮೃಹಣೀಯಶೋಭರಿವರ್ದನು ಕುರಿತಜನು ಸಂಘಟಿಸದಿರಲು ತಾನಿಂದು
ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು ತನ್ನೊಂದು ಸೌಂದರ್ಯನಿರ್ಮಾಣಯತ್ನ ನಿಜವಹುದು.

೧೫

ಇವರೆ ಮೈತಳೆದಿರುವ ರತಿಮದನರೇಕೆನಲು ಅವನಿಪಸಹಸ್ರರೊಳು ಬಾಲೆ
ತನಗೆಣೆಯನಿನನೆಂದು ತಿಳಿದೊಲಿದಳರಿದವುದು ಪೂರ್ವಭವಸಂಗತಿಯ ಮನವು.

೧೬

ಶ್ರೋತ್ರಸುಖಮನಿಸುವೀ ಪುರವಧೂಮುಖಜನಿತಕಥನವನು ಕೇಳುತ್ತಲಜನು
ಸಾರಿದನು ಮಂಗಳವಿಧಾನಂಗಳಿಂದೆಸೆವ ಕನ್ಯಾಪ್ರದಾತ್ಯ ನಿಲಯವನು.

೧೭

ಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರನು ಕೈಹಿಡಿಯಲಾಪಿಡಿಯ ಬಿನ್ನಿಂದಲಜನು ಬಳಿಕೆಳಿದು
ನಾರಿಯರ ಬಗೆಯನೊಳವೊಗುವಂತೆ ಭೋಜಸೂಚಿತಸದ್ವಿದೋಳವೊಕ್ಕನಂದು.

೧೮

ಮಧುಪರ್ಕದಘ್ನವನು ರತ್ನವನು ನವದುಕೂಲಂಗಳನು ಭೋಜನಿತ್ತದನು
ವನಿತೆಯರ ಕುಡಿನೋಟದೊಡನೊಡನೆ ಕೈಕೊಂಡನಾ ಮಹಾರ್ಹಾಸನಸ್ಥಿತನು.

೧೯

ಧೃತದುಕೂಲನನು ಆ ವಧುವಿನೆಡೆಗೊಯ್ದರು ವಿನೀತರವರೋಧರಕ್ಷಕರು
ನವಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳು ಮೊರೆಮೊರೆದು ನೋರೆಗೆರೆಯುವಂಬುಧಿಯದಡಕೊಯ್ಯು
ವೋಲು

೨೦

ಭೋಜಸತಿಪೂಜ್ಯನು ಪುರೋಹಿತನು ಆಜ್ಞಾದಿಗಳನಿನ್ನಿಯನು ಬೇಳಿದವನು
ಅಗ್ನಿಯನೆ ಸಾಕ್ಷಿಗೈದಾವಧೂವರರ ಕೈಪಿಡಿಸಿದನು ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪಕನು.

೨೧

ಆ ರಾಜಸೂನು ನಿಜಹಸ್ತದಿಂದಾ ವಧೂಹಸ್ತವನು ಹಿಡಿದೆಸೆದನಂದು
ಬಳಿಯಶೋಕೆಯ ಲತೆಯ ಚಿಂದಳಿರ ತನ್ನ ವರಪಲ್ಲವದೊಳಾಂತಾಮ್ರವೆನಲು.

೨೨

ನವಿರೆಳ್ಳುದಜನ ಮುಂಗೈಯಂದು ಬೆಮರಿದುದು ಮೇಣೆಂದುಮತಿ ಕೈಯ ಬೆರಲು
ಇರ್ವರನುರಾಗವನು ಅಕ್ಷಣದೊಳಂಗಳನು ಸಮನಾಗಿ ಭಾಗಿಸಿದನೆನಲು.

೨೩

ನೋಡುವೊಂದಾಸೆಯೊಳು ಓರೋರ್ವರಕ್ಷಿಗಳು ಕಡೆಗಣ್ಣಳೆಡೆಗಳಲಿ ಬೆರೆದು
ದಿಟ್ಟಿಗಳು ಕೂಡಿದೊಡನಾಕ್ಷಣದೆ ತಿರುಗುವುವು ಮೂಡುವೆಳಲಜ್ಜೆಯೊಳು ಸಂದು.

೨೪

ಬೆಳಗಿದರು ದಂಪತಿಗಳುಜ್ವಲಿಸುವಗ್ನಿಯನು ಬಲವಂದು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಂದು
ಮೇರುವನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವನ್ಯೋನ್ಯಸಂಸಕ್ತರಾದಹರ್ನಿಶಿಗಳೆನೆ ಮೆರೆದು.

೨೫

ಲಾಜೆಗಳನರ್ಪಿಸಿದಳಗ್ನಿಯೊಳಗಬಿಟ್ಟ ಭವನಿಭಗುರುವಿನಾಣತಿಯೊಳಾಕೆ
ಗುರುನಿತಂಬಿನಿಯಾಕೆ ಮದಿಸಿದ ಚರ್ಕೋರಲೋಲಾಲೋಕೆ ನೀಲಾಳಕೆ.

೨೬

ವರಶಮಿಪಲ್ಲವ ಹವಿರ್ಲಾಜಗಂಧಯುತಪುಣ್ಯಾಗ್ನಿಯಿಂದಲಂದೊಗೆದು
ಎಸೆದುದಾಧೂನುಶಿಖೆಯಾಕೆಯ ಕಪೋಲದೊಳು ಕರ್ಣೋತ್ಪಲಂಬೋಲು ಮೆರೆದು.

೨೭

ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪಾದುದಂದಾಕುಲಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲುದುರಿದುದು ಕಜ್ಜಲಯುತಾಶ್ರು,
ಅಚಾರಗತಹೋಮಧೂಮದೊಳು ಬಾಡಿದುದು ಕಿವಿದೊಡವಿನಾಯವಾಂಕುರವುಂ.

೨೮

ಸ್ನಾತಕರು ಮೊತ್ತಮೊದಲಾಬಳಿಕ ಬಂಧುಯುತನೃಪನು ಬಳಿಕಾ ಪುರಂಧ್ರಿಯರು,
ಕನಕಾಸನಸ್ಥರಾದಾವಧೂವರರಿಗಾದ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಸೂರ್ವರವರು.

೨೯

ಅಧಿಕಸಂಪನ್ನನಾ ಭೋಜಕುಲದೀಪಕನು ತಂಗಿಯ ವಿನಾಹವನು ಗೈದು
ಬಿಸಿಸಿದನು ಸೇವಕರನಾ ಮಹೀಪತಿಗಳನು ಬೇರೆಬೇರೋಲಗವುದೆಂದು.

೩೦

ಒಳಗೆ ಮೊಸಳೆಗಳಿರುವ ತಿಳಿಮಡುವೊಲೊಳಮುಳಿಸ ಮರೆಯಿಸುತೆ ಹೊರಗೊಲವು
ಮೆರೆದೆ:
ಭೋಜನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡರವನಿತ್ತ ಸತ್ಕೃತಿಯನವಗೀಯುತುಡುಗೊರೆಯ ನೆವದೆ.

೩೧

ಅ ಮೊದಲೆ ಹೊಂಚನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಾ ರಾಜಲೋಕ ತಾನಜನ್ಮದುವಂದು
ದೊರೆಯಲಿರುವರಸಿಯೆನುವಾಮಿಷವನೀಳ್ವ ಕೊಳಲಧ್ವನನು ತಡೆದರೈತಂದು.

೩೨

ಕ್ರಥಕೈಶಿಕಾಭರ್ತನುಂ ಬಳಿಕ ಅನುಜೆಯ ವಿವಾಹವನು ವೈಭವದೇ ನೆಗಳು
ಸತ್ವಾನುರೂಪದೈಸಿರಿಯಿತ್ತು ರಾಘವನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತೆರಳ್ದನೊಡನಂದು.

೩೩

ಮೂಜಗಕೆ ಪೆಸರಾದ ರಘುಜನೊಡನಧ್ವದೊಳು ಮೂರುಳ ಮಜಲುಗಳೆದವನು
ದರ್ಶಾಂತದೊಳು ರವಿಯನೈತರುವ ಸೋಮನೊಲು ಮರಳಿದನು ಕುಂಡಿನೇಶ್ವರನು.

೩೪

ಹಗೆ ಬೆಳೆದುದಾಮೊದಲೆ ದಿಗ್ವಿಜಯದೊಳು ಧನನ ಕೊಂಡುದಕೆ ಕೋಸಲೇಂದ್ರನೊಳು
ಸಹಿಸರಂದದರಿಂದಲೀ ನೃಪರು ತತ್ಪ್ರತಸ್ತ್ರೀರತ್ನ ಲಾಭವಿದನೆಂತುಂ.

೩೫

ಭೋಜಕನೈಯನೊಯ್ಯುವಜನನಾಕ್ರಮಿಸಿದರು ದಾರಿಯೊಳು ರಾಜರುದ್ಧತರು
ಬಲಿಯಿತ್ತು ಸಿರಿಯಕೊಳುವಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಂಘ್ರಿಯನು ತಡೆಯುವಿದ್ರಾರಿಯಂತೆ.

೩೬

ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಪ್ತ ಸಚಿವರನು ಬಹುಯೋಧರೊಡನಿರಿಸಿ ರಘುಕುಮಾರಕನು
ಗಂಗೆಯನು ತೆರೆಯೆದ್ದ ಶೋಣದವಿದಿರಿಪಂತೆದುರಿಸಿದನರಿವಾಹಿನಿಯನು.

೩೭

ಕಾಲಾಳು ಕಾಲಾಳನಶ್ವಸಾದಿಯ ಹಯಾರೋಹಿ ಮೇಣ್ ರಥಿ ರಥೇಶನನು
ಕರಿಯೇರಿದವನನು ಇಭಾರೂಢನಿರಿಯುತಿರಲಾದುದಂದಾದ್ವಂದ್ವಯುಧಂ.

೩೮

ಪೌರುಷಾಲಾಪವನು ತೂರ್ಯನದಮದ್ದಿ ರಲು ಕುಲನಾಮಕಥೆಯನೊರೆಯದೆಯೆ
ಸೂಚಿಸಿದರೋರೊರ್ದರವರ ಅಭಿಧಾನವನು ಬಾಣಾಕ್ಷರಂಗಳಿಂದಲೆಯೆ.

೩೯

ಅಶ್ವಂಗಳಿಂದೆದ್ದು ರಥವಂಶಚಕ್ರಂಗಳಿಂದಲತಿಸಾಂದ್ರಮೆನೆ ಕವಿಮು
ಕರಿಕರ್ಣತಾಳದೊಳು ಹಸರಿಸಿದ ರಣಧೂಳಿ ಸೂರ್ಯನನು ತೆರೆಯವೊಲು ಮುಸುಕಿ
ದುರ್ದಂದು.

೪೦

ಗಾಳಿ ತಾನಗಲಿಸಿದ ಬಾಯ್ಕಳಲಿ ಮೀನಕೇತನಗಳಾ ರೇಣುವನು ಪಡೆದು
ಕಲುಷಿತನವೋದಕವನೀಂಟುತಿಹ ಸರಮಾರ್ಥಮತ್ಸ್ಯಂಗಳಂತೆಸೆದವಂದು.

೪೧

ನಾಗಗಳ ಲೋಲಘಂಟಾಕ್ವಣಿತದೊಳು ಮೇಣ್ ರಥವನು ರಥಾಂಗನಾದದೊಳು
ಸ್ವಪರಾವಬೋಧವನು ಭರ್ತ್ಯವಭಿಧಾನದೊಳು ತಿಳಿದರಾ ಸಾಂದ್ರರೇಣುವೊಳು.

೪೨

ದೃಷ್ಟಿಪಥವನು ಕವಿದು ಯುದ್ಧದೊಳು ಹಸರಿಸಿದ ರಜದಂಧಕಾರಕೊಡನಂದು
ಶಸ್ತ್ರಕ್ಷತಾಶ್ವವಾರಣವೀರರಿಂದೊಗದ ರಕ್ತಧುನಿ ಬಾಲಾರ್ಕನಂತೆಸೆಯಿತಂದು.

೪೩

ರಕ್ತದೊಳು ಮೂಲವನು ಕಡಿಗೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲನಿಲನಾಂದೋಳನಂಗೊಂಡು
ಅಂಗಾರಶೇಷಾಗ್ನಿಯಾನೊದಲ ಹೊಗೆಯಂತೆ ಹೊಳೆದುದಾ ರಣಧೂಳಿವಿಂಡು.

೪೪

ಹತಿಯ ಹಮ್ಮದವಿಳಿಯೆ ರಥಿ ಹಯವ ತಿರುಗಿಸುವ ಸಾರಥಿಯ ಹಳಿದು
ತನಗೆ ಹತಿಯೆಸಗಿದನ ಕೇತುವನು ಕುರುಪಿಡುತ ಅವನನೆಯೆ ಕೆಡಹಿದನು ಹೊಡೆದು.

೪೫

ಬಿಲ್ಲೋಜರೆಚ್ಚಂಬು ನಡುದಾರಿಯೊಳೆ ಅರಿಶರಂಗಳಿಂ ಕಡಿಗೊಂಡರೇನು
ಆತ್ಮವೇಗಾನುಬಂಧದೊಳೆ ಆ ಲೋಹಾಗ್ರದುಳಿದರ್ಧ ಗುರಿಮುಟ್ಟದೇನು !

೪೬

ಗಜಯುದ್ಧದೊಳಗಂದು ಯೋಧರ ಶಿರಂಗಳನು ತರಿದೊಡಂ ಹ್ವರನಿಶಿತ ಚಕ್ರಂ
ಶೀನನಖಸಕ್ತಕೇಶಂಗಳೆನಲಾಬಳಿಯನುದುರಿದುರ್ದರಶಿರಃಪ್ರಚಯಂ.

೪೭

ಆಮೊದಲೆ ಏಗೊಂಡು ಪ್ರತಿಹತಿಯ ಹೊಡೆಯಲಸಮರ್ಥನಾದಶ್ವಸಾದಿಯನು
ಮರಳಿ ತಾಂ ಹೊಡೆಯದೆಯೆ ಕುದುರೆ ಬೆನ್ನೊ ರಗದವನೇಳ್ವುದನೆ ಹಾರಿದನು ಭಟನು.

೪೮

ವರ್ಮಭೃತರಸುವಲ್ತಿಯನು ತೊರೆಯುತೊರೆದೆಗೆದ ಅಸಿಗಳಿಂದಿಭಗಳನು ಪೊಯ್ಯಲ್
ಆ ಬೃಹದಾದಂತಗಳನೊಗೆವಗ್ನುಗುರೆ ಬೆದರ್ದು ಕರಸೀಕರಂಗಳಿಂದಾರಿಸಿದುವಿಭಗಳ್.

೪೯

ಅಂಬಿನಿಂದೆಚ್ಚ ತಲೆ ಫಲವೆನಿಸೆ ಸೀಳಿದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ ಮಧುಸಾತ್ರೆಯೆನಿಸೆ
ಮೆರೆದತ್ತು ರಣಭೂಮಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಾನಭೂಮಿಯವೋಲು ರುಧಿರ ಮಧುವೆನಿಸೆ.

೫೦

ಇರ್ಕಡೆಯೊಳುಂ ಬಿಡದೆ ಪರ್ದುಗಳೆ ಪರಿದಿದರ್ ತೋಳುಗಳ ಹೆಣ್ಣು ನರಿಯೆಳೆದು
ಮಾಂಸಾಶೆಯಿದುರ್ಮಿಡಾಡಿದುದು ಕೇಯೂರಕೋಟಿವಿಕ್ಷತತಾಲುವಂದು.

೫೧

ಒಡನೆ ಆ ಸುರವಿಮಾನವನೇರುತೆಡದೊಡೆಯ ಸುರತರುಣಿಯೊಡನಿರುವ ಭಟನು
ನೋಡಿದನು ಸಮರದೊಳು ನೃತ್ಯತೃಕಬಂಧವನು ಅರಿಖಡ್ಗ ಭಿನ್ನಮಸ್ತಕನು.

೫೨

ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಸೂತರನು ಕೊಂದು ತಾವೆ ತೇರನು ನಡಸಿ ಹಯಮುಮುಳಿದಂದು
ಗದೆಗೊಂಡು ಸೆಣಸುತ್ತೆ ಗದೆ ಮುರಿಯೆ ಬಾಹುಯುಧಂಗೆಯ್ದು ರಿರ್ದರುಂ ಮುಳಿದು.

೫೩

ಪೆರತೆಡೆಯೊಳೊರೋರೋರ್ದರೇರ್ದಡೆದು ಏಕಕಾಲದೊಳು ಕಡೆಯುಸಿರೆಳೆದು ಮಡಿದು
ಸುರಪದವಿಯನು ಪಡೆದು ಕಾದುತಿಹರೋರ್ದ ಸುರಯುವತಿಯನೆ ಇರ್ದರುಂ ಬಯಸಿ.

೫೪

ಇಂತುಭಯಸೈನ್ಯಮುಂ ಪಡೆದುದುದಂದನಿಯತಜಯಾಜಯವನೊಂದೊಂದರಿಂದೆ
ಹಿಂದಿನಿಂದಂತೆದುರಿಂದೆದ್ದ ಬಿರುಗಾಳಿಗುಬ್ಬಿರುವ ಕಡಲಲೆಯ ತೆರದೆ.

೫೫

ನಿಜಬಲವು ಪರಬಲದಿನಳಿದರೂ ಆ ಮಹೋಜನು ಅಜನು ಕವಿದನಂದರಿಯ
ಹೊಗೆಯ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿದರೂ ಗಾಳಿ ಗರಿಕೆವುಲ್ಕಳ ಬಳಿಯೊಳಗ್ನಿಯುರಿವಂತೆ.

೫೬

ಹತ್ತಿ ರಥವನು ಕವಚಚಾಪತೂಣೀರಧರನೇಕೈಕ ವೀರನುದ್ಧತನು
ನೂಂಕಿದನು ನೃಪರನು ವರಾಹ ತಾಂ ನೂಂಕುಪೊಲು ಕಲ್ಪಾಂತದಬ್ಧಿಯೂರ್ಮಿಯನು.

೫೭

ಅಜದೊಳು ಮೂಡಿಗೆಯೊಳಜನು ಬಲಗೈಯ ತಾನಿಟ್ಟು ದೊಂದೇ ಕಾಂಬುದಂದು
ಅರಿವನಿರಿವಂಬುಗಳ ಯೋಧನಾ ನಾರಿ ದಲ್ ಪೆತ್ತವೋಲಿದನವನೇಸೆದು.

೫೮

ಮುಳಿದು ಕಡಿದರುಣಗೊಂಡೋಷ್ಠದೊಳು ಪುರ್ಬುಗಂಟಂದೆರ್ದ ಊರ್ಧ್ವರೇಖೆಯೊಳು
ಮೆರೆದು ಹೂಂಕರಿಸುವರಿಶಿರಗಳನು ಭಲ್ಲದಿಂದರಿದಿಳಿಯ ಮುಚ್ಚಿದನಜನು.

೫೯

ದ್ವಿರದಪ್ರಧಾನಮಾದಾ ಸರ್ವಬಲನಿಂದು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಮಂಗೈದು
ಕಂಕಟವ ಭೇದಿಸುವ ಸರ್ವಾಯುಧಂಬಿಡಿದು ಸರ್ವನೃಪರಂದು.

೬೦

ರಿಪುಶಸ್ತ್ರಸಂಭನ್ನನಾದಜನು ಕೇತು ಮಾತ್ರದೊಳರಿಯುವಂತಾದನಲ್ಲೆ
ಮಂಜಿನೊಳಗದ್ದಿರುವ ಪೊತ್ತರೆಯ ರವಿಯ ನಸುವೆಳಗಿನಿಂದಿನಿಸರಿಯುವಂತೆ.

೬೧

ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರಕಾಂತನು ಕುಮಾರನಧಿರಾಜಪುತ್ರನು ಅಜನು ತಾನತಂದ್ರಿತನು
ಗಾಂಧರ್ವನಾಪ್ರಿಯಂವದನಿತ್ತ ಪ್ರಸ್ವಾಪನಾಸ್ತ್ರದಿಂದೆಚ್ಚನರಸರನು.

೬೨

ಹೆದಿಯನೆಳೆವೆಸಕದೊಳು ಕದಲದಿರೆ ತಮ್ಮ ಕೈ ಹೆಗಲಿನೊಳು ಸೀಸಕಗಳಿಳಿಯೆ
ನಿದ್ರಾವಿಧೇಯಮೆನೆ ಕೇತನಸ್ತಂಭದೊಳು ಮೈಕೆಡೆದುದಂತು ನರದೇವಬಲವು.

೬೩

ತನ್ನಿನಿಯೆ ರಸವೀಂಟಿದಿನಿಡುಟೆಯೊಳಿಟ್ಟಜನು ಊದಿದನು ಬಳಿಕ ಜಲಜವನು
ಮೂರ್ತಿಮದ್ಯಶವನಂದಾಸ್ವಯಾರ್ಜಿತವ ತಾನೀಂಟುಪ್ರೇಲಿಸೆದ ರಘುಸುತನು.

೬೪

ಶಂಖಸ್ವನಂಕೇಳ್ವ ಮರಳಿ ಬಂದಾ ಭಟರು ನಿದ್ರಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳ ನಡುವೆ
ಮುಕುಳಿತಸರೋಜಮಧ್ಯದೊಳೆಸೆವ ಆ ಶಶಾಂಕಪ್ರತಿಮನನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು.

೬೫

ರಾಘವನು ಯಶವನಹರಿಸಿದನು ದಯಗೈದು ನಿಮ್ಮನಿಂದುಳುಹಿದನು ಎಂದು
ನೆತ್ತರೊಳು ಅಂಬುದುದಿಯಿಂದಜನು ಬರೆಯಿಸಿದನರಸರಾ ಬಾವುಟದೊಳಂದು.

೬೬

ಬಿಲ್ಲುದಿಯೊಳೊರ್ತೊಳನಿಟ್ಟವನು ಸೀಸಕವ ತೆಗೆದವನು ಶಿಖೆ ಬಿಚ್ಚಿದವನು
ಸೇದೆಯಿಂದೊಗೆದಿರುವ ಬೆನುರಹನಿ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿಳಿದವನು ಬೆದರಿದನಿರುಳನು.

೬೭

ಮಕ್ಕಳುಂ ಕೈದುವೆಳೆವೊಲಿರುವ ಹಗೆಗಳನು ಅನುಮತಿಯನಿತ್ತಿಹೆನು ನೋಡು
ನನ್ನ ಕೈವಶೆ ನಿನ್ನ ನೀ ಬಗೆಯ ಚೀಷ್ಟೆಯಿಂದೆಳಸಿದರು ವೈದರ್ಭಿ ಎಂದು;

೬೮

ವೇಳ್ಪೊಡನೆ ತಿಳಿಯಾದುವಳ ಮೊಗ ಹಣೆಯಿಂದಲೊಗೆದ ದಂದುಗಮಳಿಯಲಂದು
ಕನ್ನಡಿಯೊಳುಸಿರ ಬಿಸಿಯಾರಿದೊಡನೆಸೆಯುವೊಲು ಅದು ತನ್ನ ನಿಜಕಾಂತಿ ತಳೆದು.

೬೯

ನಲವನಾಂತರು ನಾಚಿ ಬಳಿಯ ಕೆಳದಿಯ ನುಡಿಯಿನೊಲವರವ ಸಲೆ ಸೂಚಿಸಿದಳು
ಹೊಸಮಳೆಗೆ ನಲಿಯುವಿಳಿ ಮೋಡವನು ನವಿಲುಗಳ ಕೇಕೆಯೊಳು ಹೊಗಳುವಂತವಳು-

೭೦

ದೋಷರಹಿತನಿಂತು ನೃಪರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಮಸಾದವಿಳುಹುತೆ
ದೋಷರಹಿತೆ ಇಂದುಮತಿಯನೊಯ್ದನವನು ಮೋದದಿಂದ ನಲಿಯುತೆ
ತೇರ ಕುದುರೆಯಿಂದಲೆದ್ದ ಧೂಳು ಮುಂಗುರುಳನು ಮಸುಕುಗೊಳಿಸಿರೆ
ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಸಮರಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನುವ ತೆರದೊಳಾಕೆ ನೋಡಲೆಸೆದಿರೆ.

೭೧

ಅನಿತುಮದನು ಮುನ್ನಮರಿತ ರಘುನೃಪಾಲನಾತನು
ಶ್ಲಾಘ್ಯಜಾಯೆಯೊಡನೆ ಬಂದ ವಿಜಯಿಯಜನ ಪ್ರೇಗಳ್ವನು
ಬಳಿಯ ಹೊರೆಯನವನೊಳಿಳುಹಿ ತಪಕೆ ನಡೆಯಲಿದನು
ಸೂರ್ಯಕುಲಜರಿರರು ಮನೆಯೊಳಿರೆ ಸುಧೀರ ಪುತ್ರನು.

ಎಂಟನೆಯ ಸರ್ಗ

ಅಜವಿಲಾಸ

೧

ಲಲಿತವೈವಾಹಕೌತುಕವನಾಂತಜನ ಕೈಗಳಲಿ ತಾನೊಸೆದು
ರಘುವರನು ವಸುಧೆಯುಮನಿರಿಸಿದನು ಅಪರೇಂದುಮತಿಯವೋಲಂದು.

೨

ನೃಪಕುಮಾರಕರು ದುರಿತಾದಿಗಳಿನಾವುದನು ತಮ್ಮದಾಗಿಪರು
ಅಯ್ಯನಾಣತಿಯಿಂದಲದನಜನು ತಾಳಿದನು ಭೋಗೇಚ್ಛೆಗಲ್ಲು.

೩

ಗುರು ವಸಿಷ್ಠನು ನೆಗಳ್ಳ ಸಲಿಲದ ಸಹಾಭಿಷೇಚನದೆ ಮುದವಡುತೆ
ಮೇದಿನಿ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯ ಕಥಿಯಿಪಂತೆಸೆದಳಂದಾ ಸಿತೋಚ್ಛ್ವಸಿತೆ.

೪

ಗುರುವರ್ಧವಜ್ಞಕೃತವಿಧಿಗಳಿಂದರಿದುರಾಸದನಾದನಜನು
ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಂಬೆರೆದ ಕ್ಷಾತ್ರಮನಲಾನಿಲನ ಯೋಗ ದಲ್ ತಾನು.

೫

ಜನರರಿತರಾ ದೊರೆಯ ಮರಳಿ ಹರಯಂಬಿತ್ತ ರಘುನೃಪನೆ ಎಂದು
ಸಿರಿಯೊಂದನೆಯೆ ಕೊಳದೆ ಸಕಲಾನುಗುಣಗಳನುಮಜನಾಂತನೆಂದು.

೬

ಶುಭಕರಗಳಾಯೆರಡರೊಡವೆರೆದು ಆ ದ್ವಿತಯ ಪಿರಿದೆನಿಸಿತಂದು
ಜಾನಕಶ್ರೀಯಜನವೆರೆದವನ ನವಯೌವನವ ವಿನಯವೆರೆದು.

೭

ಬಲಕೆ ಬೆದರುವಳೆಂದು ದಯದಿನನುಭವಿಸಿದನು ಆ ಮಹಾಭುಜನು
ಅಚಿರೋಪಗತಿಯ ಮೇದಿನಿಯನು ನಪೋಧಾಂಗನೆಯ ತೆರದೊಳಜನು.

೮

ನಾನೊರ್ದನೆಯ ಮಾನ್ಯನರಸಗಿಂದೆಲ್ಲರುಂ ಭಾವಿಸಿದರಂದು
ನೂರಾರು ಹೊಳೆಗಳನು ಕಡಲೆಂತು ಅಂತು ತಾನೊಳಕೊಂಡನೊಲಿದು.

೯

ಅತೀಶ್ವರನು ಮೃದುತೆಗಳನುಳಿದು ಪವಮಾನನು ಮಹೀರುಹನನೆಂತು
ಮುರಿಯದೆಯೆ ಮಣಿಯಿಸಿದನರಸರನು ಮಧ್ಯಮಕ್ರಮವನೊಲಿದಂತು.

೧೦

ನಿರ್ವಿಕಾರದೊಳಮಾತ್ಯಾದಿಗಳಲಾತ್ಮಜನು ನೆಲೆಗೊಂಡನೆಂದು
ನೋಡಿ ರಘು ನಶ್ವರದ ನಾಕವಿಷಯಂಗಳಲಿ ಸ್ವಪ್ನಹೆಯಳಿದನಂದು.

೧೧

ಮುಪ್ಪಿನೊಳು ರಾಜ್ಯವನು ಸುಗುಣಿಸುತಗೊಪ್ಪಿಸಿ ದಿಲೀಪವಂಶಜರು
ತರುಚೀರದುಡೆಯವರು ಸಂಯಮಿಯ ಪಥವಿಡಿದು ನಡೆಯಲಿಹರವರು.

೧೨

ಅಡವಿಗಿಂದೈದಲಿರುವಯ್ಯನಡಿಗಳಲಜನು ಚೆಲುವು ಮುಡಿ ಮಣಿದು
ತನ್ನನುಳಿದೈದುವುದು ಬೇಡೆಂದು ಬೇಡಿದನು ಮಗನವನ ತಡೆದು.

೧೩

ಕಂಬನಿಯ ಮೊಗದಜನ ಕೋರಿಕೆಯ ಸಲಿಸಿದನು ಮಗನನೊಲಿದವನು
ಪಾವುಳಿದ ಪೊರೆಯವೊಲು ತಾನಾಂತುದಿಲ್ಲವನು ಸಿರಿಯನುಳಿದುದನು.

೧೪

ರಘುವಿರ್ದನೂರಹೊರವಲಯದೊಳು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಶ್ರಮಂಬಿಡಿದು
ಸೊಸೆಯಂತೆ ಸುತಭೋಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನುಪಾಸಿತನು ಜಿತಕರಣನಂದು.

೧೫

ಶಮಯುತನು ಹಿಂದಣರಸರ ಜೊತೆಯೊಳೆಳೆಗೆಯ ಹೊಸದೊರೆಯನಾಂತು
ಮುಳುಗುತಿಹ ತಿಂಗಳನು ಮೂಡುತಿಹ ನೇಸರನು ತಳೆದ ಬಾನೆಂತು
ಬಳಿಯಂತು.

೧೬

ಜತಿಯ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಕುರುಹು ತಳೆದವರ ರಘುರಾಘವರ ಜನರು
ನೆಲಕೆಳದ ಧರ್ಮದಾ ಮೋಕ್ಷ ಮೇಣ್ ಅಭ್ಯುದಯ ಫಲಗಳೆನುತಿದರು.

೧೭

ನೀತಿವಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೆದಿದನು ಅಜಿತಪದಲಾಭಕೆಂದಜನು
ಅನಪಾಯಿಪದಪಡೆಯಲ್ಪೆದಿದನು ರಘುವಾಪ್ತಯೋಗಜನಗಳನು.

೧೮

ಹರೆಯದರಸೇರಿದನು ವ್ಯವಹಾರಪೀಠವನು ಜನಮನವನರಿಯೆ
ಕುಶಪೂತಪೀಠವನು ಮುದಿಯರಸನೇರಿದನು ಬಗೆಯ ಬಿಗಿವಿಡಿಯೆ.

೧೯

ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಬ್ಬನಂದು ವಶಗೊಳಿಸಿದನು ಬಳಿಯ ದೊರೆಗಳನು
ಪ್ರಣಿಧಾನದಿಂದೊಬ್ಬನಂದು ವಶಗೊಳಿಸಿದನು ಐಗಾಳಿಗಳನು.

೨೦

ಅವನಿಯೊಳು ಹಗೆಯರಸರೆಸಕವನು ಹೊಸ ಅರಸು ಬೂದಿಮಾಡಿದನು
ತಿಳಿವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯೊಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬನುರುಹಿದನು ಕೃತಕರ್ಮಗಳನು.

೨೧

ಸಂಧ್ಯಾದಿ ಷಡ್ಗುಣವ ಬಳಸಿದನು ಅಜನು ತತ್ಫಲವ ತಾನರಿತು
ತ್ರಿಗುಣಗಳ ಮೆಟ್ಟಿದನು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣುಗಳು ಸಮವೆಂದು ರಘುವರಿತು.

೨೨

ಫಲಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆವವರ ಮಧ್ಯತನು ಸುಸ್ಥಿರನು ಬಿಡನು ಕರ್ಮವನು
ಯೋಗವನು ಪರಮಾತ್ಮದರ್ಶನಂಬರಮುಳಿಯನಾ ಸನಾತನನು.

೨೩

ಜಾಗೃತರು ದುರಿತದೆಡೆಗೆಳೆಯಲಿರುವರಿಗಳನುಮಿಂದ್ರಿಯಂಗಳನು
ಉದಯಾಪವರ್ಗರತರೆಳೆದಾಂತರಾಯಿರ್ವರುಭಯಸಿದ್ಧಿಯನು.

೨೪

ಸಮದರ್ಶಿ ರಘು ಬಳಿಕ ಅಜನೇಳಸಿದೊಲು ಹಲವು ಬರಿಸಗಳ ಕಳೆದು
ಯೋಗದ ಸಮಾಧಿಯಿಂದೈದಿದನು ನಿರ್ಮಾಯ ನಿತ್ಯ ಪುರುಷನನು.

೨೫

ಅಯ್ಯ ಮೈಯಳಿದನೆಂದೆನುವುದನು ಕೇಳ್ವ ಜನು ಅದ್ದು ದುಗುಡದೊಳು.
ಅನಲರಹಿತಾಂತ್ಯ ವಿಧಿಯೆಸಗಿದನು ಯತಿವೆರಸು ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಮೆನಲು.

೨೬

ಪಿತೃಕಾರ್ಯಕಲ್ಪಜ್ಞನೆಸಗಿದನು ಭಕ್ತಿ ಯಿಂದೌರ್ಧ್ವದೈಹಿಕವ
ಅಣುಗರ್ಕರೀವ ಪಿಂಡವನೇಳಸರಾತೆರದೊಳೆಸೆದವರು ತನುವ.

೨೭

ಮೋಕ್ಷವಡೆದಯ್ಯನನು ತಗದು ಕುರಿತಳುವುದೆಂದರ್ಥವಿದೊರೆಯೆ
ಕೊರಗನುಳಿದಿಳಿಯ ಮಾರಾಣತಿಯನಡಗಿಸಿದನವನೇಳೆದು ಹೆದೆಯ.

೨೮

ನಲಿನಲಿದು ಇಳೆ ಇಂದುಮತಿಯರ್ಕಳಂದು ಪಡೆದಗ್ರ್ಯಪೌರುಷನ
ಧರಣಿ ಬಹುರತ್ನಸೂಯೆನಿಸಿದಳು ರಾಣಿ ಹೆತ್ತಳು ವೀರಸುತನ.

೨೯

ದ್ಯುತಿಯುತನು ದಶರಶ್ಮಿತನಂತೆ ಯಶದಿಂದೆದಶದಿತಿಯೊಳೆಸೆವ
ದಶಶಿರಾರಿಯ ಜನಕನಹ ಮಗುವ, ದಶರಥನು ಎಂದರಾ ಬುಧರು.

೩೦

ಋಷಿದೇವಪಿತೃ ಋಣವನಧ್ಯಯನಯಾಗಸಂತಾನಂಗಳಿಂದೆ
ತೀರ್ಚಿಸುತೆ ಮುಕ್ತನೃಪನೆಸೆದನಾ ಪರಿವೇಷಮುಕ್ತಾರ್ಕನಂತೆ.

೩೧

ಸಂದಿತೆನೆ ವಿದ್ಯೆ ಬುಧಸೇವೆಯೊಳು ಬಲಮಾರ್ತಭಯಸಂಹೃತಿಯೊಳು
ವಸುಮಾತ್ರಮಲ್ಲಜನ ಗುಣಮುಮಿತರೋಪಕೃತಿಗೊಂದಿರ್ದುದಲ್ಲೆ.

೩೨

ಸುಪ್ರಜನು ತತ್ಪ್ರಜಾಪ್ರಿಯನಜನು ಜಾಯೆವೆರಸುಪವನದೊಳಂದು
ಶಚಿವೆರಸು ನಂದನದೊಳಮರೆಂದ್ರನೆಂತಂತು ವಿಹರಿಸಿದನೊಲಿದು.

೩೩

ಇತ್ತ ತೆಂಕಣಕಡಲತಡಿಯ ಗೋಕರ್ಣದೊಳು ನೆಲಸಿದೀಶ್ವರನ ಮುಂದೆ
ನಾರದನು ವೀಣೆಯನು ನುಡಿಸಲೆಂದೈತರಲು ಸುರಮಾರ್ಗದಿಂದೆ.

೩೪

ಮುನಿಯ ವೀಣೆಯ ತುದಿಯ ದೇವಸುಮ ಮಾಲೆಯನು ನೋಡಿ ತಾಂ
ಮುದದೆ
ಸಾರಭಸ್ಪ್ರಹನೆನಲು ಬೀಸಿಬಂದನಿಲನಪಹರಿಸಿದನು ಭರದೆ.

೩೫

ಅಲರಬಳಿ ಸುತ್ತುವಳಿ ಬಳಸಿಬರೆ ಪವನವಂಚಿತೆ ವೀಣೆ ನೊಂದು
ಕಾಡಿಗಿಯಿನ್ನೊಡವೆರೆದೆ ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಸುವೊಲು ತಾಂ ತೋರ್ದುಂದಂ.

೩೬

ಮಧುಗಂಧದತಿಶಯದೊಳುಪವನದ ವೀರುಧೆಗಳೈಸಿರಿಯ ಹಳಿದು
ಅಜನ ದಯಿತಾಮಣಿಯ ಕುಚಚೂಚುಕಾಂತರವ ಸುಮ ಸಾರ್ದುಂದಂ.

೩೭

ಕೊಡಮೊಲೆಯ ಅರಿಚಣದ ಕೆಳದಿಯನು ನೋಡಿ ಪರನಶತೆಯೊಳು ಕುಸಿದು
ರಾಹುವಗಿದಿಂದುವಿನ ಜೊನ್ನದೊಲು ಮುಚ್ಚಿದಳು ಕಂಗಳನು ಕಾಂತೆ.

೩೮

ಕರಣಂಗಳುಡುಗುತಿರಲೊರಗಿದೊಡಲುರುಳಿಸಿದುದೆರಿಯನುಮನಂದು
ಪಂಜಿನಿಂದಿಳಿದುಬರುವೆಣ್ಣೆ ಹನಿಯುರಿಯುಮನ್ನಿಳೆಗೆರಗಿಪಂತೆ.

೩೯

ತಾವರೆಯ ಹೂಗೊಳದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸಮದುಃಖವಾಂತವೋಲಂದು
ಸತಿಪತಿಯರನುಚರರ ತುಮುಲಾರ್ತರವದಿಂದೆ ಚೀರಿದವು ಸುಗಿದು.

೪೦

ವ್ಯಜನಾದಿಸಾಧನದೊಳಿಚ್ಛತ್ತನವನಿಪನು ಸತಿಯಿದ್‌ಗಳಂತೆ
ಫಲಿಸುವುವು ಪ್ರತಿಕಾರಸಾಧನಗಳಿದೊಡಾಯಶ್ಯೇಷಮಲ್ಲೆ.

೪೧

ಕೈಗಳಿಂದಂಗನೆಯನಂಕದೊಳು ತಳೆದನು ನಿತಾಂತವತ್ಸಲನು
ತಂತಿಗಳನಳವಡಿಸದಿರುವ ವೀಣೆಯೊಲಿರುವ ಸತ್ಪಹೀನಳನು.

೪೨

ಕರಣಗಳ ಬಲವಳಿದು ಬಣ್ಣ ಗೆಟ್ಟಿರುವಳನು ತೊಡೆಯೊಳಾಂತಜನು
ತೇಜಗೆಟ್ಟಿರಳೆಕುರುಹಾಂತಿರುವ ಪೊಳ್ಳರೆಯ ಪೆರೆಯವೋಲಿಹನು.

೪೩

ವಿಲಸಿಸಿದನವನಿಪನು ಬಾಸ್ವಗದ್ಗದವೆರೆದು ನಿಜಧೈರ್ಯವುಳಿದು
ಕಾಯಿಸಲು ಮೃದುವಹುದು ಕರ್ಬೊನ್ನುಮೆಂದಿನಲು ನರರ ಪಾಡೇನು !

೪೪

ಮೈಯ ಸೋಂಕಿನೊಳಿಂತು ಹೂವುಮಿರದಾಯುವನು ಸೆಳೆವುದೆನಲಕಟ್ಟಿ
ಕೊಲ್ಲಲೆಳಸಿದ ವಿಧಿಯ ಕೈಯೊಳಾವುದು ತಾನೆ ಕೈದೆನಿಸದಿಹುದೋ !

೪೫

ಕೊಲುವನಹುದಂತಕನು ಮೃದುಳವಸ್ತುಗಳಿಂದೆ ಮೃದುವಸ್ತುಗಳನು
ನಲಿನಿಯನು ಮಂಜುವನಿ ನಲುಗಿಸುವುದಿದೆ ಪೂರ್ವದೃಷ್ಟಾಂತವಹುದು.

೪೬

ಹಾರವಿದು ಹರಣಾಪಹಾರಿಯೆನಲೇಕೆನ್ನನಿಂತಿರಿಯದಿಹುದು
ಹರನಿಚ್ಛೆಯಿಂದಮೃತ ವಿಷಮಹುದು ವಿಷವಮೃತವಹುದು.

೪೭

ನನ್ನೊಂದು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದಿದನು ವಿಧಿಯೆಸೆದನಶನಿಯೆನಲಿಂತು
ಅಲ್ಲದೊಡೆ ತರುವ ಸುಡದದನಪ್ಪಿದೆಳಲತೆಯ ತಾಂ ಸುಡುವುದೆಂತು.

೪೮

ಮಿತಿಮೀರಿದಪರಾಧಮೆಸಗಿದುರ್ಮಮೆನ್ನನು ತಿರಸ್ಕರಿಸದವಳೆ
ಈ ನಿರಪರಾಧಿಯನು ನುಡಿಸುವುದಕರ್ಹನಲ್ಲೆಂದೆಣಿಸಬಹುದೆ !

೪೯

ಕಪಟವತ್ಸಲನು ಶರಣನನು ಎಂದರಿತೆ ದಲ್ ಹೇ ಧವಲಹಸಿತೆ
ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರದಿರುವ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆದಿರುವೆ ನನಗೊರೆಯದಂತೆ.

೫೦

ದಯಿತೆಯನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೈದಿದಿದು ಮರಳಿತೇಕಿಂತವಳನುಳಿದು
ನಿನ್ನ ದುಶ್ಚೇಷ್ಟಿತದ ಅಳಲನೆಲೆ ಹತಜೀವ ಅನುಭವಿಸು ಇಂದು.

೫೧

ಸುರತದಾಯಾಸದೀ ಬೆಮರಹನಿಯಿನ್ನು ಮಿಹುದಿದೊ ನಿನ್ನ ಮೊಗದೆ
ನೀನೊ ಅಸ್ತಮಿಸಿರುವೆ ದೇಹಿಗಳಸಾರತೆಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಜಗದೆ.

೫೨

ನೆನಹಿನೊಳಮೆಸಗಿದವನಲ್ಲ ನಾ ತವ್ವುಗಳನೆನಲೇಕೆ ತೊರೆದೆ
ಹೆಸರಿಗಳೆಗರಸನಾನಾಗಿರುವೆ ನಿನ್ನೊಳೇ ಮನದೇರಕ ಮುಗುದೆ.

೫೩

ಹೊಮ್ಮುಡಿದ ಅಳಿಹೊಳಹಿನಲೆದಿಸೆವ ಸುಳಿಸುಳಿಯ ಮುಂಗುರಳನಿಂದು
ಚಲಿಸುತೆಲೆಯೊಗೆಯಿವುದು ಮರಳಿ ಬಹೆ ನೀನೆಂಬ ಬಗೆಯ ಬಯಕೆಯನು.

೫೪

ಅಂತೆ ನೀನೆಳ್ಳರುತೆ ಎದೆಯಳಲನೊಡನೆ ಪರಿಹರಿವುದಾ ಇನಿಯೆ
ಮಂಜುವೆಟ್ಟದ ಗವಿಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಚಿದುರಿಸುವೊಲೋಷಧಿಯ ಬೆಳಕು.

೫೫

ಮುಂಗುರುಳು ಕವಿದ ಮೊಗ ನುಡಿದೊಡದ ಕತದಿಂದಲೆನ್ನನುರಿಸುವುದು
ಉಲಿಯದಳಿಯೊಳಗಿರಲು ಮುಗಿದೊಂಟಿ ತಾವರೆಯ ಕಂಡವೋಲಿಂದು.

೫೬

ನಿಶಿ ಶಶಿಯನೆಣೆವಕ್ಕೆ ದಯಿತೆಯನು ಮರಳಿ ಬೆರೆದಪೆನೆನುವ ಕತದೆ
ಸಹಿಸಿದಪವಗಲಿಕೆಯನೆನೆ ಮತ್ತೆ ಬಾರದಗಲಿಕೆ ನನ್ನ ಸುಡದೆ !

೫೭

ಜಿಂದಳಿರ ಹಾಸುಗೆಯೊಳಾದರೂ ಮೃದುದೇಹ ನೋವುದೆನುವವಳು
ತಾಳಬಹುದೆಂತು ಹೇಳಾ ಚಿತಾರೋಹಣವ ನವರು ಮೈಯವಳು.

೫೮

ಮೊದಲಿನ ರಹಃಸಖಿಮೊಲಿಹ ರಶನೆ ವಿಭ್ರಮವನುಳಿದು ದನಿ ನಿಂದು
ಎಚ್ಚರಿರದೊರಗಿರುವ ನಿನ್ನವೋಲಿದುವುಮಸು ತೊರೆದವೋಲಿಹುದು.

೫೯

ಅಂಜಿಯೊಳು ಮೆಲುನಡೆಯನೆರಳೆಯೊಳು ನೋಟವನು ಪಿಕದೊಳಿನಿದನಿಯ
ತಂಬಿಲರ ತೀಟದಲಿ ತೊನೆವ ತೆಳುಬಳ್ಳಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ಸೂಗುರಿಯ

೬೦

ನಾಕಗಮನೋತ್ಸಾಹವಿದ್ದರೂ ನನಗಾಗಿ ಸುಗುಣಗಳನಿಂತು
ನಿಲಿಸಿದೊಡಮಿವು ತಾಳಲರಿದಪ್ಪವಗಲಿಕೆಯೊಳೆನ್ನ ಬೆಂದೆದೆಯ.

೬೧

ನೀನೆ ದಲ್ ಸಹಕಾರ ಫಲಿನಿಗಳನಿಂತೊಂದುಗೂಡಿಸಿದೆ ಚೆನ್ನೆ
ಮದುವೆಯೊಸಗೆಯನೆಸಗದಿಂತು ನೀಂ ಮರಳುವುದು ತಗದು ಮನದನ್ನೆ.

೬೨

ನೀನೆ ದೋಹದವೆಸಗಿದಸುಗೆಯಿದು ಬೆಸಲೆಯೆನಲೆಸಳುಗಳನಂತು
ತುರುಬಿನೊಳು ಮುಡಿಯಿಸಿದೆ ಮತ್ತಿನ ನಿವಾಸಮಾಲೆಯ ರಚಿಸೆನೆಂತು.

೬೩

ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ದೊರೆಯದೆನುವಡಿಯ ಸವಿದನಿಯ ನೇವುರವ ನೆನೆದು
ಅಲರುಗಂಬನಿಮಳೆಯ ಸುರಿದಸುಗೆಯಳುವಂತೆ ತೋರುತಿಹುದಿದು.

೬೪

ನಿನ್ನ ಸಿರ ಪರಿಮಳದ ಬಕುಳಗಳನೆನ್ನೊಡನೆ ನೀನುಮರೆಕೋದು
ರಶನೆಯನು ಮುಗಿಸದೆಯೆ ಇಂತು ಕಿನ್ನರಕಂಠಿ ಮಲಗಿರುವೆ ನಿದ್ದೆಗೈದು.

೬೫

ಸಮದುಃಖಸುಖಶೀಲರಾಳಿಯರು ಪಾಡಿವದ ಸಸಿಯವೊಲು ಮಗನು
ನಾನೇಕರಸನಪ್ಪೆನಾದರೂ ನೀಂಗೈದೆ ಕಟ್ಟಿಸಕವಿದನು.

೬೬

ಧೃತಿಯುಡುಗಿರತಿಯಡಗಿ ಋತು ನಿರುತ್ಸವಮಿಂದು ಸಂಗೀತ ನಿಂದು
ಗತಿಸಿದುದಾಭರಣದತಿಸೊಗಸು ಶಯನವೇ ಪರಿಶೂನ್ಯವಿಂದು.

೬೭

ಗೃಹಿಣಿ ಮೇಣ್ ಮಂತ್ರಿ ಮೇಣಾಪ್ತ ಸಖಿ ಮೇಣ್ ಲಲಿತಕಲೆ ಕಲಿವ ಶಿಷ್ಯೆ
ನಿಷ್ಕರುಣಿ ಮೃತ್ಯುತಾ ನಿನ್ನನಪಹರಿಸುತೆನಗೇನುಳಿಸಿತಂದು.

೬೮

ಮದಿರಾಕ್ಷಿ ಸವಿದಿಲ್ಲಿ ಬಾಯೊಳಾನೂಡುತಿರುವಿನಿಗಳ್ಳ ರುಚಿಯ
ಪರದೊಳೆಂತಲ್ಲಿ ನೀಂ ಕುಡಿದಪಾ ಬಾಪ್ಪದೂಷಿತಜಲಾಂಜಲಿಯು.

೬೯

ನೀನಿಲ್ಲದೈಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಗಣಿಸೆನ್ನ ಸುಖ ಮುಗಿದುದೆಂದು
ಸಿಲುಕದೆ ವಿಲೋಭನಾಂತರಕವಿಳಸುಖ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಳಿದುದಿಂದು.

೭೦

ಪರಿಪರಿಯೊಳಿನಿಯಳಿನು ನೆನೆದಿಂತು ಕರುಣಾರ್ಥಸಂಕಲಿತನೃಪನು
ಹರೆಗಳಿಂದುದುರಿಪಂತೆಸಗಿದನು ಮರಗಳು ಮರಂದಬಾಪ್ಪವನು.

೭೧

ಬಂಧುಜನ ಬಳಿಕೆಂತೊ ಸುಂದರಿಯನಿಳಿಯಿಸುತಲವನ ತೊಡೆಯಿಂದೆ
ಮಾಲಾಂತ್ಯಮಂಡನೆಯನಿರಿಸಿದರು ಅಗರುಚಂದನಚಿತಾಗ್ನಿ ಯೊಳು.

೭೨

ತಿಳಿವಿದುಮಸುದೊರೆದನಳಲಿನಿಂದಿನಿಯಳೊಡನೆನುವ ಪಳಿಗಂಜಿ
ಇನಿಯಳೊಡನುರಿವೊಗದೆ ನಂದನಜನುಳಿವಾಸೆಯಿಂದಲೇನಲ್ತು.

೭೩

ಪತ್ತುದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಗುಣಶೇಷಳಾದಿನಿಯಳಂತ್ಯಕರ್ಮವನು
ಪುರವನದೊಳೆಸಗಿದನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವೈಭವದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಜನು.

೭೪

ನಗರಕ್ಕೆತಂದನವನಿನಿಯಳನು ಬಿಟ್ಟರುಳನುಳಿದಿಂದುವೆನಲು
ಹೊನಲಿಟ್ಟುದನು ಕಂಡನಜನಳಲು ಪುರವಧೂವದನಬಾಪ್ಪದೊಲು.

೭೫

ಅಜನು ಅಭಿಷಂಗಳಿತನೆನುವುದನು ಆಶ್ರಮದ ಸವನದೀಕ್ಷಿತನು
ಪ್ರಣಿಧಾನದಿಂದರಿದು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟದನು ಶಿಷ್ಯನೊರ್ದನನು.

೭೬

ತಾಪಕಾರಣವ ಗುರುವರಿತರೂ ಕ್ರಮ ಮುಗಿಯದಿರುವೊಂದು ಕತದೆ
ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳು ಮರಳಿಯುಂ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲ್ಕೆ ತಾನೆ ಬರದಿಹನು.

೭೭

ಕೆಲನುಡಿಯೊಳಣೆಗೊಳಿಸಿದವರ ಸಂದೇಶವನು ತಂದಿಹೆನು ನಾನು
ಚಿತ್ತದೊಳು ಧರಿಪುದಯ್ ಕೇಳ್ವ ವಿಶ್ರುತ ಸತ್ಪಸಾರ ನೀನದನು.

೭೮

ಜನಿಯಿರದ ಪುರುಷನಡಿಮೂರರೊಳು ಅಳತೆಗೊಂಡೀಜಗತ್ರಯದೆ
ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುವಿನರಿವನಂದಿಂದುಮುಂದಿನದನೆಲ್ಲವನು ಭರದೆ.

೭೯

ಹಿಂದೆ ದುಷ್ಕರವೆನಿಸಿ ತಪದೊಳಿರೆ ತೃಣಬಿಂದು ಭೀತವಾಸವನು
ಯೋಜಿಸಿದನಳಿಯಿಸೆ ಸಮಾಧಿಯನು ದೇವಾಂಗನೆಯನು ಹರಿಣಿಯನು.

೮೦

ಶಮವೇಲೆಯಿಂದೊಗೆದ ವಿಲಯೋರ್ಮಿಯನೆ ತಪಃಪ್ರತಿಬಂಧಮನ್ಯು
ವಿಂದವನು.
ಬಿನ್ನಾಣವನು ಮೆರೆಯುವಂಗನೆಯ ಶಪಿಸಿದನು ನೀಂ ಮನುಜಳಾಗಿಳಿ
ಯೊಳೆಂದು..

೮೧

ನಾಂ ಪರಾಧಿನೆ ಗಡ! ಪರಮಾಪರಾಧವನು ಮನ್ನಿಸೈ ಭಗವನ್
ಎಂದವಳೊಳಮರಸುಮದರ್ಶನಂಬರದ ಮನುಜತೆಯನೆಸಗಿದರ್ನ್.

೮೨

ಕ್ರಥಕ್ಕೆಶಿಕಾನ್ವಯದೊಳೊಗೆದವಳು ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟದ ಮಹಿಷಿಯಾದಳು
ಶಾಪದ ನಿವೃತ್ತಿಕಾರಣವ ಪಡೆದಾದಿವಶ್ಚ ತವನಸುದೊರೆದಳು.

೮೩

ಅಂತೆ ಅಜ ತದಪಾಯಚಿಂತೆಗಳನುಳಿವುದಯ್ ಸಿದ್ಧಮೀ ಜನಿಗಳ್
ವಸುಧೆಯನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಸಾಲಿಸಯ್ ನೃಪರು ದಲ್ ಧರಣೀಕಳತ್ರರ್.

೮೪

ಮದನಿಂದೆಗೆಡೆಗೊಡದೊಲುದಯದೊಳು ಸುವಿನೇಕವಾವುದನು ಮೆರೆದೆ
ಎದೆಗೆಡದೆ ತೋರದನು ಚಿತ್ತಸಂಜನಿತ ತಾಪಜ್ವರದೊಳಿರದೆ.

೮೫

ಅತ್ತರೇನವಳು ಮತ್ತೈತಹಳೆ ಅಸುವಳಿದರೇಂ ಮರಳಿ ಬಹಳೆ
ಭಿನ್ನ ಪಥವಿಡಿಯುವರು ಅವರವರ ಕರ್ಮದಂತತ್ತನಡೆದವರು.

೮೬

ಮನದಳಲನಿರದುಳಿದು ತಣಿಸು ಪಿಂಡೋದಕಾದಿಗಳಿನಿಯಳನು
ನೆಂಟರಿಂದನವರತಮಿಳಿವ ಕಂಬನಿ ಸುಡುಗುಮೆಂಬರಳಿದರನು.

೮೭

ಪ್ರಕೃತಿ ದೇಹಿಗೆ ಸಾವು ಜೀವಿತಮೆ ವಿಕೃತಿಯಿಂದೊರೆದಪರು ಬುಧರು.
ಕ್ಷಣಕಾಲವಾದರೂ ಉಸಿರಾಡುವಾತನೆಯೆ ದಲ್ ಲಾಭಯುತನು.

೮೮

ಪ್ರಿಯರಳಿವು ಹೃದಯದೊಳು ನಾಟಿರುವ ಶಲ್ಯವೆಂದರಿವರಿಯದರು
ಮಂಗಳದ್ವಾರಕೆಂದುರ್ಚಿರುವ ಮುಳ್ಳು ಎಂದರಿವರಿಸವರು.

೮೯

ತನ್ನೊಡಲು ಆತ್ಮಗಳೆ ಒಂದನೊಂದಗಲುವುವು ಎನುವುದನು ತಿಳಿದು
ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಂಗಳಗಲಿಕೆಗಳುಮುಂಟೆ ಹೇಳರಿತ ಬುಧಜನರು.

೯೦

ಓ ಜತೇಂದ್ರಿಯವರ್ಯ ಅಜ್ಞರೊಲು ಮರುಗುವುದು ತಗದು ನೀನಿಂತು
ಎರಡುಮಿಂದೆಲಿರಿಗಿರದಲುಗುವೊಡೆ ಗಿರಿತರುಗಳಂತರಮದೆಂತು !

೯೧

ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂತಾಗಲೆಂದವನುದಾರಮತಿಯೊರೆದುದನು ಕೇಳ್ವ
ಅಳಲಿಡಿದ ಬಗೆಯನೊಳವುಗದವುಗಳೈದಿದವೊಲಾಯ್ತು ಗುರುವೆಡೆಯ.

೯೨

ಮಗನೇಳೆಯನೆಂದೆಂತೊ ಕಳೆದನೆಣ್ಣಿರಿಸಗಳ ದಿಟನುಡಿಯಿಸೆಯುತಿ
ರುವಜನು
ಸತಿಯೆಣೆಯ ಪಟದೊಂದು ನೋಟದೊಳು ಕನಸಿನೊಳು ಚಣದ
ಕೂಟದೊಳು.

೯೩

ಪ್ಲಕ್ಷದೊಂದು ಮೊಳಕೆಯೆಂತು ಸೌಧತಲವನೊಡೆವುದಂತು
ಶೋಕಶಂಕು ಬಲದಿನೊಡೆದುದಜನ ಧೀರಮನವನು.
ಭಿಷಜವರರಿಗರಿದೆನುವ ಜೀವವನ್ನೆ ತೆಗೆವ ರುಜೆಯ
ನಲ್ಲೆ ಯೆಡೆಯನೈದಿಪೊಂದು ವರವಿದೆದೆ ಬಗೆದನು.

೯೪

ವರ್ಮಧರನಣುಗನನು ಸಮ್ಯಗ್‌ವಿನೀತನನು
ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದಿರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದೊಳು
ರೋಗೋಪಹತನುವ ತವಿಸುತಂದವನಿಪನು
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವನು ಕೊಂಡನು ಮುಮುಕ್ಷು.

೯೫

ಸರಯುಗಂಗಾಸಂಗಮಸ್ಥಾನದೊಳು ಮೈಯನು ತೊರೆಯುತೆ
ಅಮರಗಣಸಂದೋಹದಳು ಸುರರೂಪಿನಿಂದಜನಿಸೆಯುತೆ
ಮೊದಲಿನಿಂದತ್ಯಧಿಕಕಾಂತಿಯಿನೆಸೆವ ಕಾಂತೆಯ ಪಡೆದನು
ಮರಳಿ ನಂದನದಡೆಯ ಲೀಲಾಗಾರದೊಳು ರಮಿಸಿದನು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸರ್ಗ ಮೃಗಯಾ ವರ್ಣನ

೧

ಮುನಿಪರಗ್ರೇಸರನು ಜನಪರ ಧುರಂಧರನು
ತಂದೆ ಬಳಿಕುತ್ತರದ ಕೋಸಲದ ತಿರೆಯ
ಸಂಯಮಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು ದಶರಥಮಹಾರಥನು
ಅಲ್ಲ ನಂದನುಭವಿಸುತದರೊಂದು ಸಿರಿಯ.

೨

ಅನ್ವಯಾಗತಮೆನಿಸ ನಗರವನು ರಾಷ್ಟ್ರವನು
ಧರ್ಮದಿಂದಗರಂಧ್ರಕರತೇಜನೊಲಿದು
ಅಳುತಿರಲಾನಗರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳಿಂದವನು
ಮೊದಲಿಗಿಂತುತ್ಕರ್ಷವಡೆದನೆಂದು.

೩

ದಂಡಧರ ಮನುವಿನನ್ವಯದೊಳೊಗೆದರ್ಥಪತಿ
ಮೇಣ್ ಬಲಾಸುರನ ಕೊಂದಮರರ ಪತಿ
ಸಮಯವರ್ಷಿಗಳೆನಿಸಿದಿರ್ವರೆಯೆ ಕಳೆದಪರು
ಕೃತಕರ್ಮಜನದಳಲನೆಂದಪರು ಬುಧರು.

೪

ಶಮರತನು ಸುರತೇಜನಾಳುತಿರಲಜಸುತನು
ಮಳೆಬೆಳೆಗಳಿಂದಲಿಳೆಯೊಪ್ಪಿದುದು ನಲಿದು
ರೋಗರುಜನಾದಿಗಳಿಗೆಡೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೆನಲು
ಹಗೆಪಡೆಯ ದಾಳಿಯಳಲಿರುವುದಿನ್ನೆಂತು.

೫

ದಶದಿಕ್ಕುಗಳ ಗೆಲಿದ ರಘುರಾಜನಿಂದೆಂತು
ಅವನ ಬಳಿಕಜಮಹಾರಾಜನಿಂದೆಂತು
ಮಹಿಯಂತಹೀನವಿಕ್ರಮಿನ್ಯ ಪನನಿಂದಾಂತು
ಶೋಭಿಸುತಲಿದುರ್ದಹ ಮರಳಿಯು ಸಮಂತು.

೬

ಸಮತೆಯೊಳು ಧನಕನಕವೃಷ್ಟಿಯೊಳು ದುಷ್ಟಜನ
ಶಿಕ್ಷೆಯೊಳು ಕಾಂತಿಯೊಳು ತನ್ನರಾಧಿಪನು
ಯಮನನು ಕುಬೇರನನು ವರುಣನನು ಸೂರ್ಯನನು
ದಶರಥನು ಪರಿವಿಡಿಯೊಳನುಕರಿಸುತಿಹನು.

೭

ನವಯೌವನಂಬಡೆದ ಹಾವಭಾವದ ವಧುವು
ಜೂಜು ಮೇಣ್ ಬೇಂಟೆ ಮೇಣ್ ಶಶಿಸದೃಶ ಮಧುವು
ನಿರುತಮಭ್ಯುದಯಕುದ್ಯೋಗಿಸುತಲಿರುವನನು
ಬಗೆಕಡಡುವಂತೆಳೆಯಲಾರ್ತುದಿಲ್ಲಂದು.

೮

ಇಂದ್ರನೆದುರಾದರೂ ಕೃಪಣತೆಯ ತೋರಿಸನು
ಪರಿಹಾಸಕಾದರೂ ನುಡಿಯನನ್ಯತವನು
ಅರಿಕುಲದೊಳಾದರೂ ಪರುಷಾಕ್ಷರಂಗಳನು
ತಾನೆಂದುಮಾಡದಿಹನಾ ರಘೋದ್ವಹನು.

೯

ಆ ರಘೋದ್ವಹನಿಂದಲುದಯ ಮೇಣಸ್ತವನು
ಸಾವಂತವಸುಧೇಶರನುಭವಿಸುತಿಹರು
ತನ್ನಾಣೆ ಮೀರದರಿಗವನಹನು ಸುಹೃದಯನು
ಮೀರಿದರಿಗವನಿಪನಯೋಹೃದಯನಹನು.

೧೦

ಶರಧಿವೇಷ್ಠಿತ ಧರಿಯ ಹೆದೆಯನೇರಿಸುತವನು
 ಏಕರಥದಿಂಗಿಲ್ಪನಂದು ದಶರಥನು
 ಜವತೀವ್ರಹಯಮಯದ ಗಜವತೀ ಸೇನೆಯದು
 ಬರಿದೆ ಜಯದುದ್ವೇಷಕೇಂದಿರ್ದುದಹುದು.

೧೧

ಗುಪ್ತಿಯಿರುವೇಕರಥದಿಂದಲವನೀಶ್ವರನು
 ಧಸುವಿಡಿದು ಜಯಿಸಿರಲ್ಪವನಿಯೆಲ್ಲವನು
 ನರವಾಹನಂಗೆಣೆಯ ಸಿರಿಯೊಡೆಯಗನಿಸಿದುದು
 ಘನರವಾರ್ಣವವು ಜಯಭೇರಿವೋಲಂದು.

೧೨

ಬೆಟ್ಟಗಳೆರಂಕೆಗಳ ತರಿದಳವನಳಿಸಿದನು
 ಶತಕೋಟಿಕುಲಿಶದಿಂದಾ ಪುರಂದರನು
 ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಗರೆವ ಬಿಲ್ವಡಿದು ದಶರಥನು
 ಅರಿಪಕ್ಷವಳಿಸಿಹನು ಸರಸಿಜಾನನನು.

೧೩

ದಶರಥನ ಚರಣನಖರುಚಿಯಿನ್ನುತ್ಕರ್ಷವನು
 ತಳೆದಿಹ ಕಿರೀಟಮಣಿಕಿರಣಗಳಿನಂದು
 ಸೋಂಕಿದರಖಂಡಪೌರುಷನಡಿಯ ನೂರಾರು
 ಧರಣಿಪರು, ಶತಮಖನಿಗಿರಗುವೊಲು ಸುರರು.

೧೪

ಸಚಿವರಾದೇಶದಿಂದಣುಗರ್ಕಳಂಜಲಿಯ
 ಮುಗಿಯಲಂದವನಿಪನು ತೋರುತ್ತೆ ದಯೆಯ
 ಶೂನ್ಯಾಲಕೆಯರನರಿವೆಂಡಿರನು ಮನ್ನಿಸುತೆ
 ಅಬ್ಧಿ ತಟದಿಂದಸಾರ್ಧನಲಕೆಗೆಣೆಪುರಿಯು.

೧೫

ಈರಾರುಮಂಡಲಗಳೊಡೆತನವನಾಂತವನು
ಹೆರರಿಗರಿದಪ್ಪ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯನಾಂತವನು
ತಾನಿದನನಲಸನು ಅನಲಸೋಮಪ್ರಭನು
ಮೋಷವಿನಿಸಿದರುಂ ಸಿರಿ ಪೋಪಳೆಂದು.

೧೬

ಬೇಳ್ವರೊಳು ಮೊಗದಿರುಹದಿನಕುಲದೊಳೊಗೆದನನು
ಮೇಣಾತ್ಮಭವನೆನುವ ಪುರುಷನೊರ್ವನನು
ಕಮಲಧೃತೆ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆ ಪತಿವ್ರತೆ ತಾನು
ಸೇವಿಸಿದಳುಳಿದನ್ಯನೃಪರ ಸೇವೆಯನು.

೧೭

ಮಗಧ ಕೋಸಲ ಕೇಕಯಾಧಿಪರ ಪುತ್ರಿಯರು
ಪತಿಯೆ ಪರದೈವನೆಂದರಿತ ಕುವರಿಯರು
ಶರಜಿತಾರಾತಿಯಾದಾತನನು ವರಿಸಿದರು
ಅಗಜನಿತನದಿಗಳಂಬುಧಿಯನೆಂತಂತು.

೧೮

ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನ ಮೂವರರಸಿತಿಯರೊಡವೆರೆದು
ಅರಿವಿಜಯಸದುಪಾಯನಾರಘೋದ್ವಹನು
ಜನರ ಶಿಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಶಕ್ತಿತ್ರಯಾನ್ವಿತನು
ದೇವೇಂದ್ರನಿಗಳಿಗಳದವೋಲೆಸೆಯುತಿಹನು.

೧೯

ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯೊಳು ನೆರವನಿಂದ್ರನಿಗಿತ್ತು
ಉರೆ ಬೆದರಿದಮರಿಯರಿಗಾ ಮಹಾರಥನು
ತನ್ನ ಮಾರ್ಗಣದಿಂದಲಭಯವನು ಒಡನಿತ್ತು
ಅವರಿಂದೆ ಹಾಡಿಸಿದನಾತ್ಮಶೌರ್ಯವನು.

೨೦

ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಸಿರಿಯ ಭುಜಬಲದೊಳೊಟ್ಟಿಸಿ
ಯಜ್ಞದೊಳು ತಲೆಯ ಮಕುಟವನು ತೆಗೆದಿರಿಸಿ
ಅಜಿನವನು ತೊಟ್ಟವನು ದಂಡವನು ಪಿಡಿದವನು
ಕನಕಮಯಯೂಪಗಳ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳಗಿದನು.

೨೧

ಅಜಿನವನು ತೊಟ್ಟವನು ದಂಡವನು ಪಿಡಿದವನು
ಎರಳೆಗೊಂಬಾಂತವನು ಮೋನಮಿರುವವನು
ಶರಮಾಂಜಿಯಾಂತವನು ತನ್ನೊಳಿದೀಶ್ವರನು
ಬೆಳಗಿಸಿರಲೆಸೆದನಾ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷಿತನು.

೨೨

ಸುರಸಭಾಧಿಷ್ಠಾನಕರ್ಹತೆಯ ಪಡೆದವನು
ಅವಭೃತಸ್ನಾನಶುದ್ಧನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು
ಎತ್ತರದ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದಪನವನಿಪನು
ಮಳೆಗರೆವ ನಮುಚಾರಿಯೋರ್ವನನು ತಾನು.

೨೩

ಹರಿಹಯಾಗ್ರೇಸರನು ಚಾಪಧೃತ ದಶರಥನು
ವೀರವರನೆನಿತೊ ಸೂಳಾ ಏಕರಥನು
ರವಿಬಿಂಬವನು ಕವಿವ ರಣರಜವನಳಿಸಿದನು
ಸುರಶತ್ರುಜನರೆದೆಯ ರುಧಿರಜಲದಿಂದೆ.

೨೪

ಯಮ ಧನದ ವರುಣಾಮರೇಂದ್ರನಿಭ ಭಾರನನು
ನುತವೀ ರವರನನು ನರಾಧೀಶ್ವರನನು
ಪೊಸಪೂಗಳರ್ಚನೆಯಿನ್ನೋಲೈಸಲೆನಲಂದು
ಮಾಧವನು ಮೈತಳೆದು ಬಂದಿಳಿದನೊಲಿದು.

೨೫

ಧನಪ ನೆಲಸಿರುವೆಡೆಯ ತೆರಳಲೆಳಸಿದ ರವಿಯು
ಕುದುರೆಯನು ತಿರುಗಿಸಿರೆ ತನ್ನ ಸಾರಥಿಯು
ಕವಿದ ಹಿಮವನು ಕಳೆದು ಹೊಳೆಯಿಸುತ ಉದಯವನು
ತ್ಯಜಿಸಿದನು ತಾನೆಂದು ಮಲಯವನು ಭಾನು.

೨೬

ಮೊದಲು ಹೂವರಳಿದುದು ಬಳಿಕ ಎಲೆ ಚಿಗುರಿದುದು
ದನಿಗೈದುದಳಿಮೊರೆದ ಬಳಿಕ ಪಿಕಮುಲಿದು
ದ್ರುಮವತಿ ವನಸ್ಥ ಲಿಯೊಳೀಕ್ರಮದೊಳ್ಳೆತಂದು
ತೋರಿದನು ಮಾಧವನು ಮೈತಳೆದು ನಲಿದು.

೨೭

ಸತ್ಪರ್ಯಗಳಿಗೆಂದು ನಯದೆ ಗಳಿಸಿದ ಸಿರಿಯ
ಎಳಸಿ ಬಂದಡರುಳ್ವೊಲು ಯಾಚಕರು ದೊರೆಯ
ದುಂಬಿ ನೀರ್ದಕ್ಕಗಳು ತಿಳಿಗೊಳದ ತಾವರೆಯ
ಮುತ್ತಿ ದವು ತಾವೊಲಿದು ಜೈತ್ರಪಾಲಿತೆಯ.

೨೮

ಆರ್ತವನವಾಶೋಕತರು ಕುಸುಮ ಮಾತ್ರದೊಳು
ಮನ್ಮಥೋದ್ವಿಪನಂ ತಮಗಾದುದಲ್ಲ
ರಸಿಕರನು ಮದಗೊಳಿಸುವಿನಿಯರವತಂಸದೊಳು-
ಮಂಗಜೋದ್ವಿಪನಂ ತಮಗಾದುದಂತು.

೨೯

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂಗದೊಳು ನವಪತ್ರವಿರಚನೆಯ
ಮಾಧವನು ನೆಗಳ್ವೊಲು ಕುರುಬಕದ್ರುಮವು
ಮಧುಪಾನ ಶಾಂತತಿಯೊಳಳಿತತಿಯ ಹೊಗಳಿಕೆಯ
ನುಣ್ಣರಕೆ ತಾನಾದುದಂದು ಕಾರಣವು.

೩೦

ಚೆಲುವೊಗದ ನಾರಿಯರ ಮೊಗಗಳ್ಳಿಗೊಂದೊಗೆದು
 ಅದರೆಣೆಯ ನರುಗಂಪಿನೆಲರಿನ ತೊಡಂಬೆ
 ಬಿರಿಬಿರಿದು ಬಕುಳವನು ಬವಳಿಗೊಳಿಸಿತ್ತಂದು
 ಬಂಡುಣುವ ದುಂಬಿವಿಂಡೈತಂದು ತುಂಬೆ.

೩೧

ಲಜ್ಜೆಯನು ತೊರೆದು ಸತಿ ಪತಿಯೊಡಲೊಳೊತ್ತಿರುವ
 ಉಗುರುಗಳ ಕೆಂಗಾಯದಂದದೊಳು ಮೆರೆದು
 ಬನಲಕುಮಿಯೊಡರಿಸಿದ ಮುತ್ತುಗದ ನಸುಬಿರಿವ
 ಮುಗುಳುಗಳು ತೋರುವುವು ಕೆಂಪು ತಳೆದಿಂದು.

೩೨

ಕೆಳದುಟೆಯ ಗಾಯಕತಿಕರಿಣವಾಗಿದುರ್ವದನು
 ಕಟೆಯ ರಶನೆಯ ನೂಂಕೆ ತೊರೆಯಿಸಿದುರ್ವದನು
 ನಿಶ್ಯೇಷಮನೆ ಕಳೆವುದರಿದೆನಿಪ್ಪೈಕಿಲನು
 ತಗ್ಗಿಸುತಲಿನಿಸು ರವಿ ವಿರಳಗೊಳಿಸಿದನು.

೩೩

ಅಭಿನಯವ ಕಲಿಯುವೊಂದುದ್ಯಮದೊಳಿಹುದೆನಲು
 ಮಲಯದೆಲರಿಳೆದಳಿರನಲುಗಿಸುತಲಿರಲು
 ಪೊಚ್ಚಪೊಸ ನನೆಕೊನೆಯ ಮಾವಿನೆಳೆಸಸಿಯೊಂದು
 ಕಲಿಕಾಮಜಿತರನೂ ಮುದಗೊಳಿಪುದಿಂದು.

೩೪

ಬಿರಿದರಳ ಕಂಪಿನೊಳು ಮಘಮಘವ ಬನಗಳೊಳು
 ನಡುನಡುವೆ ಆಗಾಗ ಆ ಕೋಗಿಲೆಗಳು
 ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಂಚರವನುಲಿದವಾಮೋದದೊಳು
 ಮುಗದೆ ತಾನೊಂದೊಂದೆ ನುಡಿ ನುಡಿಯುವೊಲು.

೩೫

ಕಿವಿಗೆ ಸೊದೆಗರೆವಳಿಯ ಮೊರೆಯೆ ಗಾಯನವೆನಲು
ನಳನಳಿಸುವಲರುಗಳೆ ಸುಲಿಪಲ್ಲಳಿನಲು
ತೆಳುಗಾಳಿಗಿನಿಸಲಗುವೆಳದಳಿರೆ ಬೆರಳಿನಲು
ಬಳ್ಳಿಯಿವೆ ಲಯವೆರೆದು ಕುಣಿದಪವೊ ಎನಲು.

೩೬

ಲಲಿತತರವಿಭ್ರಮವಿಚಕ್ಷಣತೆಯಾಂತುದನು
ಗಂಧದೊಳು ಬಕುಳವನು ಹಳವುದೆನುವುದನು
ಅಂಗಜನ ಕೆಳೆಯೆನಿಸ ಮಧ್ಯವನು ತಾಮೊಲಿದು
ಕಾಂತರಿರದಿಂಟಿದರು ಕಾಂತೆಯರ ಬೆರೆದು.

೩೭

ಮದಕಲೋದಕಲೋಲ ವಿಹಗಂಗಳೊಡವೆರೆದು
ಅರಳಿದರವಿಂದಂಗಳಿಂದೆ ಸಲೆ ಮೆರೆದು
ಕೊಳಗಳನುಕರಿಸುತೆನೆ ಮೆಲ್ಲಲಿಯ ಮೇಖಲೆಯ
ಚೆಲುವು ಮೊಗದೆಳನಗೆಯ ಕಾಮಿನಿಯ ಪರಿಯ.

೩೮

ತಣ್ಣದಿರನುದಯದೊಳು ಬೆಳ್ಳಡರಲಾನನವು
ಜೈತ್ರ ಖಂಡಿತೆಯೆನಿಸ ಯಾಮಿನೀವನಿತೆ
ಪ್ರಿಯನ ಸಂಗಮಸುಖವನುಭವಿಸದಿಹ ದಯತೆ
ಯಂದದೊಳು ತೋರುವಳು ಬಡವಾದಳೆನುತೆ.

೩೯

ಮಂಜು ಹರಿದುದರಿಂದಲಮಿತಕಾಂತಿಯ ತಳೆದು
ಸುರತಸಂಗಮಪರಿಶ್ರಮವನೊಡನಳಿದು
ಮೆರೆವ ಕಿರಣಂಗಳಿಂ ಕೀಸಿದನು ಹಿಮಕರನು
ಮಕರಕೇತನನೆಸೆಯಲರಲಂಬುಗಳನು.

೪೦

ಹುತಹುತಾಶನನಂತೆ ಕಾಂತಿಯನು ತಳೆದಿರುವ
 ನನರಮೆಯ ಪ್ರೊಂದೊಡಿಗೆಯಂತೆಸೆಯುತಿರುವ
 ಮೃದುದಲದ ಕೇಸರದ ನವಕರ್ಣಿಕಾರವನು
 ಮಡದಿಯರು ಮುಡಿಗಿಟ್ಟಿರಿಸಿಯರಿತ್ತುದನು.

೪೧

ಕಾಡಿಗೆಯ ಕಣೆಯವೊಲು ಚೆಲುವುವಡೆದಲರೋಳಿ-
 ಗೆರಗುವಳಿ ಮುತ್ತಿರುವ ತಿಲಕ ತರುವು
 ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಗತಿಶಯದ ಚೆಲುವನೆಸಗಿದುದು
 ತಿಲಕಮಬಲಾಜನಕೆ ಚೆಲುವನಿತ್ತವೊಲು.

೪೨

ಹೂವುಗಳೆ ನಗೆಯೆನಲು ಚಿಗುರೆಯೆ ತುಟಿಯೆನಲು
 ನರುಗಂಪನುಗುವ ಮಧು ಮದಿರೆ ತಾನೆನಲು
 ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂಬಳ್ಳಿ ತರುವಿಲಾಸಿನಿಯೆನಲು
 ನೋಳ್ವವರ ಚೇತನಕೆ ಮುದವೀಯುತಿಹಳು.

೪೩

ಕಿವಿಯ ಯವದಂಕುರವು ಪರಪುಟ್ಟನಾರವವು
 ಅರುಣರುಚಿಯನು ಭರದೆ ಗೆಲ್ಲುವಂಬರವು
 ಎನುವನಂಗನ ಬಲವು ತರುಣಿಯರ ಬೆಂಬಲವು
 ದೊರೆತು ಸುಖಿಯಪ್ಪವೋಲೆಸಗಿದುದು ಜನವು.

೪೪

ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಕಣಗಳಂದುಬ್ಬಿ ಬಿರಿದರಳಿರುವ
 ತಿಲಕಜಂಗಳಿಗಳಿಗಳುರೆ ಮುತ್ತಿದುದು
 ಅಲಕದೊಳು ಮುತ್ತುಗಳ ಜಾಲಕವ ಕೋದಿರುವ
 ಬೈತಲೆಯ ಮಾಳ್ವೆಯೊಳು ತಾನೆಸೆಯುತಿಹುದು.

೪೫

ಕರದೆ ಬಿಲ್ವಡಿದು ಬರುವಂಗಳನ ಗುಡಿಯೆನಲು
ಮಧುರಮೆಯ ಪೊಗರುಗುವ ಮೊಗದ ಹುಡಿಯೆನಲು
ಉಪವನದಿನೈತರುವ ಪವನನಿಂದೆದ್ದಿರುನ
ಹೂಹುಡಿಯೊಳೋಡುತಿದೆ ಅದೊ ದುಂಬಿವಿಂಡು.

೪೬

ಮಧುಮಾಸದುತ್ಸವದೊಳಾಡುತುಯ್ಯಾಲೆಯನು
ಅದರೊಳತಿಜಾಣ್ಣೆ ತಮಗಿದುರ್ಮಮವರು
ಮಣೆಯ ಹಗ್ಗವ ಹಿಡಿದ ನಳಿತೋಳಿನಬಲೆಯರು
ಕೈ ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದರು ತಬ್ಬಲಿನಿಯರನು.

೪೭

ಸಾಕು ಬಿಡಿ ಮಾನವನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ ಜಗಳವನು
ಸಂದ ಪಟುಯೌವನವು ಮರಳಿಬರದೆಂದು
ಕೋಗಿಲೆಗಳಂಗಳನ ಮತವನೊರೆದಪವನಲು
ರಮಿಸಿದರು ರಮಣಿಯರ ರಮಣರೊಡವೆರೆದು.

೪೮

ಮನದಣಿಯುವನ್ನೆ ವರಮಾರ್ತೋತ್ಸವಂಗಳನು
ಭೋಗಿಸಿದನಂತವನು ಕಾಮಿನೀಸಖನು
ಅಬಳಿಕ ಬೀಂಟೆಯನು ಬಯಸಿದನು ಮಧುನಿಭನು
ಮಧುಮದನಸನ್ನಿಭನು ಮನ್ಮಥೋಪಮನು.

೪೯

ಚಲಲಕ್ಷ್ಯಪಾತನಾಭ್ಯಾಸವನು ದೊರಕಿವುದು
ಮೃಗತತಿಯ ಭಯರೋಷದರಿವುಮೆಮಗಹುದು
ಅಂಗಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಸೇದೆಯೊ ಕಳೆದವುದು
ಬೀಂಟೆಯಿಂದೆನೆ ಸಚಿವರರಸನೈದಿದನು.

೫೦

ತಳೆದು ವೃಗಯಾವಿಹಾರಾನುಗುಣವೇಷವನು
 ವಿಪುಳಗಳಲಗ್ನಧನು ರಾಜನ್ಯರಿನನು
 ಅಶ್ವಖುರದಿಂದೆದ್ದ ರಜದೊಳು ವಿತಾನವನು
 ಆಗಸಕೊಡಚುತಂದೈದಿದನು ನೃಪನು.

೫೧

ಮರಗಿಡಗಳೆಬಿಣ್ಣದಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟವನು
 ಬನದಲರ ಹಾರದೊಳು ಮುಡಿಕಟ್ಟಿದವನು
 ಕುದುರೆ ನೆಗೆತಕೆ ಒಲಿವ ಮಕರಕುಂಡಲದವನು
 ರುರುವಾಸಭೂಮಿಗಂದೈತಂದನವನು.

೫೨

ತೆಳ್ಳನೆಯ ಬಳ್ಳಿಯೊಳು ಮೈಯನವಿತಿರಿಸಿದರು
 ನೋಟದೊಂದಿಸಕವನು ಅಳಿಯೊಳಿರಿಸಿದರು
 ಬಳಿಕ ವನದೇವಿಯರು ದಾರಿಯೊಳು ನೋಡಿದರು
 ನಯನಸಂತೋಷಿತೇಶ್ವರನನಂದವರು.

೫೩

ಬಲೆ ನಾಯ್ಕಳನು ಪಿಡಿದು ಮೊದಲೆ ಬಿಯದರು ನಡೆದು
 ಚೋರಾಗ್ನಿರಹಿತಮೆನೆ ಬನವನವರಂದು
 ನೀರು ನಡೆಗಳ ನೋಡಿ ವಾಜಿಗಮನಕೆ ಸವೆದು
 ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದಡವಿಯನು ಹೊಕ್ಕನವನಿವನು.

೫೪

ಜ್ಞಾರವದೆ ಕೇಸರಿಯ ಕೆರಳಿಸುವ ನರವರನು
 ಧರಿಸಿದನು ಧನುವನು ಅನಾಧಿದಶರಧನು
 ಚಿನ್ನದೊಲು ತಳತಳನೆ ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚಿನ ಹೆದೆಯ
 ಹನಿಗಣೆಯ ಮಳೆಬಿಲ್ಲನಾನುವೊಲು ನಭನು.

೫೫

ತಾಯ ಮೊಲೆಯನು ಕುಡಿಯಲೆಳಸುತೆ
ಕಾಲುಗಳಿಗಡಿಗಡಿಗೆ ತೊಡರುತೆ
ನಡಿಗೆಯನು ಸಲೆ ತಡೆಯುತ್ತೈತರೆ ಹಿಂದೆ ಮರಿವಿಂಡು
ಕೆಲವು ಕುಶಸೂಚಿಯನು ಮೆಲುತಿರೆ
ಮುಂದೆ ಕೊಬ್ಬಿದ ಕೃಷ್ಣವ್ಯುಗವಿರೆ
ಮೆರೆವ ಹುಲ್ಲೆಯ ಹಿಂಡನೊಂದನು ನಲಿದು ದೊರೆ ಕಂಡು.

೫೬

ಜವನ ವಾಜಿಯನೇರಿದರಸನು
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದಂಬನೆಳೆದನು
ಏಣವೃಂದವನಟ್ಟೆಬಂದನು ಎನ್ನುವನಿತರೊಳು
ಹಿರಿದ ಜಿಂಕೆಗಳಶ್ರುದ್ವಷ್ಟಿಯೊ
ಳಡವಿಯೊಡಲನು ಕಪ್ಪುಗೈದವು
ಪವನಕಂಪಿತಕುವಲಯಂಗಳ ದಳಗಳಂ ದದೊಳು.

೫೭

ಒಡ್ಡಿ ಸಹಚರಿಯೊಂದು ಮೈಯನು
ತಾನು ಗುರಿಯಿಟ್ಟಿರಳೆಯೊಡಲನು
ಪ್ರೇಮವಶದಿಂದೊಡನೆ ಮರೆಗೈದುದನು ಕಂಡವನು
ತಾನುಮೊಲಮೆಯ ಬಲ್ಲ ಕತದಿಂ
ದಾಂತು ಮರುಕುವ ತೊಟ್ಟ ಬಾಣವ
ಕಿವಿಯವರೆಗೆಳೆದಿರುವ ಹೆದೆಯಿಂದಿಳುಹಿದನು ನೃಪನು.

೫೮

ಅನ್ಯವ್ಯುಗಗಳಿಗಂಬನೆಸೆಯುವ
ಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರು ಕಿವಿಯವರೆಗೆಳೆ
ದಿದ್ದ ದಶರಥನೃಪನ ತದ್ವೃಥಮುಷ್ಟಿ ತಾನೇ ಬಿರ್ಚಿತು
ಭೀತ ತರಳಾಕ್ಷಿಗಳ ಚೆಲುವನು
ನೋಡಿ ನೆನೆದನು ಆ ನರೇಂದ್ರನು
ಪೌಠಕಾಂತಾನಯನವಿಭ್ರಮಚೇಷ್ಟಿತಂಗಳನು.

೫೯

ಬಳಿಕಲವನಿಪನತ್ತ ಹಿಡಿದನು
 ಕೆಸರು ಕೊಳವನು ತೊರೆದು ಭರದೊಳು
 ಭಯದಿನೋಡುವ ಕಾಡುಹಂದಿಗಳೈದಿದಧ್ವನು
 ಸೇದೆಯಿಂ ಬಾಯ್ಬಿರಿಯಲುದುರಿರು
 ವೆಳೆಯ ಮುಸ್ತೆಯ ಕಬಳತತಿಯನು
 ನಾಂದ ನಿಡುಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಕುರುಪನು ಮೆರೆಯುವಧ್ವನನು.

೬೦

ಕುದುರೆಯತ್ತ ಣಿನೊಡಲನಿನಿಸಾ
 ನಿಸುತಲವನಿಪನೆಕ್ಕಲಂಗಳ
 ನಿಸುವ ಸಮಯಕೆ ಕೆದರಿ ಕಣೆಯನು ಎಗರಲೆಂದಿರಲು
 ತಾವು ನೆಮ್ಮಿದ ಮರಕೆ ತಮ್ಮಾ
 ಪೃಷ್ಠಭಾಗಗಳಂಟಿಕೊಂಡುದ
 ನೆಂತು ತಿಳಿದವುನೆಚ್ಚಕಣೆ ಚುರ್ಚಿರಿಯಲವುಗಳ ಮೈಯನು.

೬೧

ಜವದೆ ಮೈಮೇಲೆಗರಲೈತಹ
 ಕಾಡುಕೋಣನ ಕಣ್ಣು ತೂಂತನು
 ಲಕ್ಷ್ಯಗೈದಾಶುಗವನೊಂದನು ಎಳೆದು ಬಿಟ್ಟನು ಭೂಪನು
 ಅದರ ನೆತ್ತರಕೆಸರನಂಟಿಸಿ
 ಕೊಳದೆ ದೇಹನ ಹೊಕ್ಕು ಹೊಮ್ಮಿತು
 ಜಡಿದು ಕೋಣನ ಮೊದಲು ಕೆಡುಹಿತು ಬಳಿಕ ಕಣೆ ತಾನುರುಳಿತು.

೬೨

ಹರಿತವಾಗಿರುವಂಬನೆಸೆದನು
 ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳ ಕೊಂಬನಿರಿದನು
 ಕಡಿದು ಕಡುಹೊರೆಗಳೆದು ತಲೆಗಳ ಹಗುರಗೈದನು ಅರಸನು
 ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹದೇಸಕದಾತನು
 ಪರರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮುರಿವನಲ್ಲದೆ
 ಮುರಿವನೇನವನೆಂದುಮವರಾ ಜೀವದಾಸೆಯನು.

೬೩

ಪವನಹತಿಯೊಳು ಮುರಿದ ಸರ್ಪದ
ಹೊವುತುಂಬಿದ ಹರೆಯವೋಲಿಹ
ಹುಲಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಗವಿಯಮನೆಯಿಂದೆದ್ದು ಬರುತಿರಲು
ಹಸ್ತಲಾಘವದೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯೊ
ಳಳುಕದರಸನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೆ
ಹುಲಿಯ ಬಾಯನು ದೊಣೆಯಗೈದನು ತುಂಬಿ ಕಣೆಗಳನು.

೬೪

ವೀರ್ಯದೊಂದುತ್ಕರ್ಷದಿಂದಿವು ತಳೆದವಹ ವೃಗ
ರಾಜಶಬ್ದ ವನೆಂದಸೂಯೆಯನಾಂಶೊಲು
ಬಾನೊಳೊಗೆದುತ್ಪಾತಶಬ್ದ ದೊಲೆಸೆವ ಭೀಕರ
ಮೆನುವ ನಿಜಟಂಕಾರದಿಂದಿಳೆಯರಸನು
ಗಿರಿಗುಹಾಂತರದೆಡೆಯೊಳಿದಾರ್ ಕುಂಜಲೀನೋ
ದಗ್ರಸಿಂಹಂಗಳನು ಕೊಲಲೆಳಸಿದನು.

೬೫

ಬದ್ಧವೈರದೊಳಾನೆವಿಂಡನು
ತರಿದು ತಮ್ಮಾ ಕುಟಿಲನಖದೊಳು
ಮುತ್ತುಗಳ ಸಲೆ ತಳೆದ ಹರಿಗಳ ಕೊಂದು ದಶರಥನು
ರಣದೆ ಗೈದುಪಕೃತಿಯ ನೆನೆಯುತ
ಲದನು ಕಣೆಗಳಿನಂದು ತೀರ್ಚುತ
ಋಣವಿಮುಕ್ತನವೋಲು ತನ್ನನು ನರಪನೆಣಿಸಿದನು.

೬೬

ಹಯವನು ಭರದಿಂದೋಡಿಸಿ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳು ಚಮರಿಗಳನು ಬಳಸಿ
ಅರಿರಾಜರಿಗೆಸಗಿದವೊಲು ಕಿವಿವರಮೆಳೆದಂಬಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿ
ಬಿಳಿಬಾಲದ ಚಾಮರವನು ದಶರಥನೃಪನೊಡನೆಯೆ ಕತ್ತರಿಸಿ
ಬೀಂಟಿಯೊಳವನಾಂತನು ನೆಮ್ಮದಿಯನು ಸಲೆ ಜೀವದಿನವನುಳಿಸಿ.

೬೭

ಕಣೆಯನೆಳೆಯನು ನವಿಲು ಮೋಹಿಸಿ ಕೆದರಿ ಹೀಲಿಯ
 ಬಳಿಯೆ ಕುಣಿದರು ಕುದುರೆಯ
 ಒಡನೆ ರತಿಕೇಳಿಯೊಳು ಬಿರ್ಚಿದ ಚಿತ್ರಮಾಲೆಯ
 ಮುಡಿಯ ನೆನೆದನು ಮಡದಿಯ.

೬೮

ಕಠಿಣಮಪ್ಪ ಆ ವಿಹಾರದಿಂದಲೊಗೈದ
 ನೃಪನ ಮೊಗದ ಬೆನುರ ಹನಿಯ ಮಾಲೆಯ
 ಕಳೆದುಡೊಡನೆ ನೆನೆಯ ಕೊನೆಯನೊಡೆದುಬಂದ
 ತುಹಿನಶೀಕರಾಂಬುವೆರೆದ ಗಾಳಿಯಡವಿಯ.

೬೯

ಮರೆತು ಬೇರೆಕಾರ್ಯಗಳನು
 ಮಂತ್ರಿಜನರೊಳಿರಿಸಿ ಹೊರೆಯ
 ನಿಂತು ಬನದೊಳಿರಲು ನರಪನು
 ನಿರುತಮೊಲಿದ ಕತದೆ ಬೆಳೆದ
 ಒಲವೊಳಿಂದು ಮೃಗಯೆ ಚತುರ
 ಕಾಮಿನಿವೊಲು ಕೂರ್ತಗಳವನನು.

೭೦

ಲಲಿತಕುಸುಮಪಲ್ಲವದ ತಲ್ಪದೊಳು
 ಉರಿಯುವೋಷಧಿಯ ದೀಪ ಹೊಳೆದು ಬೆಳಗಿರಲು
 ಎಲ್ಲ ಪರಿಜನರದೆಲ್ಲೊ ಉಳಿದವನು
 ಇಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ತಾನಿರುಳ ನೂಂಕಿದನು ನೃಪನು.

೭೧

ಪಟುಪಟಹಸ್ತನದಂತಿರುವಾನೆಯ
 ಕಿವಿಗಳ ಬಡಿತದನೆಚ್ಚರಗೊಂಡನು ಉದಯದೊಳವನಿಪನು
 ವಿಹಗವಿಕೂಜಿತವಂದಿಗಳೊಸಗೆಯ
 ಸುಖಕರಮಂಗಳಗೇಯವ ಕೇಳುತ ನಲಿದನು ದಶರಥನು.

೭೦

ಬಳಿಕ ಪರಿಜನದೂರನಾದವ
ನಿಪನು ತಾನಾ ರುರುವಿನಧ್ವದೊಳ್ಳೆದುತಿರುವಂದು
ದಣಿದು ನೊರೆಗರೆವಶ್ವದೊಡನೈ
ತಂದನಾ ಋಷಿವರರ ತಮಸಾನದಿಯ ತೀರವನು.

೭೧

ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡದೊಳು ನೀರು ತುಂಬುವ
ಘುಳುಘುಳುಧ್ವಾನವನು ಕೇಳುತಲೊಡನೆ ದಶರಥಭೂಪನು
ದ್ವಿರದಬೃಂಹಿತವೆಂದು ಶಂಕಿಸಿ
ಶಬ್ದ ಪಥವನು ಲಕ್ಷ್ಯಗೈದಿರದೆಸೆದನಂಬನಯೊಂದನು.

೭೨

ಕ್ಷತ್ರಿಯ ನಿಷಿದ್ಧ ಮೆಂದಿರ್ದುರ್ದನೊಡರ್ಚಿದನು
ವಿಧಿಯನುಲ್ಲಂಘಿಸಿದನಂದು
ಶ್ರುತವಂತರುಂ ರಜೋಗುಣಕಲಿತರಾದಂದು
ದುಷ್ಪಥದೊಳಡಿಯಿಡುವರಹುದು.

೭೩

ತಾತ ಹಾಹಾ ಎಂಬ ದನಿಯನು
ಕೇಳಿ ಬಾಕುಳಿಗೊಂಡ ನರಪನು
ಬೆತ್ತಗಳ ಮೆಳೆಮೆಳೆಯೊಳರಸುತಲದರ ಮೂಲವನು
ತನ್ನ ಕಣೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವ ಬಾಲನು
ಗಡಿಗೆ ಸಹಿತುರುಳಿರುವ ಪರಿಯನು
ಕಂಡು ನೊಂದನು ತನ್ನನೇ ಕಣೆ ಹೊಕ್ಕವೊಲು ನೃಪನು.

೭೪

ಪ್ರತಿಭಕುಲಸಂಭೂತನವನಿಪ
ನೊಡನೆ ತುರಗವನಿಳಿದು ನಿಂದನು
ನಿನ್ನ ನಿಜಕುಲವಾವುದರುಹೆಂದವನ ಕೇಳಿದನು
ನೀರಗಡಿಗೆಯ ನೊರಗಿದಾತನು
ಗದ್ದದಧ್ವನಿಯಿಂದಲೊರೆದನು
ನಾಂ ದ್ವಿಜೇತರ ಮುನಿಯ ಪುತ್ರನು ಎಂದು ತೊದಲಿದನು.

೭೭

ಅವನ ಬೋಧನೆಯಿಂದಲರಸನು
 ಕೀಳದೆಯೆ ಮೈಗಿಳಿದ ಕಣೆಯನು
 ಕುರುಡು ತಾಯ್ತಂದೆಯರ ಬಳಿಗಾ ಬಾಲನನ್ನಿರದೊಯ್ದನು
 ಅವರ ಆ ಒಬ್ಬನೆಯೆ ಮಗನನು
 ಕುರಿತು ಆತುರದಿಂದಲರಸನು
 ಅರಿಯದೆಯೆ ತಾನಂದು ಗೈದುದನವರಿಗರುಹಿದನು.

೭೮

ಎನಿತೊ ರೋದಿಸಿ ದಂಪತಿಗಳಂ
 ದಣುಗನನು ಕೊಂದವನನೆರೆದರು
 ಎವೆಯೊಳೂರಿದ ಶಲ್ಯವನು ಹೊರಗೆಳೆವುದೆಂದವರು
 ಒಡನೆ ಆ ಮಗನಸುವು ಹಾರಲು
 ಮುನಿಯು ಶಸಿಸಿದನಿಳೆಯ ದೊರೆಯನು
 ಕೈಯಬೊಗಸೆಯೊಳಿಳಿದ ಬಾಷ್ಪವೆ ಶಾಪಜಲವೆನಲು.

೭೯

ಮಗನ ಸಾವಿನೊಳಾದ ದುಗುಡದೊ
 ಳಳಿವು ಮುಖ್ತಿನೊಳೆನ್ನವೊಲು ನಿನ
 ಗೊದಗಲೆನ್ನುತೆ ಶಾಪವಚನವ ನುಡಿಯಲಾಬಳಿಕ
 ಕಾಲ ತುಳಿತಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದುರಗವು
 ವಿಷವ ಕಾರುವೊಲಿರುವ ಮುನಿಯನು
 ಕುರಿತು ಪೇಳಿದನಿಂತು ತಪ್ಪನು ಮೊದಲು ಗೈದವನು.

೮೦

ಮಗನ ತಾವರೆಮೊಗದ ಚಿಲುವನು
 ಕಾಣದಿರುವೆನೆಗೆರಗಿಬಂದುದ
 ನಿದನು ಪೂಜ್ಯರದೊಂದನುಗ್ರಹವೆಂದು ಭಾವಿಸೆನು
 ಸುಟ್ಟರೇನಾ ಬೆಳೆಯ ಹೊಲವನು
 ಸೌದೆಯಿಂದುರಿದೇಳುವನಿಲನು
 ಬಿತ್ತ ಮೊಳೆವೊಡೆವಂತೆ ಮತ್ತದನೊಳ್ಳುಗೈಯುವನು.

೮೧

ದಯವಿಹೀನನು ವಧೆಗೆ ತಕ್ಕವ
ನಿದಿಗೊ ಬೇಳ್ವನು ಮಾಳ್ವದನು ಬೆಸ
ಸೆಂದು ಮುನಿಯನು ವಸುಧೆಗೊಡೆಯನು ನುಡಿಸುತಿರುವೆಂದು
ಅಳಿದ ಮಗನನು ಪತ್ತಿಯೊಡನನು
ಸರಿಪ ಬಗೆಯಹುದದರಿನೊಡನೆಯೆ
ಚಿತೆಯ ನೀನಣಿಗೈವುದೆಂದಾ ಮುನಿಯು ಬೇಡಿದನು.

೮೨

ಕೂಡಿಕೊಳಲನುಚರರು ರಾಜನು
ಜನದೆ ಮುನಿಶಾಸನವ ನಡಸುತೆ
ಪಾಪಕೃತ್ಯದೊಳಳಿದ ಧೈತಿಯೊಳು ರಾಜಧಾನಿಯನು
ಮುಂದಣಾತ್ಮವಿನಾಶಕಾರಣ
ವೆನಿಸ ಶಾಪವನಾಂತು ಎದೆಯೊಳು
ಔರ್ದನನು ತಳೆದಂಬುರಾಶಿವೊಲವನು ಸಾರಿದನು.

ಹತ್ತನೆಯ ಸರ್ಗ

ರಾಮಾವತಾರ

೧

ಸೃಧಿವಿಯನು ಶಾಸಿಸುತ ಪಾಕಶಾಸನತೇಜನಾಳುತಿರಲಂದು
ತುಂಬಿದುರ್ದಾಸಮೃದ್ಧಂಗಳ್ವಮಿಾರೈದುಸಾವಿರಂ ಸಂದು.

೨

ಪೂರ್ವಜರ ಋಣವೋಕ್ಷಸಾಧಕನು ತಾನೆನಿಸಿದಾ ಅಪತ್ಯಕನನ್
ಕಂಡುದಿಲ್ಲವನೊಡನೆ ಶೋಕಾಂಧಮಂ ತೊಡೆವ ಮಗನೆನುವ
ಬೆಳಕನ್

೩

ಕಾರಣಾವೇಕ್ಷಸಂತಾನಕೆಡೆಯೆನಿಸಿ ದೊರೆ ಚಿರಮಿದರ್ವನುಂತೆ
ಕಡೆವುದಕೆ ಮುನ್ನಮವ್ಯಕ್ತರತ್ನಂಗಳಿಂದೆಸೆವಬ್ಬಿಯಂತೆ.

೪

ಆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾದ ಋಷ್ಯಶೃಂಗಾದಿ ಋತ್ವಿಜರಂದು ಬಂದು
ಸಂತಾನಕೆಳಸಿದನ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನು ತೊಡಗಿದರ್ವಂದು.

೫

ಹರಿಯ ಬಳಿ ಬಂದರಾ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಬಾಧಿತರು ದೇವತೆಗಳಾಗ
ಬೇಸಗೆಯೊಳುರೆ ಬಿಂದ ದಾರಿಗರು ಮರದ ನೆರಳೆಡೆಗೈದುವಂತೆ.

೬

ಅವರುಂ ಉದನ್ವನ್ತನಂ ಸಾರ್ದರಾ ಆದಿಪೂರುಷನುಮೆಲ್ಲನ್
ಅನವಕಾಶಮೆ ವಲಂ ಭಾವಿಕೃತಿಸಿದ್ಧಿಯ ಸುಲಕ್ಷಣಂ ತಾನ್

೭

ಭೋಗಿಭೋಗಾಸನಾಸೀನನಂ ಕಂಡರಂದಾ ದಿವೌಕಸರು
ಆ ಘಣಾಮಂಡಲದಿನ್ಮರ್ಚಿಬಹ ಮಣಿವೆಳಗಿನೊಳು ಹೊಳೆವ ಹರಿಯು.

೮

ಸರಸಿಜಾನನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಟ್ಟಿಯುಡೆಯಂಚಿನೊಳು ಮೇಖಲೆಯ ಮುಚ್ಚಿ
ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿರುವ ಚಿಗುರಿನಂಗೆಯಿಗಳಲಿ ಚರಣವಿಟ್ಟಿರುವ

೯

ಬಿರಿದ ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನೆಳೆವಿಸಿಲಿನೆಣೆಯುಡೆಯ ಶಾರದಶ್ರೀಯ
ಪ್ರಾರಂಭಸುಖದರ್ಶನಾರಂಭ ದಿನದವೋಲಿರುತ್ತಿರುವ ಹರಿಯ

೧೦

ಹೊಗರನೊಳು ಶ್ರೀವತ್ಸವನು ಬಳಿವ ಸಿರಿಯ ವಿಭ್ರಮಮುಕುರವೆನುವ
ಕೌಸ್ತುಭಾಖ್ಯವನಂಬುಸಾರವನು ತಾನು ಪೇರುರದೊಳಾಂತಿರುವ

೧೧

ದಿವ್ಯಮಾದಾಭರಣಗಳ ತಳೆದ ವಿಟಪಂಗಳಾಕಾರಮಿರುವ
ತೋಳುಗಳಿನಿನ್ನೊಂದು ತೋಯಜೋದ್ಭವಪಾರಿಜಾತದಂತಿರುವ

೧೨

ರಕ್ತಸರ ನಾರಿಯರ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮದರಾಗಗಳನಳಿಸುತ್ತಿರುವ
ಜೇತನಂದಳಿದಾಯುಧಂಗಳಂದೊಲಿದು ಜಯಜಯಮೆನ್ನುತ್ತಿರುವ

೧೩

ಕುಲಿಶದೇರಿನ ಗುರುತನಾಂತಿರುವ ವಾಸುಕಿಯ ಹಗೆಯನುಳಿದಿರುವ
ವಿನಯದಲಿ ಬೊಗಸೆಗೈ ಮುಗಿದಿರುವ ಗರುಡನಿಂದೋಲೈಸಿಕೊಳುವ

೧೪

ಯೋಗನಿದ್ರಾಂತದೊಳು ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯಾಂತ ನಿರ್ಮಲಾಕ್ಷಿಯೊಳು
ಸುಖನಿದ್ರೆಯನು ಕೇಳ್ವ ಭೃಗ್ವಾದಿ ಋಷಿಗಳನನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ

೧೫

ಸುರರ ಹಗೆಗಳ ಶಮನಗೊಳಿಸಲಿರುವಾತನಿಗೆ ಮಣಿದು ಆ ಸುರರು
ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹನಾತನನು ಬಳಿಕ ತಾವಂತೆಂದು ಹೊಗಳತೊಡಗಿದರು.

೧೬

ಆದಿಯೊಳು ವಿಶ್ವಸೃಜನೆನಿಸಿದಪೆ ವಿಶ್ವರಕ್ಷಕನೆನಿಸೆ ಮಧ್ಯೆ
ಅಂತ್ಯದೊಳು ವಿಶ್ವಸಂಹರ್ತನೆನಿಸುವೆ ನಮೋ ತ್ರೇಧಾಸ್ಥಿತಾತ್ಮ!

೧೭

ಬಾನ್ನೀರಿನೊಂದೆರುಚಿ ತಳೆವಂತೆ ಭಿನ್ನತೆಯ ಕೆಡೆಯಲೆಡೆಯೆಡೆಯೆ
ನಿರ್ವಿಕಾರನು ಪಡೆವೆ ಪೆರಪೆರತವಸ್ಥೆಗಳ ಗುಣಗುಣಗಳಿಂದೆ.

೧೮

ನೀನು ಮಿತಲೋಕನು ಅಮೇಯನಯ್ ನಿಷ್ಪ್ರಹನು ಪ್ರಾರ್ಥನಾವಹನಯ್
ಜಿಷ್ಣು ನೀನಜಿತನಯ್ ಅವ್ಯಕ್ತನಾದೊಡಂ ವ್ಯಕ್ತ ಕಾರಣನಯ್.

೧೯

ನೀನೆ ಹೃದಯಸ್ಥನಯ್ ನೀನನಾಸನ್ನನಯ್ ನಿಷ್ಕಾಮಿ ಮೇಣ್ ತಪೋರತನಯ್
ನೀನಾದಿಪುರುಷನಯ್ ನೀಂ ಜರಾರಹಿತನಯ್ ನಿರ್ದುಃಖಿ ಮೇಣ್ ದಯಾ
ಮಯನಯ್.

೨೦

ನೀನೆ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ ನೀನವಿಜ್ಞಾತನಯ್ ನೀನ್ ಸರ್ವಯೋನಿ ಮೇಣ್ ನೀನೆಯೆ
ಸ್ವಯಂಭು
ನೀನೆಲ್ಲಕಾಣ್ಯನಯ್ ನೀನೆಯೆ ಅನೀಶನಯ್ ನೀನೊರ್ವನಿರ್ಪೆಯಯ್ ನೀನೆಯೆ
ಅನೇಕನಾ.

೨೧

ನೀಂ ಸಪ್ತಸಾಮೋಪಗೀತನಯ್ ಮೇಣ್ ನೀನೆ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಮುಖನಯ್
ಸಪ್ತಾಭಿಶರತಲ್ಪ ಶಾಯಿಯಯ್ ಸಪ್ತಲೋಕೈಕ ಸಂಶ್ರಯನಯ್.

೨೨

ನೀಂ ಚತುರ್ವರ್ಗಫಲದರಿಮೆಯಯ್ ನೀಂ ಚತುರ್ಮುಖಕಾಲಗತಿಯಯ್
ನೀಂ ಚತುರ್ವರ್ಣಮಯಲೋಕಮಯ್ ಸರ್ವಮಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನೀಂ
ಚತುರ್ಮುಖನಯ್.

೨೩

ಯೋಗಬಲದಿಂದಾಂತ ವಿಷಯ ವಿಮುಖತೆಯ ಬಗೆಯಿಂ ಧ್ಯಾನಿಸಾ ಯೋಗಿನರ್ಯ್
ಮುಕ್ತಿಗೆಂದರಸುವರು ಹೃದಯದೊಳು ನೆಲಸಿರುವ ನಿನ್ನನು ಲಸಜ್ಞೋತಿಮಯನನ್.

೨೪

ಜನಿ ನೀನೆ ಜನಿರಹಿತನುಂ ನೀನೆ ನೀನೆಯೆ ನಿರೀಹನಯ್ ಮೇಣ್ ಹತದ್ವಿಷನಯ್
ನೀನೆ ಮಲಗರ್ಪವನ್ ನೀನೆ ಎಳ್ಳತ್ತವನ್ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಿರಿದವನದಾವನ್.

೨೫

ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯಗಳನುಣುವುದಕೆ ಕಠಿಣತಸವೆಸಗಲಿಪುದಕೆ
ನೀನಾರ್ಪ ಜನರ ಕಾಸಿಡುವುದಕೆ ಮೇಣ್ ಕೆಮ್ಮನಿಪುದಕೆ.

೨೬

ಪಲತೆರದೊಳಾಗಮಗಳಿಂ ಭಿನ್ನಮಾದ ಫಲಸಾಧಕಪಥಂಗಳ್
ನಿನ್ನೊಳೆಯೆ ಸೇರ್ಗುಮಿರದಂಬುಧಿಯನ್ನೈದುವೊಲು ಗಂಗೆಯ ಪೊನ್ನಳ್ಳಳ್.

೨೭

ನಿನ್ನೊಳೆಯೆ ಮನವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳ ನಿನ್ನೊಳಿರದರ್ಪಿಸುತಲಿರುವ
ಆ ವಿರಕ್ತರು ಭವಕೆ ಮರಳದೊಲು ಕಾಸಿಡಲು ನೀನೆ ಗತಿ ದೇವ.

೨೮

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾದೊಡಂ ಮಹ್ಯಾದಿ ತವಮಹಿಮೆ ಪರಿಕಿಸಲ್ಪರಿದು
ವೇದಪ್ರಮಾಣಾನುಮಾನಾದಿಗಳಿಗಿರಿದು ನೀನೆನಲ್ಪರಿವುದೆಂತೊರೆದು.

೨೯

ಸಂಸ್ಕರಣಮಾತ್ರದೊಳೆ ಪುರುಷರನು ಪೂರ್ಣಪರಿಶುದ್ಧರಂಗೈವೆಯೆನಲಿಂದು
ಭವದೀಯ ದರ್ಶನೇತ್ಯಾದಿಗಳ ಫಲಮಿನ್ನದೆಂತಿರುಮೆಂದರಿಯಬಹುದು.

೩೦

ಶರನಿಧಿಯ ರತ್ನದೊಲು ಭಾಸ್ಕರನ ಕಿರಣದೊಲಮೇಯ ತವಚರಿತೆ
ಬಗೆಗೆ ಮೇಣ್ ಬಣ್ಣನೆಗೆ ನಿಲುಕದೆ ಅತಿತಮೆನಿಸಿಪುದಿಂದತ್ತೆ.

೩೧

ಪಡೆಯದಿಹುದೇನಿಹುದು ಪಡೆಯುವುದದೇನಿಹುದು ಅರೆ ಯಾವುದಿಹುದು
ನಿನ್ನೊಂದು ಜನನಕರ್ಮಗಳವು ಬರಿದೆ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥಮಹುದಹುದು.

೩೨

ಭವದೀಯ ಮಹಿಮೆಯನು ನುತಿಸ ನುಡಿ ಮಾನವನು ತಳೆವುದು ಸಮಂತು
ಅಜ್ಞತೆಯೊ ಬಳಲಿಕೆಯೊ ಅಲ್ಲದೆಯೆ ಗುಣದ ಮಿತಿಯಿಂದೆಂದುಮಲ್ಲು.

೩೩

ಸಂಪ್ರೀತನಂಗೈದರಾ ಅಧೋಕ್ಷಜನನಂದಮರರ್ಕಳಿಂತು
ಪರಮೇಷ್ಟಿಯಾತನ ಯಥಾರ್ಥಸಂಕಥನಮದು ನುತಿಯೆನಿಪುದೆಂತು !

೩೪

ಕುಶಲಸಂಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದತ್ತಿಯನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದಾತನೊಳು ಅಮರರ್
ಲಯಕಾಲದಿಂದುನ್ನಮುರುಳಿಬರ್ಪಬ್ಧಿಯೊಂದಂಜಿಕೆಯನೊರೆದರ್.

೩೫

ಆ ಬಳಿಕ ದಡದೆಡೆಯ ಗಿರಿಗಹ್ವರಂಗಳೊಳು ಮಾರ್ಗಗಳಗುವಂತೆ
ಪರ್ಗಡಲ ಮೊರೆತಮುನುನಿಳಿಕ್ಕೆವ ದನಿಯಿಂದೆ ಹರಿಯೊರೆದನಲ್ಲೆ.

೩೬

ಅಕ್ಷರಸ್ಥಾನಗಳನರಿತಾ ಪುರಾಣಕವಿಯುಚ್ಚರಿಸಿದಂದು
ಸಂಸ್ಕಾರವಡೆದಿರ್ಪ ವಾಣಿ ದಲ್ ಚರಿತಾರ್ಥೆಯೆನಿಸಿದಳೆಸೆದು.

೩೭

ವಿಭುಮುಖೋದ್ಗತೆಯಾಕೆ ರಂಜಿಸಿದಳಮಳದಂತಪ್ರಭಾಲಸಿತೆ
ಪಾದನಿರ್ಯಾತಾವಶಿಷ್ಟಗಂಗಾನದಿಯ ಉದ್ಭೋಧಂತೆ.

೩೮

ಜೀವಿಗಳ ಮೊದಲೆರಡು ಗುಣಗಳನು ಮೂರನೆಯದಳಿಯಿಸುವ ತೆರದೆ
ರಾಕ್ಷಸನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ರನುಭಾವಪೌರುಷವನಳಿಸಿಹುದನರಿದೆ.

೩೯

ಬಯಸದೊಡಮೊಳವೊಕ್ಕು ಸಾಧುಜನಹೃದಯವನು ಪೀಡಿಸಘದಂತೆ
ಲೋಕತ್ರಯಂಗಳನುಮಸುರನುಪಟಳಗೊಳಸನೆನ್ನುವುದನರಿತೆ.

೪೦

ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೆಸಕಮುನುದೊಂದೆಯೆನಲೆರೆವುದೇಕೆಂದ್ರನಿಂತೆನ್ನನ್
ಬೇಡದೆಯೆ ಅಗ್ನಿ ಸಾರಥ್ಯವನು ಕೊಂಡಪನು ತಾನೆ ದಲ್ ಮರುತನ್.

೪೧

ನಿಜಖಡ್ಗಕರ್ಪಿಸದೆ ತಾನುಳಿಸಿಕೊಂಡಿಹನು ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯನ್
ನನ್ನ ಚಕ್ರದ ಬಾಯ್ಗೆ ತಗುವ ಲಭ್ಯಾಂಶದೊಲು ಆ ದುಷ್ಟದನುಜನ್.

೪೨

ಸೃಷ್ಟುವಿನ ವರದಾನವನು ನೆನೆದು ದುಷ್ಟನುತ್ಕರ್ಷವನು ತಾಳ್ದನ್
ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮಕೆ ಮಣಿದು ಭೋಗಿಯುತ್ಕರ್ಷವನು ಸಹಿಸ ಚಂದನದೋಲ್.

೪೩

ನರರ ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತೆ ಸುರರಿಂದವಧ್ಯತ್ವ ದೊರೆಕೊಳ್ಳಲೆಂದು
ತಪದಿಂದೆ ಪರಿತುಷ್ಟನಾದ ಧಾತಾರನನು ಅವನೆರೆದನಂದು.

೪೪

ನಾಂ ದಾಶರಥಿಯಾಗಿ ನಿಶಿತಶರಹತಿಯಿಂದೆ ತಚ್ಚಿರಮನರಿದು
ತಲೆಯ ತಾವರೆಗಳನು ರಣರಂಗದರ್ಚನೆಗೆ ತಂದಿಡುವೆನಿಂದು.

೪೫

ಯಾಜ್ಞಕರು ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸುವ ಭಾಗಗಳನೊಲಿದು
ಮಾಯಾವಿಯಾದಸುರರಪಹರಿಪ ಮೊದಲೆ ನೀಂ ಕೈಕೊಳ್ಳುದದನು.

೪೬

ಗಗನದೊಳು ಚಲಿಸ ವೈಮಾನಿಕರು ತದ್ಭನಾವರಣತತ್ತರರು
ಪುಷ್ಪಕಾಲೋಕಸಂಕ್ಷೋಭವನು ತೊರೆದಪರು ಪುಣ್ಯೈಕಧನರು.

೪೭

ಶಾಪಯನ್ವಿತನಸುರನೆಳೆತಂದ ವನಿತೆಯರ ಮುಡಿಸೋಂಕದಿಹನು
ನೀವಿಂದು ಬಿರ್ಜುವಿರಿ ಮಲಿನಗೊಳದಮರಿಯರ ವೇಣಿಬಂಧವನು.

೪೮

ರಾವಣಾವಗ್ರಹದಿನುರಿಬಿಂದ ದೇವಸಸ್ಯಾವಳಿಯ ನಲಿದು
ಈ ತೆರದೆ ನುಡಿಯ ಸೊದೆಮಳೆಗರೆದು ಹರಿಮೇಘ ಮೈಗರೆದುದಂದು.

೪೯

ಸುರಕಾರ್ಯಕುಜ್ಜುಗಿಸಿದಾತನನು ಸ್ವಾಂಶಂಗಳಿಂದಲಿಂದ್ರಾದ್ಯರ್
ಮರುತನನು ಪೂಗಳಿಂದನುಸರಿಪ ಮರಗಳವೊಲನುಸರಿಸುತಿದರ್.

೫೦

ಇತ್ತ ದಶರಥನೃಪನು ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದಂದು
ಅಗ್ನಿಯಿಂ ಋತ್ವಿಜರ ವಿಸ್ಮಯಂಬೆರೆದೊರ್ವನೈತಂದನೊಲಿದು.

೫೧

ಆ ಆದಿಪುರುಷನೊಳವೊಕ್ಕುದರಿನಾತನುಂ ಯತ್ನದಿಂದಾಂತು
ಹೇಮಪಾತ್ರದೊಳಿರುವ ಆ ಪಯಶ್ವರುವಿಡಿದು ಬಂದನು ಸಮಂತು.

೫೨

ಪರಮೇಷ್ಠಿಸಂಬಂಧಪುರುಷನೊಲಿದಿತ್ತು ದನು ಕೊಂಡನವನಿಪನು
ಉದಧಿಯೊಲಿದೀವ ಜಲಸಾರವನು ಸಂತಸದೆ ಕೊಳುವವೊಲು ವೃಷನು.

೫೩

ಆ ದೊರೆಯನನ್ಯದುರ್ಲಭಗುಣಗಳದರಿಂದೆ ಜಗಕೆಸೆದುದೈಸೆ
ಲೋಕತ್ರಯಂಗಳನು ಪಡೆದವನುಮವನೊಳೊಗೆತರ್ಪುರ್ದರ್ಕೆಳಸೆ.

೫೪

ಹಂಚಿದನು ಚರುವೆನುವ ಹರಿತೇಜವನ್ನಿ ರ್ವರರಸಿಯರಿಗವನು
ಪರ್ಚಿಗುಡುವಂದದೊಳು ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಳಿಗೆಗೆಬಿಸಿಲಿನನು.

೫೫

ಕೌಸಲ್ಯೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯೆ ಕೈಕೆ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿ ಅಂತೆ ದಶರಥನು
ಬಹುಮತಿಸಲೆಳಸಿದನು ಅವರಿರ್ವರಿಂದಲಂದಾ ಸುಮಿತ್ರೆಯನು.

೫೬

ಮತಿವಂತಭೂಪತಿಯ ಚಿತ್ತವನು ತಿಳಿದಿರ್ವರರಸಿಯರುಮಂದು
ಚರುವಿನಧಾರ್ಥಭಾಗಂಗಳಿಂದಾಕೆಯನು ತೋಷಿಸಿದರೊಲಿದು.

೫೭

ಮತ್ತೇಭದಿರ್ಕಡೆಯ ಮದಜಲದೊಳಲ್ಲಿಯಿಂದೊಪ್ಪುವಳಿಯಂತೆ
ಸವತಿಜನರಿರ್ವರೊಳುನೊಂದೆ ತೆರದೊಲುಮೆಯಿಂದನಳಿದಳತ್ತೆ.

೫೮

ಲೋಕಹಿತಕಾನುವೊಲು ಜಲಮಯದ ಗರ್ಭಗಳನಿನಮೃತಕರಗಳ್
ದೇವಾಂಶಸಂಜನಿತ ಗರ್ಭಗಳನಾಂತರಂದಾ ಅರಸಿಯರ್ಕಳ್.

೫೯

ತಲೆದೋರಲಿರ್ಪ ಫಲಗಳನಂತರಂಗದೊಳೆ ತಳೆದಿಸೆವ ಸಸ್ಯಂಗಳಂತೆ
ಗರ್ಭಿಣಿಯರರಸಿಯರದೊಂದಿನಿಸು ಬೆಳ್ಳೊಗರನಾಂತೆಸೆವರತ್ತೆ.

೬೦

ಅಸಿಚಕ್ರ ಶಾರ್ಙ್ಗದೇ ಶಂಖಂಗಳಂ ಪಿಡಿದ ವಾಮನರು ಬಂದು
ತಮ್ಮನುರೆ ಪೊರವಂತೆ ಕನಸುಗಳ ಕಂಡರವೆಲ್ಲರುಂ ಅಂದು.

೬೧

ಹೊಂಗರಿಯ ಕದಿರೋಳಿಯನು ಕೆದರಿ ರಭಸದಿಂದಭ್ರಗಳನೆಳೆದು
ಗರುಡನಾಕಾಶದೊಳು ತಮ್ಮನಿರದುಯ್ಯವೊಲು ಕನಸಾದುದಂದು.

೬೨

ಕೊರಳಿನೊಳು ತಳೆದಿರುವ ಕೌಸ್ತುಭನ್ಯಾಸದಿಂದೆಸೆವ ಸಿರಿ ಬಂದು
ಕರದೆ ತಾವರೆಪಿಡಿದು ಬೀಸುವಂತಿರುವೊಲು ಕನಸಾದುದಂದು.

೬೩

ಬಾಂದೊರೆಯನುರೆ ಮಿಂದು ವೇದಮಂತ್ರಂಗಳನು ಪಠಿಸುತ್ತೈತಂದು
ಸಪ್ತರ್ಷಿವರರೈದೆ ತಮ್ಮನರ್ಚಿಸುವಂತೆ ಕನಸಾದುದಂದು.

೬೪

ಆ ಬಗೆಯ ಕನಸುಗಳನವರಿಂದೆ ಪಾರ್ಥವನು ಕೇಳಿದನು ನಲಿದು
ಗುರು ಜಗದ್ಗುರುವಿಗನಲೆಣಿಸಿದನು ನಿಜಮಹೋನ್ನತಿವಡೆದನೆಂದು.

೬೫

ಅವರ ಬಸಿರೊಳಗೊಗೆದನೊಬ್ಬನೆಯೆ ವಿಭುವೊಡೆದನೇಕರೂಪಾಂತು
ತಿಳಿನೀರ ಬಸಿರಿನೊಳು ಮಾರ್ಪೊಳೆವ ಚಂದಿರನ ಬಿಂಬದವೊಲಂತು.

೬೬

ಬಳಿಕ ಪಡೆದಳು ಮಗನ ನೃಪನಗ್ರ್ಯಮಹಿಷಿ ಸತಿ ಬೆಸಲೆಯಾದಂದು
ಕತ್ತಲೆಯನಡಗಿಸುವ ಜೋತಿಯನು ನಿಶಿಯೊಳೋಪಧಿ ಪಡೆಯುವಂತೆ.

೬೭

ದಶರಥನು ಅಭಿರಾಮತನುಕಾಂತಿಜೋದಿತನು ಹೆಸರಿಟ್ಟನಂದು
ರಾಮನೆಂದಾ ಜಗತ್ಪ್ರಥಮ ಮಂಗಲನಾಮಧೇಯವನು ನೆನೆದು.

೬೮

ವೀರರಘುವಂಶಪ್ರದೀಪನಪ್ರತಿಮತೇಜೋವಂತನಿಂದೆ
ಮಿಣುಮಿಣನೆ ಮಿನುಗಿದವು ಹೆರಿಗೆಮನೆದೀಪಗಳು ಮಂಕಾದ ತೆರದೆ.

೬೯

ತೆಳ್ಳನೆಯ ಪೊಡೆಯವಳು ಆತಾಯಿ ಮಗನೊಡನೆ ಹಾಸಿನೊಳಗಿರಲು
ವುಳಿನದೆಡೆಯಬ್ಬ ದಿಂದೆಸೆಯುವ ಶರತ್ಕೃಶಸುರಾಸಗೆಯವೋಲು.

೭೦

ಶೀಲವಾನ್ ಸುತನೊರ್ವನುದಿಸಿದನು ಕೈಕೆಯೊಳು ಭರತನೆನುವವನು
ವಿನಯವೆಂತ್ಯೆಸಿರಿಯಿನಂತವನು ತಾಯಿಯನು ಚಂದಗೊಳಿಸಿದನು.

೭೧

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಶತ್ರುಘ್ನರೆನುವವಳಿಮಕ್ಕಳನು ಹಡೆದಳು ಸುಮಿತ್ರ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತ ಕಲೆ ಜ್ಞಾನವಿನಯಂಗಳನು ಪಡೆದೆಯುವಂತೆ.

೭೨

ದೋಷಗಳನುಳಿದು ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣಮೆನಿಸಿದುದು ಜಗವೆಲ್ಲ ನಲಿದು
ಋವಿಗಿಳಿದ ವಿಷ್ಣು ವನು ಅನುಸರಿಸಿ ದಿವಿಬಂದವೋಲಾದುದು.

೭೩

ಸುಳಿದನು ರಜೋಹೀನಮಾರುತನು ಆ ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಯೊಗೆದುದು
ಪಾಲಸ್ತ್ಯಭೀತೆಪತಿಯರು ದಿಶಾಸತಿಯರೊಲಿದುಸಿರಾಡಿದಂತೆ.

೭೪

ದನುಜನುಪಟಳದಿಂದಲುರೆನೊಂದ ಭಾಸ್ಕರನು ಮೇಣಾ ಕೃಶಾನು
ಕಳಿತಳೆದು ಹೊಗೆಯಳಿದು ಬೆಳಗಿದರು ನೋವು ನೀಗಿದರವೋಲಿಸೆದು.

೭೫

ಆಕ್ಷಣದೊಳುದುರಿದುದು ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೀಯಶ್ರಬಿಂದುವಿಳೆಗಿಳಿದು
ದಶಮುಖನ ಮಕುಟಂಗಳಿಂದೆ ಆ ಮಣಿತತಿಯ ನೆವದಿಂದಲೊಗೆದು.

೭೬

ದಶರಥನ ಸುತಜನ್ಮದುತ್ಸವನ ಸೂಚಿಸುವ ತಾರ್ಕಘೋಷವನು
ದೇವದುಂದುಭಿಗಳಿಂದಾರಂಭಗೊಳಿಸಿದವು ದೇವಲೋಕದೊಳು.

೭೭

ಆ ರಾಜಭವನದೊಳು ಸುರತರುವಿನಲರಮಳೆ ಸುರಿಯಿತತಿಶಯದೆ
ಸನ್ಮಂಗಲಾಚಾರಗಳಿಗದು ವೆ ತಾನಾದುದಂದಾದಿ ರಚನೆ.

೭೮

ದಾದಿಯರ ಮೊಲೆನಾಲನುಂಡವರು ಸಂಸ್ಕಾರಸಂಪನ್ನರಂದು
ಬೆಳೆಬೆಳೆದರಣ್ಣನೆಂತಂತಿರುವ ಅಯ್ಯನಾನಂದದೊಡವೆರೆದು.

೭೯

ವಿನಯಕರ್ಮಗಳಿಂದವರ ನಿಜವಿಜಯ ಪೆರ್ಚಿದುರಲ್ತೆ
ಪಾವಕನ ಸಹಜಕಳೆಯಾಜ್ಯಾದಿ ಹವಿಗಳಿಂದರೆಪೆರ್ಚುವಂತೆ.

೮೦

ಅನಘರಘುವಂಶವನು ಅನ್ಯೋನ್ಯವೊಲಿದವರು ಬೆಳಗಿದರಲ್ತೆ
ಮುತ್ತುಗಳಾರುಂ ನಲಿದು ದೇವನಂದನವನನುರೆ ಬೆಳಗುವಂತೆ.

೮೧

ಸೋದರತೆಯೊಂದೆತೆರನಾದೊಡಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿರ್ವರೆಂತು
ಭರತಶತ್ರುಘ್ನರಂತೊಲೈಯೊಂದೆರಕದೊಳು ತಳ್ತರು ಸಮಂತು.

೮೨

ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬಿಂಕಿಯುರಿ ಜೊತೆಯೆಂತು ಮೊರೆವ ಕಡಲೊಗೆವಪೆರೆಯೆಂತು
ಜೋಡಗೊಂಡೆಸಿದಿದುರ್ದಿಬ್ಬಿಬ್ಬರವರ ಪೆರೆಯೆಂತು ಜೊತೆಯೆಂತು.

೮೩

ಕರಿಮುಗಿಲಿನಿಂದೆಸೆವ ಬೇಸಗೆಯ ಕೊನೆಕೊನೆಯ ದಿವಸಗಳ ತೆರದೆ
ವಿನಯತೇಜಂಗಳಿಂ ಜನಮನವ ಸೆಳೆದವರು ಜನನಾಥರವರು.

೮೪

ನಾಲ್ವರು ಕುಮಾರಕರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನರೆನುವರ್
ಮೈತಳೆದ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಂಗಳವತಾರದವೊಲೆಸೆದರ್.

೮೫

ಅವರು ಗುರುವತ್ಸಲರು ಗುರುವರನೊಲಿಸಿದರು ಗುಣಗಣಗಳಿಂದೆ
ದಸೆನಾಲ್ಪರೊಡೆಯನನು ಕಡಲುಗಳು ರತ್ನಗಳಿನೋಲೈಪ ತೆರದೆ.

೮೬

ದೈತ್ಯರಸಿಯ ಧಾರೆಗಳನು ಮುರಿದ ನಾಲ್ಕು ದಂತ ಮೆರೆಯುವನುರಕರಿಯೊಲು
ಫಲದ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದಲರಿಯಬರ್ಪ ನಾಲ್ಕುಪಾಯವೆರೆದ ನಯದ ಪರಿಯೊಲು.

೮೭

ನೀಳನೊಗದ ಮಾಳ್ಕೆವೋಲು ತೋಳು ನಾಲ್ಕರಿಂದಲೆಸೆವ ಹರಿಯೊಲು
ಹರಿಯ ತೇಜದಿಂದಲೊಗೆದ ನಾಲ್ಕರಿಂದಲಿದನರಸನಂದವೆಸೆಯಲು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸರ್ಗ ಸೀತಾವಿವಾಹ

೧

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನು ಧೃತಕಾಕಪಕ್ಷನನು
ಅಧ್ವರವಿಘಾತಶಾಂತ್ಯರ್ಥಮೆಂದಂದು
ಬೇಡಿದನು ಕೌಶಿಕನು ದಶರಥನರೇಂದ್ರನನು
ಕಳೆಯುವರೆ ತೇಜಸರನೆಳೆಯರಿವರೆಂದು.

೨

ಯತ್ನದಿಂ ಪಡೆದನನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಮೇತನನು
ಮುನಿಗಿತ್ತನೊಲಿದು ಬುಧಸೇವ್ಯನವನಿಪನು
ಪ್ರಾಣಭಿಕ್ಷೆಯ ಬೇಡಿದರ್ಥಿಗಳಿಗಾದರೂ
ಇಲ್ಲವೆಂದೆನಲರಿಯರಾ ರಘೋದ್ವಹರು.

೩

ನಿರ್ಗಮನ ಕಾಲದೊಳು ಪಾರ್ಥಿವನು ನೀಡಿದನು
ಪುರಮಾರ್ಗಸಂಸ್ಕಾರಕಾಣತಿಯನವನು
ಮಾರುತಯುತಾಂಬುದಗಳಾಮೊದಲೆ ಸುರಿಸಿದವು
ಸುಮಸಹಿತ ಜಲವರ್ಷಧಾರೆಗಳನೊಲಿದು.

೪

ಗುರುಜನಾದೇಶಕರಣೋದ್ಯತರು ಬಾಲಕರು
ತಂದೆಯಡಿಗೆರಗಿದರು ಧೃತಚಾಪರವರು
ತೆರಳಲಿರುವಾನತರ ತಲೆಯ ಮೇಲುದುರಿದುದು
ದುಃಖಿಸುವ ಭೂಪತಿಯ ಬಾಷ್ಪಚಲಬಿಂದು.

೫

ಜನಕನಯನಾಂಬುವಿಂದಿನಿಸು ಶಿಖೆ ತೊಯ್ದವರು
ಸೋದರರು ಚಾಪಧೃತರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು
ಪೌರಜನದೃಷ್ಟಿ ಕೃತಮಾರ್ಗತೋರಣಯುತರು
ಮುಷಿವರನನುಸರಿಸುತ್ತೈತಂದರವರು.

೬

ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರಮಾತ್ರನಹ ರಾಮನನು
ಮುನಿವರನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲೆಳಸಲವನಿಸನು
ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗದುವೆ ಸಾಲ್ಗುಮೆಂದಟ್ಟಿದನು
ಹರಕೆಯನು ಕಳುಹಿಸದೆ ನಿಜವಾಹಿನಿಯನು.

೭

ಆ ಮಹೋಜಸ್ವಿಮುನಿಪಥವನನುಸರಿಸಿದರು
ಆಯಿರ್ವರವೈಯರ ಅಡಿಗರಗಿದವರು
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಭಾಸ್ಕರನ ಗತಿಯನನುಸರಿಸುತಿರು
ವಾಚೈತ್ರವೈಶಾಖರೆನೆ ರಂಜಿಸಿದರು.

೮

ಅಲೆಗಳಂತಲೆವ ನಳಿತೋಳುಗಳಿನವರ ನಡೆ
ಚಲಮಾದೊಡಂ ಬೆಳಗಿತೆಳೆಮೆಯಿಂದೆಸೆದು
ಹೆಸರಿಗನುಗುಣವೆನುವ ಮಳೆಗಾಲದೊಳು ಮೆರೆವ
ಉದ್ಧೃ ಮೇಣ್ ಬಿದ್ದೃಗಳ ಲೀಲೆಯೆಂತಂತೆ.

೯

ಕೌಶಿಕನು ಅರುಹಿದ ಬಲಾತಿಬಲ ಮಹಿಮೆಯೊಳು
ಮಣಿಬದ್ಧಭೂಮಿಯೊಳು ಸಂಚರಿಸಿದವರು
ತಾಯದಿರ ಬಳಿಯೊಳೆಂತಂತವರು ನಡೆದವರು
ದಾರಿನಡೆವಾಯಸವ ತಾವರಿಯದಿಹರು.

೧೦

ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವನು ಪಿತೃಸಖನು ಕೌಶಿಕನು
ದಾರಿಯನು ನಡೆವಂದು ತಾನೊರೆಯುತಿಹನು
ರಾಘವನು ಸಾನುಜನು ಆ ವಾಹನೋಚಿತನು
ಕಾಲ್ಮಡೆಯ ಅಲಸಿಕೆಯ ತಾನರಿಯದಿಹನು.

೧೧

ತಿಳಿನೀರಿನಿಂದಲೋಲೈಸಿತು ಸರೋವರವು
 ಸೇವಿಸಿದುದುಲಿಯ ಸವಿಯಿಂ ವಿಹಂಗಮವು
 ತಂಬಿಲರು ಸೇವಿಸಿತು ಕಮ್ಮಲರ ಹುಡಿ ಬೀಸಿ
 ಮುಗಿಲೋಳಿ ಸೇವಿಸಿತು ತಣ್ಣೆಳಲ ಕವಿಸಿ.

೧೨

ಸೇದೆಯನು ಕಳೆಯಿಸುವ ಮರಗಳಿನಿತಿರಲೇನು
 ತಾವರೆಗಳಿಸೆಯುತಿಹ ಕೊಳಗಳಿರಲೇನು
 ಬಯಸಿದಣುಗರ ಕಾಣಲಂದು ತಾಪಸಗಣವು
 ನಲಿವಾಂತುದೊಗೆಯೆ ಹೊಸ ತಂಪು ಮೇಣ್ ತಣಿವು.

೧೩

ಪುರಹರನು ಮನ್ಮಥನನುರುಹಿದಾರಾಮನನು
 ರಘುರಾಮನೈತಂದನಾತ್ತ ಕಾಮುಕನು
 ಸುಂದರಶರೀರದಿಂದಂಗಜನಿಗೆಣೆಯಹನು
 ಆತನನು ಕಾರ್ಯದೊಳು ತಾಂ ಪೋಲದಿಹನು.

೧೪

ಆ ಸುಕೇತುಜೆಯಿರ್ಪ ಪಥದೊಳ್ಳೈತರುವಂದು
 ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತವನು ಮುನಿಯಿಂದಲರಿದು
 ಆ ನೃಪಕುಮಾರಕರು ನೆಲಕೂರ್ದ ಕೊಪ್ಪಿಗೆಯ.
 ಬಿಲ್ಲುಗಳೆ ಲೀಲೆಯೆನೆ ಬಿಗಿದೆಳೆಯೆ ಹೆದೆಯ.

೧೫

ಆ ಹೆದೆಯ ಬಿರುದನಿಯನಾಲಿಸಿದಾರ್ಕ್ಷಣದೆ
 ಬಹುಳಕ್ಷಸಾಚ್ಛವಿಯ ಮೈಯ ದನುಜೆ
 ತಲೆಯೋಡಿನಲೆನ ಕುಂಡಲದವಳು ತೋರಿದಳು.
 ಬೆಳ್ಳಕ್ಕೆಯೊಟ್ಟೈಸಿದಭ್ರದೋಳಿಯೊಲು.

೧೬

ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆಯನುಟ್ಟು ಭರದಿಂದಲೂಳಿಟ್ಟು
ಕೆಲದ ಮರಗಿಡಗಳನು ಕೆಡಹಿ ಮುರಿದಿಟ್ಟು
ಸಿತ್ಯವನದಿನೈತರುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂದದೊಳು
ರಾಮನನು ತಾಟಕಿಯು ಬಂದು ತರುಬಿದಳು.

೧೭

ನರರ ಕರುಳಿನ ಕಾಂಚಿ ಜೋಲ್ದಿರೆ ನಿತಂಬದೊಳು
ಮೆರೆಯುತಿರೆ ದಂಡದೊಲು ನೀಡಿರುವ ತೋಳು
ಬರ್ಪವಳನ್ನೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಎಸೆದನಂದೊರ್ಕಣೆಯ
ನೆಸೆಯುತೊಡನೊಡನಂದು ಪೆಣ್ಣೊಲೆಯ ದಯೆಯ.

೧೮

ತಾಟಕಿಯ ಕಲ್ಲೆದೆಯೊಳಾ ರಾಮಸಾಯಕವು
ಆ ತೆರದೆ ಪೊಕ್ಕಿರಿದು ಕೊರೆದೊಂದು ಬಿಲವು
ರಾಕ್ಷಸರ ಕೊಲುವಂದು ದಾರಿಕಾಣದೆ ತೊಳಲು
ವಂತಕನಿಗಾದತ್ತು ಕದ ತೆರೆದವೊಲು.

೧೯

ನಿಜಬನಮನೊಂದನೆಯೆ ನಡುಗಿಸಿದುದಿಲ್ಲವಳು
ಶರಭಿನ್ನಹೃದಯೆ ಧರೆಗುರುಳುತಿರುವಂದು
ಲೋಕಮೂರನು ಗೆಲಿದು ಸುಸ್ಥಿರನು ಎನಿಸಿರುವ
ರಾವಣನ ಸಿರಿಯುಮನ್ನದುರಿಸಿದಳವಳು.

೨೦

ರಾಮಮನ್ಮಥನಂಬು ಸಹಿಸಲರಿದೆನುವಂತೆ
ಹೃದಯವನು ಹೊಕ್ಕಂದು ಆ ನಿಶಾಚರಿಯು
ಅರುಣರಸಗಂಧವನು ತನುವಿನೊಳು ಧರಿಯಿಸುತೆ
ಜೀವೇಶವಸತಿಯನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದಳು.

೨೧

ತಾಟಕಾಂತನಿಗಿತ್ತನವದಾನತೋಷಿತನು
ದಾನವರ ಕೊಲುವಂಥ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರವದನು
ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದಹಿಸುವೊಂದಾತಪದ ತೇಜವನು
ರವಿಕಾಂತಶಿಲೆಗೀಯುವಂತೆ ಭಾಸ್ಯರನು.

೨೨

ಆ ಬಳಿಕ ರಾಘವನು ಕೌಶಿಕನು ತಿಳಿಯಿಸಿದ
ವಾಮನನ ಪಾವನಾಶ್ರಮವನ್ನೈತಂದ
ಪೂರ್ವಾವತಾರದೊಳು ಮೆರೆದೆಲ್ಲ ಲೀಲೆಯನು
ತಿಳಿಯದೊಡಮಾತ್ಸ್ಯಕೃವನು ತಳಿದನನನು.

೨೩

ಶಿಷ್ಯಜನಸಜ್ಜಿತಾರ್ಜುನವಸ್ತು ಸಂಚಯನ
ನಾಬದ್ಧ ಪಲ್ಲವಪುಟಾಂಜಲಿದ್ರುಮನ
ಬಳಿಕಲೈತಂದನಾ ಮುನಿಪ ತನ್ನಾಶ್ರಮವ
ದರ್ಶನೋನ್ಮುಖಮೃಗವನಾತಪೋವನವ.

೨೪

ದೀಕ್ಷಿತತಪೋನಿಧಿಯ ವಿಘ್ನದಿಂ ರಕ್ಷಿಸರು
ಅಸ್ತ್ರಗಳನಾಂತವರು ದಶರಥಾತ್ಮಜರು
ಕತ್ತಲೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದಲಿಳೆಯ ಪೊರೆವಂದೊಳು
ಪರಿವಿಡಿಯೊಳುದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಮರು.

೨೫

ರಕ್ತಬಿಂದುಗಳಂದು ಬಂದುಗೆಯ ಪೂಗಳೊಲು
ಸುರಿಯುತಿರಲದರಿಂದಲಾವೇದಿ ಕಿಡಲು
ಯಾಜ್ಞಕರು ನೋಡಿದರು ಯಜ್ಞಕರ್ಮವನುಳಿದು
ಗೊಂದಲದೊಳಾಳಿದರು ಸ್ವಕ್ಕುಗಳನೆಸೆದು.

೨೬

ಬೆನ್ನದೊಣೆಯಿಂದುಗಿದು ಕಣೆಯನೊಂದನು ತೆಗೆದು
 ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನೊಡನೆ ಎಸೆದಿದನಂದು
 ಪರ್ದುಗರಿಯೆಲರಿನೊಳು ತೊನೆಯಿಸುತೆ ಹಳವಿಗೆಯ
 ನಂಬರದೊಳ್ಳೆತರುವ ರಕ್ಕಸರ ಪಡೆಯ.

೨೭

ಆ ಮುಖದ್ವಿಷಮುಖ್ಯಿರಿದ್ದರನೆ ತಾನಂದು
 ಮಾರ್ಗಣಕೆ ಗುರಿಗೆಯ್ದನಿತರರನ್ನುಳಿದು
 ಗರುಡನು ಮಹೋರಗವನಾರ್ಪಿಸಿಂದಳಿವನನು
 ಒಳ್ಳೆಗಳ ಕೊಲಲೆಂದು ಮುಂಬರಿವನೇನು !

೨೮

ಅಸ್ತ್ರಕೋವಿದನವನು ತಿರುವಿನೊಳು ಪೂಡಿದನು
 ಉಗ್ರವೇಗದೆ ಪರಿವ ಮಾರುತಾಸ್ತ್ರವನು
 ಶೈಲನಿಭಭಾರನನು ತಾಟಕಿಯ ಪುತ್ರನನು
 ಪಾಂಡುಪತ್ರದವೋಲು ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚನವನು.

೨೯

ಪೆಸರೊಳು ಸುಬಾಹುವೆನುವಿನೊರುನ ರಕ್ಕಸನು
 ಮಾಯೆಯಿಂದತ್ತಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸುತಿರಲು
 ಆ ಹ್ವರಪ್ರದಿಗಿರಿದು ರಣಕುಶಲಿ ಹಂಚಿದನು
 ಅಶ್ರಮದ ಹೊರಗಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಿನಲು.

೩೦

ಇಂತು ಮುಖವಿಘ್ನವನು ತೊಡೆದ ಆ ಇರ್ವರನು
 ಮೆಚ್ಚಿ ರಣವಿಕ್ರಮಕೆ ಸಲೆಹೊಗಳಿ ನಲಿದು
 ಮೌನಯುತ ಕುಲಪತಿಯ ಮುಖಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲವನು
 ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಮುಗಿಸಿದರು ಋತ್ವಿಜರು ಅಂದು.

೩೧

ಪ್ರಣತಿಕಂಪಿತಕಾಕಪಕ್ಷರನು ಭ್ರಾತರನು
ಅವಭೃತಸ್ನಾತಕೌಶಿಕಮುನೀಶ್ವರನು
ದರ್ಭಕ್ಷತಾಂತಃಪ್ರದೇಶಕರಯುಗನವನು
ಸ್ವರ್ತಿಸಿದನೆರೆದು ತಾನಾಶಿಷಂಗಳನು.

೩೨

ಯಜ್ಞಕುಜ್ಜುಗಿಸಿದಾಮೈಥಿಲನು ಆತನನು
ತಾಂನಿಮಂತ್ರಣವಿತ್ತು ಬರವೇಳ್ವನೆಂದು
ತದ್ವನುಶ್ರವಣಜನಿತೋತ್ಸುಕರ ರಾಘವರ-
ನೊಡಗೊಂಡು ವಶಿ ನಡೆದನಾ ಮಿಥಿಲೆಗೆಂದು.

೩೩

ಗೌತಮನ ಪತ್ನಿ ತಾನಾವೆಡೆಯೊಳ್ಳಿದಿವಳು
ವಾಸವಕ್ಷಣಕಳತ್ರತೆಯನಂತವಳು
ಆವನದ ಮಂಗಳತಪೋವನದ ತರುಗಳೊಳು
ತಂಗಿದರು ಸಂಜೆಯೊಳು ದಾರಿನಡೆದವರು.

೩೪

ತಾನೆನಿತೊ ದಿನಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಾದವಳು
ಚಾರು ನಿಜರೂಪವನು ತಳೆದಳು ಅಹಲ್ಯೆ
ಕಿಲ್ಬಿಷವ ಕಿತ್ತೊಗೆವ ರಾಮನಡಿದಾವರೆಯ
ರೇಣುವಿನನುಗ್ರಹದೊಳಂತಾದುದಲ್ಲೆ.

೩೫

ಅರ್ಧಕಾಮಂಗಳಿಂದಾಧರ್ಮ ಮೈವೆತ್ತು-
ದೆನಲೆಸೆವ ಕೌಶಿಕನಿಗರ್ಘ್ಯವನು ಪೊತ್ತು
ಕೇಳ್ವದಿನದಿನಲ ಜನಕನು ಜನೇಶ್ವರನು
ಮುನಿ ರಾಘವಾನ್ವಿತನು ಬರುವನೆನುವುದನು.

೩೬

ದಿವಿಯಿಂದೆ ಭುವಿಗಳಿದು ಮಿನುಗುವ ಪುನರ್ವಸುವೊ-
 ಲರ್ಪವರನಿರ್ವರನು ನಡೆನೋಡಿ ನಲಿದು
 ಕಣ್ಣಿಂದೀಂಟಿದರು ಜನಕನಗರೀಜನರು
 ಪಕ್ಷಪಾತಂಗಳೊಳಮಸಹನವ ತಳಿದು.

೩೭

ಕ್ರತುವು ಘನಯೂಪದೊಳು ಕೊನೆಯಾಂತುದೆಂದರಿದು
 ಕುಶಿಕಕುಲವರ್ಧನನು ಆ ಸಮಯವಿದನು
 ಶಿವಧನುವನೀಕ್ಷಿಸುವ ರಾಮನಭಿಲಾಷೆಯನು
 ಮಿಥಿಲೇಶಗುಸುರಿದನು ಜನಕನೃಪಗಂದು.

೩೮

ಪ್ರಥಿತಕುಲಜಾತನನು ಲಲಿತತನುಬಾಲನನು
 ನೋಡಿ ತಾಂ ಚಿಂತಿಸಿದನಂದು ಪಾರ್ಥಿವನು
 ಮಣಿಯಲಸದಳವೆನುವ ತನ್ನ ಧನುವನು ನೆನೆದು
 ಮಗಳ ಕುಡಲೇಕೆ ನಾಂ ಪಣವಿಟ್ಟೆನೆಂದು.

೩೯

ಹೇ ಮಹಾಮುನಿವರನೆ ಪೇರಾನೆವಿಂಡುಗಳು
 ತೊಡಗಲರಿದೆನಿಸೊಂದು ಕಾರ್ಯವಿವರದೊಳು
 ಬರಿದೆ ಸಾಹಸಪಡುವ ಸಣ್ಣ ಮರಿಯಾನೆಯನು
 ಬಿಡಲು ನಾನೊಪ್ಪಿ ಗೆಯ ಕೊಡಲಾರದಿಹೆನು.

೪೦

ಚಾಪಧರನರಪತಿಗಳಿನಿತೆನಿತೊ ಬಂದವರು
 ಚಾಪದಿಂದಿರುನಾಣನನುಭವಿಸಿ ನೊಂದು
 ಹೆದೆ ಹೊಡೆದು ತೊಗಲು ಜಡ್ಡಾದವರು ಮರಳಿದರು
 ಸ್ವಭುಜಬಲಕಿರಲಿ ಸಲೆ ಧಿಕ್ಕಾರವೆಂದು.

೪೧

ಮಾರ್ಗದಿಡಿದನಿಂತು ಋಷಿ ಬಾಲನ ಪರಾಕ್ರಮವ-
ನಾಲಿವುದು ಮೇಣ್ ಬರಿಯ ಬಾಯ ಮಾತೇಕೆ
ಶಕ್ತಿಯನು ತೋರಲೆಂತಶನಿ ಗಿರಿಗೆರಗುವುದು
ಧನುವಿನೊಳು ತೋರ್ಪನಿಂದಂತಾರ್ಪನವನು.

೪೨

ಕಾಕಪಕ್ಷಕಧರನೊಳಾರಘುಕುಮಾರನೊಳು
ಅಧಿಕಬಲವಿರುವುದನು ನಂಬಿದನು ನೃಪನು
ಆಪ್ತನಿಂತೊರೆದಂದು ಮಿಣುಕುಹುಳದನಿತಿರುವ
ಕಿಡಿಯೊಳಿರುವಂದದೊಳು ಸುಡುವಂಥ ಬಲವು.

೪೩

ಅಬಳಿಕ ಮೈಥಿಲನು ತರಲೆಂದು ಚಾಪವನು
ಕಳುಹಿದನು ನೂರಾರು ಪರಿಚರರನವನು
ಅಮರೇಂದ್ರನಟ್ಟುವೊಲು ಮೋಡಗಳ ಹಂತಿಯನು
ಪಡೆಯೆ ಆ ತೇಜೋಮಯ ಶರಾಸನವನು.

೪೪

ಹರನಾವ ಚಾಪದಿಂದೋಡುವಧ್ವರಮೃಗವ-
ನಟ್ಟಿದನೊ ತಾನಂದು ಪೂಡಿ ಮಾರ್ಗಣವ
ಸುಪ್ತಭುಜಗೇಂದ್ರನೊಲು ಭೀಷಣತೆವೆತ್ತುದನು
ನೋಡಿ ಅದನೆತ್ತಿದನು ದಶರಥಾತ್ಮಜನು.

೪೫

ಮನ್ಮಥನು ತೆಳುವರಳ ಬಿಲ್ಲೆ ಹೆದೆ ಬಿಗಿಯುವೊಲು
ನೆರೆದವರು ನೋಡಲೆವೆಮಿಡುಕದಚ್ಚರಿಯೊಳು
ರಾಘವನಯತ್ನದಿಂದೆಳೆದು ಹೆದೆಗಟ್ಟಿದನು
ಗಿರಿಬಲವನಾಂತಿದರ್ ಕಾರ್ಮುಕವನದನು.

೪೬

ಅತಿಮಾತ್ರ ಕರ್ಷಣದೊಳಾ ಶರಾಸನ ಮುರಿದು
 ಪವಿಪರುಷನಿಸ್ವನವನೊಡನೆಸಗಿದಂದು
 ದೃಢಮನ್ಯುಭಾರ್ಗವನಿಗರುಪುಪೊಲು ಮೊಳಗಿದುದು.
 ಮರಳಿ ತಾಂ ಕ್ಷಾತ್ರಕುಲ ಪುಟ್ಟಿಪುದೆಂದು.

೪೭

ಹರಧನುರ್ಭಂಗದೊಳು ರಾಮನಾರ್ಪನು ನೆನೆದು
 ಆ ಶೌರ್ಯಶುಲ್ಕದೊಳು ಮೋದವಾಂತವನು
 ಮೈಥಿಲನು ರಾಘವನಿಗರ್ಪಿಸಿದನಾತ್ಮಜೆಯ
 ಮೈತಳೆದ ಲಕುಮಿಪೋಲಿರುವಯೋನಿಜೆಯ.

೪೮

ಸತ್ಯಸಂಗರ ನೃಪನು ತಾನಂದು ಮೈಥಿಲನು
 ರಾಘವನಿಗಾತ್ಮಜೆಯನಾ ಅಯೋನಿಜೆಯ
 ಈಯಲೆಂದೊಪ್ಪಿದನು ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯ ಪರಿಯ-
 ಲಿದುರ್ದೆನೆ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಮಾತಪೋನಿಧಿಯ.

೪೯

ಘನತೇಜಮೈಥಿಲನು ಪೂಜ್ಯರಾಚಾರ್ಯರನು
 ಕೋಸಲಾಧೀಶನೆಡೆಗಟ್ಟಿದನು ಪೇಳ್ವ
 ನನ್ನ ಮಗಳನುಕೊಂಡು ಮದ್ವಂಧುಭಾವವನು
 ಒಪ್ಪಿ ನೀಂ ನಿಮಿಕ್ಕುಲವನಾದರಿಪುದೆಂದು.

೫೦

ಸರಿಯೆನಿಪ ಸೊಸೆಯನಂದೆಳಸುತಿರಲವನಿಪನು
 ಅನುಕೂಲವಾಗ್ವಿಜನು ಬಂದನವನಿದಿರು
 ಸುಕೃತಿಗಳ ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ದೇವತರುಫಲದಂತೆ
 ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದೊಳೆ ತಾಂ ಫಲಬಿಡುವುವಲ್ಲೆ.

೫೧

ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರವನು ಕೊಂಡ ಭೂಸುರನಂದು
ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿ ದಶರಥನು ನಲಿದು
ಪಡೆಯ ಧೂಳಿಯೊಳದ್ದಿ ಭಾಸ್ಕರನ ತೇಜವನು
ತೆರಳಿದನು ವಶಿಷ್ಠನು ಬಲವೈರಿಸಖನು.

೫೨

ನಿಜಸೇನೆ ಪೀಡಿಸಿರಲುಪವನದ ತರುಗಳನು
ಬಳಸಿದನು ಮಿಥಿಲೆಯನು ಕೋಸಲಾಧಿಪನು
ಸಹಿಸಿದುರ್ದಾನಗರಿಯೊಲವನುರುಬಾಧೆಯನು
ಸಹಿಸುವೊಲು ರಮಣಿಯರು ಭರ್ತೃಜೀಷ್ಣೆಯನು.

೫೩

ಆತ್ಮಮಹಿಮಾನುಗುಣಮೆನಲಂದು ತಾಮೊಲಿದು
ಆಯಿರ್ದರಾಚಾರನಿಷ್ಠರೊಡನೆರೆದು
ಕನ್ಯಕಾತನಯಕೌತುಕವಿಧಿಯನೆಸಗಿದರು
ವರುಣವಾಸವನಿಭರು ಜನಕದಶರಥರು.

೫೪

ಲಗ್ನವಾದರು ನಲಿದು ಭೂಮಿಜೆಯ ರಾಘವನು
ಅವಳನುಜೆಯೂರ್ಮಿಳೆಯ ರಾಘವಾನುಜನು
ಅವರಿರ್ದರನುಜಾತರಾವರೋಜಸರಂದು
ಜನಕರಾಜಾನುಜಾತ್ಮಜೆಯರನು ಬಂದು.

೫೫

ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದೊಡನೆರೆದ ವರಸಾನುಭೇದದೊಲು
ದಾನದಂಡಂಗಳೊಳು ಮೆರೆದರವರಂದು
ನವವಧೂಯುಕ್ತರಿಂದಾನಾಲ್ವರಾತ್ಮಜರು
ಭೂಪತಿಯ ನಾಲ್ಕುಪಾಯಂಗಳೊಲಿಸೆದು.

೫೬

ತಾಂ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯಾಂತರನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗದೊಳು.
 ದಶರಥಕುಮಾರಕರು ಜನಕಪುತ್ರಿಯರು
 ಪ್ರತ್ಯಯಪ್ರಕೃತಿಸಂಮಿಲನದೊಲು ಸಲೆ ಸಂದು
 ಆ ವಧೂವರಮಿಲನಮಿದುರ್ದಮದೆಸೆದು.

೫೭

ಅನುರಾಗದಿಂದವನು ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹವನು
 ಮಿಥಿಲೆಯೊಳು ಬಳೆಯಿಸುತೆ ಪಯಣಬಿಳಿಸಿದನು
 ಮೂರಿರುಳು ಕಳೆದಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಜನಕನನು
 ಸೇರಲಿರೆ ದಶರಥನು ತಾನಯೋಧ್ಯಯನು.

೫೮

ಪ್ರತಿಕೂಲಮಾರುತನು ನಡೆವ ದಾರಿಯೊಳಂದು
 ಧ್ವಜಕುಜಸಮೂಹವನು ಕೆಡಹಿತೆನೆ ಸುಳಿದು
 ದಡಮೀರಿ ಪರಿವ ತೊರೆ ಬಯಲು ನೆಲಕೆಂತಂತು
 ದಶರಥನ ಪಡೆಗೆಡರನೊಡ್ಡಿತು ಸಮಂತು.

೫೯

ಭಯಗೊಳಿಸ ಪರಿವೇಷಮಂಡಲವನಾಂತಿರುವ
 ತರಣಿ ತಾನಾಬಳಿಕ ಕಾಣಿಸಿದನಂದು
 ಗರುಡಹತನಾಗಭೋಗಾಗ್ರದಿಂದುದುರಿರುವ
 ತಲೆಮಣಿಯ ಮಾಳ್ವೆಯಿಂದಾತೋರ್ದುದಂದು.

೬೦

ಧೂಸರಶ್ರೀನಪಕ್ಷಾಲಕಗಳೆಸೆದಿರಲು
 ರಕ್ತಾದ್ರವಸ್ತ್ರದೊಲು ಮೇಘಂಗಳಿರಲು
 ತಾಂ ರಜಸ್ವಲೆಯದೊಲು ಆ ದಿಶಾರಮಣಿಯರು
 ಆಲೋಕನಾನರ್ಹರಾದರಂದವರು.

೬೧

ಕ್ಷತ್ರಶೋಣಿತದಿಂದೆ ಪಿತೃಗಳನು ತಣಿಯಿಸುವ
ಭಾರ್ಗವನ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕರೆವವೋಲಂದು
ರವಿಗೈದುರು ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಜಂಬುಕಗಳೊಳ್ ಪವು
ಅತಿಭಯವನಿಳೆಗಿಸಗುವಂದದೊಳು ನೆರೆದು.

೬೨

ಪ್ರತಿಕೂಲಪವನಾದಿ ವೈಕೃತಿಗಳಂ ನೆನೆದು
ಕೃತ್ಯವಿದನವನಿಪನು ನಿಜಗುರುವನಂದು
ಶಾಂತಿಕ್ರಿಯಂಗಳನು ಬೆಸಸೆನಲು ಚಿಂತೆಯನು
ಲಘುಗೈದನಂತ್ಯದೊಳು ಲೇಸವ್ವದೆಂದು.

೬೩

ಅಮಿತತೇಜೋರಾಶಿಮೂರ್ಧಿದುರ್ದನಿತರೊಳು
ಆ ಸೇನೆಯಿದಿರಿನೊಳೆ ಒಡನೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು
ಅದುವೆ ತೋರ್ದುದು ಬಳಿಕ ಮನುಜರೂಪದೊಳೆಸೆದು
ಸ್ಥನಿಕರು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂದು.

೬೪

ತಾಯಿಯಂಶವನರುಪುಪುರುಧನುವನಾಂತವನು
ತಂದೆಯಂಶವನೊರೆವ ಜನಿವಾರದವನು
ಘನಪುರುಷ ತೋರಿದನು ಚಂದ್ರಯುತರವಿಯಂತೆ
ಉರಗನೊಡವೆರೆದಿರುವ ಸಿರಿಕಂಡದಂತೆ.

೬೫

ರೋಷಕರ್ಕಶಮನನು ಪಿತನು ಮರ್ಯಾದೆಯನು
ಮೀರಿ ಬೆಸಸಿದುದನು ನಡೆಯಿಸಿದ ಮಗನು
ಮುಂದೆ ನಡುಗುವ ತಾಯ ತಲೆಯ ತರಿದಿಟ್ಟವನು
ಕರುಣೆಯನು ಗೆಲಿದ ಬಳಿಕಿಳಿಯ ಗೆದ್ದವನು.

೬೬

ಮಣಿಗಳಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮೆರೆವ ಜಪಮಾಲೆಯನು
 ಮೂರೇಳು ಸೂಳರಿದೆನವನಿಪರನೆಂದು
 ನೆವಗೈದು ಸೂಚಿಪೊಲು ಅಕ್ಷಮಣಿಮಾಲೆಯನು
 ಬಲಗವಿಯೊಳಾಂತವನು ಕಾಣಿಸಿದನಂದು.

೬೭

ಪಿತೃವಧೆಯ ಕೋಪದೊಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ವಂಶವನು
 ತವಿಪ ದೀಕ್ಷೆಯನಾಂತ ಪರಶುರಾಮನನು
 ಕಂಡವನು ದಶರಥನು ಬಳಿಯ ಎಳೆಮಕ್ಕಳನು
 ನೋಡಿ ತನ್ನಯ ದೆಸೆಯ ನೆನೆದು ಮರುಗಿದನು.

೬೮

ಅಕ್ಕರೆಯ ಸುತನೊಳಂ ದಾರುಣಾಹಿತನೊಳಂ
 ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವಾ ರಾಮನೆನುವೊಂದೆ ಪೆಸರು
 ಹಾವೊಳಂ ಹಾರದೊಳಮಿರುವ ಬಿಲೆವಣಿಯಂತೆ
 ಭಯಮುಮಂ ಹರುಷಮುಮನೀಯುತಿಹುದಲ್ಲೆ !

೬೯

ದಶರಥನು ಕೂಗುತ್ತಿರಲರ್ಘ್ಯಮರ್ಘ್ಯಂ ಎಂದು
 ಲಕ್ಷ್ಮಿಸದೆ ತಾನದನು ಭಾರ್ಗವನು ಬಂದು
 ಕ್ಷತ್ರಕೋಪಾನಲನ ಕೇಸುರಿಯ ತಾರಕೆಯ
 ದಿಟ್ಟಿಯದನಟ್ಟಿದನು ರಾಮನೆಡೆಗೆಂದು.

೭೦

ಭಾರ್ಗವನು ಧರಿಯಿಸುತೆ ಚಾಪವನು ಮುಷ್ಟಿಯೊಳು
 ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದಿಯೊಳು ಕೂರ್ಗಣೆಯನಾಂತು
 ತೊರೆದು ಭಯವನು ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರುವ ರಾಮನೊಳು
 ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಕಾಲ್ಚಿರೆದು ನಿಂದನವನಿಂತು.

೭೧

ಅಸಕ್ಯತಿಯನೆಸಗಿತೆಂದಖಿಳ ನೃಪನಿವಹವನು
ಹಲವುಸಲ ಕೊಂದಾನು ಶಾಂತಿಯಾಂತಿಹೆನು
ಲಗುಡಘಟ್ಟನದಿಂದೆ ಸುಪ್ತಾಹಿಯೆಂತಂತೆ
ಮುಳಿಸಾಂತೆನುರಿಗೊಳಿಸಲೀ ನಿನ್ನ ಚರಿತೆ.

೭೨

ಅನ್ಯರಿನಮನ್ಯವೆನುವೀಶ್ವರನ ಚಾಪವನು
ಕೇಳಿದೆನು ಮಿಥಿಲೆಯೊಳು ಮುರಿದುದನು ನೀನು
ನನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯ ಕೋಡನುಡಿದು ಕೆಡಹಿದವೋಲು
ಭಾವಿಸುವೆನಾಧನುರ್ಭಂಗವನು ಕೇಳು.

೭೩

ರಾಮನೆನುವೀಹೆಸರನೊರೆದಂದು ಲೋಕದೊಳು
ಸಲುತಿರ್ದುದಿನ್ನೆವರಮೆನ್ನೊಳ್ಳೊರ್ದನೊಳು
ನಿನ್ನ ಉಚ್ಛ್ರಾಯದೊಳು ವ್ಯಸ್ತವೃತ್ತಿಯನಾಂತು
ನಾಚಿಸುವುದಾ ಹೆಸರು ಈ ನನ್ನನಿಂತು.

೭೪

ಗಿರಿವರನೊಳಂ ಕಿಡದೆ ಕಣೆಯನಾಂತೆನಗಿಂದು
ಅರಿಗಳಿಹರಿದ್ದರು ಸಮಾಪರಾಧಿಗಳು
ತುರುಕರುವನೊಯ್ದವನು ಒರ್ದನಾ ಹೈಹಯನು
ಜಸವನಪಹರಿಸಲಿರುವಿನ್ನೊರುವ ನೀನು.

೭೫

ರಾಜನನು ಕೊಂದಿರ್ದುಮೆನ್ನೊಂದು ವಿಕ್ರಮದೆ
ಮುದಗೊಳ್ಳದೆನ್ನ ಎದೆ ಈ ನಿನ್ನ ಗೆಲದೆ
ಅಬ್ಧಿಯೊಳಮುರಿದಂದು ತೃಣತತಿಯೊಳೆಂತಂತೆ
ಪಾವಕನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದದನೆಣಿಸರಲ್ತೆ.

೭೬

ತಿಳಿವುದೈ ನೀಂ ಮುರಿದ ಈಶ್ವರನ ಚಾಪವದು
ಹರಿಯಿಂದ ಹೃತಸಾರಮಾಗಿರ್ಪುದೆಂದು
ತೊರೆಯ ರಯಗತಿಯಿಂದ ಬುಡಕೊರೆದ ದಡದ ತರು.
ಬೀಸಿದೊಡಮುರುಳುವುದು ಬಿರುಸಿಲ್ಲದೆಲರು.

೭೭

ಕೊಂಡು ನೀನದರಿಂದಲೆನ್ನ ಚಾಪವನಿದನು
ತಿರುವಿಟ್ಟು ಕಣಿದೊಟ್ಟು ಸೆಳೆ ನೋಳ್ಳೆ ನಾನು
ಸಾಕು ರಣಮಂತಿರಲಿ ಇದನೆಸಗಿದೊಡೆ ನೀನು
ನನಗೆಣೆಯ ತೋಳ್ಬಲದೆ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಳುವೆ.

೭೮

ಅಂತೆಸಗಲಾರದಿರೆ ಝಗಝಗಿಸಿ ಕಿಡಿಗೆದರು-
ವೀಪರಶುಧಾರೆಗಿಂದಳುಕುವರೆ ನೀನು
ಬರಿದೆ ಗುಣಘಾತಕಠಿಣತೆಯಾಂತ ನಿನ್ನ ಕಿರು-
ಗೈಗಳನು ಬೊಗಸೆಗೈ ಬೇಡು ಅಭಯವನು.

೭೯

ನುಡಿಯಲಿಂತತಿ ಭೀಮದರ್ಶನನು ಭಾರ್ಗವನು
ಸ್ತ್ರೀತಕಂಪಿತಾಧರನು ದಶರಥಾತ್ಮಜನು
ತದ್ಭಾವಸಂಗ್ರಹಣಮೊಂದನೆಯೆ ತಾನಂದು
ಗಣಿಸಿದನು ಸಮುಚಿತೋತ್ತರಮವ್ವುದೆಂದು.

೮೦

ಪೂರ್ವಾವತಾರಧನುವಾಂತವನು ರಾಘವನು
ಕಮನೀಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದೆಸೆದನು ಸಮಂತು
ಪೊಸಮುಗಿಲೆ ಚಿಂದವೆನಲೊಡಗೂಡಲಿಂದ್ರಧನು
ಅದರದೊಂದಂದವನು ಬಣ್ಣಿಸುವುದೆಂತು.

೮೧

ಬಲ್ಲಿದನು ರಾಘವನು ಆ ಬಿಲ್ಲಿನೊರ್ತುಡಿಯ—
ನಿಳಿಗೂರಿ ಬಿಗಿದೆಳೆಯುವನಿತರೊಳೆ ಹೆದೆಯ
ಹೊಗೆಯುಳಿದ ಬೆಂಕಿವೊಲು ನಿಶ್ಚೇಜನೆನಿಸಿದನು
ನರಪಕುಲಶತ್ರು ಜಮದಗ್ನಿಭಾರ್ಗವನು.

೮೨

ಭೃಗುರಾಮರಘುರಾಮರನ್ಯೋನ್ಯಸಂಮುಖರು
ಪರಿಹೀನಸಂವರ್ಧಮಾನರುಚಿಧರರು
ಪಾರ್ವಣದಿನಾತ್ಮಯದ ಶಶಿದಿವಾಕರರಂತೆ
ನೆರೆದವರ ನೇತ್ರಗಳಿಗವರೆಸೆದರತ್ತೆ.

೮೩

ಒರ್ಮೆ ಬಲವಳಿದಿದ ಭಾರ್ಗವನ ವಕ್ರವನು
ಒರ್ಮೆ ಹೆದೆಗೆರೆಸಿದಮೋಘಾಸ್ತ್ರವದನು
ನೋಡುತ್ತಲುಸುರಿದನು ಹರಸೂನುಸನ್ನಿಭನು
ಕರುಣಾರ್ಧ್ಯಚೇತಸನು ದಶರಥಾತ್ಮಜನು.

೮೪

ನನ್ನನಭಿಭವಗೊಳಿಸಿದೀನಿನ್ನ ನಿರ್ದಯದೆ
ಕೊಲಲಾರೆ ಪಾರ್ವನೆನುವೀಯೊಂದು ಕತದೆ
ಶರಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀವನರುಹು ಚಲನೆಯನೆ ಅಳಿಯಿಸಲೊ
ಮೇಣ್ ಮಖಾರ್ಜಿತಲೋಕದಧ್ವನನೆ ಸುಡಲೊ.

೮೫

ತತ್ಪತಃ ನಿನ್ನನು ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮನು
ಎನುವುದನು ತಿಳಿಯದವನೇನಲ್ಲ ನಾನು
ಭುವಿಗಿಳಿದ ವೈಷ್ಣವದ ತೇಜವನು ನಿರುಕೆಸಲು
ನಾಂ ಗೈದೆನಿಂತು ನೀಂ ಕುಪಿತನಾಗುವೊಲು.

೮೬

ಅಯ್ಯನರಿಗಳನಂದು ಸಿಟ್ಟಿನುರಿಯೊಳು ಸುಟ್ಟು
ಕಡಲುಡೆಯ ಮೇದಿನಿಯ ಸಜ್ಜನಕೆ ಕೊಟ್ಟು
ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದಿನಗೆ ಪರಮೇಷ್ಟಿ ನಿನ್ನಿಂದೆ
ಸೋಲಾದರೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯವೆಂದಿನಿಸಿದಿಹುದೆ !

೮೭

ವರತೀಥಯಾತ್ರೆಯನು ಬಯಸಿದೆನ್ನಧ್ಯವನು
ಮತಿಯುತರೊಳುತ್ತಮನೆ ಪೊರೆವುದಯ್ ನೀನು
ಸುರಲೋಕಪಥವ ನೀಂ ತಡೆವೆಯೆಂದೆನುವುದು
ಭೋಗಲೋಲುಪನಲ್ಲದೆನ್ನನಳಿಸಿದು.

೮೮

ಅಂತಾಗಲೆಂದಿದ್ದದಿಜ್ಞುಖನು ರಾಘವನು
ಮಾರ್ಗಣವನೊಂದನೆಳೆದೆಚ್ಚನಂದವನು
ನಿಜಸುಕೃತವಿರಲೇನು ಭಾರ್ಗವನು ಪುಗದವೊಲು
ಸುರಪಥಕೆ ತಡೆಯಾದುದಂಬು ಪರಿಘಡೊಲು.

೮೯

ಆ ತಪೋನಿಧಿಯ ಪದಕಮಲಗಳಿಗೆರಗಿದನು
ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ನೀನೆಂದು ದಶರಥಾತ್ಮಜನು
ಶಕ್ತಿಜಿತರಿಪುಗಳೊಳು ವಿನಯವನು ತೋರುವುದೆ
ವೀರರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಕರವೆನ್ನಿಸದೆ ಜಗದೆ.

೯೦

ತಾಯ ಕಡೆಯಿಂ ಬಂದ ರಾಜಸವ ನೀಂ ಕಳೆದು
ತಂದೆ ಕಡೆಯಿಂ ಬಂದ ಶಾಂತಗುಣಕಳೆದು
ನೀಂ ನೆಗಳಿದನವದ್ಯಫಲದೊಂದು ನಿಗ್ರಹವೆ
ನನಗನುಗ್ರಹವಾದುದಲ್ತೆ ಹೇ ಗುರುವೆ.

೯೧

ಸುರಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯೊಳು ತೊಡಗಿರುವ ನಿನಗಿಂದು
ವಿಘ್ನಗಳು ಬರದಿರಲಿ ತೆರಳುವೆನು ಎಂದು
ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನಿಗಿಂತೊರೆದು
ಭಾರ್ಗವನು ತಾಂ ತಿರೋಹಿತನಾದನಂದು.

೯೨

ಅಂತು ಭಾರ್ಗವನತ್ತ ತೆರಳಲು
ವಿಜಯಿರಾಮನನೆದೆಯೊಳವಚುತ
ಮರಳಿ ಮಗನನು ಪಡೆದವೊಲು ಪಿತನವನಪ್ಪಿದನು
ಒಂದು ಚಣದೊಳು ದುಃಖದುರಿಯೊಳು
ಸಿಲುಕಿ ಮರುಚಣ ನಲವನಾಂತುದು
ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನೊಳುರಿದ ವೃಕ್ಷಕೆ ಮಳೆಯು ಬಿದ್ದವೊಲಾದುದು.

೯೩

ದಾರಿಯೆಡೆಯ ರಮ್ಯಪಟಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತಿರುಳನು
ಪಯಣಗೈದು ಶರ್ವಕಲ್ಪನೃಪತಿಲಕನು ಬಂದು ವೊಕ್ಕನು
ಮೈಥಿಲಿಯನು ನೋಡಲೆಳಸಿದಾ ಪುರಾಂಗನೆಯರ ಓಳಿಯ
ಅಕ್ಷಿ ಕುವಲಯಂಗಳಿಹ ಗವಾಕ್ಷಚಯದೆ ಮೆರೆವಯೋಧ್ಯಯ.

—

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸರ್ಗ ರಾವಣಸಂಹಾರ

೧

ಬಳಿಕ ವಿಷಯಸ್ನೇಹಭುಕ್ತನು ದಶಾಂತವನು ಪೊರ್ದಿದವನಿಪನು
ಪೊಳ್ತರೆಯ ದೀಪದುರಿವೋಲಾದನಾಸನ್ನಿರ್ವಾಣನವನು.

೨

ಕಿವಿಯ ಬಳಿಯೊಳು ಬಂದು ರಾಮನೊಳು ಸಿರಿಯನಿರಿಸೆಂದವನೊಳಂದು
ಕೈಕೆಯನು ಶಂಕಿಸುತೆ ಜರೆಗೂದಲಿನ ನೆವದೆ ಜರೆಯೊರೆದಳೊಲಿದು.

೩

ಪೌರಜನಕಾಂತನಾದಾರಾಮನಭ್ಯುದಯ ವಾರ್ತೆಯೆಲ್ಲರನು
ಮುದಗೊಳಿಸಿತಂದು ಮುದಗೊಳಿಸಂತೆ ಕಲ್ಯಮುದ್ಯಾನವೃಕ್ಷವನು.

೪

ಕ್ರೂರನಿಶ್ಚಯ ಕೈಕೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದಭಿಷೇಕಸಂಭಾರಗಳನು
ಶೋಕೋಷ್ಣ ಮಾದಂಥ ಪಾರ್ಥಿವಾಶ್ರುಗಳಿಂದ ಮಲಿನಗೊಳಿಸಿದಳು.

೫

ಭರ್ತನಿಂದನುನೀತಳಾಚಂಡಿ ಮುಂ ಪಡೆದ ವರವೆರಡನಂದು
ಕಾರುವೋಲಿಂದ್ರನಿಂ ನಾಂದವನಿ ಬಿಲಮುಖದಿನೆರಡಹಿಯನುಗಿದು ;

೬

ಒಂದರಿಂದಬ್ಬ ಮೀರೇಳರ ಅರಣ್ಯವಾಸವ ರಾಮಗೆರೆದಳಾ
ಮತ್ತೊಂದರಿಂದೆ ವೈಧವೈಕಫಲವ ಸಂಪದವ ಸುತಗೆರೆದಳಾ.

೭

ರಾಮನಂದಾನೊದಲು ರೋದಿಸುತ ಕೊಂಡಿದರ್ಪನಯ್ಯನಿತ್ತಿಳೆಯ
ನಗುನಗುತೆ ಪಡೆದನಹ ವನಕೆತೆರಳೆಂದೊರೆಯುವಯ್ಯನಾಣತಿಯ.

೮

ಮಂಗಲಕ್ಕೊಮವನು ಧರಿಸಿದಂದೆಂತಂತು ವಲ್ಕದೊಳಂದು
ಒಂದೆ ತೆರನಿರುವ ಮುಖರಾಗವನು ನೋಡಿದರು ಬೆರಗಾಗಿ ಜನರು.

೯

ಸೀತೆಲಕ್ಷ್ಮ್ಮರೊಡನೆ ಜನಕನನು ಸತ್ಯವಿಚ್ಛುತನೆನಿಸದವನು
ಸಾಧುಜನಮನಮುಮಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮುಮನೊಳವೊಕ್ಕನವನು.

೧೦

ಆವಿಯೋಗಾರ್ತನೃಪನಾತ್ಮಕರ್ಮದೊಳಾದ ತಾಪವನು ನೆನೆದನಾ
ತಚ್ಛರೀರತ್ಯಾಗ ಸಂಸ್ಕರಣಮಾತ್ರದೊಳೆ ಸಂಸ್ಕರಣಲಾಭವನು ಬಗೆದನಾ.

೧೧

ಮಕ್ಕಳುಗಳ್ಳಿದಿರುವ ರಾಜನಿರದಳಿದಿರುವ ರಾಜ್ಯವದನಂದು
ಭೋಗಿಸಲ್ಕೆಳಸಿದರ್ಥರಿತ್ತ ರಂಧ್ರಾಸ್ತೇಷಣಕ್ರಮರು ಶತ್ರುಗಳು.

೧೨

ಬಳಿಕ ತಬ್ಬಲಿ ಸಚಿವರಬೈಕಡೆ ನೆಂಟರೊಳು ಇರ್ದ ಭರತನನು
ಕರೆಯಲೆಂದಟ್ಟಿದರು ಧೃತಿಯಿಂದೆ ಕಂಬನಿಯ ತಡೆಯುವಾಪ್ತರನು.

೧೩

ತನ್ನಯ್ಯನಾತೆರದೊಳಳಿದುದನು ಕೇಳ್ವೆಂದು ಕೈಕೆಯಾತ್ಮಜನು
ಜನನಿಯೊಳು ಮಾತ್ರಮಲ್ಲಾರಾಜ್ಯರಮೆಯೊಳು ಮೊಗದಿರುಹಿಸಿದನು.

೧೪

ತೋರುತಿರೆ ತಾಪಸರು ಸೌಮಿತ್ರವೆರಸಣ್ಣನಿರ್ದ ಮರಗಳನು
ನೋಡಿ ಕಂಬನಿಗರೆದು ಪಡೆವರೆಸು ರಾಮನನು ಭರತನರಸಿದನು.

೧೫

ಗುರುಮರಣವಾರ್ತೆಯನು ಚಿತ್ರಕೂಟಾಟವಿಯೊಳಿರುವವನಿಗೊರೆದು
ಬೇಡಿದನು ಆ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಿಯನು ಅನನುಭುಕ್ತೆಯನು ವರಿಸೆಂದು.

೧೬

ಪ್ರಥಮಜನು ಶ್ರೀಯನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸದಿರುವೆಂದು ಆತನಿಂ ಮುನ್ನಂ
ನಾನದನು ತಳೆವೆಂದು ಪರಿವೇತ್ತೈವೆನಿಸುವೆನು ಎಂದರಿವೆನೆನ್ನಂ.

೧೭

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ ಜನಕನೊಂದಾಜ್ಞೆಯಿಂ ತಿರುಗಿಸಲ್ಪರಿದೆನಿಪ್ಪನನು
ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯಾಧಿದೇವತೆಗಳಂ ಗೈಯಲೆರೆದನು ಪಾದುಕೆಯನು.

೧೮

ಅಂತಾಗಲೆಂದೊರೆಯಲಣ್ಣನಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪುಗದೆ ನಿಜಪುರಿಯು.
ನಂದಿಯೆಂಬೂರಿನೊಳು ನೆಲಸಿ ನಿಕ್ಷೇಪದೊಲು ಪೊರೆದನವನಿಳಿಯ.

೧೯

ಅಣ್ಣನೊಳು ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟಂತು ಬಿಟ್ಟು ಸಲೆ ರಾಜ್ಯತ್ಯಜ್ಞೆಯನು
ಜನನಿಗೈದಘಕೆ ಪರಿಹಾರಕೃತಿಗೈವಂತೆವೋಲ್ ಭರತನಿಹನು.

೨೦

ಕಂದಮೂಲವನುಣುತೆ ರಾಮನುಂ ವೈದೇಹಿವೆರಸು ಸಾನುಜನು
ಹರೆಯದೊಳೆ ಇಕ್ವಾಸ್ಸುಕುವೃದ್ಧರ ವ್ರತಂಗಳನು ಶಾಂತನಾಂತಿಹನು.

೨೧

ಒರ್ಮಿ ನಿಜಮಹಿಮೆಯಿಂದೊಂದು ತರುಳಾಯೆಯನು ಚಲಿಸದೊಲು ಗೈದು.
ಸೀತೆಯುತ್ಸಂಗದೊಳು ನಸುಬಳಲಿದಾರಾಮನಿನಿಸೊರಗಿದಂದು,

೨೨

ನಖಗಳಿಂದವಳಕುಚೆಯುಗಳವನು ಬಗೆದುದಂದೊಂದೈಂದ್ರಪಕ್ಷಿ
ಪ್ರಿಯನ ಆ ಉಪಭೋಗಚಿಹ್ನೆಯೊಳು ದೋಷಗಳ ಬೆದಕಿತೋರ್ಪಂತೆ.

೨೩

ರಾಮಾವಬೋಧಿತನು ರಾಮನು ಇಷೀಕಾಸ್ತ್ರದಿಂದೆಚ್ಚನದನು
ಕಣ್ಣೊಂದನಿತ್ತದರಿನುಳಿಸಿಕೊಂಡಿದುರ್ದದದು ತನ್ನ ಜೀವವನು.

೨೪

ಆಸನ್ನದೇಶವನು ಮತ್ತೆ ಭರತಾಗಮನ ಶಂಕೆಯಿಂದವನು
ಉತ್ಸುಕಿತ ಹರಿಣಿಯುತ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಥಲಿಯನುಳಿದು ರಾಘವನು..

೨೫

ಆತಿಥೇಯರ್ಕಳೆನಿಸಾ ಋಷಿಗಳಾಶ್ರಮದೊಳವನು ನೆಲಸಿರುತೆ
ತೆಂಕಣಕೆ ತೆರಳಿದನು ಮಳೆಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲಿರ್ದ ರವಿಯಂತೆ.

೨೬

ರಾಜಸಿದಳವನನುಸರಿಸುವ ವಿದೇಹಾಧಿಪನ ಪುತ್ರಿ ಸೀತೆ
ಕೈಕೆ ಬೇಡೆಂದರೂ ಬಳಸಂದ ವರಗುಣೋನ್ಮುಖಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ.

೨೭

ಅನಸೂಯೆ ತನಗಿತ್ತ ಅಂಗರಾಗದ ಪುಣ್ಯಗಂಧದಿಂದವಳು
ಹೂವನುಳಿದೈತಂದ ದುಂಬಿಗಳಿನಡವಿಯನು ಸಲೆ ತುಂಬಿಸಿದಳು.

೨೮

ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರಕಪಿಶನು ವಿರಾಧನೆನುವೋರ್ದ ರಾಕ್ಷಸನೆದುರು ನಿಂದು
ರಾಮಪಥವನು ಕವಿದನಿಂದುವನು ರಾಹು ಕವಿದಡ್ಡಗಟ್ಟುವೊಲು.

೨೯

ಅವರ ನಡುವರ್ಪ ಮೈಥಿಲಿಯನಪಹರಿಸಿದನು ಲೋಕಶೋಷಕನು
ಒಯ್ಯುವೋಲನಗ್ರಹವು ಆ ನಭೋಭಾದ್ರಪದಮಧ್ಯವೃಷ್ಟಿಯನು.

೩೦

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥರಾತನನು ಕೊಂದು ಮುಂದವನ ದುರ್ಗಂಧದಿಂದಿಳೆಯ
ನಿರ್ಮಲತೆಯಳಿವುದೆಂದಾಳದೊಳು ಹೂಳಿದರು ಅಗೆದಡವಿಯೆಡೆಯ.

೩೧

ಕುಂಭಜನ ಶಾಸನದೆ ವಿಂಧ್ಯ ಪೂರ್ವಾವಸ್ಥೆಯೊಳೆ ನೆಲಸಿದಂತೆ
ಪಂಚವಟೆಯೊಳು ರಾಮ ನೆಲಸಿದನು ಮರ್ಯಾದೆಯನು ದಾಂಟಿದಂತೆ.

೩೨

ರಾಘವನ ಬಳಸಾರ್ದಳಲ್ಲಿ ಮದನಾತುರಳು ರಾವಣನ ತಂಗಿ
ಚಂದನವ ಸಾರುವೊಲು ಬೇಸಗೆಯ ಸೆಕೆಯುರಿಯೊಳುರೆಬಿಂದ ಉರಗಿ.

೩೩

ಜನಕಸುತೆಯಿದಿರಿನೊಳೆ ರಾಮನನು ಬಯಸಿದಳು ಅನ್ವಯವನೊರೆದು
ಸಲೆ ಬೆಳೆದ ನಾರೀಮನೋಭವನು ಕಾಲವನು ತಾನರಿಯನಲ್ಲೆ.

೩೪

ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಇಹಳು ತಮ್ಮನನು ಭಜಿಸು ಎಲೆ ಬಾಲೆ ಹೋಗಿಂದು
ಅಟ್ಟಿದನು ಆ ವೃಷಸ್ಯಂತಿಯನು ರಾಮನು ವೃಷಸ್ಯಂಧನಂದು.

೩೫

ಹಿರಿಯನನು ಆ ಮೊದಲೆ ಸಾರ್ಥಿಯೆಂದಾ ಕಿರಿಯನುಂ ಅವಳನುಳಿಯೆ
ಇರ್ತಡಿಯ ಸೋಂಕುತಿಹ ತೊರೆಯವೊಲು ಮರಳಿ ರಾಮಾಶ್ರಯಕೆ ಸುಳಿಯೆ

೩೬

ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಕ್ಷಣ ಸೌಮ್ಯದಾಕೃತಿಯ ಚಲಿಸಿದುದು ಹಾಸ ಮೈಥಿಲಿಯ
ಆ ನಿವಾತಸ್ತಿಮಿತದಂಬುಧಿಯ ವಿಕೋಭಿಪಂತೆ ಶಶಿಯುದಯ.

೩೭

ಸಧ್ಯದೊಳೆ ಪಡೆವೆ ನಿನ್ನು ಪಹಾಸಫಲವನೆಲೆ ನೋಡೆನ್ನ ಪೆರೈ
ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಯನು ಹುಲ್ಲೆ ಪರಿಭವಿಸಿದಂತೆಂದು ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಗೆಯ್ಯೆ.

೩೮

ನಲ್ಲನುತ್ಸಂಗದೊಳು ಭಯದಿಂದಲುಡುಗಿದವನಿಜೆಯನಿಂತೊರೆದು
ಶೂರ್ಪಣಖಿ ತಾಳಿದಳು ಪೆಸರಿಗೊಪ್ಪುವ ತನ್ನ ವಿಕೃತರೂಪವನು.

೩೯

ಕೋಗಲೆವೊಲಿನಿದನಿಯ ನುಡಿದವಳು ಶಿವೆಯವೊಲು ಕಿರುಚುತಿರಲಂದು
ಸೌಮಿತ್ರಿಯೆಣಿಸಿದನು ಕರ್ಕಶಧ್ವನಿಯವಳು ವಿಕೃತಿ ದಲ್ ಎಂದು.

೪೦

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಒರೆದೆಗೆದ ಖಡ್ಗವಿಡಿದೊಳವೊಕ್ಕು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನು
ರಾಕ್ಷಸಿಯನೊಡನಿಕ್ಕಿ ಭೀಷಣಾಕೃತಿಯ ತಾಂ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಿದನು.

೪೧

ಕೊಂಕಿರುವ ಕೂರುಗುರ ಬಿದಿರವೊಲು ಬೆಟ್ಟತಹ ಗಿಣ್ಣುಗಳನೆಸೆವ
ಅಂಕುಶನಿಭಾಂಗುಳಿಯಿನಂಜಿಸಿದಳಂಬರದೊಳಿರ್ಪರುಮನವಳು.

೪೨

ಬೇಗನೆ ಜನಸ್ಥಾನವನು ಸಾರ್ದು ರಾಮನಿಂದಾವಿಧದೊಳಾದ
ಕಥೆಯನಂದೊರೆದಳು ಖರಾದಿಗಳಿಗಂಥ ರಾಕ್ಷಸಪರಾಭವದ.

೪೩

ಮೋರೆಕಿವಿಮೂಗುಗಳ ಕೊಯ್ಸಿಕೊಂಡಿರುವಳನು ಮುಂದಿರಿಸಿ ಬಂದು
ರಾಮಾದಿಗಳನಂದು ತಾಂಗಿದುದೆ ತಾನಮಂಗಳವಾದುದಹುದು.

೪೪

ಕೈದುವಿಡಿದೆತ್ತಿ ಬರ್ಪುದ್ಧತಖರಾದಿಗಳ ನೋಡಿ ರಾಘವನು
ಇರಿಸಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಳಿನ್ನಿಯಳನು ಚಾಪದೊಳು ವಿಜಯದಾಶೆಯನು.

೪೫

ದಾಶರಥಿಯೊರ್ವನಯೆ ರಾಕ್ಷಸರೊ ಸಾವಿರಾರಿದೊಡಂ ಧುರದೆ
ತಮ್ಮನಿತೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಿರ್ಪ ರಾಮರ್ಕಳನು ನೋಡಿದರು ಭರದೆ.

೪೬

ಸಹಿಸನು ರಘೂದ್ವಹನು ದುರ್ಜನರು ಕಳುಹಿಸಿದ ದೂಷಣಾಖ್ಯಾನನು
ಸಹಿಸದೊಲು ದುರ್ಜನರ ದೂಷಣಮನಾಶುಭಾಚಾರರತನವನು.

೪೭

ಪರಿವಿಡಿಯ ಶರಗಳಿಂದಾಖರತ್ತಿ ಶಿರದೊಡನಾತನುಮನಿರಿಯೆ
ಚಾಪದಿಂದೇಕಕಾಲದೊಳೆ ಮುಕ್ತೆಣೆಗಳುಂ ಬಂದುವೆನಲೆಸೆಯೆ.

೪೮

ಮೂರು ಕೂರಂಬುಗಳು ದೇಹವನೆ ಸೀಳಿದರು ಮೊದಲ ಶೌಚವನು
ಮೆರೆಯುತವರಾಯುವನ್ನಿಂಟೆದವು ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗುಳಿಸಿ ನೆತ್ತರನು.

೪೯

ರಾಮಶರ ತರಿದೊಡ್ಡಿದಸುರಸೇನಾಬಲದೊಳೀಕ್ಷಿಸುವೊಡಂದು
ನಿಂದುದು ಕಬಂಧಾಳಿ ಇಲ್ಲವಿನ್ನಿತ್ತಿನ್ನೆಂಬ ತೆರದೆ ಬೇರೊಂದು.

೫೦

ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಗರೆವ ರಾಮನನು ಕೆಣಕಿ ರಣಕೆಳಸಿದರಿಬಲವು
ಪರ್ದುಗಳ ನೆರಳಿನೊಳಗೊರಗಿದುದು ಮತ್ತೇಳದಂಥ ನಿದ್ರೆಯೊಳು.

೫೧

ರಾಮಾಸ್ತ್ರಹತದೈತ್ಯಸೇನೆಯೊಳು ಶೂರ್ಪಣಖಿಯೊರ್ವಳೆಯೆ ಉಳಿದು
ಆ ದುಷ್ಟವಾರ್ತೆಯನು ರಾವಣನಿಗೊರೆವ ದೂತಿಯೊಲಾದಳಂದು.

೫೨

ತಂಗಿಯನು ದಂಡಿಸುತಲಾತೆರದೆ ದಾಶರಥಿ ಬಾಂಧವರ ಕೊಂದು
ಈರೈದು ಮುಡಿಗಳಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟನೆಂದೆ ಧನದಾನುಜನು ಬಗೆದು;

೫೩

ಮೃಗರೂಪಿಯಸುರನಿಂ ರಾಘವರ ವಂಚಿಸುತೆ ಸೀತೆಯನು ಕಳ್ಳ
ಪಕ್ಷೀಂದ್ರನಾಹವದೆ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ವಿಘ್ನತನು ತಾನೊಯ್ದನಂದು.

೫೪

ಸೀತೆಯನು ಪುಡುಕುತಿರುವಿರ್ದರುಂ ಕಂಡರದೊ ಗರಿತರಿದ ಪರ್ದ
ಮಿತ್ರಮಣಪರಿಹಾರಕೆಂದು ಕಂಠಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಾಣನಾಗಿದ.

೫೫

ರಾಘವನು ಸೀತೆಯನು ಕಳ್ಳೊಯ್ದನೆಂದವರಿಗೊರೆದನು ಜಟಾಯು
ಸಾತಿಶಯ ಸಾಹಸವನೇರ್ಗಲಿಂದರುಹುತ್ತೆ ಬಿಳ್ಳನು ಗತಾಯು.

೫೬

ಅಯ್ಯನಳಿವಿನೊಳಾದ ಅಳಲು ಮರುಕಳಚಿತೆನಲಂದು ರಾಘವರು
ತಂದೆಗಿಂತಂತದಕೆ ವಹ್ನಿಕ್ರಿಯಾದಿಗಳ ವಿರಚಿಸಿದರವರು.

೫೭

ವಧೆಯಿಂದ ನಿರ್ಧೂತಶಾಪನು ಕಬಂಧನೊರೆದುಪದೇಶದಿಂದೆ
ಸಮದುಃಖಿ ಸುಗ್ರೀವನೊಳ್ ದಾಶರಥಿಗೆ ಕೆಳಿತನ ಬೆಳೆದುದಂದೆ.

೫೮

ವಾಲಿಯನು ವೀರರಾಮನು ಕೊಂದು ಬಹುದಿನದಿನೆಳಸಿದರ್ ಪದದಿ
ಧಾತುವಿನ ನೆಲೆಯೊಳಾದೇಶದೊಲು ನಿಲಿಸಿದನು ಮಿತ್ರನನು ಮುದದೆ.

೫೯

ಜಾನಕಿಯನರಸಿರೆಂದೊಡೆಯನಾಣತಿ ಈಯಲತ್ತಿತ್ತ ಕಪಿಗಳ್
ಸುತ್ತಿದವು ಸುತ್ತುವೊಲು ವಿರಹಾರ್ತ ರಾಘವನ ಆ ಮನೋರಥಗಳ್.

೬೦

ಸಂಪಾತಿಮುಖದಿಂದೆ ಸುದ್ದಿಯ ವಿಶೇಷವನು ತಿಳಿಯುತವನಿಜೆಯ
ನಿರ್ಮಮನು ಸಂಸೃತಿಯ ದಾಂಟುವೊಲು ದಾಂಟಿದನು ಹನುಮನಂಬು
ಧಿಯ.

೬೧

ಲಂಕೆಯೊಳಗರಸುತಿರೆ ದನುಜೆಯರ ಬಳಸಿನೊಳು ಕಂಡನಂದವನು
ವಿಷವಲ್ಲಿಗಳ ನಡುವೆ ಎಸೆಯುವ ಮಹೋಷಧಿವೊಲಿರುವವನಿಜೆಯನು.

೬೨

ಪತಿಯಭಿಜ್ಞಾನಾಂಗುಳೀಯಕವನಾ ಹನುಮನವಳಿಗಿತ್ತುದನು
ಶೀತಳಾನಂದಾಶ್ರಯಿಂದುಗಳಿನಿದಿಗೊಂಡಳವನಿಸುತೆಯದನು.

೬೩

ಪ್ರಿಯನ ಸಂದೇಶದಿಂದವನಿಜೆಯ ಸುಖಗೊಳಿಸುತಕ್ಷನನು ಕೊಂದು
ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸಹಿಸುತರಿನಿಗ್ರಹವನುರುಹಿ ಲಂಕೆಯನಣುವ ಬಂದು;

೬೪

ತಾನಾಗಿ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತೈತಂದ ಜಾನಕಿಯ ಹೃದಯವೆನಲಿರುವ
ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನರತ್ನವನು ರಾಮನಿಗಿತ್ತ ಕೃತಕೃತ್ಯನಣುವ.

೬೫

ಎದೆಗವು ತಾಮಣಿಯ ಸೋಂಕುಸೊಗದಿಂದಲರೆಗಣ್ಣುಚ್ಚುತವನು
ಮೊಲೆಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದಿರುವಿನಿಯಳವುಗೆಯ ಸೊಗವಡೆದನಂದವನು.

೬೬

ತನ್ನ ಹೃದಯೇಶ್ವರಿಯ ವಾರ್ತೆಯನು ಕೇಳ್ದು ತತ್ಸಂಗಮೋತ್ಸುಕನು
ಲಂಕೆಯನು ಬಳಸಿದ ಮಹೋದಧಿಯ ಲಘುಪರಿಚೆಯನೆ ಭಾವಿಸಿದನು.

೬೭

ನೆಲದೊಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬಾನಿನೊಳಮಿಟ್ಟಳಿಸಿ ಸೇನೆ ಮುನ್ನಡೆಯಿ
ರಾಘವನು ಹರಿಸೇನೆಯೊಡನೆ ಪೊರಮಟ್ಟನರಿನಾಶವನು ಪಡೆಯಿ.

೬೮

ಕಡಲತಡಿಯೊಳು ನೆಲಸಿದಾತನನು ಸಾರಿದನು ಆ ವಿಭೀಷಣನು
ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೀಯೆ ತಾನಟ್ಟಿದಳು ಬುದ್ಧಿವೇಳ್ವ ಕೈರೆಯಿನೆನಲು.

೬೯

ರಾಮನು ವಿಭೀಷಣನಿಗಸುರಶೈಶ್ವರ್ಯವನು ಕೊಡಲಂದು ಪೂಣ್ಣನ
ತಕ್ಕ ಕಾಲದೊಳುಪಕ್ರಮಗೊಂಡ ನೀತಿಗಳು ಕುಡವೆ ಸತ್ಪಲಮನ್.

೭೦

ಶಾರ್ಙ್ಗ ಪವಡಿಸಲೆಂದು ಶೇಷನು ರಸಾತಲದಿನೆಳ್ಳ ಮಾಳ್ಕೆಯೊಳು
ಕಪಿಗಳಿಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೊರ್ಮಹಾ ಸೇತುವನು ದಕ್ಷಿಣಾಬ್ಧಿಯೊಳು.

೭೧

ಸೇತುವೆಯನುತ್ತರಿಸುತಬ್ಧಿಯನು ಮುತ್ತಿದನು ರಾಮ ಲಂಕೆಯನು
ಕಟ್ಟುವೋಲರಿಸಿದ ಕಪಿಗಳಿಂದೆರಡನೆಯ ಕನಕ ಕೋಟೆಯನು

೭೨

ಮಸಗಿದುದು ಲಂಕೆಯೊಳು ಭೀಮರಣಮಾಪ್ಲವಗ ರಾಕ್ಷಸರ್ದಳೊಳು
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಾಲಸ್ತ್ಯ ಘೋಷಣಗಳಳರುತಿರೆ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನೊಳು.

೭೩

ಶಿಲೆಗಳಿಂ ಮುದ್ದರಗಳನ್ನೊಡೆದು ಮರಗಳಿಂ ಪರಿಘಗಳ ಮುರಿದರ್
ನಖಘಾತದಿಂದಸ್ತ್ರಗಳ ಮುರಿದು ಕರಿಗಳನು ಗಿರಿಗಳಿಂದಿದರ್.

೭೪

ರಾಘವಶಿರಚ್ಛೇದದರ್ಶನೋದ್ಭ್ರಾಂತ ಚೇತನೆಯನವನಿಜೆಯ
ತ್ರಿಜಟಿ ಸಂತೈಸುತುಜ್ಜೀವಿಸಿದಳಿದು ಮಾಯೆ ನಿಜವಲ್ಲವೆನುತೆ.

೭೫

ಬದುಕಿರುವನಿನಿಯನಿದು ದಿಟವೆಂದು ಬಳಿಕ ಜಾನಕಿಯಳಲನುಳಿದು
ನಾಚಿದಳು ಇನಿಯನಳವಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳ್ದು ಮುಳಿದಿದೆನಾನೆಂದು.

೭೬

ಗರುಡನಾಗಮನದಿಂ ವಿಶ್ಲಿಷ್ಟ ಮೇಘನಾದಾಸ್ತ್ರಬಂಧನರು
ತತ್ಕ್ಷಣಕ್ಕೆಶವನು ಕನಸಂತೆ ಕಳೆದರಂದುಭಯ ರಾಘವರು.

೭೭

ರಾವಣನು ಶಕ್ತಿಯಿಂದೆಚ್ಚನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣನುರಸ್ಥಲವನೊಡೆದು
ರಾಘವನನಾಹತನುಮಧಿಕಶೋಕದೆ ನಿಂದನಂದು ಎದೆಯೊಡೆದು.

೭೮

ಪವನಜನು ತಂದ ಸಂಜೀವಿನಿಯೊಳಳಲು ಕಳೆದಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು
ಲಂಕಾಪುರಂಧ್ರಿಯರಿಗಂಬುಗಳಿನಳುಗಲಿಪ ಓಜನೆನಿಸಿದನು.

೭೯

ಸುರಚಾಪದಂತೆಸೆವ ಮೇಘನಾದನ ಧನುವ ಮೇಣದರ ರವಮನ್
ಸೌಮಿತ್ರಿಯಳಿಸಿದನು ಮಳೆವಿಲ್ಲ ಮೊಳಗುಗಳ ಮುರಿವ ಶಾರದದೊಲಾ.

೮೦

ಕುಂಭಕರ್ಣನಿಗಸಗಲನುಜೆಗೆಣೆಯಪ್ಪ ದೆಶಿಯನು ಕಪೀಶ್ವರನು
ರಾಮನನು ಹೋರಿದನು ಟಂಕವಿದಳಿತಮಣಿಶಿಲಾರ್ಶಂಗಿನಿಭನು.

೮೧

ಅಣ್ಣನೆಳ್ಳರಿಸಿದನಕಾಲದೊಳು ಪ್ರಿಯನಿದ್ರನನು ನಿನ್ನನೆಂದು
ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆಯನಿತ್ತುದಾಕುಂಭಕರ್ಣಿಗೆ ರಾಮಶರಮಂದು.

೮೨

ಕೋಟಿ ಕಪಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಿಕ್ಕರಕ್ಕಸರೆಲ್ಲರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಡೆದರ್
ರಣಸಮುತ್ತಿತ ರಜಗಳವರ ಮೈನೆತ್ತರಿನ ತೊರೆಯೊಳದ್ದಂತೆ.

೮೩

ಮರಳಿ ಕಾಳಗಕೆಂದು ಪಾಲಸ್ತ್ರನೈದಿದನು ಮಂದಿರಮನುಳಿದು
ಜಗಮಿಂದರಾವಣಂ ಮೇಣರಾಮಂ ಅಕ್ಕಿ ಎಂದು ತರಿಸಂದು.

೮೪

ರಾಘವನು ನೆಲದ ಮೇಲಿರ್ದುದನು ರಾವಣನು ರಥವನೇರ್ದುದನು
ಕಂಡಶ್ವಯುಗ್ಮಯುತ ಸುರರಥವ ದಾಶರಥಿಗಿಂದ್ರನಟ್ಟಿದನು.

೮೫

ಸುರನದಿಯ ತೆರೆಗಳಿ ಮಿಳಿದುರ್ ಮಿಳ್ಳಿಸುತಿರುವ ಬಾವುಟದಿನೆಸೆವ
ವಿಜಯರಥವೇರಿದನು ದೇವಸೂತಕರಾವಲಂಬಿರಾಘವನು.

೮೬

ಸೋಂಕಿದೊಡನಸುರಶಸ್ತ್ರಂಗಳುತ್ಪಲದಳಕ್ಕೈಬ್ಬತೆಯ ತಳೆವ
ಇಂದ್ರನ ತನುಚ್ಛದವ ತೊಡಿಸಿದನು ರಾಘವನಿಗಮರಸಾರಥಿಯು.

೮೭

ತಂತಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮವ ಮೆರೆಯಲ್ವೆ ಬಹುಕಾಲಕವಕಾಶ ದೊರೆಯೆ
ರಾಮ ರಾವಣರ ರಣಮಾದತ್ತು ಚರಿತಾರ್ಥಮಾದವೋಲೆಸೆಯೆ.

೮೮

ತೋಳು ತಲೆ ಹೆಗಲುಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದೊಳೊಂಟಿಯಾಗಿದೊಡಂ ತಾನು
ಮುನ್ನವೋಲಬೈಬಳಿಯವರಿರುವರೆನುವಂತೆ ಮೆರೆದ ರಾವಣನು.

೮೯

ಲೋಕಪಾಲರ ಗೆಲ್ಲು ನಿಜಶಿರಗಳಿಂ ಶಿವನನರ್ಚಿಸಿಹನೆಂದು
ಹೊಗಳಿದನು ರಾಘವನರಾತಿಯನು ಕೈಲಾಸ ತೂಗಿದವನೆಂದು.

೯೦

ಮೈಥಿಲಿಯ ಸಂಗಮವ ಸೂಚಿಸುವೊಲದುರುತಿಹ ರಾಮಬಲ ಭುಜದೆ
ಕ್ರೋಧಾತಿರೇಕದೊಳು ಪೌಲಸ್ತ್ಯನೂರಿದನು ಕೂರಂಬನಿರದೆ.

೯೧

ರಾಘವನುಮೆಳೆದಿಸಿದ ಕೂರಂಬು ಸೀಳುತ್ತೊಡನರಿಯ ಹೃದಯವನು
ತಿರವೊಕ್ಕು ದುರಗಾಳಿಗುಸುರಲೆಂದಾಪ್ರಿಯೋದಂತವನು ತಾನು.

೯೨

ನುಡಿಗೆ ಮರುನುಡಿಗುಡುತೆ ಕಣೆಗೆ ಮರುಕಣೆಬಿಡುತೆ ರಾಮರಾವಣರು
ವಾದಿಗಳ ತೆರನವೋಲೋರೊರ್ವರನು ಗೆಲಲು ಆಶಿಸಿದರವರು.

೯೩

ಇರ್ವರೊಳಮೆಸೆದಿರುವ ವಿಕ್ರಮ ವ್ಯತಿಹಾರದಿಂದೆ ಜಯವನಿತೆ
ಆ ಇರ್ವರೆಡೆಯಿರ್ವಳಿಭಗಳೆರಡರ ನಡುವೆ ವೇದಿಯೆಂತಂತೆ.

೯೪

ಸಮಸತ್ಪರೆಸುಗೆ ಮಾರೆಸುಗೆಯೊಳು ಸುರರಸುರರೆಸೆದಲರ್ವಳೆಯ
ಸಹಿಸದಿಹುದಹಹ ರಣರಂಗದೊಳು ಉಭಯರನ್ನೊನ್ನೆರನಿಚಯ.

೯೫

ಬಳಿಕಯೆಕಂಟಕೋತ್ತೀರ್ಣಿತ ಜಯಾರ್ಜಿತ ಶತಸ್ಥಿಯಂ ದೈತ್ಯನ್
ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲಿವೃಕ್ಷ ಸದೃಶಯಮದಂಡಮಂ ತೆಗೆದು ರಿಪುಗಿಸೆದನ್.

೯೬

ರಥದೆಡೆಯನ್ನೈದದ ಶತಸ್ಥಿಯನು ಮೇಣ್ ಗೆಲುವ ದೈತ್ಯನಿಚ್ಛೆಯನು
ಕದಳಿವೋಲರ್ಥಚಂದ್ರಾಸ್ಥಶರದಿಂದರಿದನಹಹ ರಾಘವನು.

೯೭

ಅನುಪಮ ಧನುರ್ಧರನು ಹುಸಿಯಿಲ್ಲವೆನುವ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನು ತೆಗೆದು
ಹೆದಗಿಟ್ಟನವನಿಜೆಯ ದುಃಖಶಲ್ಯವ ಕಳೆಯುವಾಪಧವನಂದು.

೯೮

ಶತಶತಚ್ಛಿದ್ರಮೆನಲಂಬರದೊಳೊಡೆದುರಿದು ತೊಳಗಿದುದ್ದದಸ್ತ್ರಂ
ಬಿರ್ಚಿದ ಕರಾಲಘಣಮಂಡಲದ ಅಹಿಶರೀರಂಬೋಲಜಸ್ತ್ರಂ.

೯೯

ಏರ್ಪೆತ್ತವೇದನೆಯನರಿಯದೊಲು ರಕ್ತಸನ ತಲೆಯ ಹಂತಿಯನು
ಅರೆಚಣದೊಳುರುಳಿಸಿದನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದ ಶರಗಳಿಂದೆ ರಾಘವನು.

೧೦೦

ಇಳೆಗೊರಗಲಿಹ ಕಳೇವರದಿಂದಲುದುರುತಿಹ ಸಗೆಯ ತಲೆಹಂತಿ
ಕಂಪಿಸುವ ಜಲದಲೆಯೊಳೆಸೆವೆಳೆಯ ನೇಸರಿನ ಬಿಂಬದವೊಲಾಯ್ತು.

೧೦೧

ಉದುರುತಿರುವಸುರನ ಶಿರಂಗಳನು ನೋಡಿಯುಂ ದೇವತೆಗಳಂದು
ಮುದಗೊಳರು ಮರಳಿ ತಲೆ ಸೇರುವುವೊ ಕೊರಳಿನೊಳು ಎಂದು.

೧೦೨

ಲೋಕಪಾಲನಾನೆಯಾ ಕಪೋಲತಲವನುಳಿಯುತೆ
ಮದದೆ ಭಾರಮಾದಿರಂಕೆಗಳನು ಬಿರ್ಚಿ ಸುಳಿಯುತೆ
ಮೊರೆಯುತನುಸರಿಸುತಲಿರುವ ದುಂಬಿವಿಂಡೊಳೆಸೆಯುತೆ
ಕಂಪಿನೊಂದಲಂಪು ಸೂಸುತಿರಲು ಸುತ್ತ ಮುದದೊಳು
ಸುರವಿಮುಕ್ತ ಪುಷ್ಪವರ್ಷವಿಳಿಯಿತಂದು ಭರದೊಳು
ಪಟ್ಟಸನ್ನಿಹಿತನೆನಿಪ್ಪ ರಾವಣಾರಿ ಶಿರದೊಳು.

೧೦೩

ಸುರರ ಕಜ್ಜನ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಿನ
ಹೆದೆಯನಿಳುಹಿದ ರಾಮನಿಂ ಬೀ
ಳ್ಕೊಂಡು ಮಾತಲಿ ಮೇಲಕೊಯ್ದನು ವರವರೂಢವನು
ರಾವಣನ ಹೆಸರಿರುವ ಕಣಿಗಳು
ಕೇತುದಂಡದೊಳೂರಿದಂತಹ
ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ಹೂಡಿದ ಸುರ ವರೂಢವನು.

೧೦೪

ರಘುಪತಿಯುಮಾಜಾತವೇದನಿಂ ಶುದ್ಧಳಾದಿನಿಯಳೊಡವೆರೆದು
ಪ್ರಿಯಸಖವಿಭೀಷಣನಿಗರಿಯ ಸಿರಿಯೊಡೆತನವ ತೋಪದಿಂದೆರೆದು
ಸುಗ್ರೀವ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಮೇಣ್ ವಿಭೀಷಣರ ಜತೆಗೊಂಡಯೋಧೈಯನು
ಸಾರಲೆಂದೇರಿದನು ಭುಜವಿಜಿತ ಪುಷ್ಪಕವಿಮಾನರತ್ನವನು.

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸರ್ಗ
ದಂಡಕಾಪ್ರತ್ಯಾಗಮನ

೧

ಶಬ್ದಗುಣದಾಳತ್ವಪದವನು ವಿಮಾನದೊಳು
ಆ ಗುಣಜ್ಞನು ಬಳಿಕ ಪೊಗುತಲೈತಂದು
ನೋಡಿ ರತ್ನಾಕರವನೊರೆದನೇಕಾಂತದೊಳು
ರಾಮಾಭಿದಾನಹರಿ ಜಾಯೆಗಿಂತೆಂದು.

೨

ಮಲಯಗಿರಿಯಡಿಯವರೆಗೆನ್ನ ಸೇತುವೆಯೊಡೆದ
ನೊರೆಗೆರೆಯುವಂಬುಧಿಯ ಜಾನಕಿಯೆ ನೋಡ
ಬಾಂದೊರೆಯನೊಡೆದಿರುವ ಚಾರುತಾರೆಗಳಿಡಿದ
ಶಾರದಾಕಾಶದೊಲು ತೋರುತಿದೆ ನೋಡ.

೩

ಯಜ್ಞಕೆಂದೆಳಸಿದ ಸಗರನ ತುರಂಗವನು
ಕಪಿಲನು ರಸಾತಲಕೆ ಸೆಳೆದೊಯ್ಯಲಂದು
ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಗೆಯಲಶ್ವಕೆಂದುರ್ದಿಯನು
ಕಡಲಾದುದೇಳ್ಗೆವಡೆದೀ ತೆರದೊಳೆಂದು.

೪

ರವಿಕಿರಣವಿದರಿಂದಲಾಂತವುಡು ಗರ್ಭವನು
ವಸುನಿಚಯವಿದರಿನಭಿವೃದ್ಧಿಯೈದುವುಡು
ಧರಿಸಿದವುದೀಶರಥಿ ಸಲಿಲೇಂಧನಾಗ್ನಿಯನು
ಒಗೆದನಿದರಿಂದಲೆಯೆ ಮುದವೀಯುವೆಂದು.

೫

ಬಗೆಬಗೆಯ ಪಲತೆರದವಸ್ಥೆಯನು ತಳೆದಿರುವ
ಮಹಿಮೆಯಲಿ ದಶದಿಶೆಯನಾವರಿಸುತ್ತಿರುವ
ಇದರಿರವು ವಿಷ್ಣು ಮೊಲು ಪರಿಮಾಣವಿನ್ನಿತೆಂದು
ಈ ತೆರದೊಳೆಹುದೆಂದು ಪೇಳಲರಿದಹುದು.

೬

ನಾಭಿಯಿಂದೊಗೆದ ಕಮಲಾಸನದೊಳಿರುವವನು
ಹೊಗಳುತಿರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಆ ಪಿತಾಮಹನು
ಕಲ್ಪಾಂತಪರಿಚಿತದ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯೊಳಿಹನು
ಲೋಕಗಳನೊಳಗೆಳೆದು ಹರಿ ಪವಡಿಸಿಹನು.

೭

ರೆಕ್ಕೆ ತರಿದಿಂದ್ರನಿಂದದ್ರಿಗಳು ನೂರಾರು
ಮದವಳಿದು ಮೊರೆವೊಕ್ಕವೀಶರಣ್ಯನನು
ಶತ್ರುವಿನುಪಪ್ಲವದೊಳಂಜಿದವನೀಶ್ವರರು
ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನಮಧ್ಯಮರನೆಂತಂತು.

೮

ಆದಿಭವಪುರುಷನು ರಸಾತಲದಿನ್ವಿಯನು
ಉದ್ವಹನಗೈದ ಅರಗಳಿಗೆಯೊಳಗಂದು
ಅಂಬುಧಿಯ ವಿಲಯಪ್ರವೃದ್ಧಾಚ್ಛಜಲ ತಾನು
ಬೆಳಗಿದುದು ವಕ್ತ್ರಾವಗುಂಠದೊಲು ಸಂದು.

೯

ತಾಂ ತರಂಗಾಥರಾರ್ಪಣದಕ್ಷನಾದವನು
ಸಾಗರನು ಅಸಮಾನ್ಯ ಸಂಭೋಗಸುಖನು
ವಕ್ತ್ರಾರ್ಪಣಾಪ್ರಕೃತಿ ದೃಷ್ಟವಾಹಿನಿಗಳನು
ಚುಂಬಿಸಿದನವುಗಳುಂ ತನ್ನ ಚುಂಬಿವೊಲು.

೧೦

ಜಲಚರಗಳೊಡವೆರೆದ ಈ ನದೀಮುಖಪಯವ
ತಿಮಿಗಳಿದೊ ತೆರೆದ ಬಾಯ್ಕಳಿನೀಂಟುತಿಹವು
ಮತ್ತೆ ಬಾಯನು ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆಯ ತೂಂತುಗಳಿಂದೆ
ನೀವೊನಲನೆರಚಿದವುನೆತ್ತರಕೆ ಭರದೆ.

೧೧

ನೋಡು ಗಜನಕ್ರಂಗಳೆದ್ದು ಬಿದ್ದಂಬುಧಿಯ-
 ನೆರಡಾಗೆ ಸೀಳಿದಂದೊಗೆದ ಬಿಳಿನೊರೆಯ
 ಅರೆಘಳಿಗೆ ನೊರೆಯೋಳಿ ಕೆನ್ನೆ ಬಳಿಯೊಳೆ ಹರಿಯ-
 ಲೆಸೆದವುಡು ಚಾಮರದವೋಲಾನೆ ಕಿವಿಯ.

೧೨

ವೇಲೆಬಳಿ ಎಲರುಣ್ಣಲೆದ್ದು ಬಂದಹಿಗಳನು
 ವೇಲೆಬಳಿಯಪ್ಪಳಿಸುತುರುಳುವಲೆಗಳನು
 ರವಿಕಿರಣಸಂಗದಿಂದುಜ್ವಲಿಸಿ ಪ್ರೊಗರೆಸೆಯೆ
 ಬೀರ್ಪಡಿಸಿ ತೋರುವುದು ತತ್‌ಘೋನ್ಮಣಿಯೆ.

೧೩

ನಿನ್ನ ತುಟಿಯನು ಸೆಣಸುತಿರುವ ಚಿಂಬವಳದೊಳು
 ವೇರಲೆಯ ವೇಗದಿಂದುರುಳುತೈತಂದು
 ಅದರ ಮೇಲ್ಮೊಗದ ಕುಡಿ ಕಚ್ಚುವುವು ಶಂಖಗಳು
 ಕಳಚುವುವು ಕಷ್ಟದಿಂದೆಂತೊ ಪಿಂದೆಗೆದು.

೧೪

ನೀರನೀಂಟುವೆನೆಂದು ಕುಡಿಯತೊಡಗಿದಂದೆ
 ಸುಳಿಯ ವೇಗಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಸುತ್ತಿರೆ ಮುಗಿಲು
 ಮಂಥನಕೆ ಸಿಲುಕಿತೆನೆ ಮರಳಿ ಮಂದರದಿಂದೆ
 ಹೊಳೆಯುತಿಹುದತಿಶಯದೊಳಿದೊ ನೋಡು ಕಡಲು.

೧೫

ಉಪ್ಪುಕಡಲಿನ ದಡವು ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಾಲಿವೊಲು
 ದೂರವಾದುದರಿಂದೆ ತೆಳ್ಳನಿರದೆಸೆದು
 ಹೊಂಗೆ ತಾಳೆಯ ಬನದ ನೀಲಿಬಣ್ಣದೊಳಿಂದು
 ಗಾಲಿಗಂಟಿದ ಕೊಳೆಯ ಗೆರೆಯವೋಲಿಹುದು.

೧೬

ಸಿಂಗರಿಪನೀನಿನ್ನ ಮೊಗವನು ತಟಾನಿಲನು
ಕೇದಗೆಯ ಹುಡಿಯಿಂದೆ ಹೇ ಆಯತಾಪ್ತಿ
ಮಂಡನವಿಳಂಬವನು ಸಹಿಸಲಾನಕ್ಷಮನು
ಎನ್ನುವೋಲೆಸಗುವನು ನೋಡೆಂಥ ಸಾಪ್ತಿ.

೧೭

ಮರಳಿನೊಳು ಚಿವ್ವೊಡೆದು ಚಿಲ್ಲಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳು
ಗೊನೆಯ ಭಾರಕೆ ಬಳುಕುವಡಕೆತೋಟಗಳು
ಓ ನಾವು ಬೇಗನೈತಂದೆವು ವಿಮಾನದೊಳು
ಕಡಲ ಕರೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರದೊಳು.

೧೮

ಜಿಂಕೆಗಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣೆ ನೋಡು ನೋಟವ ಬೀರು
ದಾಂಟಿಬಂದೆಡೆಯೊಳೊಂದಿನಿಸು ಕರಭೋರು
ಕಾನನಸಮೇತಮಾದವನಿಯಿದು ತೋರುವುದು
ಹಿಂದುಳಿದ ಕಡಲಿನಿದುಣ್ವೊಲೊಂದು.

೧೯

ನೋಡಿದೊ ವಿಮಾನವಿಂದೋಡುವುದು ಹಾರುವುದು
ನನ್ನ ಮನದಭಿಲಾಷೆಯೆಂತಂತೆ ಸಂದು
ಸುರಪಥದೊಳೊರೊಮ್ಮೆ ಘನಪಥದೊಳೊರೊಮ್ಮೆ
ಖಗಪಥದೊಳೊರೊಮ್ಮೆ ಸಂಚರಿಸುತಿಹುದು.

೨೦

ತ್ರಿಪಥಗೆಯ ತೆರೆತೆರೆಯ ಸೀರ್ಪನಿಯ ತಣ್ಣಾಂತು
ಸುರಗಜದ ಮದಜಲದ ನರುಗಂಪನಾಂತು
ಸುಳಿವ ಬಾನಿನ ಗಾಳಿ ನಡುವಗಲೊಳೊಗಿರುವ
ನಿನ್ನಮೊಗದೀಚೆಮರನಳಿಸಪ್ತೈತರುವ.

೨೧

ಕಿಟಕಿಯಲಿ ತೂರಿರುವ ಕೈಗಳಿಂದಲೆ ಚಂಡಿ
 ಕೌತುಕಕೆ ಮೋಡವನು ನೀಂ ಮುಟ್ಟಿದಂದು
 ದುಂಡನೆಯ ಪೊರಪೊಣ್ಣೆದೆಳಿಮಿಂಚಿನಿಂದಲಿದು
 ತೋರುವುದು ತೊಡಿಸಿದೋಲೆರಡನೆಯ ಬಳಿಯ.

೨೨

ಈ ಜನಸ್ಥಾನವನು ಬಹುಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟವರು
 ಎಡರಳಿದುದೆಂದರಿದು ವರಚೀರಭೃತರು
 ತಂತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮವಿಭಾಗದೊಳು ಕಟ್ಟುವರು
 ಪೊಚ್ಚಪೊಸತೆಲೆವನೆಯ ಮೇಣ್ ನೆಲಸಿದಪರು.

೨೩

ನಿನ್ನ ತಾವರೆಯಡಿಯ ಅಗಲಿಕೆಯ ದುಗುಡದೊಳು
 ಕೆಮ್ಮನಿಹುದೆನಲಿಳೆಯೊಳುರುಳಿದಂದುಗೆಯ
 ನಿನ್ನನರಸುತಬಂದು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡೆನೊ ನಾನು
 ಅದುವೆ ತಾಣವದಿತ್ತ ತೋರುತಿದೆ ನೋಡು.

೨೪

ರಾಕ್ಷಸನದೇವಾರ್ಗದಿಂದೊಯ್ದ ನೆನುವುದನು
 ಎಲೆ ಭೀರು ಮಾತಿನಿಂದರುಹಲರಿಯದವು
 ದಯಗೈದು ಪೇಳಿದವು ಈ ಲತೆಗಳೆನಗಂದು
 ಚಿಗುರುಗಳ ಭಾರದಿಂದೊಂದೆಡೆಗೆ ತೊನೆದು.

೨೫

ಎಳೆಯ ಕುಶಸೂಚಿಯನು ನಲಿದು ಮೇವುದನುಳಿದು.
 ನಿನ್ನ ಗತಿಯರಿಯದೆನಗೆರಳೆಗಳುಮಂಥು
 ತಿಳಿವುವೋಲರುಹಿದವು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣೆನೆಯ
 ತಿರುಗಿಸುತೆ ದಿಟ್ಟಿಯನು ತೆಂಕಣತ್ತರಿಯು.

೨೬

ಎಲ್ಲಿ ನಾ ಸುರಿಸಿದೆನೋ ಅಗಲಿಕೆಯ ಕಂಬನಿಯ
ಮೇಣೆಲ್ಲಿ ಸುರುವಿದುದೋ ಮುಗಲು ಹೊಸಮಳೆಯ
ಆ ಮಾಲ್ಯವದ್ ಗಿರಿಯ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವಿದು
ನೋಡಿತ್ತ ನಮ್ಮೆದುರೊಳೊಗೆದೇಳುತಿಹುದು.

೨೭

ಮಳೆಯ ಹೊಯ್ಲೊಳು ಸಿಲುಕಿದೆಳೆದಳಿರ ನರುಗಂಪು
ಅರೆಬಿರಿದ ಕೇಸರದ ಕಾದಂಬದಿಂಪು
ಕುಣಿವ ನವಿಲಿನ ಕೇಕೆಯೊಂದಲಂಪಿನ ಪೆಂಪು
ಹೊಲಸಾದುವಳಲಿಸಿರಲಗಲಿಕೆಯ ಕಾಯ್ಪು.

೨೮

ಎಲೆ ಭೀರು ಹಿಂದೆ ನಾನನುಭವಿಸಿದಾ ಒಂದು
ನಿನ್ನ ಅದಿರಪ್ಪುಗೆಯ ನೆನೆಯುತಿರಲಂದು
ಗವಿಮನೆಯನೂ ಹೊಕ್ಕು ಅನುರಣನಗೊಳುತಿರ್ದ
ಮೋಡಗಳ ಮೊಳಗುಗಳನೆಂತು ಸಹಿಸಿದೆನೋ.

೨೯

ಮಳೆಯಿಂದ ನಾಂದಿಳೆಯ ಹಬೆಯಿಂದ ಕಂದಳಿಯ
ಮೊಗ್ಗೆ ಬಿರಿದರಳತಿರುವರುಣಸುಮನಿಚೆಯ
ಮದುವೆ ಹೊಗೆಯಿಂದೊಗೆದ ನಿನ್ನ ಕ್ಷಿಯರುಣತೆಯ-
ನನುಕರಿಸಿ ಪೀಡಿಸಿತ್ತಂದೆನ್ನ ಬಗೆಯ.

೩೦

ಬಳಿಯ ಬೆತ್ತದ ಬನದ ಜವನಿಕೆಯ ಮರೆಯಿಂದೆ
ನಸುತೋರಿ ಸುಳಿಯುವಿ ಸಾರಸವ್ರಜದೆ
ಮೆರೆವ ಪಂಪಾಂಬುವನು ಕುಡಿನವೋಲೆರಗಿದುದು
ದೂರದಿಂದೈತಂದ ದಿಟ್ಟಿಯಿದು ದಣಿದು.

೩೧

ನೈದಿಲೆಯ ಕೇಸರವನೊಂದಕೊಂದುಣಿಸೀಯು-
 ತಗಲಿಕೆಯನಿನಿಸರಿಯದೆಣೆವಕ್ಕಿ ಜತೆಯ
 ಅಗಲಿ ನಿನ್ನನು ನಾನು ಬಹುದೂರವಿದ್ದೆಂದು
 ನೋಡಿದೆನು ಆಸೆಯಿಂದಿನಿಯೆ ಈಯೆಡೆಯೆ.

೩೨

ಚಿಂಗುಡಿಯ ಕಮನೀಯ ಬಿಣ್ಣೊಲೆಯ ಭಾರದೊಳು
 ಬಳುಕುವೀ ದಡದೆಡೆಯ ಎಳೆಯಸುಗೆ ಲತೆಯ
 ನೀನೆ ಬಂದಿಹೆಯೆಂದು ತಬ್ಬಲೆಳಸಿದೆನೆಂದು
 ತಡೆದನೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿದು.

೩೩

ಈ ವಿನಾನಾಂತರದೊಳಿಲ್ಲಿ ತೊನೆಯುತಲಿರುವ
 ಕನಕಮಯ ಕಿಂಕಿಣಿಯ ಝೀಂಕೃತಿಯ ಕೇಳ್ವ
 ಗೋದಾವರೀನದಿಯ ಸಾರಸದ ಪಂಕ್ತಿಚಯ
 ಎದುರುಗೊಳಲೆನುವಂತೆ ಬಾನ್ಗೇರುತಿಹುದು.

೩೪

ಅಸಿಯಳಾದರು ನೀನು ಕೊಡನೀರನೊಲಿದೆರೆದು
 ಬೆಳಸಿರುವ ಈ ಮಾವಿನೆಳೆಸಸಿಗಳಿಂದೆ
 ಮತ್ತೆ ಮೊಗವೆತ್ತಿರುವ ಏಣವೃಂದಗಳಿಂದೆ
 ಪಂಚವಟೆ ಬಹುದಿನಕೆ ಮುದವೀಯುತಿಹುದು.

೩೫

ಇಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಯ ಬಳಿಯೆ ಬೇಂಟೆಯಿಂದೈತಂದು
 ಸುಳಿಯುವಲೆಗಾಳಿಯೊಳು ಸೇದೆಯನು ಕಳೆದು
 ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯೊಳು ನಾನು ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದೆನು
 ಬೆತ್ತದೊಳಮನೆಯೊಳದನಿಂದು ನೆನೆದವೆನು.

೩೬

ಹುಬ್ಬು ಬಿಗಿವಷ್ಟರಿಂದಾವ ಮುನಿ ನಹುಷನನು
ಅಮರೇಂದ್ರಪದವಿಯಿಂದಂದುರುಳಿಸಿದನು
ತಾನಾದನಾವ ಮುನಿ ಜಲಶುದ್ಧಿ ಕಾರಣನು
ಆ ಅಗಸ್ತ್ಯನ ನೆಲದ ನೆಲೆವನೆಯಿದಹುದು.

೩೭

ಈ ವಿಮಾನಾಧ್ಯನನು ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಧೂಮವಿದು
ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತೈತಹುದು ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಕವಿದು
ಅಮಲಕೀರ್ತಿಯ ಹವಿಯ ಕಂಪಿನಿಂದುಸಿರೆಳೆದು
ಲಘುವಾದುದೆನ್ನಾತ್ಮವಿದೊ ರಜನನುಳಿದು.

೩೮

ಸುತ್ತಲುಪವನವಿರುವ ಪಂಚಾಪ್ಸರಸ್ಸೆನುವ
ನೀರಾಟದೀಕೊಳವು ಶಾತಕರ್ಣಿಯದು
ತೋರ್ಪುದಿದು ಮಾನಿನಿಯೆ ದೂರವಿರ್ದುದರಿಂದೆ
ಮುಗಿಲ ಮರೆಯಿಂದಿಣುಕುವಿದುವಿನ ತೆರದೆ.

೩೯

ಬರಿಯ ದರ್ಭೆಯ ತಿಂದು ಜಿಂಕೆಗಳ ಜೊತೆ ಸುಳಿದು
ತಪಗೈಯುವೀಶಾತಕರ್ಣಿಯನು ನೆನೆದು
ಐವರಚ್ಚರಸಿಯರ ಕೊಟವನು ಹೂಡಿದನು
ಮಘವಾನನೀಮುನಿಯ ತಪಕಂಜಿದವನು.

೪೦

ಆ ಮುನಿಯ ನೀರೊಳಗಿನರಮನೆಯ ಕಮನೀಯ
ಗಾಯನದ ಮದ್ದಲೆಯ ವೊಳಗಿನೊಂದುಲಿಯು
ಅಂಬರವನಾಕ್ರಮಿಸುತನುರಣನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ
ಪುಷ್ಪಕ ಶಿರೋಗೃಹದೊಳಾಲಿಸಿದೊ ಭರದೆ.

೪೧

ನಾಲ್ದಿಸೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಿಂಕಿಯುರಿಮಧ್ಯದೊಳು
 ಏಳು ಕುದುರೆಯ ನೇಸರುರಿಸುತಿರೆ ಹಣೆಯ
 ಹೆಸರೊಳು ಸುತೀಕ್ಷ್ಣನಾಚಾರದೊಳು ಮಿತನಿವನು
 ವೆರತೊರ್ವ ಋಷಿವರನು ತಪವೆಸಗುತಿಹನು.

೪೨

ಸೊಂಟದೊಡ್ಡಾಣವನು ನೆವದೆ ನಸುತೋರಿಸುತೆ
 ಕುಡಿನೋಟಗಳನೆಸೆದು ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತೆ
 ಬಿಂಕಗೊಂಡಮರಿಯರ ಬೆಡಗಿನಿಂದವಿಚಲನು
 ತಾನಾದನಿಂದ್ರಂಗೆ ಶಂಕೆಯಿತ್ತಿವನು.

೪೩

ಜಿಂಕೆಗಳ ಮೈನವೆಯ ತುರಿಸಿ ಕಳೆಯುತಲಿರುವ
 ಎಳೆಯ ಕುಶಸೂಚಿಗಳನಾಯ್ದುಕೊಳುತಿರುವ
 ಅಕ್ಷಮಾಲೆಯ ಬಳೆಯ ತಳೆದು ಮೆರೆಯುತಲಿರುವ
 ಬಲಗೈಯನೆಮಗೆತ್ತಿ ಗೌರವಿಸುತಿಹನು.

೪೪

ಮುನಿ ಮೌನಿಯಾದುದರಿಂದೆನ್ನ ನಮನವನು
 ತಲೆಯ ನಸುಕಂಪನದಿನೊಪ್ಪಿಕೊಳುತಿಹನು
 ಪುಷ್ಪಕದ ಮರೆ ತೊಲಗಲಿದೊ ಮರಳಿ ದಿಟ್ಟಿಯನು
 ಆ ಸಹಸ್ರಾರ್ಚಿಯೊಳು ನೆಟ್ಟಿರುವನಿವನು.

೪೫

ಅಹಿತಾಗ್ನಿಯನಾಂತ ಶರಭಂಗನಾಶ್ರಮವು
 ಪಾವನ ತಪೋವನವು ಶರಣರಾಶ್ರಯವು
 ಬಹುಕಾಲ ತಣಿಯಿಸುತೆ ಸಮಿಧೆಯಿಂದಗ್ನಿಯನು
 ಬೇಳಿದನು ಮನುಪೂತ ನಿಜತನುವನವನು.

೪೬

ಶರಭಂಗನೇಸಗುರ್ತಿದ್ಧಿಪೂಜೆಯನಿಂದು
ಹಾದಿನಡೆದಲಸಿಕೆಯ ನೆರಳಿತ್ತು ಕಳೆದು
ತನಿವಣ್ಣಳನ್ನಿತ್ತು ಒಡಲ ಹಸಿವನು ನೀಗಿ
ಮಕ್ಕಳೋಲಿಮರಗಳುಪಚರಿಸುತಿಹವು.

೪೭

ಹೊನಲ ದನಿಯನು ಹರಹುತಿಹುದು ಕಣಿವೆಯ ಬಾಯಿ
ಕೋಡ ತುದಿಗಂಟಿಹುದು ಮೋಡಗಳ ಕೆಸರು
ಕೊಬ್ಬಿರುವ ಗೂಳಿವೊಲು ಚಿತ್ರಕೂಟಾದ್ರಿಯಿದು
ಹೇ ಚಿನ್ನೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಳ ಸೆಳೆಯುತಿಹುದು.

೪೮

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹರಿದು ಮಂದಾಕಿನೀ ನದಿಯು
ದೂರವಿರುವುದರಿಂದೆ ತನುತೆಯನು ಮೆರೆದು
ಚಿತ್ರಕೂಟದ ಬಳಿಯೊಳಿಳೆಯ ಮುಕ್ತಾವಳಿಯು,
ತಾನೆನುವವೋಲಿಹುದು ನೋಡು ಹೊಳೆಯಿಸೆದು.

೪೯

ಬೆಟ್ಟದಡೆಯೊಳು ಹೊಂಗೆ ಸೊಂಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿಹುದು
ನರುಗಂಪಿನಿದರೊಂದು ಚಿಗುರುಗೊನೆ ತಂದು
ಯವದ ಮೊಳೆಯಂದದೊಳು ನಸುಬಿಳ್ಳನಾಂತಿರುವ
ಕಿವಿದೊಡವನೆಸಗಿದೆನು ಕೆನ್ನೆಯೊಳು ಹೊಳೆವ.

೫೦

ಅಂಕೆಯಂಜಿಕೆಯಿರದೆ ಪಳಗಿರುವ ಮೃಗಗಳಿವೆ
ಹೂಬಿಡದೆ ಫಲಬರುವ ಗಿಡಮರಗಳಿಹವು
ಮುನಿಯ ವರಮಹಿಮೆಗಳನಿವುಗಳಂತುಸುರುತಿವೆ
ಇದುವೆ ಆ ಅತ್ರಿಯ ತಪಃಸಿದ್ಧಿವನವು.

೫೧

ಸಪ್ತರ್ಷಿಬೃಂದ ಬಂದಾಯ್ದು ಹೊಂದಾವರಿಯ
ಶಿವನ ಮುಡಿಮಾಲೆಯಾದಾದೇವನದಿಯ
ಮುನಿಗಳಭಿಷೇಕಕೆಂದನಸೂಯೆ ತಾನಂದು
ಹರಿಯುವಂತೆಸಗಿದಳು ಈ ಎಡೆಯೊಳೊಲಿದು..

೫೨

ವೃಕ್ಷತಲದೀವೇದಿಮಧ್ಯದೊಳು ಧ್ಯಾನಿಸರು
ವೀರಾಸನಸ್ಥ ಘನತಾಪಸೋತ್ತಮರು
ಅನಿಲನಿಲ್ಲದ ಕತದೆ ಹರೆಯನಿನಿಸಲುಗಿಸದೆ
ತರುವಿಹವು ಯೋಗಾಧಿರೂಢರಾದರೊಲು.

೫೩

ಆನ ಹಿರಿಯಾಲವನು ಹೊಗಳಿದೆಯೊ ನೀನಂದು
ಆ ಶ್ಯಾಮವಿದು ನೋಡು ಜಸವಡೆದುದೆಸೆದು
ಪದ್ಮರಾಗಂಬೆರೆದ ಮರಕತಾಳಿಯ ಪೋಲ್ತು
ತೋರುತಿದೆ ರಮಣೀಯಮೆನೆ ಮರಂ ಪಣ್ಣು..

೫೪

ಒಂದುಕಡೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವಿದ್ರನೀಲಂಗಳನು
ಕೋದ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಯ ಹಾರವೆನುವಂತೆ
ಒಂದುಕಡೆ ನೈದಿಲೆಯ ಹೂಗಳೊಡನೆಡೆಯೆಡೆಯೆ
ಹೆಣೆದ ಬೆಳ್ಳಾವರಿಯ ಹಾರವೆನುವಂತೆ;

೫೫

ಒಂದುಕಡೆ ನೀಲವರ್ಣಮರಾಳದೊಳೆಯೊಳು
ಬೆರೆದಿರುವ ರಾಜಹಂಸಾಳಿಯೆನುವಂತೆ
ಒಂದುಕಡೆ ಕರಿಯಗುರಿನಿಂದೆಸೆವ ಚಿತ್ರದೊಳು
ಚಂದನದ ಭುವಿಯಲಂಕಾರ ಬೆರೆದಂತೆ ;

೫೬

ಒಂದುಕಡೆ ನೆರಳಿನೊಳಗದ್ದಿರುವ ಕತ್ತಲೊಳು
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೆಳುದಿಂಗಳಂತೆ
ಒಂದುಕಡೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀಲಿನಭರಂಧ್ರದೊಳು
ಹೊಳೆವಮಲ ಶರದಭ್ರಲೇಖೆಯೆನುವಂತೆ ;

೫೭

ಭಸ್ಮಾಂಗರಾಗವನು ಅಸಿತಾಹಿಭೂಷಣನು
ತೊಡೆದಂದು ಹರನ ತನು ತಾನೆಸೆಯುವಂತೆ
ಯಮುನಾತರಂಗಸಂಕಲಿತಮಾದೀಗಂಗೆ
ಹಲತೆರದೊಳೆಸೆಯುತ್ತಿದೆ ನೋಡು ವಿಮಲಾಂಗಿ.

೫೮

ಇಲ್ಲಿ ಕಡಲರಸಿಯರ ಸಂಗಮದೆ ಮೀವಂದು
ಪೂತಾತ್ಮರಾದವರು ತಾಂ ಮೈಯನುಳಿಯೆ
ತತ್ತ್ವವಜೋಧವಿರದಿದ್ದರೂ ಸಂದವರು
ದೇಹಸಂಬಂಧದೊಳು ಮರಳಿ ತಾಂ ಬರರು.

೫೯

ಮುಡಿಯ ಮಣಿಯನು ತೊರೆದು ಜಡೆಗಳನು ಹೆಣೆದಂದು
ಕೈಕೈಯಿ ನಿನ್ನಷ್ಟ ಸಫಲಮಾಯ್ತೆಂದು
ಆ ಸುಮಂತ್ರನು ಅಂದು ಅತ್ತದಿಲ್ಲಿಯೆ ನೋಡು
ಇದುವೆ ಆ ಬೇಡರೊಡೆಯನ ಗುಹನ ಬೀಡು.

೬೦

ಬುದ್ಧಿಗವ್ಯಕ್ತತರವೆನುವ ವೇದಂಗಳೊಲು
ವೇದವಿದರೊರೆಯುವರು ಸರಯುವನು ಕುರಿತು
ಯಕ್ಷಿಯರ ಕುಚಭುಕ್ತಹೇಮಾಬ್ಜರಜವೆರೆದು
ಮೆರೆವ ಮಾನಸದಿಂದಲೊಗೆದಪುದಿದೆಂದು.

೬೧

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುನೃಪರಶ್ವಮೇಧಾವಭೃತದಿಂದೆ
 ಪುಣ್ಯತರಮೆನಲೆಸಗಿದುಡಕವನು ತಳೆದು
 ತಾನಯೋಧ್ಯಾರಾಜಧಾನಿಯ ಸಮೀಪದೊಳು
 ಹರಿಯುವುದು ದಡದೆಡೆಯ ಯೂಪಗಳಿನೆಸೆದು.

೬೨

ಪುಳಿನಾಂಕದೊಳು ನಲಿದು ಪಯವನ್ನಿಂಟುತೆ ಬೆಳೆದು
 ಉತ್ತರದ ಕೋಸಲದ ನೃಪರೆಲ್ಲರಂದು
 ಸೊಗವಡೆದರೆನಲವರ ಸಾಮಾನ್ಯಧಾತ್ರಿಯೊಲು
 ಮೆರೆಯುವೀಸರಯುವನು ಬಗೆ ಮಣಿಯುತಿಹುದು.

೬೩

ನನ್ನ ತಾಯಿಯೊಲಿಂದು ದೊರೆಯನಗಲಿದ ಸರಯು
 ದೂರದೊಳು ನೆಲಸಿದು ಹಿಂದಿರುಗಲಿಂತು
 ತಂಬೆಲರ ತೀಟದಲಿ ತೆರೆಗೈಗಳಾಟದಲಿ
 ಅಪ್ಪಿಕೊಳುವೋಲಿಹುದು ನನ್ನನು ಸಮಂತು.

೬೪

ಕೆಂಪು ಬೈಗಿನವೋಲು ಕಪಿಶವರ್ಣವನಾಂತು
 ಬುವಿಯ ದೂಳೆಳ್ಳುದರಿನೂಹಿಸುವೆನಿಂತು
 ಹನುಮನಿಂದರಿತವನು ಸೇನೆಯಿಂದೊಡವೆರೆದು
 ನನ್ನನುಜನೆದುರುಗೊಳಲೈತರುವನೆಂದು.

೬೫

ಯುದ್ಧದೊಳು ಕೊಂದುಬಂದಂದು ಖರಮುಖ್ಯರನು
 ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ನಿನ್ನನೆನಗವನಿತ್ತನೆಂತು
 ಪೂಣ್ಯಯನು ಪಾಲಿಸಿರುವೆನಗೀವನೊಳ್ಳಿದನು
 ಅನಘೆಯನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ರಕ್ಷಿತೆಯನಂತು.

೬೬

ಹಿಂದೆ ನಿಜಸೇನೆಯನು ಮುಂದೆ ಗುರುದೇವನನು
ಜೊತೆಯೊಳು ಅಮಾತ್ಯರನು ವೃದ್ಧರಾದರನು
ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತವರಜನು ನಾರುಡೆಯನುಟ್ಟವನು
ಅರ್ಘ್ಯದಿಂದಿದಿರುಗೊಳಿ ನಡೆದುಬರುತಿಹನು.

೬೭

ನನ್ನೊಂದು ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಯುವಕನಾದರು ತಾನು
ತಂದೆಯಿತ್ತಂಕಗತರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು
ಅನುಭವಿಸದಸಿಧಾರೆಯೊಂದು ಕಡುನೋಂಪಿಯನು
ಇಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳು ಕಲಿತವೋಲಿಹನು.

೬೮

ದಾಶರಥಿ ಸೀತೆಗೊಲಿದಿಂತುಸುರುತಿರುವಂದು
ತನ್ನ ಅಧಿದೇವತೆಯನವನಿಚ್ಛೆಯರಿದು
ಭರತನನು ಅನುಸರಿಸಿಬಂದವರು ವಿಸ್ಮಯದೆ
ನೋಡುತಿರಲಿಳಿಗಿಳಿದುದಾಕಾಶದಿಂದೆ.

೬೯

ನೆಲಕೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಪಟಕಗಳ ಮೆಟ್ಟಲನು
ತೋರಿದನು ಮುಂದೆ ನಡೆದಾ ವಿಭೀಷಣನು
ಕೈಹಿಡಿದು ಯಾನದಿಂದಿಳಿಸಿದನು ರಾಮನನು
ಸೇವಾವಿಚಕ್ಷಣನು ವಾನರೇಶ್ವರನು.

೭೦

ಪರಿಶುದ್ಧನಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಗುರುವಿಗೇರಗಿದನು
ಅರ್ಘ್ಯವನು ಕೊಂಡಬಳಿಕಾ ಅಶ್ರುಮುಖನು
ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಅಯ್ಯನಧಿರಾಜ್ಯದಭಿಷೇಕವನು
ತೋರಿದವನನಪ್ಪಿದನು ಮೂಸಿ ನೆತ್ತಿಯನು.

೭೧

ಶ್ರುತೃವೃದ್ಧಿಯೊಳಂದು ವದನವಿಕ್ಯತಿಯನಾಂತು
 ಬಿಳಿಲು ಜಡೆಗಳ ತಳೆದು ಅಲದೊಲು ಮೆರೆದು.
 ಮಣಿವ ಮುದಿಸಚಿವರನು ಕೃಪೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನೆರೆದು
 ಕುಶಲವನು ಕೇಳಿದನು ರಾಮನು ಸಮಂತು.

೭೨

ಬವರದೊಳು ಮುನ್ನುಗ್ಗುವೀತನು ವಿಭೀಷಣನು
 ನನ್ನ ಆಸದಬಂಧು ಕಪಿಮುಖ್ಯನಿವನು
 ರಾಮನಾದರದಿಂದಮಾತಾಡಿದಿರ್ಪರನು
 ಸೌಮಿತ್ರಿಗೂ ಮೊದಲು ಭರತನೆರಗಿದನು.

೭೩

ಬಳಿಕ ತಲೆಬಾಗಿಸಿದ ಭರತನನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು
 ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬರಸೆಳೆದು ಎದೆನೋಯುವಂತೆ
 ಇಂದ್ರಜಿತು ಹೊಡೆಪೆಸಗಿದೇರಿನೊಳು ಕಠಿಣತೆಯೆ—
 ನಾಂತೆದೆಯಿನಸ್ಥಿದನು ಒಲುಮೆಯಿಂ ಬಿಗಿದು.

೭೪

ರಾಮನಾಣತಿಯಿಂದಲಾ ವಾನರೇಶ್ವರರು
 ಆನೆಗಳನೇರಿದರು ನರರೂಪ ತಳೆದು
 ಮದವಾರಿಧಾರೆಯನು ಸುರಿಸುವಿಭಗಳಲವರು
 ಶೈಲಾಧಿರೋ ಕಣದ ಸೌಖ್ಯವನು ಪಡೆದು.

೭೫

ದಾಶರಥಿಯಾಜ್ಞಾನುಬದ್ಧನಸುರೇಶ್ವರನು
 ತೇರನಂದೇರಿದನು ಆ ಸಾನುಚರನು
 ಮಾಯಾವಿಕಲ್ಪರಚಿತಂಗಳೆನಿಸಿದರೇನು
 ದನುಜರಥ ದಾಶರಥಿರಥಕೇಣಿಯೆ ತಾನು.

೭೬

ಶೋಭಿಪ ಸತಾಕೆಯಾಕಾಮಚರಯಾನವನು
ಸಾವರಜನೇರಿದನು ಮರಳಿ ರಘುವರನು
ಬುಧಗುರುಗಳೊಡವೆರೆದ ಕಮನೀಯ ಹಿಮಕರನು
ಇರುಳೊಗೆವ ಮಿಂಚುವಭ್ರವನೇರುವಂತೆ.

೭೭

ಮೋಡದಿಂದಾಶರದನೆತ್ತಿದಿಂದುವಿನಂತೆ
ಜಗದೊಡೆಯ ಲಯದಿಂದಲೆತ್ತಿದಿಳಿಯಂತೆ
ರಘುರಾಮನಸುರನಿಂದೆತ್ತಿದಿಳಿಯಣುಗಿಯನು
ನಮಿಸಿದನು ಭರತನಾಮೋದವಾಂತಳನು.

೭೮

ಲಂಕೆಯೊಡೆಯನ ನತಿಯ ಮುರಿಪೊಂದು ನೋಹಿಯನು
ನಿಟ್ಟೆಯಿಂದೆಸಗಿದಿಳಿಯಣುಗಿಯಡಿಜೊತೆಯ
ಹಿರಿಯಣ್ಣ ನೊಲು ನಡೆದು ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ತಲೆಯ
ಕೂಡಲದೊಳಾಂತವನ್ನೋನ್ಮವಿಮಲತೆಯ.

೭೯

ಮುಂದೆ ಪುರಜನರೊಲಿದು ನಡೆದಿರೆ
ಹಿಂದೆ ಪುಷ್ಪಕಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
ಸಾರುತ್ಯೈತರೆ ಅರ್ಧಕ್ರೋಶವ ಕಳೆದು ಬಂದಾರಾಮನು
ಅಲ್ಲಿ ವರಶತ್ರುಘ್ನಸಜ್ಜಿತು—
ದಾರಪಟಮಯದಾಲಯಂಗಳಿ—
ನೆಸೆವ ಸಾಕೇತೋಪವನದೊಳು ಬೀಡುಬಿಟ್ಟನು ಪೂಜ್ಯನು.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸರ್ಗ ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗ

೧

ಆಸರೆಯ ಮರಮುರಿದ ಬಳ್ಳಿ ಜೊತೆಯಂದದೊಳು
ಪೆರತಳಲಿನವತೆವಡೆದಿನ್ದಿನನಳಿವಿನೊಳು
ನನೆಯುತಿರುವಬೈಯರ ದಶರಥನ ವರಸುತರು
ಏಕಕಾಲದೊಳಲ್ಲಿ ಕಂಡರಂದವರು.

೨

ಆರ್ಪಿಂದೆಸೆವವರು ಹಗೆಗಳನು ಕೊಂದವರು
ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಬೈಯರಿಗಿಬ್ಬರೆರಗಿದರು
ಕಂಬನಿಯ ಮಬ್ಬಿನೊಳು ನೋಡದೊಡಮಂತಂದು
ಮೈಯ ಸೋಂಕಿನ ಸೊಗದೊಳರಿತರವರಹುದು.

೩

ಗಂಗೆ ಮೇಣ್ ಸರಯುಗಳ ಬೇಸಗೆಯ ಬಿಸಿದೊರೆಯ—
ನಾರಿವೊಲು ಹಿಮಗಿರಿಯ ತಣ್ಣನೆಯ ಹೊನಲು
ಉಮ್ಮಳದ ಕಂಬನಿಯ ಬಿಸುಪನಂದಿಳಿಸಿದುದು
ನಲವಿಂನಿದೊಗೆತಂದ ತಣ್ಣುಪನಿಳಿದು.

೪

ಮಕ್ಕಳುಗಳಂಗದೊಳು ರಕ್ಕಸರ ಕೈದುಗಳು
ಪಡೆದೀರುಗಳನಂದು ಹೊಸತೆಂಬವೊಲು
ದಯವೆರೆದು ತಡಹುತ್ತ ವ್ರತವನಿತ್ಯವನು
ವೀರಸೂ ಶಬ್ದವನು ತಾಮೆಳಸದಿಹರು.

೫

ನಾನಲಕ್ಷಣೆ ಸೀತೆ ಭರ್ತೃಕ್ಷೇಶಾವಹಳು
ಇಂತು ತನ್ನನು ತಾನೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತವಳು
ಆ ದಿವಂಗತ ಗುರುವಿನರಸಿಯರಿಗೆರಗಿದಳು
ಭಕ್ತಿ ಭೇದವನು ಸೊಸೆ ತೋರದಂದದೊಳು.

೬

ಓ ಮಗಳೆ ಮೇಲೇಳು ನಿನ್ನ ಮಳ ವೃತ್ತದೊಳು
ಸಾನುಜನು ದುರ್ಭರಕ್ಕೆ ಶಗಳನಂತು
ನಿನ್ನಿನಿಯ ಕಳೆದನೆಂದೊಳ್ಳುಡಿಯ ನನ್ನಿಯನು
ಪ್ರೀತ್ಯಾರ್ಹಳಾದವಳಿಗೊರೆದರು ಸಮಂತು.

೭

ಜನನಿಯರ ಅನಂದಜಲದಿಂದ ಮೊದಲಾದ
ರಘುವಂಶಕ್ಕೆತುವಿನ ಅಭಿಷೇಕವದನು
ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳಂದು ಹೊಂಗೊಡಗಳಲಿ ತಂದ
ತೀರ್ಥಾಂಬುವನ್ನೆರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು ನಲಿದು.

೮

ಹೊಳೆ ಕಡಲು ಕೊಳಗಳಂದುದಕವನು ಮೊಗೆಮೊಗೆದು
ಮಂಗರಕ್ಕಸರೊಡೆಯರೆಲ್ಲರುಂ ತಂದು
ಜಿಷ್ಣುವಿನ ನೆತ್ತಿಯೊಳು ಸುರುವಿದರು ಮೋಡಗಳು
ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿ ಮೂರ್ಧ್ನಿಯೊಳು ಮಳೆಗರಿವಪೋಲು.

೯

ಮುನಿವೇಷದಿಂದೆಯುಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯನು ತಾನು
ಆನಾತನಾರಾಮಚಂದ್ರನು ಸಮಂತು
ರಾಜೇಂದ್ರನೇಪಥ್ಯವಿಧಿಯಿಂದೆ ಭಾಜನನು
ಪುನರುಕ್ತದೋಷಕೆಂದಾದನಂದಂತು.

೧೦

ತೂರ್ಯರವದಿಂದಲುಕ್ಕೇರುತಿರೆ ಪುರಜನರು
ವರಮಂತ್ರಿದನುಜಕಪಿನಿಜಬಲಾನ್ವಿತನು
ತೋರಣಂಗಟ್ಟಿರುವ ನಿಜರಾಜಧಾನಿಯನು
ಅರಳುಮಳೆ ಸುರಿಯುತಿರಲೊಳವೊಕ್ಕನವನು.

೧೧

ಶತ್ರುಘ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಲಲಿತ ಚಾಮರವಿಡಿದು
 ಮೃದುವಾಗಿ ಬೀಸುತಿರಲೆಡಬಲದೊಳಂದು
 ಭರತ ತೇರೊಳು ನಿಂದು ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ಪಿಡಿದಂದು
 ನಾಲ್ಕುಪಾಯಂಗಳವೊಲಿದರವರೆಸೆದು.

೧೨

ಪ್ರಾಸಾದದಗ್ರದಿಂದಗುರು ಧೂಮದ ರೇಖೆ
 ವಾಯುವಶದೊಳು ಮುರಿದು ಸಲೆಮೆರೆದುದಂದು
 ವನದಿಂದಲೈತಂದು ಆ ರಘೂತ್ತಮನೊಲಿದು
 ಬಿರ್ಚಿದ ಪುರಾಂಗನೆಯ ಜಡೆಯೆಂಬ ತೆರದೆ.

೧೩

ಶ್ವಶ್ರುಜನಾನುಷ್ಠಿತ ಚಾರುವೇಷೆಯನು
 ಕರ್ಣೀರಥಸ್ಥೆಯನು ರಾಮಪತ್ನಿಯನು
 ಪ್ರಾಸಾದವಾತಾಯನಲಕ್ಷ್ಯ ಪುಟವೆರೆದು
 ಸಾಕೇತನಾರಿಯರು ನಮಿಸಿದರು ಮಣಿದು.

೧೪

ಕಾಂತಿಮಂಡಲದಿಂದಲನಿಶಮೆಸೆದೊಪ್ಪುತಿರು-
 ವನಸೂಯೆಯಿತ್ತಂಗರಾಗವನು ತಳೆದು
 ಶುದ್ಧಳಿಂದಿನಿಯ ನಿಜಪುರಿಗರುಹುವಂದದೊಳು
 ಮರಳಿಯುರಿವೊಕ್ಕವೋಲವಳಿಸೆದಳಂದು.

೧೫

ಭೋಗ ಪರಿಕರಯುಕ್ತ ಸದ್ಮಗಳಿರಿಸಿದನು
 ಸುಹೃದರನು ಸೌಹಾರ್ದನಿಧಿರಘೋವ್ವಹನು
 ಅಲೇಖಶೀಷನಾದಶರಥನ ಬಲಿಮನ್ನಿ-
 ಕೇತನವನ್ನೈದಿದನು ಬಾಷ್ಪಲೋಚನನು.

೧೬

ಪರಿಕಿಪೊಡೆ ನಮ್ಮ ಗುರು ನಾಕಫಲಮುಪ್ಪೊಂದು
 ಸತ್ಯವನು ಎಲೆ ತಾಯೆ ಬಿಡದಿದುರ್ದಿಂದು
 ತನಸುಕೃತವೆಂದೊರೆದು ಅಂಜಲಿಯ ಕೈಮುಗಿದು
 ಭರತಜನನಿಯ ಲಜ್ಜೆಯನು ಕಳೆದನಂದು.

೧೭

ಸಂಕಲ್ಪನಾತ್ರದಿಂದೊಗೆದೊಂದು ಸಿದ್ಧಿಯೊಳು
 ಸುಗ್ರೀವನು ವಿಭೀಷಣನು ಮತ್ತಿನವರು
 ವಿಸ್ಮಯಕ್ರಾಂತರೆನಲುಪಚಾರವೆಸಗಿದನು
 ಕೃತಕವಸ್ತುಗಳಿಂದಲಾನ್ಯಪೋತ್ತಮನು.

೧೮

ಅಭಿವಂದನಾಯೋಪಗತದಿವ್ಯಮುನಿಗಳನು
 ಸತ್ಕರಿಸುತುಸುರಿದನು ರಘುಕುಲೋದ್ವಹನು
 ತಾಂ ಕೊಂದ ಶತ್ರುವಿನ ಜನನಾದಿವೃತ್ತವನು
 ನಿಜಶೌರ್ಯಗೌರವಾಸ್ವದಮನವನದನು.

೧೯

ತೆರಳಲು ತಪೋಧನರು ರಕ್ಷಾಕಪೀಶ್ವರರು
 ಸುಖಪರತೆಯಿಂದಲವರಿಯದೋಲಂದು
 ಮಾಸಾರ್ಥವನು ಕಳೆಯಲವನಿಜೆಯ ಕೈಯಿಂದ—
 ಲುಡುಗೊರೆಯ ಕೊಡಿಸುತ್ತ ಕಳುಹಿದನು ನೃಪನು.

೨೦

ಅತ್ಮಚಿಂತಾಸುಲಭವೆನಿಸಿದ ವಿನಾನವನು
 ಅಸುರನಸುಸಹಿತಮಂದೀಳ್ಳು ಕೊಂಡುದನು
 ಕೈಲಾಸನಾಥನುದ್ವಹನಕೆಂದಟ್ಟಿದನು
 ಅಕಾಶ ಪುಷ್ಪವನು ಪುಷ್ಪಕವನವನು.

೨೧

ಜನಕನ ನಿಯೋಗದಿಂದಾರಣ್ಯವಾಸವನು
 ಕಳೆದು ರಾಜ್ಯವ ಪಡೆದು ರಘುರಾಮನಂದು
 ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳಲೆಂತು ಅನುಜರೊಳು
 ಸಮವೃತ್ತಿಯಿಂದಿದರ್ನೌದಾರ್ಯವೆರೆದು.

೨೨

ನಿರ್ಭೇದಭಾವದೊಳು ಜನನಿಯರನೆಲ್ಲರನು
 ಸತ್ಕಾರವೆಸಗಿದನು ವಾತ್ಸಲ್ಯಮಯನು
 ತನ್ನಾರು ಬಾಯ್ಕಳಿಂದೆವಾಲನೆಳೆದವನು
 ಕೃತ್ತಿಕಾಜನನಿಯರನೊಲಿದವೊಲು ಗುಹನು.

೨೩

ತನ್ನ ಔದಾರ್ಯದೊಳು ಧನಿಕರಾದರು ಜನರು
 ವಿಘ್ನಭಯವಳಿಯೆ ಕರ್ಮದೊಳು ತೊಡಗಿದರು
 ತನ್ನೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣದೆ ಪಿತೃಮಂತರಾಗಿಹರು
 ತಾನಳಲ ಕಳೆದಂದು ಸುತವಂತರವರು.

೨೪

ಪೌರಜನಕಾರ್ಯವನು ನಡೆಯಿಸುತೆ ಕಾಲದೊಳು
 ಭೋಗಾಭಿಲಾಷೆಯೊಳು ಚಾರುವವು ತಳೆದು.
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಯವತರಿಸಿದವೊಲಿರುವ ಆ ಸೀತೆಯೊಳು
 ಸುಖಿಸಿದನು ಶ್ರೀರಾಮನಾಮೋದವಡೆದು.

೨೫

ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಂಗಳನು ಮನವೆಳಸಿದಂದದೊಳು
 ಚಿತ್ರಸದನಂಗಳಲಿ ಭೋಗಿಸುತಲಿರಲು
 ದಂಡಕದೊಳೊದಗಿದರ್ ದುಃಖಮಂ ನೆನೆದಂದು
 ಸುಖವೆನಿಸಿತವನಿಜಾರಾಘವರಿಗಂದು.

೨೬

ಸಂಸ್ಥಿಗ್ಧ ನೇತ್ರದೊಳು ಶರಶುಭ್ರವದನದೊಳು
ಗರ್ಭಸಲ್ಲಕ್ಷಣವನಂದವನಿಜಾತೆ
ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟು ಪೇಳದೊಡಮೆಲ್ಲವನು ಸೂಚಿಸುತೆ
ಆನಂದಗೊಳಿಸಿದಳು ರಾಮನನು ಸೀತೆ.

೨೭

ವರ್ಣಾಂತರಾಕ್ರಾಂತಪೀನಸ್ತನಾಗ್ರಿಯನು
ಚಾರುತರ ಕಾರ್ತ್ವೀಯನು ವರಲಜ್ಜಿತೆಯನು
ರಹದೊಳಂದಂಕಗತೆ ಸೀತೆಯನು ರಾಘವನು
ಬಯಕೆಯೇನೊರೆಯೆಂದು ನುಡಿಯಿಸಿದನವನು.

೨೮

ದುಷ್ಪ್ರಸತ್ಯಗಳಿಗಿದ ನೀವಾರ ಬಲಿಯಿರುವ
ಋಷಿಸುತೆಯರಳ್ಳರಿದೊಡವೆರೆಯುತಿರುವ
ಕೌಶವಸ್ತಿಭಾಗೀರಥೀತೀರದೊಳು ಮೆರೆವ
—ಬಯಸಿದಳು ಮುನಿವನಕೆ ಹೋಹ ದೋಹದವನು.—

೨೯

ಸೀತೆಯೊಂದೀಪ್ತಿತವನಾಗುಮಾಡುವೆನೆಂದು
ರಘುವೀರನನುಚರರನೊಡವೆರೆದು ನಡೆದು
ಮುದವಾಂತಯೋಧ್ಯೆಯನು ನೋಳ್ವ ಕತದಿಂದಂದು
ನಭಕಣಿವ ಸೌಧಾಗ್ರಕೇರಿದನು ನಲಿದು.

೩೦

ಋದ್ಧಾಪಣಂಗಳಿಂದೆಸೆವ ನೃಪಮಾರ್ಗವನು
ನೌಲುಲಿತ ಸರಯುವನು ನೋಡಿದನು ನೃಪನು
ನಗರೋಪಕಂಠದುಪವನದೊಳು ವಿರಾಜಿಸುವ
ಪುರಜನವಿಲಾಸಿಗಳನೀಕ್ಷಿಸಿದನವನು.

೩೧

ಆತ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನು ಕುರಿತ ಜನವಾರ್ತೆಯನು
 ಪೇಳೆಂದು ಶುಚಿವೃತ್ತನಾವಾಗ್ವಿವರನು
 ವಿಜಿತಾರಿಭದ್ರನಾಭದ್ರನಸಪರ್ವನನು
 ಕೇಳಿದನು ಸರ್ಪಾಧಿರಾಜೋರುಭುಜನು.

೩೨

ಬಲವಂತಗೊಳಿಸಲಂದಾತನಿಂತುಸುರಿದನು
 ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಚರಿತೆಯನು ಪೋಗಲುವರು ಜನರು
 ರಾಕ್ಷಸನ ಭವನದೊಳು ನೆಲಸಿದ ದೇವಿಯನು
 ಕರಿತಂದ ಕಾರ್ಯವನದೊಂದನುಳಿದವರು.

೩೩

ನಿಜಭಾರ್ಯೆಯಪನಾದವೆನುವ ದುರ್ಭರದೊಂದು
 ಕೀರ್ತಿಯ ವಿಪರ್ಯಯಾಘಾತದೊಳು ನೊಂದು
 ಸೀಳ್ದ ಮೊಲಯೋಘಾತಕಭಿತಪ್ತಲೋಹನುದು
 ವೈದೇಹಿಬಂಧುವಿನ ಎದೆಯೊಡೆದುದಂದು.

೩೪

ಆತ್ಮನಿರ್ವಾದವೃತ್ತಾಂತವನುಪೇಕ್ಷಿಸಲೆ
 ನಿರ್ದೋಷಿ ಜಾಯೆಯನು ನಾಂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಬಿಡಲೆ
 ಏಕಪಕ್ಷಾಶ್ರಯದೊಳಿಂತು ವಿಕ್ಲವಯುತನು
 ಡೋಲಾಯಮಾನಮನನಾದನಾನ್ಯಪನು.

೩೫

ಪಳಿಯಳಿಯದನ್ಯವೃತ್ತಿಯನೆಂದು ತರಿಸಂದು
 ತೊಡೆಯಲದನೆಳಸಿದನು ಪತ್ನಿಯನು ತೊರೆದು
 ನಿಜತನುವಿನಿಂ ಪಿರಿದು ಕೀರ್ತಿಯೆಂದೆಣಿಸುವನು
 ಕೀರ್ತಿಧನನೆನಲಿತರ ಸುಖದಿಂದಲೇನು ?

೩೬

ನಿಸ್ತೇಜನನುಜರನು ಬರವೇಳ್ವ ನಿಜವಿಕ್ಯತಿ
ದರ್ಶನದೊಳಾನಂದ ವರತವರೊಳಂದು
ರಾಘವನು ನಿಜವಿಷಯಕೌಲೀನಮಂ ನುಡಿದು
ಮರಳಿ ತಾನೊರೆದನಿರದವರೊಳಿಂತೆಂದು.

೦೭

ರವಿಯೊಗೆದ ಬಳಿಯೊಳೀ ರಾಜರ್ಷಿವಂಶದೊಳು
ಒಳ್ಳಡೆಯಿನತಿಶುದ್ಧ ಮೆನಿಸ್ವಯದೊಳು
ನೋಡೆಂಥ ಕುಂದೊಗೆದುದೆನ್ನೊಂದು ಕತದಿಂದೆ
ಮುಕುರ ಕೊಳೆಯಾಗುಪೊಲು ಮಳೆಗಾಳಿಯಿಂದೆ.

೩೮

ನೀರಿನ ತರಂಗದೊಳು ತೈಲಬಿಂದುವದೆಂತು
ಪೌರರೊಳು ಹಬ್ಬುತ್ತಿರಲಪವಾದವಂತು
ತತ್ಪೂರ್ವನಿಂದಿಯನು ಸಹಿಸದಿಹೆನಿಂದಾನು
ಸಹಿಸದೊಲು ನಾಗೇಂದ್ರನಾಲಾನವದನು.

೩೯

ತೊಡೆಯಲಪವಾದವನು ಜನಕಜೆಯನುಳಿಯುವೆನು
ಅಸನ್ನಸಂತಾನಫಲನಿರಂಜನನು
ನಾನಂದು ಪೂರ್ವದೊಳು ಪಿತನೊಂದನುಜ್ಞೆಯೊಳು
ಉದಧಿನೇಮಿಯ ಧರೆಯನುಳಿದಂತೆವೋಲು.

೪೦

ಅನಘೆಯೆಂದಾಕೆಯನು ತಿಳಿದಿರುವೆನಿಂದಾನು
ಪಿರಿದೆಂಬಿನಾದೊಡಂ ಜನರ ಪಳಿಯಿದನು
ಅಮಳಶಶಿಬಿಂಬದೊಳು ನೆಲದ ನೆಳಲನು ಕಂಡು
ಕರೆಯೆನ್ನರೇ ಜನರು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು.

೪೧

ಅಸುರಹನನದೊಳೆನ್ನ ಯತ್ನ ಕೊನೆಗೊಂಡುದದು
 ವ್ಯರ್ಥಮಲ್ಲದರಿಂದ ಹಗೆ ಮಡಿದನಂದು
 ದ್ವಿರಸನನು ಕೋಪದೊಳು ತನ್ನ ತುಳಿದಾತನನು
 ಶೋಣಿತಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಳು ತಾಂ ಕಡಿಯನೇನು ?

೪೨

ಪಳಿಯೆನುವ ಶಲ್ಯವನು ಕಿಳ್ತಾನು ಚಿರಮೆಸೆದು
 ಪ್ರಾಣದಿಂದಿರುವುದನು ನೀಮೆಳೆಸಿದಂದು
 ಕರುಣಾರ್ಥಚಿತ್ತದಿಂದೆನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಕೆಂದು
 ಪ್ರತೀಕ್ಷೇಧಮಂ ನುಡಿದು ಕಿಡಿಸುವುದು ತಗದು.

೪೩

ಜನಕರಾಜಾತ್ಮಜೆಯ ವಿಷಯದೊಳು ತಾನಂತು
 ರೂಕ್ಷಾಗ್ರಹಂದಳೆದ ಪತಿಯೊಳು ಸಮಂತು
 ಒರೆಯುವಂದನುಮತಿಯನಿಲ್ಲವೆ ನಿಷೇಧವನು
 ತಮ್ಮದಿರೊಳೊರ್ವನುಂ ಶಕ್ತನೆಂತಹನು.

೪೪

ಸತ್ಯವನು ನುಡಿದವನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಪೂರ್ವಜನು
 ರಾಘವನು ಲೋಕತ್ರಯೀಗೀತಯಶನು
 ಅಜ್ಞಾನುವರ್ತಿಯನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನೀಕ್ಷಿಸುತೆ
 ಬೆಸಸಿದನು ಎಕ್ಕಟೆಯೊಳೆಲೆ ಸೌವ್ಯ ಎನುತೆ.

೪೫

ಮುನಿವನದೊಳಿರುವುದನು ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯವಳು
 ತನ್ನೊಂದು ಬಯಕೆಯೆಂದೆನ್ನೊಳೊರೆದಿಹಳು
 ತೇರನೇರಿಸಿಕೊಳುತಲಾನೆಪದೊಳಾಕೆಯನು
 ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಪದದೆಡೆಯೊಳುಳಿದು ಬಾ ನೀನು.

೪೬

ಗುರುವಿನಾಣತಿಯಿಂದಲಂದು ಆ ಭಾರ್ಗವನು
ಶತ್ರುವೊಲು ತಾಯಿಯನು ತಾಂ ಕೊಂದುದದನು
ಕೇಳ್ವವನು ಅಗ್ರಜನ ಶಾಸನವನೊಪ್ಪಿದನು
ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯವಿಚಾರಣೆಯಮಹುದಶ್ಚಿ !

೪೭

ಆ ಸುಮಂತ್ರನು ಹಿಡಿದ ಕಡಿವಾಣದಿಂದಿರುವ
ಬೆದರದಿರುವಶ್ವಗಳ ಕಟ್ಟಿ ತಂದಿರುವ
ತೇರಿನೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಜನಕರಾಜಾತ್ಮಜೆಯ
ಕರೆದೊಯ್ದ ನಿಷ್ಠವಾರ್ತಾಶ್ರವಣಸುಖಿಯ.

೪೮

ರುಚಿರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೊಯ್ಯುತಿರಲಾಕೆಯನು
ನಲವಾಂತಳಿನಿಯನು ಮುದಂಕರನು ಎಂದು
ಕಲ್ಪದ್ರುಮತ್ವವನು ತೊರೆದಂತರಂಗದೊಳು
ಅಸಿಸತ್ರವೃಕ್ಷವಾದುದನರಿಯದಿಹಳು.

೪೯

ದಾರಿಯೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ದುಃಖಮನನಾವುದನು
ಮಾಜಲೆಂದಿರ್ದನನನಿಜೆಯಿನಂದು
ಲುಪ್ತಪತಿದರ್ಶನದ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷಿ ಸ್ಫುರಣ—
ಮಾಭಾವಿ ಶೋಕವನು ತಾನೊರೆದುದದನು.

೫೦

ದುರ್ನಿಮಿತ್ತೋಪಗತದುಃಖದಿಂದೊಡನುರಿದು
ಆ ಪರಿಮ್ಲಾನನಾಂಬುಜವದನೆ ನೊಂದು
ಕೋರಿದಳಬಾಹ್ಯಕರಣಂಗಳಿಂದವಳಂದು
ಶಿವಮಸ್ತು ಸಾನುಜಮಹಾರಾಜಗೆಂದು.

೫೧

ಗುರು ಬೆಸಸಿದಂದದೊಳು ಹದಿಬದೆಯನಬಲೆಯನು
 ಕಾಡಿನೊಳು ತೊರೆಯಲಿಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನು
 ತೆರಗೈಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಬೇಡೆಂದು ತಡೆವನೊಲು
 ಮುಂದೆಸೆಯೊಳೆಸೆದಳಂದಾಜಹ್ನು ತನಯೆ.

೫೨

ವಾಹಕನು ಕುದುರೆಗಳನಿಲಿಸಿದಂದತ್ತಿಗೆಯ
 ತೇರಿನಿಂದಿಳಿಸಿದನು ಮರಳಿನೊಂದೆಡೆಯೆ
 ಶಬರ ತಂದೋಡಿನೊಳು ದಾಂಟಿದನು ಗಂಗೆಯನು
 ದಾಂಟುವೊಲು ಮೇರೆಯನು ಆ ಸತ್ಯರತನು.

೫೩

ಕಷ್ಟದಿಂದೆಂತೆಂಟೊ ನುಡಿಗಳನು ಪವಣಿಸುತೆ
 ಬಳಿಕ ಕಂಠಸ್ತಂಭಿತಾಶು ಸೌಮಿತ್ರಿ
 ಉತ್ಪಾತ ಮೇಘ ತಾಸಶ್ಮವನು ಕರಿವಂತೆ
 ಧರಣೀಶನಾಜ್ಞೆಯನು ಪೇಳ್ವನಂದಲೈ.

೫೪

ಅಭಿಷಂಗ ಜಂಝಾನಲಾಭಿತೆ ಆ ಸೀತೆ
 ಜಗುಳುತಿರಲಾಭರಣ ಕುಸುಮಂಗಳಂದು
 ನಿಜಮೂರ್ತಿಯುಧ್ವವದ ನೆಲೆಯಹ ವಸುಂಧರೆಯ
 ಮೇಲೊಡನೆ ಉರುಳಿದಳು ಪ್ರೋಲ್ವವೊಲು ಲತೆಯು.

೫೫

ಆರ್ಯವೃತ್ತನು ಭರ್ತನಿಕ್ಷಾಕುಸಂಭವನು
 ನಿನ್ನನೆಂತುಳಿದಪನಕಾರಣದೊಳೆಂದು
 ತಾಯಿ ತಿರೆ ಶಂಕಿಸುತಲೀತೆರದೊಳಾಕೆಯನು
 ಪುಗಿಸಿಕೊಳಲೆಡೆಗೊಡದನೋಲಿದಳೆಂದು.

೫೬

ದುಃಖವನು ತಾನರಿಯಳಹ ನಷ್ಟಜೀತನಳು
ಎಚ್ಚತ್ತ ಬಳಿಕೊಳಗೆ ಸಂತಪಿಸುತಿಹಳು
ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಯತ್ನದೊಳು ಲಬ್ಧಮಾದೆಳ್ಳರವು
ಮೋಹದಿಂದತಿಕಷ್ಟಮೆನಿಸಿದುದಂದು.

೫೭

ದೋಷವಿನ್ನಿತಿಲ್ಲದೊಡಮುಳಿದನೆಂದಿನಿಯನನು
ಆರ್ಯಸೀತಾವೇವಿ ನಂದಿಸಿದಳಿಲ್ಲ
ತಾಂ ಚಿರಕ್ಷೇಶಕರ ದುರಿತಭಾಜನೆಯೆಂದು
ತನ್ನನೇ ಸಲಸಲಕೆ ಜರೆದುಕೊಳುತಿಹಳು.

೫೮

ಬಳಿಕ ರಾಮಾನುಜನು ಸತಿಯ ಸಂತಪಿಸಿದನು
ತೋರಿವನು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾಶ್ರಮಾಧ್ಯವನು
ಸ್ವಾಮ್ಯನುಜ್ಞೆಯ ಕತದೊಳಾದ ಪೌರುಷ್ಯವನು
ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ನಿನ್ನನೆಂದೆರಗಿದನು ತಾನು

೫೯

ಸೀತೆಯಾತನನೆತ್ತಿ ಪೇಳ್ವಳೀವಾಕ್ಯವನು
ಪ್ರೀತಳಾದೆನು ಸೌಮ್ಯ ಚಿರಕಾಲ ಬದುಕು
ಹರಿಯರ್ಥಿನನು ತಾನು ಆ ಬಿಡೌಜನದೆಂತು
ನೀನಗ್ರಜಾತಂಗರ್ಥಿನನಹೆಯೆಂತು.

೬೦

ಮಣಿದಿಂತು ಪರಿವಿಡಿಯೊಳತ್ತಿವರನೆಲ್ಲರನು
ಪೇಳ್ವಳೆಂದೊರೆಯೆನ್ನ ಬಿನ್ನಪವನಿದನು
ಮನದೊಳಾಶೀರ್ವದಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗನಿಂದೊಗೆದು
ಬೆಳೆದ ನನ್ನೀ ಬಸುರಿಗೊಳಿತಕ್ಕೆ ಎಂದು.

೬೧

ತನ್ನೆದುರೊಳಗ್ಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧಳೆನಿಸಿದಳನು
 ಲೋಕವಾದಶ್ರವಣಕತದೊಳಿಂದಿಂತು
 ತೊರೆದವುಡು ತತ್ಸದೃಶಕುಲಕೆ ತಕ್ಕುದದೆಂತು
 ಎಂದೆನ್ನ ಮಾತಿನೊಳು ರಾಜನನು ಕೇಳು.

೬೨

ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಕಲ್ಯಾಣಬುದ್ಧಿಯಿಂದೆನ್ನಿನಿಯ
 ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದುದು ಎನಲಾಗದಿದನು
 ನನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾಪದುರ್ಭರಕರ್ಮ—
 ದಶನಿ ನಿರ್ಘೋಷವಿರಡೆರಗಿರುವುದಿಂತು.

೬೩

ಪ್ರಾಪ್ತಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ತೊರೆದು ನೀನೆನ್ನನೊಡವೆರೆದು
 ಮುನ್ನ ವನಕೈತಂದೆಯೆಂದವಳು ಮುಳಿದು
 ನಿನ್ನ ಭವನದೊಳಿಂದು ಮರಳಿ ನಾನಿರುವೆಂದು
 ಸಹಿಸದಾದಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನನ್ನಿರವನೆಂದು.

೬೪

ದನುಜರಲೆಯೊಳು ನೊಂದ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರಿಗಂದು
 ನಿನ್ನನುಗ್ರಹಬಲದೊಳಾಶ್ರಯವನೆರೆದು
 ಅನ್ಯರಾಶ್ರಯವನಿಂದಾನೆರೆವುದೆಂತೆಂದು
 ತೋರದಿಹುದಲ್ಲ ನೀಂ ತೊಳಗುತಿರುವೆಂದು

೬೫

ನಿನ್ನ ಕಟ್ಟಿಗಲಿಕೆಯೊಳಿಂತು ನಿಷ್ಫಲವೆನುವ
 ಹತಜೀವವಿದನಿಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಲಹುದು
 ಕಾಪಾಡವೇಳ್ಳು ಮೆನುವಿನಿನ್ನ ತೇಜವಿದು
 ವೊಡೆಯೊಳಿರುತಳಿಯುವೆನಗೆಡರಾಗದಂದು.

೬೬

ಪ್ರಸವೋತ್ತರಾವಧಿಯೊಳಾನು ತಪವೆಸಗುವೆನು
ಸೂರ್ಯನೊಳು ದೃಷ್ಟಿಯನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದಿಟ್ಟು
ನೀನೆ ಜನನಾಂತರದೊಳಾದೊಡಂ ಪತಿಯಾಗ—
ಬೇಕೆಂದು ವಿರಹ ಮೇಣೊದಗದಿರಲೆಂದು.

೬೭

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಂಗಳನು ತಾನೊಲಿದು ಪಾಲಿಪುದು
ನೃಪಥರ್ಮಮೆಂದು ಮನುಮುನಿಯೊರೆದನಹುದು
ತ್ಯಕ್ತೆ ನಾನಾದೊಡಂ ಮುನಿಕುಲವುನೆಂತಂತೆ
ನೀಂ ನೋಳ್ವುದದಕೆಂದು ನಾನರ್ಹಳಲ್ತೆ !

೬೮

ಇಂತಾಕೆಯುಸುರುತಿರಲಂತಾಗಲೆಂದೊರೆದು
ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಣ್ಣೊಲದಿಸತ್ತನಡೆದಂದು
ಬಾಯ್ಬೆರೆದು ರೋದಿಸಿದಳತಿದುಃಖಭಾರದೊಳು
ಬೆದರಿರುವ ಕುರರಿವ್ವೊಲವಳು ಹಲುಬಿದಳು.

೬೯

ನವಿಲುಗಳು ನೃತ್ಯವನು ವೃಕ್ಷಗಳು ಸುಮಗಳನು
ಮೆಲುಕಿಡುವ ಹರಿಣಗಳು ಕುಶಕಬಳಗಳನು
ತಾಮುಳಿದು ತೋರಿದವು ಸಮದುಃಖಭಾವದೊಳು
ಕಾಡೊಳುಂ ಶೋಕವನು ಆ ಮೈಥಿಲಿಯೊಳು.

೭೦

ವ್ಯಾಧವಿದ್ದಾಂಡಜದ ದರ್ಶನದೊಳೊಗೆದೊಂದು
ಶೋಕ ತಾಂ ಶ್ಲೋಕಮಾಯ್ತಾರಿಂದಲಂದು
ಆ ಕವಿ ಕುಶೀಧ್ಮಂಗಳನು ತರಲು ಬಂದವನು
ಅನುಸರಿಸುತ್ತೈದಿದನು ಆಕ್ರಂದನವನು.

೭೧

ಕವಿವ ಕಂಬಿನಿಯೊರಸಿ ನಿಲಿಸಿ ಗೋದಿಸುವುದನು
 ನಮಿಸಿದಳು ಸೀತೆ ಆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಯ
 ಬಸುರಿಯೆನುವುದನರಿತು ಸತ್ಪುತ್ರವತಿಯಾಗು
 ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಮತ್ತೆಂದನಿತ್ತು.

೭೨

ಪ್ರಣಿಧಾನದಿಂದರಿತೆನನ್ನತಾಪವಾದದೊಳು
 ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡೆರೆಯನಿಂದುಳಿದವಳು ಎಂದು
 ಅನ್ಯದೇಶದೊಳಿರುವ ತಂದೆಮನೆಗೈತಂದೆ
 ವ್ಯಥೆಯನಿನ್ನುಳಿವುದೌ ವೈದೇಹಿ ಇಂದು.

೭೩

ಮೂರು ಲೋಕದ ಮುಳ್ಳನೆಳೆದು ಕಿತ್ತಿರಲೇನು
 ಹೊಗಳಿಕೊಳದಿರಲೇನು ನಿಜ ನುಡಿದರೇನು
 ಕಲುಷ ವೃತ್ತಿಯನಾನಲನಿಮಿತ್ತ ಮನಲವನು
 ಭರತಾಗ್ರಜಸ್ತಮೊಳು ಮುನಿದಪೆನು ನಾನು.

೭೪

ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ನಿನ್ನ ಮಾವನು ಯಶೋಘನನು
 ಸಜ್ಜನ ಭವೋಚ್ಛೇದಕರನು ತವಪಿತನು
 ಅಗ್ರಗಣ್ಯಳು ನೀನು ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀಯರೊಳು
 ನೀನೆನ್ನ ದಯೆಗರ್ಹಳೆಲ್ಲರೀತಿಯೊಳು.

೭೫

ಸಾಧು ಸಂಪರ್ಕದೊಳು ನನ್ಮತೆಯನಾಂತಿರುವ
 ಮೃಗಗಳಿರುವಾಶ್ರಮದೊಳಿರು ಭಯವನುಳಿದು
 ನಾಳೆಯಿಂತೆರೆಯಿರೆ ಸುಖಪ್ರಸವಮಾದಂದು
 ಜಾತಕರ್ಮಗಳ ನಾನೆಸಗಿದವೆನೊಲಿದು.

೭೬

ಮುನಿಜನಗಳುಟಿಜಂಗಳಿಡಿದಿರುವ ತಟಿನಿಯನು
ತಮಸೆಯನು ಮಿಂದೀ ತಮೋಹಾರಿಣಿಯನು
ಪುಳಿನದುತ್ಸಂಗದೊಳು ದೇವತಾರ್ಚನೆಗಳನು
ನಡಸುತಿರೆ ಪಡೆದಪೆ ಮನಃಪ್ರಸಾದವನು.

೭೭

ಕಾಲಕಾಲಕೆ ದೊರೆವ ಹೂವುಹಣ್ಣು ಸು ತಿರಿದು
ಬಾಲೇಯ ಬೀಜಗಳನುಳದೆಡೆಯಿನಾಯ್ದು
ಬಿನದಂಗಳಿಂದಲೀ ಹೊಸತಳಲನಾರಿಪರು
ವಚನಚತುರರು ನಮ್ಮ ಮುನಿಕನ್ನಿಕೆಯರು.

೭೮

ನಿಜಬಲಕೆ ತಗುವೊಂದು ಜಲಕಲಶದಿಂದೆರೆದು
ಎಲೆವನೆಯ ಎಳೆಸಸಿಯ ಬೆಳಸುವಂದು
ಮಗನ ಮೊಗವನು ಕಾಣ್ಬ ಮೊದಲೆ ನಿನಗರಿವಹುದು
ಕೂಸಿನೊಳು ತಾಯೊಲುಮೆತಾನೆಂಥದೆಂದು.

೭೯

ಕರುಣಾಳು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ತಾಂತೋರಿದೊಂದನು—
ಗ್ರಹಕೊಲಿದು ತನ್ನನಂದಭಿನಂದಿಸಳನು
ಸಂಜೆಯೊಳು ವೇದಿಯೆಡೆ ಹರಿಣಗಳು ಮಲಗಿರುವ
ಶಾಂತಮೃಗದಾಶ್ರಮಕೆ ಕರೆತಂದನಂದು.

೮೦

ಅವಳ ಬರುವಿಕೆಗೊಲಿದ ತಾಪಸಸ್ತ್ರೀಯರೊಳು
ಆ ಶೋಕದೀನೆಯನು ತಾನರ್ಪಿಸಿದನು
ದರ್ಶ ತಾನೋಷಧಿವ್ರಾತಕಿರದರ್ಪಿಪ್ರೊಲು
ಪಿತೃಭುಕ್ತಚಂದ್ರನೊಂದವಶಿಷ್ಯಕಲೆಯು.

೮೧

ಮೇಘೈ ಕೃಷ್ಣಾ ಜನದ ತಲ್ಪ ಮಧ್ಯದೊಳೆಸೆಯೆ
 ಇಂಗುದೀಸ್ನೇಹದೀಪಸ್ತಂಭಮುರಿಯೆ
 ಬೈಗುವೊಳ್ತರ್ಚನೆಯ ಕೊನೆಯೊಳವರವನಿಜೆಯ
 ವಾಸಾರ್ಥಮಿತ್ತ ರಂದೊಳ್ಳನೆಲೆವನೆಯ.

೮೨

ಮಿಂದು ಮಡಿಯಾದವಳು ನಾರುಡೆಯನಾಂತವಳು
 ಸಂದವಳು ಶಾಸ್ತ್ರದಂತಧಿಪೂಜೆಯೊಳು
 ಭರ್ತ್ಯವಿನ ಸಂತಾನದಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೆಂದವಳು
 ಕಂದಮೂಲಂಗಳಿಂದೊಡಲ ಪೊರೆಯುವಳು.

೮೩

ಈಗಳಾದೊಡಮರಸು ಸಾನುನಯನಾದಪನೊ
 ನೋಳ್ಳೆನೆಂದಿಂದ್ರಜಿತುಜೇತ್ಯ ತಾನಂದು
 ಅವನಿಜೆಯ ಪರಿದೇವನಾಂತಮಾದಾಣತಿಯ
 ತಾನಾಗುಗೈದುದನು ಪೇಳ್ವನಾಪರಿಯ.

೮೪

ಶ್ರೀರಾಮನಾಕ್ಷಣದೊಳಶ್ರುವನು ಸುರಿಸಿದನು
 ತುಹಿನವೃಷ್ಟಿಯ ಕರೆವ ಪೌಷಶಶಿಯಂತೆ
 ಕೌಲೀನಭೀತಿಯಿಂದವನಿಜೆಯನಟ್ಟಿದನು
 ಮನೆಯಿಂದಲಟ್ಟಿದನು ಮನದಿಂದಲಟ್ಟು.

೮೫

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾದಿಗಳನೆಚ್ಚರದೊಳಾರಯ್ದು
 ತನ್ನಳಲ ತಾನೆ ಸಂತವಿಸಿಕೊಳ್ಳತಂದು
 ಭ್ರಾತೃಜನಸಾಮಾನ್ಯಭೋಗಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು
 ಧೀಮಾನನಾಳ್ವನು ರಜೋರಿಕ್ತಮನನು.

೮೬

ಪರಿವಾದಭಯದಿಂದಲಾವಕಭಾರ್ಯೆಯನು
 ಸಾಧ್ವಿಯನು ಸೀತೆಯನು ತೊರೆದಟ್ಟಲವನು
 ನೃಪನುರದೊಳರುಸೊಗದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾಂ ನೆಲಿಸಿರುತೆ
 ಮೆರೆದಪಳು ಸವತಿಯಿರಡಂತೆಸೆಯುವಂತೆ.

೮೭

ಉಳಿದು ಸೀತೆಯನು ರಾವಣಾಂ ತಾನನ್ಯನಾರಿಯನು
 ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿ
 ತನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕನಕಪ್ರತಿಮೆಯನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಎರ-
 ಚಿಸಿದನಧ್ಯಗಳನೆಂದು ಹರ್ಷ ತಾಳಿ
 ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದುದನು ಪತಿಯ ವಿಷಯಮಾದಿಂಥ ಸುದ್ದಿಯನು
 ಜನಕರಾಜಸುತೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿ
 ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟುದರಿನಾದ ಕಷ್ಟವನು ಮೂಕಶೋಕವನು
 ಎಂತೊ ಸಹಿಸುತಿಹಳ್ಳಿ ದೇವಿ ಬಾಳಿ.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸರ್ಗ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ

೧

ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗಮಂಗಳೈದು ಪೃಥ್ವಿಪನು ಶ್ರೀರಾಮನಂದು
ತೋಯನಿಧಿಮೇಖಲೆಯ ಮೇದಿನಿಯನೊರ್ವಳನೆ ಭೋಗಿಸಿದನೊಲಿದು.

೨

ಲವಣರಾಕ್ಷಸನಿಂದಲಳಿದ ಯಜ್ಞಕ್ರಿಯರು ಶರಣಾರ್ಥಿಜನರು
ಮೊರೆಪೊಕ್ಕರಾಶರಣ್ಯನನಂದು ಯಾಮುನರು ವರಮುನಿಗಳವರು.

೩

ರಕ್ಷಕನು ರಾಮನೆಂದಸುರನನು ನಿಜತೇಜದಿಂದರಿಸದಿಹರು
ಪೊರೆವರಿಲ್ಲದ ವೇಳೆ ಬೀಯಗೊಳಿಪರು ತಪವನಾಶಾಸರರು.

೪

ಪ್ರತಿವಚನವಿತ್ತನಾರಾಘವನು ವಿಘ್ನವನು ನಾಂ ತೊಡೆವೆನೆಂದು
ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆಂದೆ ದಲ್ ಪಾಜ್ಞಿ ಭುವಿಯೊಳವತಾರವೆತ್ತಿಹುದು.

೫

ಶೂಲಧರರಾಕ್ಷಸನು ದುರ್ಜಯನು ಗೆಲಲಹುದು ಶೂಲವಿರದಂದು
ಎನುವ ರಕ್ಕಸಕೊಲೆಯ ತಂತ್ರವನು ರಾಘವನಿಗವರೊರೆದರಂದು.

೬

ಬೆಸಸಿದನು ರಾಘವನು ಶತ್ರುಘ್ನ ! ಮುನಿಹಿತವನಾಗುಮಾಡೆಂದು
ಶತ್ರುನಿಗ್ರಹದಿಂದಲನ್ವರ್ಥನಾಮನಂಗಳೈವವೋಲಂದು.

೭

ರಘುಕುಲಜನಾವಾತನಾದೊಡಂ ಆತನು ಪರಂತಪನು ಸಹಜಂ
ಉತ್ಪರ್ಗಕಪವಾದದಂದದೊಳು ತಾನಹನು ಅರಿಹನನ ವಕ್ಷಂ.

೮

ನಿರ್ಭೀಕನಗ್ರಜನ ಹರಕೆಗೊಂಡಾದಾಶರಥಿ ರಥವನೇರಿ
ಸುರಭಿಯುತ ಪುಷ್ಪಿತವನಸ್ಥಲಿಯ ನೋಡುತ್ತಲೈದಿದನು ಶೂರ.

೯

ರಾಮನಾದೇಶದಿಂದನುಗಮಿಸಿದಾಸೇನೆ ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನು
ಪಡೆದುದಧ್ಯಯನಾರ್ಥಧಾತುಗುಪಸರ್ಗದವೊಲರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನು.

೧೦

ಘನತೇಜರಧ್ವನನು ತೋರುತ್ತಲಾತೇರ ಮುಂದೈದುವಂದು
ವಾಲಖಿಲ್ಯರ್ಕಳಿಂ ತಳ್ತಂಶುಮಾನನಂತೆಸೆದನಾ ನೃಪನು.

೧೧

ತೇರದನಿ ತಳ್ಳಂಕಗೊಳಿಸಿದೆರಳೆಗಳಿರುವ ವಾಲ್ಮೀಕಿಮುನಿಯ
ಎಲೆವನೆಯೊಳೊಂದಿರುಳು ತಂಗಿದನು ರಾಘವನು ಆದಾರಿಯೆಡೆಯ.

೧೨

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ನಿಜತಪೋಬಲದಿಂದಲಣೆಗೊಂಡ ವಸ್ತುಚಯದಿಂದೆ
ಬಳಲಿದಶ್ವಗಳಿರುವ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನನು ಪೂಜಿಸಿದನಂದೆ.

೧೩

ಅವಳಿಮಕ್ಕಳ ಪೆತ್ತಳಂದು ಆ ರಾತ್ರಿಯೊಳೆ ಗರ್ಭವತಿ ಸೀತೆ
ಸಂಪೂರ್ಣಕೋಶದಂಡದ್ವಯವನವನಿಸತಿ ತಾಂ ಪಡೆಯುವಂತೆ.

೧೪

ಪೊಳ್ಳರೆಯೊಳೆರಗಿದನು ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಣೆಗೊಂಡ ತೇರನೇರಿದನು
ತದ್ಭಾತ್ರಸಂತತಿಶ್ರವಣದಿಂ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಸುಖದೊಳ್ಳೆದಿದನು.

೧೫

ಆತನು ಮಧೂಪಘ್ನನಗರವನು ಸಾರಿದನು ಸತ್ತಾಳಿವೆರೆದು
ಕುಂಭೀನಸೀಸೂನು ಬನದಿಂದಲೈದಿದನು ಬಲಿಯ ತರುವಂತೆ.

೧೬

ಜ್ವಾಲೆವೊಲು ಪಿಂಗಳಶಿರೋರುಹನು ಲವಣನು ವಸಾಗಂಧಯುತನು
ಮಾಂಸಾತಿಗಣವೆರೆದು ಜಂಗಮಚಿತಾಗ್ನಿವೊಲು ಹೊಗೆಗೆಂಪಿನವನು.

೧೭

ಶೂಲರಹಿತನ ಕಂಡು ತಡೆದನಂದವನನಾಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಜನು
ಮರ್ಮವರಿತರಿಗಳನು ಹೊಡೆವವರಿಗೈತಹುದು ಜಯವು ನಿಶ್ಚಯವು

೧೮

ನನ್ನೊಡಲಿಗಿಂದುಣಿಸು ಕೊರೆಯಾದುದೆಂದರಿತು ಧಾತಾರನವನು
ಸಲೆ ಬೆದರಿ ಭಾಗ್ಯವಶದಿಂದೆನ್ನಬಳಿಗಿಂದು ನಿನಟ್ಟಿದನ್ನು.

೧೯

ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನಿಂತು ಸಂತರ್ಜಿಸುತ್ತ ಸುರನವನ ಕೊಲಲೆಂದು
ಮುಸ್ತಿಯನು ಕೀಳ್ವವೊಲು ಎತ್ತರದ ಮರನೊಂದ ಕಿಳ್ತಿಸಿದನಂದು.

೨೦

ನಿಶಿತಬಾಣಂಗಳಿಂದಸುರನೆಸೆದಾ ಮರವನಂತರದೊಳಿರದೆ
ಸೌಮಿತ್ರಿ ಕತ್ತರಿಸಲಂಗವನು ಸುಮಧೂಳಿ ಸೋಂಕಿದುದು ಭರದೆ.

೨೧

ವೃಕ್ಷನಾಶದ ಬಳಿಕ ರಾಕ್ಷಸನು ಒಂದು ವೆರ್ಬಂಡೆಯನು ಕಿತ್ತು
ಕಳಚಿ ಬಂದಂತಕನ ಮುಷ್ಟಿವೋಲಿಸಿದನಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಗೆತ್ತು.

೨೨

ಇಂದ್ರಾಸ್ತ್ರಮಂ ತೆಗೆದು ಶತ್ರುಘ್ನ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚನದನಂದು
ಮರಳುಕಣಕಣಕಿಂತ ಸಣ್ಣ ತೆನೆ ಚೂರಾದುದೊಡನೆ ಆ ಬಂಡೆ.

೨೩

ಬಲದೋಳು ಮೇಲೆತ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸನು ಅವನ ಬಳಿಗೋಡಿದನು ಭರದೆ
ಬಿರುಗಾಳಿಗೋಡುತಿರುವೇಕತಾಲದ್ರಮದ ಗಿರಿಯೆನುವ ತೆರದೆ.

೨೪

ವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವನೆಸೆಯೆ ದಳಿತೋರುವಕ್ಷನಿಗುರುಳಿವಿಳ್ಳೆಂದು
ಕಂಪನಮದೆಲೆವನೆಯ ವಾಸಿಗಳನುಳಿದಿಳೆಯ ಸೇರ್ದುರ್ದೈತಂದು.

೨೫

ಆ ಬಿದ್ದ ದಾನವನ ತಲೆಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಗಣಮೆರಗಿದವು ಬಂದು
ಎದುರಾಳಿಯಾದವನ ತಲೆಮೇಲೆ ದೇವಸುಮ ಸೂಸಿದುದಂದು.

೨೬

ಇಂದ್ರಜಿತ್ ವಧತೋಭಿಯಾದಾನುಹೋಜಸನಿಗೊಡವುಟ್ಟು ಎಂದು.
ಲವಣನನು ಕೊಂದ ಆ ವೀರವರ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭಾವಿಸಿದನಂದು.

೨೭

ಚರಿತಾರ್ಥರಾದ ಆ ಋಷಿವರರು ರಘುವರನ ಸಲೆ ಪೊಗಳಿದಂದು
ವಿಕ್ರಮಕೆ ಮೇಲಿತ್ತಿ ವಿನಯಕ್ಕೆ ನಸುಬಾಗಿತವನ ತಲೆಯೆಸೆದು.

೨೮

ಯಮುನೆಯುಸಕೂಲದೊಳುಮಧುರಕೃತಿ ಮಧುರೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನವನು
ವಿಕ್ರಮವಿಭೂಷಣನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಹೋದರನು ಅರ್ಥನಿರ್ಮಮನು.

೨೯

ಸೌರಾಜ್ಯ ಶೋಭೆಯೊಳು ಪೌರರೈಶ್ವಯದೊಳು ಪುರಿ ಮೆರೆದುದಂದು
ಸ್ಥಳದೊಂದಭಾವದೊಳು ದಿವಿಯಿಂದಲಿಳಿಯಿಸಿದ ಸುರರ ನೆರೆವೋಲು.

೩೦

ಕನಕರಚನಾವತಿಯ ಮೇದಿನಿಯ ಜಡೆಯವೊಲು ಹೊಳೆದು ಹೊಳೆ ಹರಿಯೆ
ಕೋಕವತಿಯಮುನೆಯನು ಸೌಧಗತ ಸೌಮಿತ್ರಿ ನೋಡಿದನು ನಲಿಯೆ.

೩೧

ಮಂತ್ರಕೃತ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿಋಷಿವರನ್ ಜನಕದಶರಥ ನೃಪರ ಮಿತ್ರನ್
ಮೈಥಿಲೇಯರಿಗಿತ್ತ ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯೊಳು ಸಂಸ್ಕಾರಗೈದನ್.

೩೨

ಕುಶಲವಂಗಳಿನವರ ಗರ್ಭದುಃಖವ ಕಳೆದ ಕಾರಣದೊಳವನು
ಕುಶನೆಂದು ಲವನೆಂದು ಶಿಶುಗಳನು ಹೆಸರಿಸಿದನಂದು ಕವಿವರನು.

೩೩

ವೇದವೇದಾಂಗಗಳನಧ್ಯಯನಗೈಸಿದನು ಶೈಶವಂ ಕಳೆಯೆ
ವರಕವಿಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಜಕೃತಿಯ ಪಾಡಿಸಿದನೆಸೆಯೆ.

೩೪

ತನ್ಮುತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ರಾಮವೃತ್ತಾಂತವನು ಮಧುರಮೆನೆ ಪಾಡಿ
ತದ್ವಿಯೋಗವ್ಯಥೆಯನೊಂದಿನಿಸು ಕಿರುದುಗೈದಿದರಾಸುತರು.

೩೫

ತ್ರೇತಾಗ್ನಿ ತೇಜರಾರಘುವಂಶಸಂಭವರು ಮೂವರುಳಿದವರು
ಒಬ್ಬೊಬರೂ ಪಡೆದರೆರಡೆರಡು ಮಕ್ಕಳನು ತಂತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರ್ಕಳೊಳು.

೧೮

ನನ್ನೊಡಲಿಗಿಂದುಣಿಸು ಕೊರೆಯಾದುದೆಂದರಿತು ಧಾತಾರನವನು
ಸಲೆ ಬೆದರಿ ಭಾಗ್ಯವಶದಿಂದೆನ್ನಬಳಿಗಿಂದು ನಿನಟ್ಟಿದನ್ನು.

೧೯

ಶತ್ರುಘ್ನನನ್ನಿಂತು ಸಂತರ್ಜಿಸುತ್ತ ಸುರನವನ ಕೊಲಲೆಂದು
ಮುಸ್ತೆಯನು ಕೇಳ್ವವೊಲು ಎತ್ತರದ ಮರನೊಂದ ಕಿತ್ತಿಸಿದನಂದು.

೨೦

ನಿಶಿತಬಾಣಂಗಳಿಂದಸುರನೆಸೆದಾ ಮರವನಂತರದೊಳಿರದೆ
ಸೌಮಿತ್ರಿ ಕತ್ತರಿಸಲಂಗವನು ಸುಮಧೂಳಿ ಸೋಂಕಿದುದು ಭರದೆ.

೨೧

ವೃಕ್ಷನಾಶದ ಬಳಿಕ ರಾಕ್ಷಸನು ಒಂದು ಪೆರ್ಬಂಡೆಯನು ಕಿತ್ತು
ಕಳಚಿ ಬಂದಂತಕನ ಮುಷ್ಟಿವೋಲಿಸಿದನಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಗೆತ್ತು.

೨೨

ಇಂದ್ರಾಸ್ತ್ರಮಂ ತೆಗೆದು ಶತ್ರುಘ್ನ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚನದನಂದು
ಮರಳುಕಣಕಣಕಿಂತ ಸಣ್ಣ ತೆನೆ ಚೂರಾದುದೊಡನೆ ಆ ಬಂಡೆ.

೨೩

ಬಲದೋಳು ಮೇಲೆತ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸನು ಅವನ ಬಳಿಗೋಡಿದನು ಭರದೆ
ಬಿರುಗಾಳಿಗೋಡುತಿರುವೇಕತಾಲದ್ರಮದ ಗಿರಿಯೆನುವ ತೆರದೆ.

೨೪

ವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವನೆಸೆಯೆ ದಳಿತೋರುವಕ್ಷನಿಳೆಗುರುಳಿವಿಳ್ಳೆಂದು
ಕಂಪನಮದೆಲೆವನೆಯ ವಾಸಿಗಳನುಳಿದಿಳೆಯ ಸೇರ್ದುಬೈತಂದು.

೨೫

ಆ ಬಿದ್ದ ದಾನವನ ತಲೆಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಗಣಮೆರಗಿದವು ಬಂದು
ಎದುರಾಳಿಯಾದವನ ತಲೆಮೇಲೆ ದೇವಸುಮ ಸೂಸಿದುದಂದು.

೨೬

ಇಂದ್ರಜಿತ್ವಧತೋಭಿಯಾದಾನುಹೋಜಸನಿಗೊಡವುಟ್ಟು ಎಂದು
ಲವಣನನು ಕೊಂದ ಆ ವೀರವರ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭಾವಿಸಿದನಂದು.

೨೭

ಚರಿತಾರ್ಥರಾದ ಆ ಋಷಿವರರು ರಘುವರನ ಸಲೆ ಪೊಗಳಿದಂದು
ವಿಕ್ರಮಕೆ ಮೇಲೆತ್ತಿ ವಿನಯಕ್ಕೆ ನಸುಬಾಗಿತವನ ತಲೆಯೆಸೆದು.

೨೮

ಯಮುನೆಯುಪಕೂಲದೊಳುಮಧುರಕೃತಿ ಮಧುರೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನವನು
ವಿಕ್ರಮವಿಭಾಷಣನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಹೋದರನು ಅರ್ಥನಿರ್ಮಮನು.

೨೯

ಸೌರಾಜ್ಯ ಶೋಭೆಯೊಳು ಪೌರರೈಶ್ವಯದೊಳು ಪುರಿ ಮೆರೆದುದಂದು
ಸ್ಥಳದೊಂದಭಾವದೊಳು ದಿವಿಯಿಂದಲಿಳಿಯಿಸಿದ ಸುರರ ನೆರೆವೋಲು.

೩೦

ಕನಕರಚನಾವತಿಯ ಮೇದಿನಿಯ ಜಡೆಯವೊಲು ಹೊಳೆದು ಹೊಳೆ ಹರಿಯಿ
ಕೋಕವತಿಯಮುನೆಯನು ಸೌಧಗತ ಸೌಮಿತ್ರಿ ನೋಡಿದನು ನಲಿಯೆ.

೩೧

ಮಂತ್ರಕೃತ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿಋಷಿವರನ್ ಜನಕದಶರಥ ನೃಪರ ಮಿತ್ರನ್
ಮೈಥಿಲೇಯರಿಗಿತ್ತ ವಿಧ್ಯುಕ್ತರೀತಿಯೊಳು ಸಂಸ್ಕಾರಗೈದನ್.

೩೨

ಕುಶಲವಂಗಳಿನವರ ಗರ್ಭದುಃಖವ ಕಳೆದ ಕಾರಣದೊಳವನು
ಕುಶನೆಂದು ಲವನೆಂದು ಶಿಶುಗಳನು ಹೆಸರಿಸಿದನಂದು ಕವಿವರನು.

೩೩

ವೇದವೇದಾಂಗಗಳನಧ್ಯಯನಗೈಸಿದನು ಶೈಶವಂ ಕಳೆಯೆ
ವರಕವಿಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಜಕೃತಿಯ ಪಾಡಿಸಿದನೆಸೆಯೆ.

೩೪

ತನ್ಮುತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ರಾಮವೃತ್ತಾಂತವನು ಮಧುರಮೆನೆ ಪಾಡಿ
ತದ್ವಿಯೋಗವೃಥೆಯನೊಂದಿನಿಸು ಕಿರುಗೈದಿದರಾಸುತರು.

೩೫

ತ್ರೇತಾಗ್ನಿ ತೇಜರಾರಘುವಂಶಸಂಭವರು ಮೂವರುಳಿದವರು
ಒಬ್ಬೊಬರೂ ಪಡೆದರೆರಡೆರಡು ಮಕ್ಕಳನು ತಂತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರ್ಕಳೊಳು.

೩೬

ಶತ್ರುಘ್ನನಾಪೂರ್ವಜೋತ್ಪನ್ನಕನು ಮಧುರೆ ಮೇಣ್‌ವಿದಿಶಿಗಳನಂದು
ಆ ಬಹುಶ್ರುತರಪ್ಪ ಶತ್ರುಘಾತಿ ಸುಬಾಹುಸುತರುಗಳಿಗೆರೆದು,

೩೭

ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾಶ್ರಮವ ದಾಂಟಿದನು ಮರಳಿ ತಪ ಕೆಡಬಾರದೆಂದೆ
ಮೈಥಿಲೀಸುತಗೀತನಿಶ್ಚಲಿತ ಮೃಗವಿತತಿಯಾಶ್ರಮವ ಪುಗದೆ.

೩೮

ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದೆಸೆವ ವೀಧಿಯ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನು ವಶಿ ಪೊಕ್ಕನವನು
ಲವಣನನು ಕೊಂದನೆಂದತ್ಯಂತಗೌರವದೊಳೀಕ್ಷಿಸಲು ಜನರು.

೩೯

ಆ ಸಭಾಮಧ್ಯದೊಳು ಸತ್‌ಸಭಿಕಸೇವಿತನನೀಕ್ಷಿಸಿದನವನು
ಅವನಿಜೆಯನುಳಿದುದರಿನವನಿಯ ಅಸಾಮಾನ್ಯನಾಥನೆನಲವನು.

೪೦

ಲವಣದೈತ್ಯಾಂತಕನನಭಿನಂದಿಸಿದನಗ್ರಭವರಾಮನೊಲಿದು
ಕಾಲನೇಮಿಯ ಕೊಂದ ಹರಿಯ ಸುರನಾಥನೊಲಿದಭಿನಂದಿಪಂತೆ.

೪೧

ಕುಶಲವನು ಕೇಳಿದಂದೆಲ್ಲವನು ಪೇಳಿದನು ಕುಶಲವರನುಳಿದು
ಕಾಲದೊಳು ತಾನೆ ಅದನೊರೆವೆನೆಂದಾದಿಕವಿ ಶಾಸಿಸಿದನೆಂದು.

೪೨

ಜಾನಪದಭೂಸುರನು ಅಪ್ರಾಪ್ತಯೌವನದ ಶಿಶುವಳಿದುದೆಂದು
ಭೂಪತಿಯ ಬಾಗಿಲೊಳು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟದನು ಅಳುತಿದ್ದನಂದು.

೪೩

ದಶರಥಚ್ಯುತಿಯಾಗಿ ರಾಮಕರಗತಿಯಾಗಿ ಹತಭಾಗ್ಯ ವಸುಧೆ
ಕಷ್ಟದಿಂ ಕಷ್ಟತರಗತಿಯ ನೀಂ ಪಡೆದಿಂದು ಕಡುದುಃಖಿಯಾದೆ.

೪೪

ರಕ್ಷಕನು ರಾಘವನು ನಾಚಿದನು ಆ ದುಃಖಕಾರಣವ ಕೇಳ್ದು
ಇಕ್ಕಾಸ್ಸುಕುರಾಷ್ಟ್ರವನು ಸೋಂಕದು ಅಕಾಲಭವಮರಣ ಹಿಂದೆಂದು.

೪೫

ದುಃಖಿಸುವ ವಿಪ್ರನನು ಸಂತವಿಸಿ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸೈರಿಸುವುದೆಂದು
ನೆನೆದನಾಕೌಚೇರಯಾನವನು ಗೆಲುವೆ ವೈವಸ್ವತನನೆಂದು.

೪೬

ಯಾನದೊಳು ಆತ್ಮಶಸ್ತ್ರನು ಕುಳಿತು ಹೊರವಂಟನಾರಘ್ಯಾದ್ಯಹನು
ಅಬಳಿಕ ಮೈಗರೆದು ವಾಗ್ದೇವಿ ಅವನೆದುರು ನುಡಿದಳಂತೆಂದು.

೪೭

ಹೇ ರಾಜ ನಿನ್ನ ಜನಗಳಲೊರುವನಪಚಾರವೆಸಗುತ್ತಲಿಹನು
ಹುಡುಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸು ಅವನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಲಿಹೆಯದರಿಂದೆ ನೀನು.

೪೮

ಆಪ್ತವಾಕ್ಯವನಿದನು ಕೇಳಿ ತಾಂ ಕಳೆಯಲೆನೆ ವರ್ಣವಿಕ್ರಿಯೆಯ
ವೇಗನಿಷ್ಕಂಪದಾ ಕೇತುವಿನ ಯಾನದೊಳು ಸುತ್ತಿದನು ದಿಶೆಯ.

೪೯

ಮರದ ಹರೆಯೊಳು ಜೋತು ತಲೆಯು ಕೆಳಗಾಗಿ ಹೊಗೆಗಕ್ಕೆ ಕೆಂಪಾಗಿ
ತಪಗೈವನೊರ್ವನನು ಕಂಡನಂದಿಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಜನು ಹೋಗಿ.

೫೦

ರಾಘವನು ಹೆಸರು ಕುಲಗೋತ್ರಗಳನರುಹೆನಲು ಹೊಗೆಗುಡುವನೆಂದು
ಹೇಳಿದನು ಶಂಭುಕನು ಶೂದ್ರನಾನಮರಪದಕೆಳಸಿದನೆಂದು.

೫೧

ತಪಕನಧಿಕಾರಿಯಾದಿವನಿಂದ ಜನ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು
ತಲೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆನನೆಂದು ರಾಘವನು ತಾಂ ಶಸ್ತ್ರವನು ಹಿರಿದು,

೫೨

ಹಿಮಸುರಿದು ಕೇಸರಗಳುದುರಿರುವ ತಾವರೆಯ ನಾಳದಿಂದೆಂತು
ಕಿಡಿ ಸುಟ್ಟ ಮೀಸೆಯಿರುವಾನನವ ಕಂಠದಿಂದುರುಳಿಸಿದನಂತು.

೫೩

ರಾಜನೆಯೆ ದಂಡಿಸಿದ ಕತದಿಂದಲೈದಿದನು ಸದ್ಗತಿಯನವನು
ಜಮಾರ್ಗವನ್ನುಳಿದ ದುಷ್ಕರತಪಸ್ಸಿನೊಳು ದೊರೆಯದಿದುರ್ದನು.

೫೪

ಬಳಿಕ ರಘುನಾಥನುಂ ದಾರಿಯೊಳು ತೇಜಸ್ವಿಯಾದಗಸ್ತ್ಯನನು
ಚಂದ್ರನು ಶರತ್ಕಾಲದೊಡವೆರೆಯುವಂದೊಳು ಸಂಧಿಸಿದನವನು.

೫೫

ಕುಂಭಸಂಭವನಿತ್ತನೊಂದಲಂಕಾರವನು ದಿವ್ಯವಾದುದನು
ತಾಂ ಕುಡಿದ ಕಡಲಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬೆಲೆಯವೊಲು ತೊಡವನಿತ್ತದನು.

೫೬

ಮೈಥಿಲೀಕಂಠನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಬಾಹುಗಳಲಾತೊಡವನಾಂತು
ಶ್ರೀರಾಮನೈತರು ವ ಮುನ್ನ ಮೇ ವಿಪ್ರಸುತನಸುತಳಿದನಿತ್ತ.

೫೭

ಮೃತ್ಯುಭಯದಿಂದೆಯುಂ ಉಳಿಸಿದಪನಿವನೆಂದು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ನುಡಿದು.
ಪೂರ್ವೋಕ್ತನಿಂದೆಯನು ತೊಡೆದನಾಸುತಸಮನ್ವಿತನಂದು ನಲಿದು.

೫೮

ಜನ್ನ ಗುರುರೆಯ ಕಳುಹಿದವನಮೇಲಸುರವಾನರನರೇಶ್ವರರು
ಮೋಡಗಳು ಸಸಿಗೆ ಮಳೆಗರೆವವೊಲು ಕಾಣಿಕೆಯ ಮಳೆಗರೆದರವರು.

೫೯

ಕರೆಕಳುಹಿದಾಮಹರ್ಷಿಗಳಂದು ದೆಸದೆಸೆಯನುಳಿಯುತ್ತೈತಂದರ್
ತಿರೆಯ ತಾಣಂಗಳಲ್ಲರಿಲತಾಣಂಗಳುಮನುಳಿದು ತಾಂ ಬಂದರ್.

೬೦

ಸುತ್ತ ಪುಷ್ಪಜನರೆಸೆಯೆ ಬೆಳಗಿದುದು ನಾಲ್ದಿಸೆಯ ಬಾಗಲಿನಯೋಥೈ
ಅದೆ ತಾನೆ ಲೋಕವನು ಸೃಜಿಸಿದ ಪಿತಾಮಹನ ತನುವಿದನುವಂತೆ.

೬೧

ಜಾನಕೀ ತ್ಯಾಗಮುಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಮಾಪ್ರಾಪ್ತಂಶವಾಸಿಯಾದವನೊಳ್
ಅನ್ಯಕಾಂತಾರಹಿತಗಾಹೇಮಕೃತ ಸೀತೆ ಸತಿಯೆನಿಸಿದಾಗಳ್.

೬೨

ವಿಧಿಗಿಂತಲಧಿಕ ಸಂಭಾರದಿಂದಾರಂಭಮಾದುದಾ ಯಜ್ಞಂ
ತತ್ಕೃತಿಯ ವಿಘ್ನರಹ ರಾಕ್ಷಸರೆ ರಕ್ಷಕರವೋರ್ಲಿಪ್ ಯಜ್ಞಂ.

೬೩

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮೊದಲರಿತು ಪೇಳ್ವ ರಾಮಾಯಣಮನಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂದು
ಹಾಡಿದರು ಮೈಥಿಲೀಯರ್ಕಳಾಲವಕುಶರು ಗುರು ಬೆಸಸಿದಂದು.

೬೪

ಚಾರಿತ್ರ ರಾಮನದು ಬರೆದವನು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗಾಯಕದ್ವಯರು
ಕಿನ್ನರಸ್ವನರೆನಲು ಅವುದರಿನಾಲಿಪರ ಬಗೆ ಸೆಳೆಯದಿಹರು.

೬೫

ತಜ್ಞರು ನಿವೇದಿಸಿದ ರೂಪ ಮೇಣ್ ಗೀತಗಳ ರಮಣೀಯತೆಯನು
ಸಾನುಜನು ರಾಮನು ಕುತೂಹಲದೊಳಿಕ್ಕಿ ಸಿದನಾಲಿಸಿದನದನು.

೬೬

ಗೀತವನು ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟಾಲಿಸಿದ ಸಭೆಯಶ್ರುಮುಖಿಯಾದುದಂದು
ಹಿಮಕವಿದ ಪೊಳ್ಳರೆಯ ನಿರ್ವಾತದಾವನಸ್ಥಲಿಯೊಂದು ತೆರದೆ.

೬೭

ಕೇವಲ ವಯೋವೇಷವೊಂದನುಳಿದಿಲ್ಲದರೊಳಾ ಜನತೆಯಂದು
ರಾಮಸಾದೃಶ್ಯವನು ಬಾಲರೊಳು ಕಂಡು ಎನೆ ಮಿಡುಕದಿಹುದು.

೬೮

ಪ್ರೀತಿದಾನಂಗಳೊಳು ನೃಪನ ವೀತಸ್ಪೃಹತೆಗಾಜನ ಸಮಂತು
ಚಕಿತಗೊಂಡಂದೊಳು ಚಕಿತಗೊಳದಿರ್ವರಾ ನೈವುಣ್ಯಕಂತು.

೬೯

ಗೇಯ ಶಿಕ್ಷಕನಾರು ಈ ಕೃತಿಯ ಕವಿಯಾರು ಎಂದವರನೊಲಿದು
ರಾಜನೆಯೆ ಕೇಳ್ದಂದು ಪೇಳಿದರು ಬಾಲಕರು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಎಂದು,

೭೦

ಆ ಬಳಿಕ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬಳಿಗೈದಿ ಸಾನುಜನು ಶ್ರೀರಾಮನಂದು
ತನ್ನೊಡಲನೊಂದನುಳಿದಿತ್ತನಾ ರಾಜ್ಯವನು ಮುನಿವರನಿಗೊಲಿದು.

೭೧

ಮೈಥಿಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಿವರಿರುವರುಂ ನಿನ್ನ ಸುತರೆಂದವನಿಗೊರೆದು
ಕರುಣಾಳು ಕವಿವರನು ಬೇಡಿದನು ಸೀತೆಯನು ಪತಿಕರಿಪುದೆಂದು.

೭೨

ನಿನ್ನ ಸೊಸೆ ನಮ್ಮೆದುರೊಳಗ್ಗಿ ಪರಿಪೂತಳಾಗಿಹಳಹುದು ತಾತ
ದನುಜದೊರಾತ್ಮ್ಯದಿಂದೀಜನರು ಸೀತೆಯೊಳು ನೆಚ್ಚನಿಡದಿಹಿರು.

೭೩

ತನ್ನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದೊಳು ಜನರು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡುವವೊಲು ಸೀತೆ
ನೆಗಳುವೊಡೆ ಮಕ್ಕಳೊಡನಾಕೆಯನು ಸೇರುವೆನು ತಮ್ಮಾಜ್ಞೆಯಂತೆ.

೭೪

ಮಾತುಗೊಡಲಿಂತರಸು ಶಿಷ್ಯರನು ಬಳಿಯಟ್ಟೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಂದೆ
ಜಾನಕೆಯ ಕಸೆಸಿದನು ಸಿದ್ಧಿಯನು ಕರೆಸುವೊಲು ನಿಯಮಂಗಳಿಂದೆ.

೭೫

ಪ್ರಕೃತಕಾರ್ಯಾನುರತಸಂಧಾನರಾಘವನು ಮರುಹಗಲೊಳಿರದೆ
ನೆರೆಯಿಸಿದನಾಪೌರರಲ್ಲರನು ಕವಿಯನುಂ ಬರಿಸಿದನು ಭರದೆ.

೭೬

ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ರವಿಯನಾಸ್ವರಶಬ್ದ ಶುದ್ಧಿಯುತಮಂತ್ರದೊಲು ಮುನಿಯು
ತೇಜೋಭಿರಾಮನನು ಸೇರಿದನು ಸುತೆಸಮನ್ವಿತಸೀತೆಯೊಡನೆ.

೭೭

ಕಾಷಾಯಪರಿವೀತದಿಂದೆ ಮೇಣ್ ನಿಜಪದಾರ್ಪಿತ ಚಕ್ಷುವಿಂದೆ
ಶಾಂತತನುವೆತ್ತವಳು ಶುದ್ಧಳಹುದೆಂಬೊಹೆ ಸಂಭವಿಸಿತಂದೆ.

೭೮

ಆಲೋಕಪಥದಿಂದಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ತಿರುಗಿಸುತಲಾ ಸರ್ವಜನರು
ಫಲಿತಶಾಲಿಯವೊಲು ಅವನತಾನನರೆನಲು ನಿಂದಿದರ್ವನರು.

೭೯

ಆಸನಾಸೀನಮುನಿ ಬೆಸಸಿದನು ಬಾ ಮಗಳೆ ನಾಥನೆದುರಿಂದು
ನಿಜಚರಿತವಿಷಯದೊಳು ಲೋಕವನು ನಿಸ್ಸಂಶಯಂಗಳೊಳಿಸು ಎಂದು.

೮೦

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಶಿಷ್ಯನಂದೆರೆದ ಪುಣ್ಯಾಂಬುವಿಂದಾಚಮನಗೈದು
ಸೀತೆಯುಚ್ಚರಿಸಿದಳು ಆಬಳಿಕ ನಿಜಸರಸ್ವತಿಯನಂತೆಂದು.

೮೧

ವಾಙ್ಮನಃಕಾರ್ಯಂಗಳಿಂದಲವ್ಯಭಿಚಾರಿಯಾಗಿದೊಡಾನು
ದೇವಿ ವಿಶ್ವಂಭರೆಯೆ ನಿನ್ನೊಡಲೊಳೆನ್ನನೊಳವೊಗಿಸಿಳೆಯೆ ನೀನು.

೮೨

ಸಾಧ್ವಿಯಿಂತೆಂದೊಡನೆ ಭುವಿ ಬಿರಿದು ರಂಧ್ರದಿಂದೊಗೆತಂದುದಂದು
ವೈದ್ಯತಜ್ಞೋತಿಯಂತೆಸೆನ ಉದ್ಯತಪ್ರಭಾವಂಡಲಮದೊಂದು.

೮೩

ನಾಗರಾಜನ ಹೆಡೆಯ ಮಣಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಾಸೀನಳೆನಿಸಿ
ಉದಧಿಮೇಖಲೆಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್‌ವಸುಂಧರೆಯೆ ಮೈತೋರ್ದಳೊಡನೆಳಸಿ.

೮೪

ಭರ್ತ್ಯದತ್ತೀಕ್ಷಣೆಯನಂಕದೊಳು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂದೇವಿ
ವಾತಾಳಕೈದಿದಳು ಬೇಡಬೇಡೆಂದರಸು ಬೇಡುತಿರಲೋವಿ.

೮೫

ಮರಳಿತಹೆನವನಿಜೆಯನೆಂದು ಕೋವಂಡವನು ಹಿಡಿದಿಳೆಯೊಳಂದು
ಕೋಪಗೊಂಡರಸನನು ವಿಧಿಬಲಾಪೇಕ್ಷಿಗುರು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದನು.

೮೬

ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಋಷಿಗಳನು ಸುಹೃದರನು ಯಜ್ಞಾಂತಸತ್ಯತರನವನು
ಸೀತೆಯೊಳು ತಳೆದೊಂದು ಮಮತೆಯನು ಮಕ್ಕಳೊಳು ತೋರಿದನುನೃಪನು.

೮೭

ಆ ಯುಧಾಜಿತ್ತಿನೊಂದಾದೇಶದಿಂದಂದು ವರಭೃತಪ್ರಜನು
ಸಿಂಧು ದೇಶವನಿತ್ತನಾದತ್ತಮಹಿಮಂಗೆ ಭರತಂಗೆ ನೃಪನು.

೮೮

ಯುದ್ಧದೊಳು ಗಂಧರ್ವರನು ಗೆಲಿದು ಭರತನವರಾಯುಧವನುಳಿದು
ಮುಂದೆ ತಾನಾತೋದ್ಯಮಾತ್ರವನು ಧರಿಸುವೊಲು ಗೃದಿದರ್ಧನಂದು.

೮೯

ಭರತನಭಿಷೇಕಾರ್ಹಪುತ್ರರನು ತಕ್ಷಪುಷ್ಕಲರನಂದೊಲಿದು
ತಕ್ಷಪುಷ್ಕಲದೊಳಭಿಷಿಕ್ತರಂಗೈದು ಬಂದನು ರಾಮನೆಡೆಗೆ.

೯೦

ಲಕ್ಷ್ಮಣನುಮಾತ್ಮಸಂಭವರೆನಿಸ ಚಂದ್ರಕೇತಾಂಗದರ ಕರೆದು
ರಘುನಾಥ ಶಾಸನದೆ ಕಾರಾಪಥಾಧೀಶರಂಗೈದನಂದು.

೯೧

ತನುಭವರನಿಂತಿರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದೊಳು ಕಾಲಬರಲಾಜನೇಶ್ವರರು
ಭರ್ತೃಲೋಕಕೆ ಸಂದ ಜನನಿಯರಿಗುತ್ತರಕ್ರಿಯೈಗೈದರವರು.

೯೨

ರಾಘವಂಗಿಂತೆಂದನೊರ್ಮೆ ಮುನಿವೇಷದಿಂ ಕಾಲನೈತಂದು
ಗುಟ್ಟಿನೊಳು ಮಾತಾಡುತಿರಲಾವು ನೋಡುವನ ನೀಂ ತ್ಯಜಿಪುದೆಂದು.

೯೩

ಅಂತಾಗಲೆಂದೊರೆದ ಸಮಯವನು ರಾಮಂಗೆ ಯಮನು ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ
ಹೇಳಿದನು ಪರಮೇಷ್ಠಿಯಾಚ್ಛೆಯಿದು ದಿವಿಗೆ ನೀನೈತರ್ಪುದೆಂದು.

೯೪

ತಿಳಿದಿದುರ್ಮವವೊಂದು ಸಮಯವನು ಮುರಿದನಾದ್ವಾಃಸ್ಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು
ರಾಮನನು ನೋಡಲೆಂದೈತಂದ ದೂರ್ಮಾಸ ಶಾಪಬಾಧಿತನು.

೯೫

ಒಡನೆ ಸರಯೂತೀರಕ್ಕೆತಂದು ಸೌಮಿತ್ರಿ ವರಯೋಗವಿದನು
ಆತ್ಮದೇಹವನುಳಿಯುತಗ್ರಜನ ನನ್ನಿಯನು ಕಾಯ್ದನೆಂದವನು.

೯೬

ಸ್ವಾತ್ಮದೊಳು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗವಂತಾದಿವಕೆ ಸಂದಬಳಿಕಂದು
ಮೂರಡಿಯ ಧರ್ಮದೊಲು ಶಿಥಿಲನೆನೆ ರಾಘವನು ನೆಲಸಿದನು ಕುಸಿದು.

೯೭

ರಾಘವನು ಆ ಕುಶಾವತಿಪುರದೊಳರಿಗಜಾಂಕುಶ ಕುಶನನಿರಿಸಿ
ಸೂಕ್ತಿಯಿಂ ಸುಜನಾಶ್ರುಲವಬರಿಸ ಲವನಂ ಶರಾವತಿಯೊಳಿರಿಸಿ,

೯೮

ಸಾನುಜನು ಅಗ್ನಿಸಹಿತುತ್ತರಕೆ ತೆರಳಿದನು ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯುತನು
ಭರ್ತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದೊಳಯೋಧೈಯನುಸರಿಸಿದುದು ವಸತಿಗಳ ತೊರೆದು.

೯೯

ನೀಪಮುಕುಳಸ್ಥೂಲಜನತಾಶ್ರುಕಣತೊಯ್ಯಿದಧ್ವವಿಡಿದೊಲಿದು
ಹರಿದನುಜರನುಸರಿಸಿ ನಡೆದರಾರಾಘವನ ಚಿತ್ತಜ್ಞರಂದು.

೧೦೦

ಭಕ್ತಾನುಕಂಪೆಯಿಂದಾಪ್ರಾಪ್ತಪುಷ್ಪಕನು ಅನುಯಾಯಿ ಜನಕೆ
ಸಾರುವೊಂದೇಣಿವೋಲಿಸಗಿದನು ಸರಯುವನು ಸಾರುವೊಡೆ ದಿವಕೆ.

೧೦೧

ಅಂದಾದ ಮಜ್ಜನದ ಸಮ್ಮರ್ಧ ಗೋಪ್ರತರದೋಲೊಗಿದ ಕತದೆ
ಗೋಪ್ರತರತೀರ್ಥಮೆಂದಾತಾಣಮೆಸೆದಿರ್ದುದೊಡನಂದಿನಿದೆ.

೧೦೨

ದೇವಾಂಶರಾದವರು ನಿಜರೂಪದಿಂದಲ್ಲಿ ದಿವಿಯೊಳಿರುವೆಂದು
ಸುರರಾದ ಪೌರರಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ನಾಕವನು ಕಲ್ಪಿಸಿದನೊಲಿದು.

೧೦೪

ದಶಮುಖದೈತ್ಯನ ಶಿರವನು ತರಿದನು
ಅಮರರ ಕಾರ್ಯವನೆಸಗಿದನು
ಉತ್ತರಗಿರಿಯೊಳು ಲಂಕೇಶ್ವರನನು
ದಕ್ಷಿಣಗಿರಿಯೊಳು ಹನುಮನನು
ಈರ್ಪರನಂತಾ ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನನು
ಕೀರ್ತಿಸ್ತಂಭದೊಲಿರಿಸಿದನು
ಲೋಕಸಮಸ್ತವ ಪೊರೆಯುವ ತನುವನು
ಆ ಬಳಿಕಾತನು ಸೇರಿದನು.

—

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸರ್ಗ ಕುಮುದ್ವತೀಪರಿಣಯ

೧

ಜನ್ಮದೊಳು ಗುಣದೊಳಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠನಾದಾಕುಶನು
ಬಳಿಕ ರತ್ನವಿಶೇಷಪಾತ್ರನೆಂದು
ಉಳಿದೊಳು ರಘುವರರು ಕಟ್ಟಿದರು ಪಟ್ಟವನು
ಸೌಭ್ರಾತ್ರಮವರೊಳು ಕುಲಾನುಗತವು.

೨

ಸೇತುವಾರ್ತಾನಾಗಬಂಧಾದಿ ಸಫಲಕ—
ಮಂಗಳಿಂದೇಳಿಗೆಯ ಪಡೆದುಮವರು
ವೇಲೆಯನು ದಾಂಟದಿರುವಬಿವೊಲು ತಂತಮ್ಮ
ನಾಡುಗಳ ಎಲ್ಲೆಯನು ದಾಂಟದಿಹರು.

೩

ದಾನಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಳು ಸಾಂತತ್ಯವನು ಮೆರೆವ
ಸಾಮಭವ ಸುರಗಜಗಳೆಂಟರೊಲು
ದಾನಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಳು ಸಾಂತತ್ಯವನು ಮೆರೆವ
ಹರಿವಂಶಸಂಭವರ ಬಳಿ ಬೆಳೆದುದು.

೪

ಸ್ತಿಮಿತಪ್ರದೀಪದೊಳು ಕುಶನರ್ಧರಾತ್ರಿಯೊಳು
ಪರಿಜನರು ಮಲಗಿದಂದೆಳ್ಳರಿರಲು
ಮುನ್ನ ಕಂಡಿರದೊರುವ ಪಥಿಕವನಿತೆಯನಂದು
ಶಯನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕಂಡನವನು.

೫

ಸಾಧುಸಾಧಾರಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯಶ್ರೀಯುತನು
ಬಂಧುಯುತನಿಂದ್ರನಿಭನರಿಜೇತನು
ಮೆರೆಯುತಿರಲಾಕುಶನು ಆತನೆದುರಾವನಿತೆ
ಬೊಗಸೆಗೈಮುಗಿಯೆ ಜಯವೆಂದು ನುಡಿದು,

೬

ದೇಹಪೂರ್ವಾರ್ಥದಿಂದುಳಿದು ವರತಲ್ಪವನು
ವಿಸ್ಮಯದೊಳಾದಾಶರಥಿಪುತ್ರನು
ಅರ್ಗಗಳವ ತೆಗೆಯದೆಯೆ ಕನ್ನಡಿಯ ನೆಳಲೆಂತು
ಅಂತುವೊಳವೊಕ್ಕವಳಿಗೊರೆದನಿಂತು.

೭

ಬಾಗಿಲನು ಮುಚ್ಚಿರುವ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಿರುವೆ
ಆದರೂ ಕಾಣಿಸದು ಯೋಗಮಹಿಮೆ
ಹಿಮಬಾಧೆಯಾಂತಿರುವ ನಳನಿನ್ನೊಲು ದುಃಖಿಸುವೆ
ದುಗುಡದೊಂದಾಕೃತಿಯ ತೋರುತಿರುವೆ.

೮

ನೀನಾರು ಓ ಶುಭೆಯೆ ಮೇಣಾರ ಮನೆಯವಳು
ಮೇಣೆನ್ನ ಬಳಿಗಿಂದು ಬಂದುದೇಕೆ ?
ಸಂಯಮಿರಘೋಧ್ವಹರು ಅನ್ಯಾಂಗನಾವಿಮುಖ—
ರೆಂಬುದನು ಬಗೆದು ನೀನೆನ್ನೊಳುಸುರು.

೯

ಆವ ನಗರದೊಳಂದು ನಿಜಪದೋನ್ಮುಖಪಿತನು
ಪೌರರನು ತನ್ನೊಡನೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು
ಆ ನಗರದಧಿವೀವಿ ವೀತನಾಥಳು ನಾನು
ಇಂತರಿವುದೆಂದೊರೆದಳಾ ಅವಂಧ್ಯೆ.

೧೦

ವೈಭವದ ಸೌರಾಜ್ಯಭದ್ರೋತ್ಸವಂಗಳಲಿ
ಅಲಕೆಯುಮನಿಳಿಕೆಗೈದಿದೆನಂದು
ಅಧಿಕಬಲನಿದೋಡಂ ಸೂರ್ಯವಂಶನು ನೀನು
ನೋಡಿನಿತು ದೀನತೆಯನಾಂತೆನಿಂದು.

೧೧

ಉಡಿದೊಡೆದ ತಲ್ವಾಟ್ಟ ಶತಗಳುಂ ಕುಸಿದುರುಳ್ಳ
 ಕೋಂಟಿಗಳುಮಳಿದಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುವು
 ಸೂರ್ಯನಸ್ತ ಮಿಸಿದಂದುಗ್ರಮಾರುತ ಭಿನ್ನ
 ಮೇಘಯುತ ಸಂಧ್ಯೆಯನು ಅಣಕಿಸುವುವು.

೧೨

ಲಸಿತಕಲನೂಪುರದ ರಸಿಕಾಭಿಸಾರಿಕೆಯ—
 ರೊಸೆದು ಚರಿಯಿಸುತ್ತಿದರ್ ರಾಜಪಥವು
 ಮೊಗದೊಳೆಸೆವುಲ್ಕದಿಂದಡಗನರಸುತಲಿಂದು
 ಕೂಗುತಿಹ ಬಳ್ಳುಗಳಿಗೆಡೆಯಾದುದು.

೧೩

ಪ್ರಮದೆಯರ ತುದಿಗೈಯ ತಾಡನಗಳಿಂದಂದು
 ಮದ್ದಳೆಯ ದನಿಗೈದ ಕೊಳದ ಜಲವು
 ತಾನಿಂದು ಅಳುವ ದನಿಗೈಯುತ್ತಲೂಳುವುದು
 ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೋಡುಗಳ ಕುಟ್ಟಿದಂದು.

೧೪

ವಾಸಯಷ್ಟಿಗಳಳಿಯಲಡವಿ ಮರಗಳನೇರಿ
 ಮದ್ದಳೆಯ ದನಿಯಳಿಯೆ ಕುಣುವುದುಳಿದು
 ಅಡವಿಸೋಗೆಗಳಾದವಾಟದ ಮಯೂರಗಳು
 ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚು ಸುಟ್ಟುರಿಸಿದೆರಡು ಗರಿ ತೋರಿ.

೧೫

ಸುಂದರಿಯರಲತಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಡಿಗಳಿಂದೆಸೆದ
 ದೀರ್ಘಕೆಯ ಸೋಪಾನ ಮಾರ್ಗವಿಂದು
 ಹುಲಿಗಳಡಿಯಿಡುತಿರಲು ಹುಲ್ಲಿಗಳನದೆ ಕೊಂದ
 ನೆತ್ತರಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯೊಳು ಕೊಳೆಗೊಂಡುದು.

೧೬

ಪದ್ಮವನದೊಳಗಿಳಿದು ಪಿಡಿಯಿತ್ತ ಬಿಸಜವನು
ತಿನ್ನುವೊಲು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವಾನೆಗಳನು
ಕುಂಭಗಳನುಕುಶೋಪಮನಖಗಳಿಂದೊಡೆದು
ಕೆಡಹುತವೆ ಕೋಪದೊಳು ಹರಿಗಳಂದು.

೧೭

ವರ್ಣರೇಖೆಗಳಳಿದು ಧೂಸರತೆಯಾಂತಿರುವ
ಮದನ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಳಿದು
ಹಾವುಗಳು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಪೊರೆಗಳಾಗಿಹವೆಂದು
ನೋಲೆಯ ಮೇಲುದುವೊಲು ನೋಡು ಬಂದು.

೧೮

ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳಲಿ ಕಾಲವಶದಿಂದಿಂದು
ಸುಣ್ಣ ಮಾಸುತ ಬಂದು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದು
ಮುತ್ತಿನೊಲು ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಚಂದಿರನ ಕಿರಣಗಳು
ಮಾರ್ಪೊಳೆಯದಿಹವಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು.

೧೯

ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನೊಳಲ್ಲಿ
ವನಿತೆಯರ ಮುಖಕಾಂತಿ ತೋರದಿಹುದು
ರಾತ್ರಿ ದೀಪದಕಾಂತಿ ಕಾಣಿಸದು ಕಂಪು ಹೊಗೆ—
ಯನು ತಡೆದು ಜೇಡ ಬಲೆಗಟ್ಟುತ್ತಿಹುದು.

೨೦

ಕೊಂಬೆಗಳನಳ್ಳರಿದೊದಿನಿಸು ಬಾಗಿಸುತೆ
ಊರಿನ ವಿಲಾಸಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಬಂದು
ಹೂವುಗಳನಾಯುತಿರ್ದುದ್ಯಾನಲತೆಗಳನು
ಕಪಿವಿಂಡು ತರಿಯುತವೆ ಬೇಡರಂತೆ.

೨೦

ಮರಳದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲಿಯ ಕುರುಹುಗಳಿಲ್ಲ
ನೀರಿನೊಳು ಪರಮಳ ದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲ
ಬಳಿಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಮನೆಯೊಳೊಪರುಗಳಾರಿಲ್ಲ
ನೋಡಿ ಸರಯೂಜಲವನಳು ಬರುವುದಲ್ಲ.

೨೧

ಆದುದರಿನೀಬೀಡು ತೊರೆದಿಂದು ಸೇರುವುದು
ಕುಲರಾಜಧಾನಿಯನು ನೀನೆನ್ನನು
ಸಂದ ಕಾರಣತನುವ ತಂದೆ ತಾನಿರದುದು
ಪರಮಾತ್ಮರೂಪವನು ಸೇರಿದಂತೆ.

೨೨

ರಘುನೃಪರೊಳುತ್ತಮನು ತಥ್ವಾಂಭಿಗೊಪ್ಪಿದನು
ಸಂತೋಷದಿಂದಲಂತಾಗಲೆಂದು
ನಗರಾಧಿದೇವಿಯುಂ ಮನುಜರೂಪವನುಳಿದು
ತಾಂ ತಿರೋಹಿತೆಯಾದಳಂದು ನಲಿದು.

೨೩

ಆ ಇರುಳಿನದ್ಭುತವನುದಯದೊಳು ನೃಪವರನು
ಸಭೆಯೊಳಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗರುಹಿದನು
ಕುಲರಾಜಧಾನಿ ತಾನೈತಂದು ವರಿಸಿದಳು
ಕುಶನನೆಂದವರು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

೨೪

ಶ್ರೋತ್ರಿಯರಿಗೇಯುತೆ ಕುಶಾವತಿಯನಾಕುಶನು
ಯಾತ್ರಾನುಕೂಲವಹ ಶುಭತಿಥಿಯೊಳು
ಸೇನೆಯನುಸರಿಸಿಬರಲಭ್ಯಚಯದನಿಲನೊಲು
ತೆರಳಿದನಯೋಧೈಗವರೋಧಯುತನು.

೨೬

ಪೇರಾನೆ ಬಳಗಂಗಳಾಟದದ್ರಿಗಳಾಗೆ
 ಬಾವುಟಗಳೋಳಿಯುಪವನಗಳಾಗೆ
 ತೇರುಗಳೆ ಚಿಲುವಾದ ಮನೆಗಳೆನಲಾಸೇನೆ
 ತಾನೆ ಜಂಗಮರಾಜಧಾನಿಯಾಯ್ತು.

೨೭

ಮಂಡಲಾಕಾರದೊಳು ಹೊಳೆವ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯನನು
 ಪೂರ್ವವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಾಹಿನಿಯನು
 ಉದಯಿಸಿದ ಚಂದಿರನು ಮೊರೆವ ವಾರಾಶಿಯನು
 ವೇಲೆಯೆಡೆಗೊಯ್ದವೊಲು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು.

೨೮

ಮುಂದುಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆವ ವಾಹಿನಿಯ ಪದಹತಿಯ
 ಪೀಡೆಯನು ಸಹಿಸಲಸಮರ್ಥೆಯೆಂದು
 ತಾನಿಂದು ಭೂದೇವಿ ಹುಡಿಯ ರೂಪವನಾಂತು
 ಎರಡನೆಯ ಹರಿಪದವನೇರ್ಪಳಹುದು.

೨೯

ಪುರದೆ ಪೊರಮಡುವಂದು ದಾರಿಯೊಳು ನಡೆವಂದು
 ನಡುನಡುವೆ ಬೀಡಬಿಟ್ಟಳಿಯುವಂದು
 ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೆನುವವೊಲು
 ನೋಟಕರಿಗಾಸೇನೆ ಕಂಡಿತಂದು.

೩೦

ನೇತಾರನಾನೆಗಳ ಮದವಾರಿಸೇಕದೊಳು
 ಮೇಣವನ ಕುದುರೆಗಳ ಖುರಹತಿಯೊಳು
 ಧೂಳು ಕೆಸರಾದತ್ತು ನಡೆವಂದು ದಾರಿಯೊಳು
 ಕೆಸರು ಧೂಳಾದತ್ತು ಪರಿವಿಡಿಯೊಳು.

೩೧

ಮುಂದೆ ದಾರಿಯ ಹುಡುಕುತ್ತಲ್ಲಿ ಕವಲುಗಳೊಡೆದು.

ರೇವೆವೊಲು ರವಗೈದು ಸೇನೆ ನಡೆದು
ಗವಿಯ ಮಾರ್ದನಿಯಿಂದಲಮಿತಶಬ್ದಂಬಡೆದು
ವಿಂಧ್ಯಕಟಕಾಂತರದೊಳ್ಳೆದಿತಂದು.

೩೨

ಕಾವಿಯರೆಗಳಲುರುಳುತರುಣಗೊಂಡರೆಯಿರುವ
ಬಗೆಬಗೆಯ ತೂರ್ಯರವ ಬೆರೆದು ಮೊರೆವ
ದಂಡಿನಿಂದೊಡವೆರೆದು ಮುಂದೆ ನಡೆದನು ಕುಶನು.
ಜೇಡರೊಲಿದಿತ್ತುದನು ನೋಡಿ ನಲಿದು.

೩೩

ಗಜಸೇತುಬಂಧದಿಂದುತ್ತರಿಸಿ ತೀರ್ಥವನು
ಪಶ್ಚಿಮಕೆ ತಿರುಗಿರುವ ಜಾಹ್ನವಿಯನು
ಗಗನಲಂಘನಲೋಲಪಕ್ಷಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದೆ
ಹಂಸಗಳಯತ್ನ ಚಾಮರಗಳೆನಲು.

೩೪

ಕಪಿಲಮನಿ ರೋಷದಿಂದವನ ಪೂರ್ವಜರಂದು.
ಭಸ್ಮಾವಶೇಷೀಕೃತಾಂಗರೆನಲು
ಅವರ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿ ಗಾಕಾಶದಿಂದಿಳಿದ
ನೌಲುಲಿತ ಗಂಗೆಯನು ವಂದಿಸಿದನು..

೩೫

ಕೆಲದಿವಸದಧ್ಯವನು ಕಳೆದಿಂತು ಕುಶವರನು.
ಸರಯೂನದೀತೀರದೆಡೆಯನ್ನೈದಿ
ವಿಸ್ತೃತಾಧ್ವರನೃಪರ ವೇದಿಮಧ್ಯದೊಳೆಸೆವ
ಶತಶತಸ್ತಂಭಗಳನೀಕ್ಷಿಸಿದನು.

೩೬

ಸರಯೂತರಂಗಾಂಬುಕಣಸಂಗಶೀತಲನು
ಆಧೂತತರುಪುಷ್ಪಗಂಧವಹನು
ಕುಲರಾಜಧಾನಿಯಿಂದಪವನಸಮೀರಣನು
ಕ್ಲಾಂತಕುಶನ್ಯಪನಿಗಂದಿದಿರೆಳ್ಳನು.

೩೭

ರಿಪುಮಗ್ನಶಲ್ಯನಾ ನಗರೋಪಶಲ್ಯದೊಳು
ಅಮಿತಬಲನಾಕುಶನು ಪೌರಸಖನು
ಚಂಚಲಧ್ವಜರಾಜಿಯಿಂದೆಸೆವ ಸೇನೆಯನು
ನಿಲಿಸಿದನು ನಿಜಕುಲಧ್ವಜನು ನೃಪನು.

೩೮

ಮಿಳಿತೋಪಕರಣದಿಂದಾತೆರದ ನಗರವನು
ಪ್ರಭುನಿಯೋಜಿತ ಶಿಲ್ಪಿಸಂಘವರು
ಮಳೆಗರೆದು ಮೇಘವು ನಿರ್ದಾಘತಸ್ತೋರ್ವಿಯನು
ಪೊಸತುಗೈವಂದದಿಂದೆಸಗಿದರು.

೩೯

ವರದೇವತಾಯತನದಿಂದೆಸೆವ ನಗರವನು
ತಾಮುಪೋಷಿತವಾಸ್ತು ವಿಧಿವೇತ್ತರು
ಪಶುಬಲಿಸಮರ್ಪಣದಿನಾರ್ಚನೆಯೆಸಗಿದರು
ರಘುವರನು ಅರ್ಚನೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿದನು.

೪೦

ಕಾಮಿ ಹೊಗುವಂದದೊಳು ಕಾಮಿನಿಯ ಹೃದಯವನು
ಆ ರಾಜಭವನವನು ಹೊಕ್ಕು ಕುಶನು
ಉಚಿತಭವನಗಳಿಂದಲನುಜೀವಲೋಕವನು
ಸಂಭಾವಿಸಿದನಾ ರಾಮಸೂನು.

೪೧

ಲಾಯದೊಳು ಕುದುರೆಗಳು ಕಂಬದೊಳಗಾನೆಗಳು
 ವಸ್ತುಚಯವಂಗಡಿಯ ಬೀದಿಗಳೊಳು
 ಅಣಿಗೊಂಡ ಪುರವೆಸೆದುದಾಭರಣಮಾಲೆಗಳು
 ಮೆಯ್ಯೊಳಣಿಗೊಂಡೆಸೆವ ನಾರಿವೋಲು.

೪೨

ಪೂರ್ವಶೋಭೆಯನಾಂತು ಮತ್ತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಲಿರುವ
 ರಘುವರರ ವಸತಿಯೊಳು ವಾಸಗೈದು
 ದೇವೇಂದ್ರ ಭೋಗವನು ಕೌಬೇರನೈಸಿರಿಯ—
 ನೆಳಸದಂತಿದನಾ ಮೈಥಿಲೇಯ.

೪೩

ಮುತ್ತಿನಂಬರದಿಂದೆ ಮಣಿಯ ಹಾರಗಳಿಂದೆ
 ಸುಯ್ಯಲಗುವಂಶುಕಗಳುಡೆಗಳಿಂದೆ
 ನಾಯಕಿಯ ವೇಷವನು ಕುಶನಿಗುಪದೇಶಿವೋಲು
 ಗ್ರೀಷ್ಮಯುತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಮಾದುದು.

೪೪

ಭಾಸ್ಕರನಗಸ್ತ್ರಚಿಹ್ನಾಯನವನುಳಿದಂದು
 ಹತ್ತಿ ಬರಲುತ್ತರದಿಶಾವನಿತೆ ನಲಿದು
 ಆನಂದಶೀತಲದ ಬಾಷ್ಪವನು ಕರೆವವೋಲು
 ಹಿಮವಾರಿ ತುಹಿನಗಿರಿಯಿಂದಿಳಿದುದು.

೪೫

ಘನತಾಪಕೆಡೆಯೆನಿಸಿ ಸುಟ್ಟುರಿವ ನಿಡುಹಗಳು
 ಸೊರಗಿ ಕೃಶತೆಯನಾಂತ ಮತ್ತಿನಿರುಳು
 ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳು ತೋರುತಿವೆ ಪ್ರಣಯ ಕಲಹದೊಳಳಲು
 ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಚಿ ನವೆನ ದಂಪತಿಗಳೋಲು.

೪೬

ಹಾವಸೆಯನುಳಿದುಳಿದು ಮೆಟ್ಟಲುಗಳಿಳಿದಿಳಿದು
ಬತ್ತಿದುದು ದಿನದಿನಕೆ ಕೊಳದ ನೀರು
ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಹೆಂಗುಸಿನ ಪೊರವಾರಿನೆತ್ತ ರಕೆ
ಮೇಲೆದ್ದ ತಾನರೆಯ ಜಲ ನಿಂತುದು.

೪೭

ಉಪವನಾಂತದೊಳಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳು
ಸಂಜೆಯೊಳು ಅರಳಿ ಘನುಘಮಿಸುವಂದು
ಒಂದೊಂದು ಹೂವಿನೊಳು ಕುಳಿತು ಅಳಿ ಮೊರೆಮೊರೆದು
ಹೂವುಗಳನೆಣಿಸುವೊಲು ತೋರುತಿಹುದು.

೪೮

ಹೊಸ ಉಗುರು ಕಲೆ ಮೆರೆವ ಬೆನರಿದ ಕಪೋಲದೊಳು
ಕೇಸರಗಳೊಂದೊಂದುಮಂಟಿದಂದು
ಕಿವಿಯಿಂದೆ ಜಗುಳಿದರು ನವಶೀರ್ಷದ ಸುಮವು
ನೆಲಕೆ ತಟ್ಟನೆ ಉರುಳಿ ಬೀಳದಿಹುದು.

೪೯

ಜಲಯಂತ್ರಧಾರೆಗಳಿಗುವ ಚಂದನ ರಸದೆ
ತೊಯ್ದ ಶೀತಲ ಶಿಲಾತಲದೊಳಂದು
ಪವಳಿಸುತ ಬೇಸಗೆಯ ಬೇಗೆಯನು ಕಳೆದಪರು
ತಂಪಿಗೆಳಸಿದ ಜನರು ಹಣವಂತರು.

೫೦

ಬಿಚ್ಚಿ ಮುಡಿಯನು ಮಿಂದು ಧೂಪಧೂಮಕೆ ತೆರೆದು
ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿದು ಪೆಣ್ಣಳಿರಲು
ಮಧುಮಾಸದಂತ್ಯದೊಳು ಬಲಗುಂದಿದಂಗಳನು
ವನಿತೆಯರ ಕುರುಳಿನೊಳು ಬಲಗೊಂಡನು.

೫೧

ಕುಸುಮರೇಣುವಿನಿಂದಲೀಷದರುಣತೆ ತಳೆದ್ದು
 ಅರ್ಜುನಕುಜೋದಾರಗುಚ್ಛವಿಹುದು
 ಗಿರಿಶನು ಮನೋಭವನ ತನುವನುರುಹಿಯುಮಿರದೆ.
 ಸಿಟ್ಟಿನೊಳು ಹರಿದೊಗೆದ ಮೌರ್ವಿ ತೆರದೆ.

೫೨

ಮಾಂದಳಿರ ಕಂಪೆರೆದು ಹಳೆಯ ಕಳ್ಳನು ಸುರಿದು
 ಪಾದರಿಯ ಪೊಸಪೂವಿನಿಂಪುತಂದು
 ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲದೊಳು ಕಾಮಿಗಳ ದೋಷವನು
 ಪರಿಹರಿಸಲೆಳಸಿದನು ಚೈತ್ರನೈವನು.

೫೩

ಆ ಕಠಿನ ಸಮಯದೊಳು ಜನಕೆ ಪರಮಪ್ರಿಯರು
 ಅಂದು ಆ ಇರ್ವರೆಯೆ ತಾನಾದರು
 ಪಾದಸೇವಾರತರ ತಾಪವನು ಕಳೆವವರು
 ಉದಯಸ್ಥ ಭೂನಾಥ ಉಡುನಾಥರು.

೫೪

ಊರ್ಮಿಮಾಲಾಲೋಲಮದಹಂಸಕುಲಮೆಸೆವ
 ತಟಲತಾಕುಸುಮಗಳಿನೊಪ್ಪುತಿರುವ
 ಗ್ರೀಷ್ಮಸುಖಕರಮೆನುವ ಸರಯುವೋಳೆಳಸಿದನು
 ಜಲಕೇಳಿಗಿನಿಯೆಯರ ಬೆರಸರಸನು.

೫೫

ಜಾಲಿಕರು ಮಡುವಿಂದೆ ಮೊಸಳೆಗಳ ಹೊರದೆಗೆಯೆ.
 ಪಟಗೃಹಗಳಾನದಿಯ ದಡದೊಳೆಸೆಯೆ
 ನಿಜವೈಭವಾನುಗುಣವೆನಿಸೊಂದು ಕೇಳಿಯನು
 ತೊಡಗಿದನು ಚಕ್ರಧರನಿಭಮಹಿಮನು.

೫೬

ಅತೀರಸೋಪಾನಮಾರ್ಗವತಾರದೊಳು
ಅನ್ಯೋನ್ಯಕೇಯೂರ ಘರ್ಷಣದೊಳು
ರಮಣಿಯರ ಪದಹತಿಯ ನೂಪುರಕ್ಷೋಭೆಯೊಳು
ಬೆದರಿದವು ಸರಯುವಿನ ಹಂಸಂಗಳು.

೫೭

ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ನೋಗಕೆ ನೀರೆರೆಚುವಂಗನೆಯ-
ರಂದವನು ಅಲ್ಲಿಯಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿದನು
ಚಾನುರವನಿಕ್ಕುತಿಹ ಪಕ್ಕದ ಕಿರಾತಿನಿಯ
ನುಡಿಸಿದನು ದೋಣಿಯೊಳು ಕುಳಿತು ಕುಶನು.

೫೮

ನೋಡೆಲೆ ಪುಳಿಂದಿನಿಯೆ ಸರಯೂಪ್ರವಾಹವಿದು
ನನ್ನಂತವುರದವರು ಮೀಯುವಂದು
ಗಲಿತಾಂಗರಾಗದಿಂದಖಿಳವರ್ಣಮನಾಂತು
ಸಾಬ್ರಸಂಧ್ಯೋದಯದೊಲೆಸೆವುದಿಂತು.

೫೯

ಅವರೋಧಸುಂದರಿಯರಂಜನವ ಕೊಂಡುದಕೆ
ನೌಲುಲಿತಸರಯುವಿನ ವೀಚಿಮಾಲೆ
ಮದರಾಗಶೋಭೆಯನು ಸತಿಯರ ವಿಲೋಚನಕೆ
ಮಾರಿತ್ತದೆನೆ ಮೆರೆಯುತಿಹುದು ಲೀಲೆ.

೬೦

ಗುರುಜಘನಕುಚಗಳಿಂದವರೋಧದಬಲೆಯರು
ಭಾರವನು ಹೊರಲಾರದಳಲುವವರು
ಕೇಯೂರಲಸಿತನಿಜಬಾಹಗಳಿನಿಸುವರು
ಅತಿಯತ್ನದಿಂದೆಂತೊ ರಾಗವಶರು.

೬೧

ನೀರಾಟಕೆಳಸಿರುವ ನಾರಿಜನರುಲ್ಲೋಲ—
 ದೀಶಿರೀಷಪ್ರಸವದವತಂಸವು
 ಜೊರಿ ನೀರೊಳು ತೇಲುತೈತರಲು ಶೈವಾಲ
 ಲೋಲಮೀನಂಗಳಹ ಮರುಳಪ್ಪವು.

೬೨

ನೀರೆರಚುವಾಟದೊಳು ಆಸಕ್ತರಾದವರು
 ತಮ್ಮ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಹರಿದಿದ್ದರು
 ನೊಲಿಯ ಮೇಲುದುರುತಿಹ ಮುತ್ತುಗಳ ತೆರನಿರುವ
 ತುಂತುರೊಳು ತಾವದನು ಅರಿಯದಿಹರು.

೬೩

ಒದಗಿಪುರದಬಲೆಯರಿಗಿದೊ ಬಳಿಯೆ ಸರಯುವೊಳು
 ಲಲಿತಾವಯವಗಳುಪಮಾನಂಗಳು
 ಕುಚವನೆಣೆವಕ್ಕಿಯನು ಕುಡಿವುವನಲೆಗಳನು
 ಸುಳಿಯನು ಸುನಾಭಿಯನು ನೋಡು ನೀನು.

೬೪

ದಡಗಳಲಿ ಗರಿಗೆದರಿ ಕುಣಿಯುವ ಮಯೂರಗಳು
 ಜೇಂದನಿಯ ಕೇಕೆಯೊಳು ಹೊಗಳುತ್ತಿರಲು
 ರಮಣಿಯರ ಸವಿಯುಲಿಯ ಹಾಡಿನೊಳು ತಳ್ಳೊಗೆದು.
 ನೀರ ಮದ್ದಳೆಯ ದನಿ ಕಿವಿವುಗುವುದು.

೬೫

ಸಂದಪ್ಪವಸ್ತ್ರದೊಳು ಸತಿಯರ ನಿತಂಬದೊಳು
 ಜೊನ್ನದೊಳು ಮುಳುಗಿರುವ ತಾರೆಗಳೊಲು
 ನೀರಿನೊಳಗದ್ದಿರುವ ರಶನಾಕಲಾಪಗಳು
 ಮೌನವನು ತಳೆದಿಹವು ಸದ್ದು ನಿಲಲು.

೬೬

ಬೀಗಿ ಸಖಿಯರ ನೊಗಕೆ ಬೊಗಸೆ ನೀರೆರಚುವರು
ಅವರುಮಿವರಾನನಕ್ಕೆರಚಿದಪರು
ಚೂರ್ಣಾರುಣಾಂಬುಕಣಜಾಲವನು ತರುಣಿಯರು
ಸರಲಾಲಕಾಗ್ರದಿಂದಿಳಿಯಿಸುವರು.

೬೭

ಮುಡಿ ಕೆದರಿ ಬಿಚ್ಚಿಹುದು ಪವುಸೆಲತೆಯಳಿಸಿಹುದು
ಕಿವಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಓಲೆ ಸಡಿಲಿರುವುದು
ನೀರಾಟದಾಯಸಕೆ ತುತ್ತಾದರೇನಿಂತು
ನೊಗದಂದಮೆಸೆದಪುದು ಚಿಲುವನಾಂತು.

೬೮

ತೊನೆವ ಮಾಲೆಯ ಕುಶನು ದೋಣಿಯಿಂದೊಡನಿಳಿದು
ಪೆಣ್ಣೊಡನಾಡಿದನು ನೀರೊಳಂತೆ
ತಾನರೆಯ ಬಳ್ಳಿಯನು ಕೊರಳ ಮಾಲೆಯ ಗೈದು
ಕಾಡಾನೆ ಪಿಡಿಗಳೊಡನಾಡುವಂತೆ.

೬೯

ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ವಾನ್ಮಪನು ಬೆರೆಯಲಂದಬಲೆಯರು
ಸಾತಿಶಯಕಾಂತಿಯಿಂದೆಸೆದಿದರು
ಮೊದಲೆ ಮುಕ್ತಾಹಾರ ನಯನಾಭಿರಾಮವದು
ಹೊಳೆವ ನೀಲಂವೆರೆಯಲೇವೇಳ್ವುದು.

೭೦

ಕನಕಮಯ ಜೀರ್ಣೋಳವಿಯಿಂದಾಯತಾಕ್ಷಿಯರು
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ದ ನೀರನೊಲಿದು ತಂದು
ಕುಶನ ಮೇಲೆರಚಿದರು ತೊಳಗಿದನವನಿಪನು
ಧಾತುನಿಷ್ಯಂದಗಿರಿರಾಜನಂತೆ.

೭೧

ಸರಯೂತರಂಗಿಣಿಯೊಳವರೋಧತರುಣಿಯರು
 ಬೆರಸಿಬರೆ ಜಲಕೇಳಿಯಾಡಿದವನು
 ಅಸ್ವರಾವೃತನೆನಿಸುತಾಕಾಶಗಂಗೆಯೊಳು
 ಕ್ರೀಡಿಸುವ ದೇವೇಂದ್ರನಂತಿದನು.

೭೨

ರಾಜ್ಯವನು ಕುಡುವಂದು ಕುಂಭಜನಿನಾಂತುಡನು
 ರಾಮನೊಲಿದಾವುದನು ಕುಶಗತ್ತನು
 ಜೈತ್ರಭೂಷಣವನುವ ಆ ತೊಡವು ನೀರಿನೊಳು
 ಜಾರಿದುದು ಕುಶನಿಗರಿವಿಲ್ಲದವೊಲು.

೭೩

ಮನವೆಳಸಿದಂದದೊಳು ವನಿತೆಯರನೊಡವೆರೆದು
 ನೀರಾಟದೊಳು ಕುಶನು ನಲಿದು ಮಿಂದು
 ಪಟನಿಲಯಕ್ಕೆತಂದು ಬಟ್ಟೆಗಳ ತೊಡುವಂದು
 ನೋಡಿದನು ಬಳೆಯಿರದ ಬರಿದೊಳನು.

೭೪

ತಂದೆ ಧರಿಸಿದುದನು ಜಯವಶೀಕರಣವನು
 ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನೆ ಎಂದು ನೊಂದನವನು
 ಲೋಭವಶದಿಂದರಸು ಅಳಲಿದನೆ ತಾಂ ಬರಿದೆ
 ಹೂವೇನು ತೊಡವೇನು ಬುಧನಿಗೊಂದೆ.

೭೫

ಈಸುವುದನರಿತಿರುವ ಚಿದುರ ಬೆಸ್ತರಿಗಂದು
 ಬೆಸಸಿದನು ಭರದೊಳದನರಸಲೆಂದು
 ಸರಯುವೊಳು ಮುಳುಗಿದರು ಮರಳಿದಡಕ್ಕೆದಿದರು
 ನಿಷ್ಫಲಪರಿಶ್ರಮರು ನೃಪಗಿಂದರು.

೭೬

ಹೇ ದೇವ ನೀರಿನೊಳು ನಾವೆನಿತೊ ಹುಡುಕಿದೆವು
ಕಂಡುದಿಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯತೊಡವು
ಮಡುವಿನಾಳದೊಳಿರುವ ಕುಮುದನಾಮದಿನೆಸೆವ
ನಾಗನಾಶೆಯಿನದನು ಕೊಂಡನಹುದು.

೭೭

ಬಳಿಕಾಧನುರ್ಧರನು ಕೋಪಾರುಣಾಂಬಕನು
ಆತೀರದೆಡೆಗೈದಿ ಬಲವಾನನು
ಉರಗವನು ಕೊಲಲೆಂದು ಬಿಲ್ಲನೇರಿಸಿನಿಂದು
ಗಾರುಡಾಸ್ತ್ರವ ಭರದಿನೆಳೆದನೊಂದು.

೭೮

ತೊಡುವುದೆ ತಡಂ ಕಣೆಯನಾಮಡುವು ರಭಸದೊಳು
ತೆರೆಗೈಗಳಂ ಬಡಿದು ಕಡೆಡೆದ್ದು ದು
ಕೊಳ್ಳದೊಳು ಬಿಡೊಂದು ಕಾಡಾನೆಯಂದದೊಳು
ಪರುಷರವಮಂಗೆಯ್ದು ಭೋರ್ಗರೆದುದು.

೭೯

ಮಥಿಸಿದಂಬುಧಿಯಿಂದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದೊಡವೆರೆದು
ಸುರರಾಜತರುವು ಮೇಲೇಳುವಂತೆ
ಕ್ಷುಭಿತನಕ್ರಾಕರದೆ ಕೊಡಗೂಸನೊಡವೆರೆದು
ಒಡನೆ ಭುಜಗೇಂದ್ರನೈತಂದನತ್ತೆ.

೮೦

ಮರಳಿ ತನಗೀಯಲೆಂದಾಭರಣವನು ಪಿಡಿದು
ಕರಮುಗಿದು ಬಂದುದನು ನೋಡಿದಂದು
ವರಸುಪರ್ಣಾಸ್ತ್ರವನು ಮರಳಿಸಿದನಾ ನೃಪನು
ಆನತರೊಳವನನಿರ್ಭಂಧರುಷನು.

೮೧

ಮಾನದಿಂದೆತ್ತಿರುವ ತಲೆಯನಿನ್ನಿಸಾನಿಸುತ
 ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥನ ಕುಮಾರಕನನು
 ಅಸ್ತವಿದನುಸುರಿದನು ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತನನು
 ವೈರಿಕುಲದಂಕುಶನನಾಕುಶನನು.

೮೨

ಸುರಕಾರ್ಯಕೈತಂದು ನರರೂಪವನು ತಳೆದು
 ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಲೀಲೆಯಿದು ಬೇರೆಯೊಂದು
 ಮಗನೆನುವರೂಪಿದಂದರಿತಿದುಮೆಂತಾನು
 ಪೂಜ್ಯ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಗೆಡರೊಡ್ಡಿದವನು !

೮೩

ಕೈಚಿಂಡಿನಾಟಕೆಂದೆತ್ತ ರಕೆ ಹೊಡೆದಿವಳು
 ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಚಿಂಡನೆಯೆ ನೋಡುತಿರಲು
 ನಿನ್ನ ಜೈತ್ರಾಭರಣ ನಕ್ಷತ್ರದಂದದೊಳು
 ಬೀಳ್ಬದನು ಕೌತುಕದಿ ಕಂಡಾಂತಳು.

೮೪

ಇಳೆಯ ಕಾಪಿಡಲಿರುವ ಪೇರಗುಳಿಯಂತಿರುವ
 ಮೊಳಕಾಲವರೆಗಿಳಿದು ನೀಳಮಿರುವ
 ಹೆದೆಯ ಬಿರುಗಾಯದಿಂದೊಗಿದ ಜಡ್ಡುಗಳಿರುವ
 ನಿನ್ನ ಭುಜ ತಳೆಯಲಿಂದೀ ವಲಯವ.

೮೫

ತವಚರಣಸೇವೆಯಿಂದಾತ್ಮಾಪರಾಧವನು
 ಕಳೆದುಕೊಳಲೆಂದಿವಳು ಬಯಸಿರುವಳು
 ಈ ಕುಮುದ್ವತಿಯನೆನ್ನಕ್ಕರೆಯ ತಂಗಿಯನು
 ಪಾರ್ಥಿವನೆ ನೀನಿಂದು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳು.

೮೬

ಪೇಳುತಲಿಂತಾಕುಮುದನು ಕೊಟ್ಟನು ದಿವ್ಯಾಭರಣವನು
ನಂಟನು ಮಾನ್ಯನು ನೀನೆಂದವನನು ಪ್ರೊಗಳಿದನವನಿಪನು
ಕನ್ಯಾರೂಪದ ತೊಡವನು ಕುಲಭೂಷಣೆಯನು ಕುಮುದನು ಸಲೆ ನಲಿದು
ಅವನಿಪಗಿತ್ತನು ಬಂಧುಸಮೇತನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವೆನೆ ತಾನಂದು.

೮೭

ಮಾಂಗಲ್ಯೋರ್ಣದ ವಲಯದಿನೆಸೆಯುವ ಕುಮುದನ ತಂಗಿಯ ಕೈಗಳನು.
ಜ್ವಾಲೆಯನೆಸೆಯುವ ಪಾವಕನೆದುರೊಳು ಸಹಚರೈಕೆ ಪಿಡಿವಿರೆ ಕುಶನು
ದಿಕ್ಕಿನ ಕೊನೆಯನು ಕವಿಯುವ ಅಮರರ ತೂರೈಸ್ವರ ತಾಂ ಪೊಣ್ಣಿದುದು.
ಅಚ್ಚರಿ ಮುಗಿಲುಗಳಮಳಸುಗಂಧದ ಪೂಮಳೆಯನು ಸಲೆ ಸುರಿಸಿದುದು.

೮೮

ಇಂತಾನಾಗನು ತ್ರಿಭುವನ ಗುರುವಿನ ಔರಸಪುತ್ರನ ಬಂಧುತ್ವಕೆ ಸಂದು
ಕುಶನುಂ ತಕ್ಷಕನೈದನೆ ಮಗನನು ಕುಮುದೋರಗನನು ಬಾಂಧವ್ಯದೆ ಪಡೆದು.
ತಂದೆಯ ವಧಿಸಿದ ರಿಪುಗರುಡನ ಭಯತೊರೆದಂದೊರ್ದನು ಸುಖಿಸಿದನು
ಸರ್ಪನ ಭಯವಿರದಿಳಿಯನದೊರ್ದನು ಜನಮನರಂಜಕನಾಳಿದನು.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸರ್ಗ

ಅತಿಥಿರಾಜ್ಯಭಾರ

೧

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನಾತನಿಂದಾಕುಮುದ್ವತಿ ಪಡೆದಳತಿಥಿಯೆನುವಾತ್ಮಜನನಲೈ
ಯಾಮಿನಿಯ ಆ ಕಡೆಯ ಯಾಮದೊಳು ಚೇತನವು ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯ
ಪಡೆವಂತೆ.

೨

ತಾಯ್ತಂದೆಯರ ಕುಲಮನನುಪಮದ್ಯುತಿಯುತನು ಪಿತೃಮಂತ್ರನಮಲ
ಗೊಳಿಸಿದನು
ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಮಾರ್ಗಗಳನಮಳಗೊಳಿಸುವೊಲು ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಸವಿತಾ
ರನವನು.

೩

ಮೊದಲು ಕುಲವಿದ್ಯೆಗಳ ಕಲಿಸುತರ್ಥಗ್ರಹಣಗೈಸಿದನು ಅರ್ಥವಿದ್ವರನು
ಬಳಿಕ ಪಾರ್ಥಿವಕನ್ಯೆಯರ ಕರಗ್ರಹಣಮಂ ಗೈಸಿದನು ಆ ಅತಿಥಿಪಿತನು.

೪

ಶೂರನು ಕುಲೀನನು ಕುಶಾಧಿಪನು ವಶಿ ತನ್ನನೆಣಿಸಿದನನೇಕನೆಂದು
ಶೂರನು ಕುಲೀನನು ಮಹೋನ್ನತನು ವಶಿ ಅತಿಥಿಸುತನಿಂದಲಂದು.

೫

ಅನ್ವಯೋಚಿತಸಹಾಯವನು ತಾನಮರಾಧಿಪಂಗಳೀಯಲೆಂದೈದಿದವನು
ಸಮರದೊಳು ದೈತ್ಯನನು ದುರ್ಜಯಾಖ್ಯನನಳಿದು ತಾನುಮವನಿಂದಳಿದ
ನಂದು.

೬

ಪತಿಯನನುಸರಿಸಿದಳು ಸತಿಕುಮುದ್ವತಿ ನಾಗರಾಜನಾದಾಕುಮುದನನುಜೆ
ಕುಮುದದಾನಂದನನು ಆ ಶಶಾಂಕನನು ಇರದನುಸರಿಪ ಕೌಮುದಿಯ ತೆರದೆ

೭

ಆ ದಿವಸ್ಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನಾರ್ಥಕ್ಕವರೊಳೊರ್ದುನಿರಲರ್ಹನೆಂದೆನಿಸಿ
ಪಾರಿಜಾತಾಂಶಭಾಗಿನಿಯಾದಳುಳಿದ ಮತ್ತೊರ್ದುಳಾಶಚಿಯ ಸಖಿಯೆನಿಸಿ.

೮

ಯುದ್ಧಕೆಂದೈದುವಂದವರೊಡೆಯ ಕುಶನ್ಯಪನು ಅವರಿಗಿತ್ತಾಣತಿಯ
ನೆನೆದು.
ವೃದ್ಧಸಚಿವರ್ಕಳೊಡನಾ ಆತ್ಮಸಂಭವನನಿರಿಸಿದರು ರಾಜ್ಯದೊಳು ನಲಿದು.

೯

ಅಭಿನವೋನ್ನತವೇದಿಯಿಂದೆಸೆವ ನಾಲ್ಕುಕಂಬಗಳ ವಿಮಾನವನು ಅವರು.
ಕುಶಲಕೋವಿದರಪ್ಪ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನತಿಥಿಯಭಿಷೇಕಕೆಂದಣಿಮಾಡಿಸಿದರು.

೧೦

ಅಲ್ಲಿ ಆ ಭದ್ರಪೀಠದಮೇಲೆ ತಾಮೆಲ್ಲರತಿಥಿಯನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಂದು
ಸೇರಿದರು ತೀರ್ಥಾಂಬುಪೂರ್ಣವರಹೇಮಕುಂಭಂಗಳನು ಸಲೆ ಹೊತ್ತು
ತಂದು.

೧೧

ಮುಂದವಿಚ್ಛಿನ್ನಕಲ್ಯಾಣದ ಪರಂಪರೆಯನಿವನನುಭವಿಸನತಿಥಿಯೆಂದು
ಸೂಚಿಸಿದುದಾಹತಸುಪುಷ್ಕರಮುಖೋದ್ಭೂತ ಮಧುರಗಂಭೀರರವಮಂದು.

೧೨

ಚಿಗುರಿನಿಂದಾಲದೆಳಿತೊಗಟಿಯಿಂದಾಯವಾಂಕುರದಿಂದೆ ಮೇಣ್ ದೂರ್ವ
ಯಿಂದೆ.
ಜ್ಞಾತಿವೃದ್ಧರ್ಕಳಂದಣಿಗೈದ ನೀರಾಜನವಕೊಂಡನವನರ್ತಿಯಿಂದೆ.

೧೩

ಬಳಿಕಮಭಿಷೇಕಮನುಪಕ್ರಮಿಸಲಿದರು ಪುರೋಹಿತಪ್ರಮುಖಭೂಸುರರು.
ಜಿಷ್ಣುವಾದತಿಥಿಯನು ಜಯವ ತಂದೀಯುವ ಅರ್ಥವಮಂತ್ರಂಗಳಿಂ
ದವರು.

೧೪

ಮಂತ್ರಶಬ್ದಂ ಬೆರೆದು ಮೂರ್ಧ್ನಿಯಿಂದಿಳಿದುಬರುವಭಿಷೇಕದೋಘ
ತಾನೆಸೆದು
ತ್ರಿಪುರವಿಧ್ವಂಸಕನ ಮೂರ್ಧ್ನಿಯಿಂದಿಳಿದುಬಹ ಗಂಗೆಗೆಣೆಯಾಗಿದು
ದಂದು.

೧೫

ವಂದಿಜನಸಂಸ್ತುತ್ಯನಾದತಿಥಿ ತಾಂ ವರ್ಧಿತಾನಂದದಿಂದೆನೆದನಲ್ತೆ
ಸಾರಂಗವೃಂದದಿಂದಭಿವಂದ್ಯನಾಗಿದರ್ ಪರ್ಜನ್ಯನೆಂತೆಸೆವನಂತೆ.

೧೬

ವೆರ್ಚಿದುದು ಸನ್ಮಂತ್ರಪೂತತೋಯಂಗಳಿಂದಭಿಷಿಕ್ತನಾದವನ ಕಾಂತಿ
ವೃಷ್ಟಿಸೇಕೋತ್ಕರದೊಳಾವೈದ್ಯುತಾಗ್ನಿ ತಾಂ ಪೆರ್ಚುವೋಲ್ ಪೊಸಪೊ
ಗರನಾಂತು.

೧೭

ಸ್ನಾತಕರಿಗತಿಥಿನರಪತಿಯಿತ್ತನಾಪಟ್ಟದಭಿಷೇಕದಂತ್ಯದೊಳು ನಲಿದು
ಅವರೊಡರ್ಚುವ ದಕ್ಷಿಣೋಪೇತಯಜ್ಞಗಳಿಗಾಗುವನಿತ್ಯೆಸಿರಿಯನಂದು.

೧೮

ಪ್ರೀತಿನಾನಸರವರು ಹರಕೆಯನದಾವುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರಾತನಂ ಕುರಿತು
ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯೋತ್ಪನ್ನ ಕರ್ಮಫಲದಿಂದಲದು ಮೀಸಲಾಗಿಡೆಪಟ್ಟುದಂತು.

೧೯

ಬಂಧದಿಂ ಬಿಡಿಸಿದನು ಬದ್ಧರನು ಸಾವಿನಿಂದುಳುಹಿದನು ವಧ್ಯರನು ಅವನು
ನಿಲಿಸಿದನು ಗೋದೋಹನಂಗಳನು ಮೇಣಂತೆ ತೆಗಿಸಿದನು ಪಶುಧುರಂ
ಗಳನು.

೨೦

ಪಂಜರದ ಆ ಗಿಣಿಯೆ ನೊದಲಾದ ನೃಪವರನ ಆಟದೊಳ್ವಕ್ಕಿಗಳುಮಂದು
ಅರಸನಾಣತಿಯಿಂದೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಡೆದು ಹಾರಾಡಿದವು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ
ದೊಲಿದು.

೨೧

ಬಳಿಕ ಕಕ್ಷಾಂತರನ್ಯಸ್ತ ಶುದ್ಧೇಭದಂತಾಸನದೊಳಾಸ್ತ ರಣಮಧ್ಯೆ
ನೇಪಥ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಕೆಂದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನತಿಥಿಭೂಪೋತ್ತಮನು ಭರದೆ.

೨೨

ಸದ್ಭೂ ಪಶೋಷಿತಕಚಾಗ್ರನನು ತೋಯನಿರ್ಣಿಹಸ್ತ ಕೃತ್ಯತಂದು
ಅಕಲ್ಪ ಸಾಧನಗಳಿಂದಲಂಕರ್ತೃಗಳು ಸಿಂಗರಿಸತೊಡಗಿದರಂದು.

೨೩

ಪುಷ್ಪ ಮಾಲಾಯುಕ್ತ ಮುಕ್ತಾ ಗುಣೋನ್ನದ್ಧ ನೃಪತಿಧಮ್ಮಿಲ್ಲದೊಳವರ್ಗಳ್
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಸುಪ್ರಭಾಮಂಡಲದ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಭೂಷಣವನಿರಿಸಿದರಾಗಳ್

೨೪

ಮೃಗನಾಭಿಸೌಗಂಧದೊಡವೆರೆದ ಚಂದನದ ಶುಭದಂಗರಾಗವನು ತೊಡೆದು
ಬಳಿಕ ತಾಂ ರೋಚನದ ಪತ್ರವಿರಚನೆಗಳನು ಮೂಡಿಸಿದರಾನ್ಯ ಪನೊಳಂದು.

೨೫

ಮಾಣಿಕ್ಯ ಭೂಷಣನು ಪುಷ್ಪ ಹಾರಾನ್ವಿತನು ಹಂಸಚಿಹ್ನಾಂಬರನು ನೃಪನು
ತೋಚಿಸಿದನತಿಥಿಯಂದತಿಶಯಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಾರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀವಧೂವರನು.

೨೬

ತನ್ನಲಂಕಾರವನು ಕನಕಮಯದರ್ಪಣದೊಳೀಕ್ಷಿಸಂದವನ ಪಡಿನೆಳಲು
ಕಾಣಿಸಿತ್ತಿನಬಿಂಬದುದಯದೊಳು ಮೇರುಗಿರಿಮಧ್ಯದಾಕಲ್ಪತರುಪೋಲು.

೨೭

ರಾಜಕಕುದಂಬಿಡಿದ ಪಾರ್ಶ್ವವರ್ತಿಗಳಂದು ನಡೆಯೆ ಜಯಕಾರಮಂಗೈದು
ದೇವಸಭೆಗೇನೂನಮಿಲ್ಲದೊಡ್ಡೋಲಗಕೆ ಸಡಗರದೊಳತಿಥಿಯೈತಂದು.

೨೮

ನೃಪತಿರೋರತ್ನಂಗಳುಜ್ಜಿರುವ ಮಣಿಸಾದಪೀಠದಿಂದುಲ್ಲೊಚ್ಚದಿಂದೆ
ಮೆರೆವ ಆ ಪೂರ್ವಜರ ಸಿಂಹಪೀಠದೊಳತಿಥಿ ಮಂಡಿಸಿದನತಿಹರ್ಷದಿಂದೆ.

೨೯

ಅತಿಥಿಯಿಂದೊಪ್ಪಿದುದು ಶ್ರೀವತ್ಸನಾಮದ ಮಹೋನ್ನತಶುಭಾವಸಥ
ಮಂದು
ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಛನದ ಕೌಸ್ತುಭಾಕ್ರಾಂತಮಾದಾಹರಿಯ ವಕ್ಷಕೆಣೆವಂದು.

೩೦

ಬಾಲ್ಯಕಳೆವನಿತರೊಳೆ ಅಧಿರಾಜ್ಯಂಬಡೆದು ಮೆರೆಯುವಾ ಅತಿಥಿನ್ಯ ಪವರನು
ಬಾಲ್ಯಚಂದ್ರತ್ವವನು ಕಳೆದೊಡನೆ ಪೂರ್ಣತೆಯನೆಸೆವಿಂದುಮಂಡಲದೊಲಿಹನು.

೩೧

ಬಗೆದರನುಜೀವಿಜನರಾತನನು ನಂಬುಗೆಯೆ ಮೃತಳೆದ ಸಾಂಗಿದಹುದೆಂದು
ಸೌಮ್ಯಮುಖರಾಗನನು ಸ್ತುತಪೂರ್ವಭಾಷಣನನತಿಥಿರಾಜನನು ತಾಮಂದು.

೩೨

ಅಮರೇಂದ್ರನಿಭಮೆನಿವ್ವೇಜೆಯೊಂದಾನೆಯೊಳು ಸುರಗತ್ತಿಶ್ರೀನಿಭನು ನೃಪನು
ಸುರತರುನಿಭಧ್ವಜದಯೋಧ್ಯೆಯೊಳು ಸಂಚರಿಸುತೆಸಗಿದನು ದಿವಿಯವೊಲದನು.

೩೩

ಅತಿಥಿಯೊರ್ವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ಕಾಂತಿ ತಾನಂದು
ಮೊದಲರಸಿನಗಲಿಕೆಯೊಳೊಗೆದ ಜಗದುರವಣೆಯ ಬೇಗೆಯನು ನೀಗಿದುದು ಸಂದು.

೩೪

ಹೊಗೆಯೊಗೆದ ಬಳಿಕಲುರಿಯೊಗೆದವುದು ನೇಸರೊಗೆದಾಬಳಿಕ ಕದಿರೊಗೆವುದಹುದು
ಅವನು ತದ್ವೃತ್ತಿಯನತಿಕ್ರಮಿಸುತುದಯಿಸಿದನಂದಖಿಲಗುಣಗಣಂಬೆರೆದು.

೩೫

ಪ್ರೀತಿವಿಶದಾಲೋಕನೇತ್ರೆಯರು ಅವನನನುಸರಿಸಿದರು ಪೌರಾಂಗನೆಯರು
ಧ್ರುವನನನುಸರಿಸುವಂತಾಶರತ್ ಪುಲ್ಲನಕ್ಷತ್ರಯುತಯಾಮಿನಿಗಳೊಲಿದು.

೩೬

ಕೈಕೊಳುತ್ತಾ ಪ್ರಶಸ್ತಾಯತನದರ್ಚನೆಯ ಸಾಕೇತವೇನತೆಗಳಂದು
ತದನುಗ್ರಹಾರ್ಹನನು ವಿಗ್ರಹಮೊಳವತರಿಸುತೊಲಿದನುಗ್ರಹಿಸಿದರು ಬಂದು.

೩೭

ಅಭಿಷೇಕಜಲಸಕ್ತಮಾದ ಆ ವೇದಿ ತಾನೊಣಗಿತನುವನಿತರೊಳಗಿತ್ತ
ತಡೆಯಲಸದಳವೆನಿಸಿದವನಾವು ವೇಲಾಂಬರಂಬಿಡದೆ ಪರಿದಿದುರ್ದತ್ತ.

೩೮

ವಾಸಿಷ್ಠಗುರುವಿನಾಶೋಚನೆಗಳಾಧನುರ್ಧರನ ನಾರಾಚಗಳ ಸರಿಯೆ
ಇಂತಿರ್ದರುಂ ಬೆರೆಯಲೇವೇಳ್ವಿನಾವುದಿದೆ ಸಾಧಿಸಲ್ಬರಿದವುದರಿಯೆ.

೩೯

ತಾನೆ ಪರಿಹರಿಸಲೆಂದಾಲಿಸನು ಆ ಅತಂದ್ರಿತನತಿಥಿ ಧರ್ಮಸ್ಥ ಸಖನು
ಅರ್ಥಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಸಂಶಯಚ್ಛೇದ್ಯವಾದಂಗಳನು ವ್ಯವಹಾರಗಳನು.

೪೦

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನು ಸೂಚಿಸಿರಲಾವ್ಯಕ್ತವಾದಾತ್ಮಸಾಮನಸ್ಯದೊಳು
ತಂ ತಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗಳಂ ಪೇಳ್ವು ಫಲಪಡೆವರೊಡನೊಡನೆ ಊಳಿಗದ ಜನರು.

೪೧

ಶ್ರಾವಣದ ನದಿಗಳಂತಾಪ್ರಜೆಗಳಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದವರು ಕುಶನಿಂದಲಂದು
ಭಾದ್ರಪದದಾತೊರೆಗಳಂತಮಿತವೃದ್ಧಿಯನು ಪಡೆದಿದರ್ಪತಿಥಿಯಿಂದಿಂದು.

೪೨

ಅವನೇನನೊರೆವನದು ಪುಸಿಯಾಗದೇನನಿತ್ತಪನದನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕೊಳನು
ಅದರವನರಿಗಳನು ಮುಂದೊಗೆದು ಮರಳಿ ನೆರೆಗೊಳಿಪಂದು ವ್ರತಗೇಡಿಯಹನು.

೪೩

ಮದಹೇತುವವ್ವು ವಯೋರೂಪವಿಭವಂಗಳೊಂದೊಂದೆ ಎನಲವನೊಳಂದು
ನೆರೆದಿದುರ್ಮಾಗುಣಸಮಸ್ತಮುಂ ವರರಘೂರ್ಧ್ವಹನೆ ಮನತಾಂ ಕದಡದಿಹುದು.

೪೪

ದಿನದಿನಕೆ ಜನಜನಿತರಾಗದಿಂದಕ್ಷೋಭ್ಯನೆನಿಸಿರ್ಪನಭಿನವನು ನೃಪನು
ಭೂಮಿಯೊಳು ದೃಢಮೂಲಮೆನಿಸಿ ಸಂಜನಿಸಿದೊಂದು ನವವೈಕ್ಲದೊಲವನು.

೪೫

ಹೊರಗಿರುವ ಶತ್ರುಗಳನಿತ್ಯರುಂ ಮತ್ತೆ ದೂರಸ್ಥರುಂ ಆದುದರಿನವನು
ಜಯಿಸಿದನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲೊಳಗಿರುವ ನಿತ್ಯರೆನಿಸಿದಾರು ನಿಜಶತ್ರುಗಳನು.

೪೬

ನಿಜದಿಂದಲಸ್ಥಿರಳು ತಾನಾದೊಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆಪ್ರಸಾದಾಭಿಮುಖನೃಪನೊಳ್
ಸುಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದಂದು ನಿಕಷದೊಳು ಆ ಹೇಮರೇಖೆಯೆಂತಂತು ನೆಲಸಿದೊಳ್.

೪೭

ಆರ್ಪಿರದ ಬರಿಯ ನಯ ಭಯವಹುದು ನಯವಿರದ ಬರಿಯಾರ್ಪು ಪಶುಚೇಷ್ಟೆ
ಯಹುದು
ಅದರಿಂದಲುಭಯಗುಣದನ್ವಯದೊಳಾನ್ಯಪನು ಸಿದ್ಧಿಯನು ಪಡೆಯುತಿಹನಹುದು.

೪೮

ಎಲ್ಲಕಡೆಗೆಟ್ಟಿರುವ ಚರರ ದೀಧಿತಿಯಿಂದಲವನಿಗಾನಾಡಿನೊಳಗಂದು
ಕಾಣದಿಹುದೊಂದುಮಿಲ್ಲೆಂದಾದುದಭ್ರರಹಿತೋಜ್ವಲವಿವಸ್ವತನವೋಲು.

೪೯

ಪಗಲಿರುಳ್ಳಳ ವಿಭಾಗಂಗಳೊಳು ಅವನಿಸರಿಗಾವುದಾದಿಷ್ಟಮಾಗಹುದು
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದದನವನು ಸಂಶಯಪರಾಜ್ಞುಖನು ಎಡಬಿಡದೆ ನಡಸುತಿಹನಹುದು.

೫೦

ಪ್ರತಿದಿನವು ನಡೆಯಿಸನು ಮಂತ್ರವನು ಮಂತ್ರಿಜನದೊಡನವನು ಅತಿಥಿಭೂವರನು
ಹಲವುಸಲ ನುಡಿದರೂ ಅತಿಗೋಪ್ಯವಾದುದರಿನಾಮಂತ್ರ ಹೊರಬೀಳದಿಹುದು.

೫೧

ಸ್ವಪರಜನಮಧ್ಯದೊಳು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನರಿಯದಾಗೂಡಚಾರರನು ಕಳುಹಿ
ಯುಕ್ತಕಾಲದೊಳರಸು ನಿದ್ರೆಗೈದಿದುರ್ಮಮೆಚ್ಚರದಿಂದಲಿರುತಿಹನು ತಾನು.

೫೨

ದುರ್ಭೇದ್ಯದುರ್ಗಗಳನಾಂತಿಹನು ಶತ್ರುನಿರ್ಭೀತನು ಅರಿನಿರೋಧಕನು
ಭೀತಿಯಿಂದಿಹನೇನು ಗಿರಿಗುಹೆಯೊಳಾನೆಗಳ ಕೊಲ್ವದಟನಾಮೃಗಾಧಿಪನು.

೫೩

ಸುವಿಚಾರಯುತಮೆನಿಸುತೆಡರರಿಯದಾನ್ಯಪನ ಮಂಗಳಪ್ರದಸಮಾರಂಭಂ
ಫಲಕಾರಿಯಾದುದು ರಹಸ್ಯದೊಳು ಗರ್ಭದೊಳೆ ಪಣ್ಣ ಆ ಶಾಲಿವೋಲನಿಶಂ.

೫೪

ತಾನದೆನಿತೇಳಿಗೆಯನ್ನೈದಿದರುಮಡಿಯಿಡನು ಅಪಥದೊಳು ಅತಿಥಿಭೂಮಿಪನು
ತೋಯಧಿ ನದೀಮುಖದೊಳಲ್ಲದಿನ್ನೆನಿತು ಭರ ಬಂದರೂ ಹೊರಸೂಸದಿಹುದು.

೫೫

ಪ್ರಕೃತಿಯೈರಾಗ್ಯವನು ತಾಂ ಕ್ಷಣದೊಳುಪಶಮನಗೊಳಿಸುವೊಂದಾರ್ಪವನೊಳಿಹುದು
ಆದರೂ ತಾಂ ಪ್ರತೀಕಾರವನು ಕೈಗೊಳುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಡೆಗೊಡದೊಲಿಹನು.

೫೬

ಅಧಿಕಬಲನಾದರೂ ಶಕ್ಯರಾದರಿಗಳನೆ ಗೆಲುವುದಕೆ ಯಾತ್ರೆಗೈಯುವನು
ಅನಿಲನ ಸಹಾಯ ತನಗಿದ್ದರೂ ಜಲದ ಸನಕೆಳಸನು ದವಾನಲನು ತಾನು.

೫೭

ಕಾಮವನು ಅರ್ಥದಿಂದರ್ಥವನು ಕಾಮದಿಂದಿವುಗಳನು ಆ ಧರ್ಮದಿಂದೆ
ಧರ್ಮದಿಂದಿವುಗಳನು ಬಾಧಿಸದೊಲಾನ್ಯ ಪನು ಮೆರೆಯುವನು ಮೂರರನ್ವಯದೆ.

೫೮

ಉನ್ನತರು ಅರಿಗಳಹರಳಿವೆನೆಯೊಳಿರುವವರು ಮಾರ್ಣರವಿಗಸಮರ್ಥರಹರು
ಅದರಿಂದಲಾನ್ಯ ಪನು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಮಿತ್ರರನು ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಿತಿಯೊಳಿರಿಹನು.

೫೯

ತನ್ನ ಮೇಣರಿಗಳ ಪರಾಕ್ರಮ ಬಲಾಬಲಗಳೆಲ್ಲವನು ಪರಿಗಣಿಸುತವನು
ಹಗೆಗಿಂತ ತನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆನಿಸಲೈವನು ಅಲ್ಲದಿರೆ ತಾಂ ಸುಮ್ಮನಹನು.

೬೦

ಕೋಶದಿಂದಲೈ ಭಜನೀಯತ್ವಮಪ್ಪುದಿಂದರ್ಥವನು ಗಳಿಸಿರುವನವನು
ಜಲಗರ್ಭಮಪ್ಪ ಜೀಮೂತನೆಯೆ ಚಾತಕಕುಲಂಗಳಿಂದಭಿನಂದ್ಯನಲೈ.

೬೧

ಪರರ ಕರ್ಮಗಳನು ಕೆಡಿಸುತುದ್ಯುಕ್ತನಾದಪನಾತ್ಮಕರ್ಮದೊಳು ನೃಪನು
ಪರರ ಕೊರೆಗಳ ತಿಳಿದು ಸದೆಬಡಿಯುತಾತ್ಮರಂಧ್ರಂಗಳನು ಮುಚ್ಚಿದಪನವನು.

೬೨

ಜನಕನಿಂದನಿಶಮಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಕಲ್ಪು ಧುರಕೆ ತಗುವುದನು
ನಿಜದೇಹದಿಂದನ್ಯವೆಂದೆಣಿಸನಾದಂನುರುದಂಡಸಂಪನ್ನನೃಪನು.

೬೩

ಅನ್ಯರಪಹರಿಸದಿಹರವನ ಶಕ್ತಿತ್ರಯವ ಸರ್ಪದ ಶಿರೋರತ್ನದಂತೆ
ಅದರವನನ್ಯರಿಂದದನೆಳೆದುಕೊಂಡಪನು ಸೂಜಿಗಲ್ಲುಕ್ಕನೆಂತಂತೆ.

೬೪

ವನದೊಳುವವನದಂತೆ ಗಿರಿಯೊಳಾಲಯದಂತೆ ತೊರೆಗಳೊಳು ಪರಿಕಾಲ್ಗಳಂತೆ
ವರ್ತಕರು ಸಂಚಾರವೆಸಗಿದರು ವಾಣಿಜ್ಯಕೆಂದೊಲಿದು ನಿರ್ಭೀತರಂತೆ.

೬೫

ತಪವನೆಡರುಗಳಿಂದಲೈಸಿರಿಯ ಕಳ್ಳರಿಂದಾನ್ಯ ಪನು ರಕ್ಷಿಸುತೆ ಮುದದೆ
ಧನದ ಮೇಣ್ ತಪದ ಷಡ್ಭಾಗಾರ್ಹನಹನು ವರ್ಣಂಗಳಿಂದಾಶ್ರಮಗಳಿಂದೆ.

೬೬

ಗಣಿಯಿಂದೆ ರತ್ನವನು ಹೊಲದಿಂದೆ ಸಸ್ಯವನು ಕಾಡಿ ನಿಂದಾನೆಯನು ಪೆತ್ತು
ಸಂರಕ್ಷಣಾನುಗುಣವೇತನವನವನಿ ತಾನವನಿಗಿತ್ತುದು ಮುದಂಬೆತ್ತು.

೬೭

ಅರುಮೊಗನ ಆರ್ಪಿನವನಾ ಆರು ಗುಣಗಳನು ಮೇಣಾರು ಬಲಗಳನು ತಳೆದು
ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಧಿಪನು ಸಾಧಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಲವುಗಳುಪಯೋಗವನು ತಿಳಿದು.

೬೮

ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಾಚತುರ್ವಿಧರಾಜನೀತಿಯನು ತಾಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸತತಿಥಿಯಿಂತು
ಮಂತ್ರಾದಿ ತೀರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯಂಬರಂ ನಡೆಯಿರದೆ ಫಲಗಳನು ಪಡೆದನು ಸಮಂತು.

೬೯

ಕಪಟಿಯದ್ಧಪ್ರಕಾರಾಭಿಜ್ಞನತಿಥಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗಸಮರಮಂಗೈವನೆಂದು
ವೀರಗಾಮಿನಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಯಭಿಸಾರಿಕಾವೃತ್ತಿಯನು ತಾಂ ತಳೆದಳೆಂದು.

೭೦

ಮದಗಂಧಮಾತ್ರದಿಂದನ್ಯದ್ವಿಪಂಗಳನು ಓಡಿಸುವ ಮದಗಜಕದೆಂತು.
ಸಮರದುರ್ಲಭವಾದುದತಿತೇಜದಿಂದರಿಗಳೋಡುತಿರಲವನಿಪನಿಗಂತು

೭೧

ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ಉಬ್ಬಿರುವ ಚಂದಿರನು ಕುಗ್ಗುವನು ಕುಗ್ಗುವುದು ಕಡಲುಮುಬ್ಬಿದುದ
ಶಶಿಯಂತೆ ಕಡಲಂತೆ ಅತಿಥಿನ್ಯಪನುಬ್ಬುವನು ಅವರಂತೆ ಕುಗ್ಗದಿಹನಹುದು.

೭೨

ಕಡುಬಡವರಾದಂದು ಬೇಡಲಿಂದವನಬಳಿಗೈತಂದ ಆ ವಿಬುಧಜನರು
ಕಡಲಿನೆಡೆಗೈತಂದ ಮೋಡದೊಲು ತಾವೆ ದಾತ್ಯತ್ವವನು ಪಡೆದು ತೆರಳಿದರು.

೭೩

ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹಮಾದುದನೆ ನೆಗಳಿದಂದೆಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತಿರಲುರೆನಾಚುತಂದು
ಹೊಗಳುವರ ಹಗೆದರೂ ಹೆಚ್ಚಿದುದು ಆ ಮಹೀಪಾಲಕನ ಕೀರ್ತಿ ತಾಂ ಬೆಳೆದು.

೭೪

ದುರಿತವನು ನೋಟದಿಂದಳಿಸಿದನು ನಶಿಸಿದನು ತತ್ಪಾರ್ಥದಿಂದಂಧತೆಯನು
ಉದಯಿಸಿದ ರವಿಯನೋಲಂತು ಜನರೆಲ್ಲರನು ಆತ್ಮವಶರಿಸಿದನು ನೃಪನು.

೭೫

ನೈದಿಲೆಯನೊಳವೊಗದು ರವಿಕಿರಣ ಶಶಿಕಿರಣವೊಳವೊಗದು ಬಿರಿವ ತಾವರೆಯ
ಆದರೇನೊಳವೊಕ್ಕವರಿಯ ಬಗೆಯೊಳಗನಿರದೊಳ್ಳುಣಗಳಾಗುಣಾಗ್ರಣಿಯ.

೭೬

ಅಶ್ವಮೇಧಾರ್ಥಮುಜ್ಜುಗಿಸಿದನನೀಶ್ವರನ ವಿಜಯಪ್ರಯತ್ನಂಗಳಂದು
ಸೈತಾದವರಿವಂಚನೋಸಾಯಮೆನಿಸಿಯುಂ ಸದ್ಧರ್ಮಸಿದ್ಧಿಯೊಳು ಸಂದು.

೭೭

ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಥದಿಂದಿತ್ತು ಪರಮಪ್ರತಾಪದಿಂದಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಂತು
ಆ ದೇವದೇವನಾದಿಂದ್ರನೊಲು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರನು ಆದನು ಸಮಂತು.

೭೮

ಐದನೆಯ ಪಾಲನೆಂದಾರನೆಯ ಭೂತನೆಂದೆಂಟನೆಯ ಕುಲಶೈಲನೆಂದು
ಸಾಧರ್ಮಯೋಗದಿಂದತಿಥಿಭೂಮೀಶನನು ಗಣಿಸಿದರು ಲೋಕದವರಂದು.

೭೯

ಶಾಸನಾರ್ಪಿತಮೆನಿಸಿದತಿಥಿಯೊಂದಾಣತಿಯ ಭತ್ತಿಯನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ನೃಪರು
ತಲೆಯೊಳಾಂತಪರವರು ದೇವೇಂದ್ರನಾಜ್ಞೆಯನು ತಳೆದಪರದೆಂತಂತು ಸುರರು.

೮೦

ಆ ಮಹಾಕ್ರತುವಿನೊಳು ದಕ್ಷಿಣೆಯನವನಿತ್ತನರ್ಚಿಸಿದ ಋತ್ವಿಜರಿಗೆರೆದು
ತನ್ನ ಮೇಣಾಧನದನಂಕಿತಗಳೊಂದಾಗುವೋಲತಿಥಿ ಭೂಪನಂದೊಲಿದು.

೮೧

ರೋಗದುಬ್ಬನು ಯಮನು ತಡೆದನು
ಕಾಲಕಾಲಕೆ ಮಳೆಯ ಸುರಿಸಿದನಿಂದ್ರನು
ಸುಕರಗೊಳಿಸಿದನಂಬುಪಥವನು
ನಾವಿಕರ್ಗಗಳಿಗಂದು ಯಾದೋನಾಥನು
ನೆನೆದು ರಘುರಾಮಾದಿ ನೃಪರನು
ಧನದನತಿಥಿಯ ಕೋಶವೃದ್ಧಿಯ ಗೈದನು
ಶರಣುಬಂದವರಂತೆ ನಡೆದರು
ದೊರೆಯೊಳಿಂತಾ ಲೋಕಪಾಲಕರೆಲ್ಲರು.

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸರ್ಗ

ವಂಶಾನುಕ್ರಮ

೧

ಅರ್ಧಪತಿಸೈಷಧನ ವರಸುತನೊಳಾನ್ಯ ಪನು
ನಿಷಧಪರ್ದತರಾ ಜಸಮನನೊರ್ದನನು
ಪಡೆದನು ಕುಮಾರನನು ಅನ್ಯೂನಸಾರನನು
ನಿಷಧನೆಂದಾತನನು ಹೆಸರಿಟ್ಟನವನು.

೨

ಜನರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮೆನಲುರುವೀರ್ಯದಿಂದೆಸೆವ
ತದ್ಭವಕಸುತನಿಂದೆ ಗುರು ನಲಿದನಂದು
ಸುವೃಷ್ಟಿಯೋಗದೊಳು ತಾಂ ಫಲೋನ್ಮುಖಿಯೆನುವ
ಸಸ್ಯದಿಂದೆ ನಲಿವಂತೆ ಈ ಜೀವಲೋಕ.

೩

ಚಿರಕಾಲಮನುಭವಿಸಿ ಶಬ್ದಾದಿಸುಖಗಳನು
ಅತನೊಳು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ರಾಜಶಬ್ದವನು
ಕೌಮುದ್ವತೀಯನಂದಡರಿದನು ನಾಕವನು
ಕುಮುದಾವದಾತನಿಜಕರ್ಮಲಬ್ಧವನು.

೪

ಏಕೈಕವೀರನು ಕುಶೇಶಯ ವಿಲೋಚನನು
ನಿಷಧನ್ಯ ಪನಾಪುರಾರ್ಗದೀರ್ಘಭುಜನು
ಕುಶಪೌತ್ರನಬ್ಧಿಗಂಭೀರಮನನಾಳಿದನು
ಏಕಾತಪತ್ರದಿಂದಬ್ಧ್ಯಂತ ಧರೆಯ.

೫

ಅನನಬಳಿಕನ್ವಯಶ್ರೀಯನನುಭವಿಸಿದನು
ನಳಿನಾಭವಕ್ತ್ರನನಿಲೋಜನಾನಳನು
ರಿಪುಬಲವ ಮರ್ದಿಸಿದನಾನಳೇಶ್ವರನವನು
ನಡ್ಬಲವ ಮರ್ದಿಪೊಲು ನಾಗೇಂದ್ರ ತಾನು.

೬

ಅಬಲಿಕ ಪಡೆದನು ನಭಶ್ಚರಸ್ತುತಯಶನು
ವರನಭಶ್ಯಾಮತನುತನುಜನನು ತಾನು
ನುತನಭೋಮಾಸದೊಲು ಜನರೊಲುಮೆ ಗಳಿಸಿದನು
ನಭನಾಮದಿಂದವನು ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದನು.

೭

ಪ್ರಭವನಾದಾತನೊಳಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತ್ಯವನು
ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನನಾನಳನಿರಿಸಿ ನಡೆದು
ಜರೆಯೊರೆಯಿತೆಂದು ಮಿಗವಿಂಡಿನೊಳು ನೇಹವನು
ಬಿಳಿಸಿದನದೇಹಬಂಧವನೆಳಸುತಂದು.

೮

ನಭಸುತನು ಪುಂಡರೀಕನಜೀಯನರಸರೊಳು
ದಿಗಿಭಗಳಲಾಪುಂಡರೀಕದಂದದೊಳು
ಪುಂಡರೀಕವ ಪಿಡಿದು ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನನು
ಸಾರುವೊಲು ಸಾರಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾತನನು.

೯

ಕ್ಷಮಯೋಪಪನ್ನನನು ಕ್ಷೇಮಧನ್ವಾಖ್ಯನನು
ತತ್ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮಸಂರಕ್ಷಣಕ್ಷಮನನು
ಕ್ಷಾತ್ರಪಾಲನಕ್ಕಿರಿಸಿ ಕ್ಷಾಂತತರನೈದಿದನು
ತಪಕೆಂದು ತದಮೋಘಧನ್ವಿ ಆ ಪಿತನು.

೧೦

ಸಮರದೊಳನೀಕಿನಿಯ ಮುಂದುಗಡೆ ನಡೆವವನು
ದೇವಸಮನೆನುವವನು ಆ ನೃಪನು ಸುತನು
ದೇವಪದವಾದಿಯೊಳನೀಕಪದವಂತ್ಯದೊಳು
ಮೆರೆವ ಹೆಸರೆಸೆದತ್ತು ದೇವಲೋಕದೊಳಂ.

೧೧

ಶುಶ್ರೂಷೆಗೈಯುತಿಹ ಪುತ್ರನಿಂದಾಪಿತನು
 ಪುತ್ರಿ ತಾನೆಂತಾದನೀಪುತ್ರನಂತು
 ಆತ್ಮಜಪ್ರೀತಿನಿರ್ಭರಭರಿತಸಿತನಿಂದ—
 ಲೆಸೆದಪನು ಪಿತೃಮಂತನಾಗಿರೆ ಸಮಂತು.

೧೨

ಗುಣಗಳೇಕೈಕನಿಧಿ ಅವಯೋಳಾಮೊದಲಿಗನು
 ಆತ್ಮಸುತ ಆತ್ಮಜನೊಳಾಯಜ್ವನೊಲಿದು
 ಸಲಕಾಲಮಾಂತುದನು ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣಧುರವ—
 ನಿರಿಸಿದನು ಯಜಮಾನಲೋಕವನು ಕುರಿತು.

೧೩

ಇನಿನುಡಿಯಿನೊಲಿದಿಹನು ತನ್ನವರನನ್ಯರನು
 ಆ ನೃಪಕುಮಾರನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು ತಾನು
 ನೊದನೊದಲು ಮಿಗವಿಂಡು ಅಂಜಿ ಓಡಿದರೇನು
 ಮೃದುಮಧುರ ಗಾನದೊಳು ವಶವಾಗದಿಹನೆ ?

೧೪

ಹೀನಸಂಗತ್ಯಾಗದಿಂದನರ್ಥವ್ಯಸನ
 ಹೀನನು ಅಹೀನಗು ಕುಮಾರಕನು ತಾನು
 ಆ ಬಳಿಕತಾಳಿದನಹೀನಭುಜವಿಕ್ರಮನು
 ಈ ಮಹೀತಲಸಮಸ್ತವನು ನೃಪವರನು.

೧೫

ಪುರುಷರಾಂತರ್ಯವನು ಬಲ್ಲವನು ಪರಿಣತನು
 ಅವತರಿಸಿದಾಳಾದಿಪುರುಷನೊಲು ಅವನು
 ಪಿತನ ಸಮನಂತರದೊಳಾಚತುರ್ದಶೆಗಳನು
 ಆಳಿದನು ಸಫಲಚತುರೋಪಾಯಯುತನು.

೧೬

ತೊಡಗಿದಂದರಿಜೇತ್ಯ ಪರಲೋಕಯಾತ್ರೆಯನು
ಸಾರಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಆ ರಾಜಾತ್ಮಜನನು
ಮಸ್ತಕೋನ್ನತಿಯಿಂದಲಾಪಾರಿಯಾತ್ರವನು
ಗೆಲ್ಲವನನಾಪಾರಿಯಾತ್ರನೆನುವನನು.

೧೭

ಶಿಲನೊಗೆದನಾತನಿಗುದಾರಶೀಲನು ಸುತನು
ಶಿಲೆಯ ಫಲಕದವೊಲು ವಿಶಾಲೋರುಯುತನು
ನಿಜಶಿಲೀಮುಖದಿಂದಲರಿಗಣವನರಿದವನು
ಪ್ರೊಗಳುಮೊಡೆ ಶಾಲೀನತೆಯನಾನುತವನು.

೧೮

ಯುವರಾಜನೆನಿಸಿದನನಿಂದಿತಾತ್ಮನು ಅವನು
ಆತ್ಮಸಂಪನ್ನನನು ಆಯುವಾನನನು
ಬಂದಿಗಳ ವೃತ್ತಿಯೊಲು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ವೃತ್ತಿಯದು
ನೋಡುವೊಡೆ ಸೌಖ್ಯೋಪರೋಧಿಯಹುದು.

೧೯

ರಾಗವರ್ಧಕಸುಖದೊಳವಿತ್ಯಪ್ತನೆನುವನನು
ಬೆಡಗಿಯರ ಸೊಬಗಿನಿಂದಿನ್ನುಮೊಲಿವನನು
ರತಿಯ ಸಾನುರ್ಥ್ಯವನು ಪಡೆಯದ ಜರಾವನಿತೆ
ಬರಿದೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯದೊಳು ತಾಂ ಸೆಳೆದಳಲ್ಲೆ.

೨೦

ಉನ್ನಾಭನೆನುವವನು ವಿಖ್ಯಾತನಾದವನು
ಅನ್ವರ್ಥನುನ್ನತಸುನಾಭಿಯುತಸುತನು
ಉದಯಿಸಿದನರವಿಂದನಾಭಸಮನೆನುವವನು
ಸೃಪತಿಮಂಡಲನಾಭಿಯೆನೆ ಮೆರೆಯುವವನು.

೨೧

ವಜ್ರಧರನಿಭತೇಜನುನ್ನಾಭನಾತ್ಮಜನು
 ಧುರಧರೆಯೊಳುಗ್ರಮಪ್ಪಾವಜ್ರಧರನು
 ವಜ್ರಾಕರಾಭರಣಶೋಭಿತವಸುಂಧರೆಯ
 ನಾಳಿದನು ವಜ್ರಣಾಭಾಂಕಿತನು ಅವನು.

೨೨

ಸುಕೃತೋಪಲಬ್ಧವಹ ದಿವಿಯನ್ನೈದಿದನವನು.
 ಉತ್ಪಾತಶತ್ರುವನು ಸೂನು ಶಂಖಣನನು.
 ಆಕರೋದಿತರತ್ನಹಾರಗಳನರ್ಪಿಸುತೆ
 ಸೇವಿಸಿದಳುದಧಿವೇಷ್ಟಿತೆ ಧರಾವನಿತೆ.

೨೩

ಹರಿದಶ್ವಧಾಮನಂದವನಾವಸಾನದೊಳು
 ಅಶ್ವರೂಪನು ಕುಳಿತು ಗುರುವಿಷ್ಟರದೊಳು.
 ಅಶ್ವಸೇನೆಯನಿರಿಸಲಬ್ಧಿಯ ತಟಂಗಳೊಳು
 ವೃಷಿತಾಶ್ವನೆಂದೊರೆದರಾವುರಾವಿದರು.

೨೪

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾರ್ಚನೆಯೊಳಾಂತನು ನರೇಶ್ವರನು.
 ತನ್ನಿಜಾಪರರೂಪನಾದಪತ್ಯನನು
 ವಿಶ್ವಸಹನೇನುವನನು ವಿಶ್ವಸಖನಾದನನು
 ವಿಶ್ವಸಂರಕ್ಷಣಸಮರ್ಥನಾದನನು.

೨೫

ಆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಾರಿಯಂಶದೊಳಪತ್ಯಕನು
 ಒಗೆದನು ಹಿರಣ್ಯನಾಭಾಂಕಿತನು ತಾನು
 ಸಾನಿಲಹಿರಣ್ಯರೇತನು ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆಂತು
 ದುಸ್ಸಹನು ವಿಶ್ವಸಹನರಿವೃಂದಕಂತು.

೨೬

ರಾಜನಂ ಗೈದು ಆ ಆಜಾನುಬಾಹುವನು
ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದವನು ಮುಕ್ತಪಿತೃಖುಣನು
ಅವಸಾನಕಾಲದೊಳು ತದನಂತಸುಖರತನು
ವಲ್ಕಲಾಂಬರಧಾರಿಯಾದನಾನ್ಯ ಪನು.

೨೭

ಸೂರ್ಯಕುಲಭೂಷಣನೊಳಾಸೋಮಯಾಜಿಯೊಳು
ಮೆರೆವ ಉತ್ತರಕೋಸಲಾಧೀಶ್ವರನೊಳು
ಕಣ್ಣಿ ಗುತ್ತವವೀಯುವೆರಡನೆಯ ಸೋಮನೊಲು
ಜನಿಸಿದನು ಕೌಸಲ್ಯನೌರಸನು ಸುತನು.

೨೮

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞನಾದನನು ಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠನೆನುವನನು
ಸ್ವಾಧಿಕಾರದೊಳಿರಿಸುತಾಸ್ವಾತ್ಮಜನನು
ಆ ಬ್ರಹ್ಮವರಸಭಾಂತಶ್ರಾಂತಯಶಯುತನು
ಬ್ರಹ್ಮಗತಿಗೈದಿದನು ಕೌಸಲ್ಯನೃಪನು.

೨೯

ಶಾಸನಾಂಕಿತಮಹಿಯನಾಳಿದನು ಸುಪ್ರಜನು
ಅನ್ವಯಾಪೀಡನಿಭನಾಪ್ರಜೇಶ್ವರನು
ನಿಸ್ಪೀಡಮಾದೊಳ್ವಿನಾಳ್ವಿಕೆಯೊಳಾಪ್ರಜರು
ಹರ್ಷಾಶ್ರುಕಲಿತಾಕ್ಷರಾನಂದಿಸಿದರು.

೩೦

ಪಿತ್ರಾದಿಸೇವೆಯಿಂದರ್ಹತೆಯನಾಂತವನು
ಪತ್ರರಥಕೇತುವೋಲೆಸೆಯುತಿರುವವನು
ಪುತ್ರವಂತರೊಳು ಪಿತನಗ್ರನೆನಲೆಸಗಿದನು
ಪದ್ಮಪತ್ರಾಂಬಕನು ಪುತ್ರನಾಮಕನು.

೩೧

ವಿಷಯತ್ಯಷ್ಟಾ ಮುಕ್ತನಾದವನು ಆ ನೃಪನು
 ಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠನಮರೇಂದ್ರ ಸಖನಾಗುವವನು
 ಬೆಳಗುವನು ವಂಶವನು ವಂಶಕರನೆಂದರಿದು
 ಆ ತ್ರಿಪುಷ್ಕರದೊಳಿಡ್ಡಾಂತನಮರತೆಯ.

೩೨

ಆ ಪುತ್ರನೃಪಸತ್ತ್ವಿ ಪುಷ್ಕಪೂರ್ಣಮೆಯಂದು
 ಪ್ರಭೆಯಿಂದಲಾಪುಷ್ಕರಾಗವನು ಗೆಲ್ಲು
 ಮೆರೆವ ಪುಷ್ಕಾಖ್ಯನನು ಪೆತ್ತೆಂದು ಪುಷ್ಪಿಯನು
 ಜನಮಾಂತುದಾಪುಷ್ಕನಿಭನೊಗೆದನೆಂದು.

೩೩

ಮಹಿಯನು ಮಹೇಚ್ಛನಂದಾತ್ಮಜನೊಳುಳಿದವನು
 ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ ಜೈಮಿನಿಯನಾಶ್ರಯಿಸಿ ನೃಪನು
 ಆತನುಪದೇಶಿಸಿದ ಯೋಗವಿದ್ಯೆಯಿನಂದು
 ಜನಿಭೀರು ನಿರ್ಜನ್ಮಪದವಿಗೈದಿದನು.

೩೪

ತತ್ಪ್ರಭವನುರ್ವಿಯನು ಬಳಿಕ ತಾನಾಳಿದನು
 ಧ್ರುವಸಂಧಿಯನುವನು ಧ್ರುವಸದೃಶ ನೃಪನು
 ವರಸತ್ಯಸಂಧನೊಳು ನಮಿತಾರಿ ಜನಸಂಧಿ
 ಧ್ರುವಪದವ ತಾನಾಂತು ಮೆರೆದಿದುರ್ದಮೆ.

೩೫

ದರ್ಶಾತ್ಮಯೇಂದುವೊಲು ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾದವನು
 ಪುತ್ರನು ಸುದರ್ಶನನು ಎಳೆಯನಿರುವಂದು
 ಮೃಗದೀರ್ಘಲೋಚನನು ಮೃಗಯಾವಿಹಾರದೊಳು
 ಸಿಂಹದಿಂದಳಿದನು ನೃಸಿಂಹನವನಿಪನು.

೩೬

ಅಮರನಾದವನಿಸನಮಾತ್ಯರುಗಳೈತಂದು
ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗಿರುವ ಪುರಜನರ ನೆನೆದು
ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ರೀತಿಯೊಳು ವಂಶೈಕತಂತುವನು
ಸಾಕೇತದೊಡೆಯನೆನಲೆಸಗಿದರಂದು.

೩೭

ಸಿಂಹಶಾಬಕದಿಂದಲೆಸೆವ ಕಾನನದಂತೆ
ಬಾಲಶಶಿಯಿಂದೆಸೆಯುವಾಕಾಶದಂತೆ
ಕಮಲಕುಟ್ಟಲಕಲಿತ ವರಸರೋವರದಂತೆ
ರಘುಕುಲವು ಬಾಲನೃಪನಿಂದೆಸೆದುದತ್ತೆ.

೩೮

ಮಕುಟವನು ತಳೆದ ಆ ಬಾಲನನು ಕಂಡವರು
ಅಪ್ಪನವೊಲಿರ್ಪನಿವನೆಂದೂಹಿಸಿದರು
ಮರಿಯಾನೆ ಮುಗಿಲೊಂದು ಮುಂಗಾಳಿಯಾಂತಂದು
ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮುಕುರುವೊಲು ಗೋಚರಿಸದೇನು !

೩೯

ಚಾರುವೇಷವ ತಳೆದು ಮಾವುತನ ನೆರವಾಂತು
ಆನೆಮೇಲೈತರಲು ನೃಪಕುಮಾರಕನು
ತಂದೆಯನು ಕಂಡವೊಲೆ ಪಡ್ವರ್ಷದರಸನನು
ಗೌರವದೆ ನೋಡಿದರು ಪುರಜನರು ನಲಿದು.

೪೦

ಹಿರಿಯರಾಹಿರಿಯ ಸಿಂಹಾಸನವು ತುಂಬಿದೊಲು
ಕುಳಿತುಕೊಳಲಾದನಾಬಾಲನಕ್ಷಮನು
ಹೇಮಕಾಂತಿವೊಲುಗುವ ನಿಜಮಹಿಮೆಯಿಂದವನು
ವಿಷ್ಣುರದೊಳುಳಿದೆಡೆಯ ತಾಂ ತುಂಬಿದವನು.

೪೧

ಹರಿಪೀಠದಿಂದಿಳುಹಿದವನ ಕುರುಗಾಲುಗಳು
 ಕನಕಮಯ ಕಾಲ್ಮಣಿಯ ಸೋಂಕದೊಡಮಂದು
 ಅಲತೀಗೆಯ ಕೆಂಪೆಸೆಯುವನಡಿಯನೆರಗಿದರು
 ಉನ್ನತ ಕಿರೀಟಧರಾರಾಧರಾಧಿಪರು.

೪೨

ಚಿಕ್ಕದಾದರು ರತ್ನ ಅಮಿತತೇಜವ ತಳೆದು
 ವರಮಹಾನಿಲಮಣಿಯೆನಿಸಿಕೊಳುವಂತೆ
 ಕಿರಿಯನಾದರು ನೃಪನು ಅಮಿತತೇಜವ ತಳೆದು
 ವರಮಹಾರಾಜನೆಂದೆಸೆದನಂದಲ್ಲಿ.

೪೩

ಚಾನುರಗಳಿಕ್ಕಲದೊಳಾಡುತಿರೆ ಕೆನ್ನೆಯೊಳು
 ಜೋಲ್ದಿಳಿದ ಕಾಕಪಕ್ಷಗಳಲುಗುತಿರಲು
 ಆ ಮುಖೋತ್ಪನ್ನಮಾದಾಣತಿಯ ನುಡಿಗಳವು
 ಕಡಲದಂಡೆಯ ತನಕ ಭಂಗಗೊಳದಿಹವು.

೪೪

ಕನಕಪಟ್ಟದೊಳೆಸೆವ ಫಾಲಫಲಕದೊಳವನು
 ತಿಲಕವನು ತಿದ್ದಿಟ್ಟ ಆ ಸ್ಮೇರಮುಖನು
 ಅರಿಸುಂದರಾಂಗಿಯರ ವದನಾರವಿಂದದೊಳು
 ಅಂಥ ಆ ತಿಲಕವನು ಅಳಿಸಿದನು ನೃಪನು.

೪೫

ಅಧಿಕಸುಕುಮಾರಯುತನಾತನು ಶಿರೀಷದೊಲು
 ಭೂಷಣಗಳಿಂದೆಯುಂ ಕಡುಬಳುವನನು
 ಆ ಬಾಲಭೂಪಾಲನನುಭಾವನಶಬ್ದಿದೆ
 ಗುರುತರದ ಧಾರಿಣಿಯ ಧುರವ ಧರಿಸಿದನು.

೪೬

ಹಲಗೆಯೊಳು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಖಿಳಾತ್ನರಂಗಳನು
ಕಲಿತುಕೊಳುವಷ್ಟರೊಳು ಆ ಸುದರ್ಶನನು
ದಂಡನೀತಿಯ ಸರ್ವಫಲವನನುಭವಿಸಿದನು
ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಯೊಳವನು.

೪೭

ಅವನಿದೆಯೊಳಲ್ಪಾವಕಾಶವಿಹುದೆನುವುದನು
ನೆಲಸಲೆಂದೈತಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನರಿತು
ಅಪ್ಪಿದಳು ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ನೆಳಲಿನ ನಿಮಿತ್ತದೊಳು
ಸಾಕ್ಷದಾಲಿಂಗನಕೆ ನಾಣ್ಣಿದಪಳೆನಲು.

೪೮

ನೊಗದ ಹೋಲಿಕೆಯಿರದ ಹೆದೆಯ ಕಿಣಮಣಮಿರದ
ಕೂರಸಿಯ ಆ ಹಿಡಿಯ ಸೋಂಕಿನಿಸುಮಿರದ
ಆ ಬಾಲರಾಜಭುಜಮಾತ್ರದಿಂದಿಳೆಯಂದು
ತಾಂ ಸುರಕ್ಷಿತನಾದುದರಿಭಯವನುಳಿದು.

೪೯

ದೇಹದಂಗಾಂಗಗಳೆ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲ
ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ಶೋಭಿಸುತಲೆಸೆದುವೆಂದಲ್ಲ
ಜನಮನಃಪ್ರಿಯಮೆನಿಸಿದನ್ವಯದ ಗುಣಗಳುಂ
ದಿನದಿನಕೆ ಆತನೊಳು ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗಿದವು.

೫೦

ತಾಂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದೊಳು ಕೊನೆಗಂಡುವನ್ನಿಂದು
ನೆದೆವವೋಲೋಜರನು ಬಳಲಿಸದೆ ನೃಪನು
ವರ್ಗಮೂರರ ಮೂಲವೆನಿಪ ಮೂಬಿಜ್ಜೆಯನು
ಗಳಿಸಿದನು ಮೇಣ್ ಜನರಧೀನತೆಯನವನು.

೫೧

ಮೈಯ ಮೊದಲರ್ಧವನು ಹಸರಿಸುತಲೊಂದಿಸು
 ಮೇಣಂತೆ ಕಿರಿದುಗೈದೆಡದೊಡೆಯನಿಸು
 ತಲೆ ಕುರುಳ್ಳಳ ಕಟ್ಟ ಕಣೆಯ ಕಿವಿವರೆಗೆಳಿದು
 ಚಾಪವಿದ್ಯಾಕುಶಲನವನೆಸೆದನಂದು.

೫೨

ಪೆಣ್ಣೊಲಿದು ಕಣ್ಣೊಂದಲೀಂಟಿ ನಲಿವ ಮಧುವಿದು
 ರಾಗವೆನುವ ಚಿಗುರೊಳಿಸೆವ ಮನಸಿಜತರುಮುವಿದು
 ಕೃತಕವಲ್ಲದೆಲ್ಲ ಅವಯವಂಗಳಾಭರಣವಿದು
 ಮೆರೆಯಲಿರುವ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ವಿಲಾಸಪದವಿದು
 ಇಂತು ಮೆರೆವ ಯೌವನವನು ತಳೆದನಾ ಸುದರ್ಶನಾಖ್ಯನು.

೫೩

ಶುದ್ಧಸಂತಾನವನು ಬಯಸಿದ
 ಮಂತ್ರಿಜನ ಕರೆತಂದ ಪೆಣ್ಣಳು
 ದೂತಿಯರು ತೋರಿಸಿವ ತನ್ನಾ
 ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಿಂತ ಚೆಲುವಾದರಸುಕುವರಿಯರು
 ತರುಣನೃಪನ ಸುದರ್ಶನಾಖ್ಯನ
 ನೊಲಿದು ಆ ನೃಪನದಕು ಮೊದಲೆಯೆ
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಕರವಿಡಿದ ಭೂ ಶ್ರೀ
 ವನಿತೆಯರ್ಕಳ ಜೊತೆಯ ಸವತಿಯರಾದರಂದವರು.

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸರ್ಗ ಅಗ್ನಿವರ್ಣಶೃಂಗಾರ

೧

ಅಗ್ನಿತೇಜನ ಸುತನನಾಅಗ್ನಿವರ್ಣನನು
ವಶಿ ತನ್ನ ಪದದೊಳೊಲಿದಭಿಷೇಕಗೈದು
ಪಶ್ಚಿಮವಯಸ್ಸಿನೊಳು ಶ್ರುತವಿದರಪಶ್ಚಿಮನು
ಸಾರಿದನು ರಾಘವನು ಆ ನೈಮಿಶವನು.

೨

ಭೂಮಿಯೊಳು ಹರಹಿದ ಕುಶಂಗೊಳೊಳು ತಲ್ಪವನು
ಆ ತೀರ್ಥಸಲಿಲದೊಳು ವರದೀರ್ಘಕೆಯನು
ಎಲೆನನೆಯೊಳಾಸೌಧವಾಸವನು ಮರೆತವನು
ಫಲನಿಸ್ಪೃಹಸ್ತಪವನಿಸಗಿದನು ತಾನು.

೩

ಲಬ್ಧಪಾಲನವಿಧಿಯೊಳಾಸುತನು ಖೇದವನು
ತಳೆದುದಿಲ್ಲರಿಗಳನು ದಲ್ ತೋಳ್ಬಲದೊಳು
ಗೆಲಿದಯ್ಯನಿಳೆಯ ಮಗನನುಭವಿಸಲಿತ್ತಿಹನು
ಕೇಡಿಗರ ಕಳೆದೊಗೆಯಲೆಂದಿತ್ತನೇನು.

೪

ಅನ್ವಯಾಗತಮಾದ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನು
ಕೆಲಕಾಲ ನಡಸಿದನು ಆ ಅಭಿಕನ್ಯಪನು
ಬಳಿಕದನು ಸಚಿವರೊಳು ಸಲೆ ನಿಲಿಸುತಿರಿಸಿದನು
ಅಬಲೆಯರೊಳಾತನ್ನ ಯಾವನವನು.

೫

ಕಾಮಿನೀಸಹಚರನಿಗಾಕಾಮುಕಂಗಂದು
ನವಮೃದಂಗಧ್ವನಿಯ ಹರ್ಷಾಗ್ರಗಳಿಲಿ
ಹಿಂದಣ ಮಹೋತ್ಸವಗಳೊಂದೊಂದುಮುಳಿಸಿದುದು
ಆ ಮುಂದಣಧಿಕತರಮೆನಿಸಿದುತ್ಸವದೆ.

೬

ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯಸುಖಶೂನ್ಯವೆನುವೇಕಕ್ಷ—
 ಣಾಂತರವನಾದರೂ ತಾಂ ಸಹಿಸದಂದು
 ಅಕ್ಷಮನು ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕಜನರನೀಕ್ಷಿಸದೆ
 ರಮಿಸಿದನು ಪಗಲಿರುಳುವೊಲಿದಂತವುರದೆ.

೭

ಮಂತ್ರಿಜನಗೌರವದಿನೆಂದಾದರೊಂದುದಿನ
 ಜನರೇಳಿಸಿದೊಂದಾತ್ಮದರ್ಶನವ ನೃಪನು
 ತಾನನುಗ್ರಹಿಸುವನು ತನ್ನೊಂದು ಚರಣವನು
 ಕೇವಲ ಗವಾಕ್ಷದೊಳು ತೋರುತ್ತಲವನು.

೮

ಮೂಡುವೆಳನೇಸರಿನ ಕೆಂಬಿಸಿಲ ಕಾಂತಿಯೊಳು
 ಬಿರಿನ ತಾವರೆಯೆನಲು ತೋರುತೆಸೆದಿರಲು
 ಥಳಥಳಿಸುವಾ ತನ್ನ ಎಳೆಯುಗುರ ಪೊಗರಿನೊಳು
 ಮೆರೆವಡಿಯ ಸೇವಿಸಿದರನುಚರರು ಮಣಿದು.

೯

ಯಾವನೋನ್ನತವಿಲಾಸಿನಿಯರ ಕುಚಾಗ್ರದೊಳು
 ಕ್ಷೋಭೆವಡೆದೆಯೆಲೆವ ಕಮಲಾಕರದೊಳು
 ಗೂಢಮೋಹನಗೃಹದೊಳಾಗಾಢಮನ್ಮಥನು
 ಚಿಲ್ಲಾಟವಾಡಿದನು ವರ ನಾರಿಯರೊಳು.

೧೦

ನೀರಾಟದೊಳು ತೊಳೆದ ಕಾಡಿಗೆಯ ಕಣ್ಣಿನೊಳು
 ಕೆಂಬಣ್ಣವಳಿಸಿರುವ ಕೆಳದುಟಿಯೊಳವರು
 ನೈಜಕಾಂತಿಯೊಳಿಸೆವ ಮುಖಗಳಿಂದಾತನೊಳು
 ಮೋಹವನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರವನಂಗನೆಯರು.

೧೧

ಘ್ರಾಣಕಮನೀಯಮಧುಗಂಧದೊಳು ಬಗೆಗೊಳುವ
ವರಪಾನರಚನೆಗಳನಾಪ್ತಿಯಾಸಖನು
ಗಂಡಾನೆ ಪಿಡಿಯೊಡನೆ ಅರಳಿದರವಿಂದವನು
ಸಾರುವೊಲು ಸಾರಿದನು ನೋದವಾಂತವನು.

೧೨

ಉದ್ದೇಶಹೇತುಮಾದವನ ಮುಖಮದಿರೆಯನು
ಗುಟ್ಟಿ ನೊಳಗಿತ್ತು ದನು ಸತಿಯರೆಳಸಿದರು
ಆ ನೃಪನುಮೆಳಸಿದನು ಬಕುಳಸಮದೋಹದನು
ಅಂಗನೆಯರಾನನದ ಆಸವಾಂಬುವನು.

೧೩

ಅಂಕಪರಿವರ್ತನಾರ್ಹಂಗಳೆನಿಪೊಂದೊಂದು—
ಮಂಕಮನಶೂನ್ಯಮೆನಲೆಸಗಿದವಂದು
ವಲ್ಲುವಾಕ್ಯನೊಳೆಸೆವ ಆ ಚಾರು ಪೆಣ್ಣೊಂದು
ಹೃದಯಂಗಮಸ್ಪನದ ವೀಣೆ ಮೇಣೊಂದು.

೧೪

ಹಾರಕೇಯೂರಂಗಳಲಗುತಿರಲಾಕುಶಲಿ
ತಾನೆ ಮದ್ದಳೆ ನುಡಿಸಿ ಮನಸೆಳೆಯಲೊಲಿದು
ಆಚಾರ್ಯರೆದುರಿನೊಳೆ ಅಭಿನಯವ ತಪ್ಪಿದರು
ನಾಣ್ಣೊಂಡರಾ ಎಲ್ಲ ವರ ನರ್ತಕಿಯರು.

೧೫

ನಾಟ್ಯವಸಾನದೊಳು ಸೇದೆಯಿಂದೊಗೆದಿಳಿದು
ಬೆಮರಹನಿ ತಿಲಕವನು ಅಳಿಸುತಿರಲಂದು
ಅತ್ತಿಯಿಂ ಮುದ್ದಿಸುತಲಾನನವನೊದಿದನು
ಮೀರಿಸಿದನಮರಾಲಕೇಶ್ವರರನವನು.

೧೬

ಆ ನೃಪನು ನವಕಾಮ್ಯವಸ್ತು ರತನಾದಂದು
 ಸಾವರಣದೃಷ್ಟ್ಯ ಸಾಧನಗಳನು ತಿಳಿದು
 ವಿಷಯೋಪಭೋಗಸುಖದಾರ್ಥಮಾತ್ರವನು
 ಪಡೆವವೋಲಿಸಗಿದರು ಸತಿಯರ್ಥೈತಂದು.

೧೭

ಚಿಂದಳಿರವೋಲಿರುವ ತುದಿಬೆರಳ ಬೆದರಿಕೆಯ
 ಹುಬ್ಬು ಗಂಟೆಕ್ಕಿರುವ ಕುಡಿನೋಟದುರಿಯ
 ನಲ್ಲೆಯರ ವಂಚಿಸುತಲನುಭವಿಸವನಿಸನು
 ಮತ್ತೆ ಸಲಸಲಕೆ ಆ ಮೇಖಲೆಯ ಸೆರೆಯ.

೧೮

ಸಂಭೋಗರಾತ್ರಿಗಳೊಳವನಿಸನು ಬಂದವನು
 ಕಾದಲೆಯರರಿಯದೊಲು ಹಿಂದುಗಡೆ ಕುಳಿತು
 ಆಳಿಯರು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿವಂದದೊಳು ಕೇಳುವನು
 ವಿರಹಶಂಕಿನಿಯರಾಲಾಪಗಳನಂತು.

೧೯

ಅರಸಿಯರ ಬಳಿಯೊಳಿರುತ್ತೈದಲಸದಳವೆನುವ
 ನರ್ತಕೀಜನರೊಳನುರಕ್ತನೃಪನವನು
 ಬೆರಳ ಬಿಮರಿಸ ಕತದೆ ಕುಂಚ ಜಗುಳುತಲಿರಲು
 ಚಿತ್ರಗಳ ಬರೆದಂತೊ ವೇಳೆಗಳೆದಪನು.

೨೦

ಸವತಿಯರು ಬಿಂಕಗೊಳಲರಸು ಮೆಚ್ಚಿಹನೆಂದು
 ಕರುಬು ಬೆಳೆದಂಗಜವಿಕಾರದೊಳು ನೊಂದು
 ಸಿಟ್ಟಿನುಳಿದರಸಿಯರು ಪಡೆದರವರಿಷ್ಟವನು
 ಉತ್ಸವದ ನೆವದಿಂದಲಿನಿಯನನು ಕರೆದು.

೨೧

ಪರಿಭೋಗಶೋಭಿತನ ದರ್ಶನದೊಳರಸಿಯರು
ಮುನಿದುಕೊಳಲಿನನುದಯಕಿನಿಯನೈತರಲು
ಕೈಮುಗಿದು ಬೀಡಿಕೊಳುವನಿತರೊಳೆ ಮರಳಿದನು
ಗಣಿಕೆಯರ ಮೋಹದೊಂದಲಸಿಕೆಯೊಳವನು.

೨೨

ಕನಸಿನೊಳು ಸವತಿಯರ ನೆನೆದು ಕರೆವಾತನನು
ಅರಸಿಯರು ನುಡಿಯಿಸದೆ ತೊರೆಯುವರು ನೊಂದು
ಸಿಟ್ಟಿನೊಳು ಬೀಳುವುವು ಕೈಬಳೆಗಳೊಡೆದೊಡೆದು
ಮೇಲ್ವಾಸು ತೋಯುವುದು ಕಣ್ಣು ಹನಿ ಸುರಿದು.

೨೩

ದೂತಿಯರು ತೋರಿಸಿದ ಬಳ್ಳಿವನೆ ದಾರಿಯನು
ಕುರಿತು ನೃಪನೈದುವನು ಕಾಮಮೋಹಿತನು
ಅಲ್ಲಿ ಹೂಹಾಸುಗೆಯೊಳಾಯರ ನೆರೆಯುವನು
ಪೆಂಡವಾಸದ ಜನರಿಗಂಜಿ ನಡುನಡುಗಿ.

೨೪

ನಿನ್ನ ವಲ್ಲಭಜನರ ನಾಮವನು ಹೊಂದಿದೆವು
ಅವರೊಂದು ಭಾಗ್ಯವನುಮಾತಿಸುತ್ತಲಿಹೆವು
ಕಟ್ಟಾಸೆಗೊಂಡಿರುವುದೆಮ್ಮ ಬಗೆಯೆನ್ನವರು
ವೆರರ ವೆಸರೆತ್ತಿದವನಿಪನನರಸಿಯರು.

೨೫

ಹರಿದ ಹೂಸರದಿಂದೆ ಕಿತ್ತ ಮೇಖಲೆಯಿಂದೆ
ಅಲತಿಗೆಯ ಕುರುಹಿಂದೆ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದೆ
ನೃಪನುಳಿದ ತಲ್ಪಮದು ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೆಂದೆ
ಅವನ ರತಿಕೇಳಿಗಳ ಸೂಚಿಸಿದುದಿರದೆ.

೨೬

ತಾನೆ ಬಳಿದಲತಿಗೆಯ ಸತಿಯರಡಿದಾವರೆಯ
 ಸಿಂಗರಿಸುತಿರುವೆಂದು ಆ ಕಾಮಿ ದೊರೆಯ
 ದಿಟ್ಟ ತಾನುಡೆಸಡಿಲಿದರಸಿತಿಯ ಕಟೆಯೆಡೆಯ
 ಕಡೆಗೊಲಿಯಲಡಿಯಿಂದ ಪಡೆದತ್ತು ಕೊರೆಯ.

೨೭

ಚುಂಬನಕೆ ಕೆಳದುಟಿಯನೀಯದೆಯೆ ತಿರುಗಿಸಿರೆ
 ಉಡೆಯ ಕಳಚುವ ಕೈಯನಿರದೆ ನೂಂಕುತಿರೆ
 ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೊಡೆದೊಡಂ ಆತನ ಮನೋರಥವು
 ಅಂಗಜೇಂಥನವಾದುದಾವಧೂರತವು.

೨೮

ಭೋಗದಂಕಿತಗಳನು ಮುಕುರದೊಳು ನೋಳ್ವೆಂದು
 ಬಿನದಕೆಂದರಸಿಯರ ಬೆನ್ನ ಬಳಿ ನಿಂದು
 ನಗೆಯಿಂದೆ ಚೆಲುವಾದ ತನ್ನ ಪಡಿನೆಳಲಿಂದೆ
 ನಾಚಿ ಮೊಗ ತಗ್ಗಿ ಪಂತೆಸಗುವನು ಭರದೆ.

೨೯

ತಮ್ಮ ನಳಿತೋಳುಗಳನೆಸೆದು ಕೊರಳನು ಬಿಗಿದು
 ತುದಿಗಾಲಿನಲಿ ನಿಂದು ದಯಿತೆಯರು ನಲಿದು
 ಹಾಸಿಗೆಯನುಳಿದೇಳುವಿನಿಯನನು ಬೇಡುವರು
 ಕಡೆಯಿರುಳ ಬೀಳ್ಕೊಳುವ ಚುಂಬನವನವರು.

೩೦

ಪರಿಭೋಗಲಕ್ಷ್ಮ ಮಂಡನವ ಕಂಡವನೆಂತು
 ಮೋದಗೊಂಡುಬ್ಬುವನು ಆ ತರುಣ ನೃಪನು.
 ದೇವೇಂದ್ರಶೋಭೆಯನು ಪಳವ ನೃಪವೇಷವನು
 ಮುಕುರದೊಳು ಕಂಡಂತು ನಲಿಯನವನಿಪನು.

೩೧

ಕೆಳೆಯರುಜು ಗದೊಂದು ನೆವವಿಡಿದು ಆ ನೃಪನು
ಮತ್ತೊಂದುವಳಿಡೆಗೆಂದು ತೆರಳಲಿರುವೆಂದು
ಹೇ ಶರನೆ ಬಲ್ಲೆವು ಪಲಾಯನಚ್ಛಲವಿದನು
ಎಂದವರು ಗದರಿಪರು ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದೆಳೆದು.

೩೨

ನಿರ್ದಯರತಿಶ್ರಮದೊಳೊಗೆದೊಂದು ಸೇದೆಯೊಳು
ತರುಣಿಯರು ಪರಿರಂಭಣವ್ಯಾಜದಿಂದೆ
ಪೀವರಸ್ತನಲುಪ್ತಚಂದನದ ವಸ್ತ್ರದೊಳು
ಮಲಗಿದರು ಮೈಮರೆತು ಸಲೆ ಮೋದದಿಂದೆ.

೩೩

ಯಾರುಮರಿಯದವೋಲು ಮಿಲನಕೆಂದಿರುಳಿನೊಳು
ಗುಟ್ಟಿನಿದೈದುವುದನಾಳಿಯರಿನರಿದು
ಅಂಗನೆಯರಾತನನು ಕಾಮುಕನೆ ಕತ್ತಲೊಳು
ವಂಚಿವೆಯ ನಡೆಯೆಂದು ಕರೆತಂದರಂದು.

೩೪

ಚಂದಿರನ ಕರಗಳಿಂದಾಮೋದವಡೆದಂತೆ
ರಮಣಿಯರ ಸೋಂಕಿನೊಳು ಸೊಗವಡೆದು ನಲಿದು
ಇರುಳೊಳೆಚ್ಚರವಾಂತು ಪಗಲು ನಿಧ್ವೆಯೊಳಿರುತೆ
ನೈದಿಲೆಯ ಕೊಳದವೋಲಾದನವನಿಪನು.

೩೫

ಉಗುರುಗಾಯದ ತೊಡೆಯೊಳಳವಡಿಸಿ ವೀಣೆಯನು
ಕಚ್ಚಿರುವ ಕೆಳದುಟಿಯೊಳಿಟ್ಟು ವೇಣುವನು
ನುಡಿಸುವಂದರೆನೊಂದೊ ಕೊಂಕಿಸಿದ ಕಣ್ಣಿನೊಳು—
ಮವನಿಪನು ಮುದಗೊಂಡು ಲೋಭವಾಂತಪನು.

೩೬

ಸತ್ವಾಂಗವಚನಂಗಳಳವಟ್ಟ ನಾಟ್ಯವನು
 ಗುಟ್ಟಿನೊಳು ಅರಸಿತಿಯಿಂದರಿತು ನೃಪನು
 ಮಿತ್ರಜನಸನ್ನಿಧಿಯೊಳದನಾಡಿ ತೋರುವನು
 ನಾಟ್ಯಗುರುವರ್ಯರೊಳು ಚರ್ಚಿಸುವನದನು.

೩೭

ಕುಟಜಕಕುಭಸೃಜಗಳಂಸದೊಳು ತೊನೆವನು
 ನೀಪರಜಮಂಗದೊಳು ತೊಳಗುತಿರುವನು
 ರತಿಕ್ಕೇಳಿಗಳಿಸುವನು ವರ್ಷದಾರಂಭದೊಳು
 ಪ್ರಮದಬರ್ಹಿಗಳೆಸೆವ ಕೃತ್ರಿಮಾದ್ರಿಯೊಳು.

೩೮

ಪ್ರಣಯಕಲಹದಿ ನೊಂದು ಮೊಗದಿರುಹಿದೋಪಳನು
 ಸಂತ್ಯಸುವಾತುರವ ತೊರೆವನವನಿಪನು
 ಘನಶಬ್ದವಿಕ್ಲವೆಯರಾತನ್ನ ವಕ್ಷವನು
 ಮರೆವೊಗುವರೆಂದೆಳಸಿ ತಾಂ ಕೆಮ್ಮನಿಹನು.

೩೯

ಸವಿತಾನಸೌಧದೊಳು ಲಲಿತಾಂಗನಾಸಖನು
 ಆ ಶರದ್ರಾತ್ರಿಯೊಳು ವಿರಮಿಸುತಲವನು
 ಸುರತದಾಯಾಸವನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು
 ಘನವಿರಹಿತೋಲ್ಲಸಿತ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಳದನು.

೪೦

ಕಟಯೆಡೆಯ ಮೇಖಲೆವೊಲರಸಂಚೆಯೆಸೆಯುತಿರೆ
 ವೊರವಾರಿನಂದದೊಳು ಪುಳಿನದೆಡಿ ತೋರೆ
 ಕಾಂತಾವಿಲಾಸವನು ಅನುಕರಿಸ ಸರಯುವನು
 ಹಮ್ಯಜಾಲಂಧ್ರಗಳಿನೀಕ್ಷಿಸನು ನೃಪನು.

೪೧

ಅಗರುಧೂಪದ ಹೊಗೆಯ ಮರ್ಮರದ ಗರಿಮುರಿಯ
ಹೇಮಮಯಮೇಖಲೆಯ ಹೊಳೆಹೊಳೆನ ಸಿರಿಯ
ಹೇಮಂತವಸನದಿಂದೆಳೆವರಸಿಮಧ್ಯೆಯರು
ನೀವೀವಿವೋಚನಾಸಕ್ತನನು ಅವರು.

೪೨

ಸರ್ವಸುರತಾಂತರಕ್ಷಮಗಳೆನಿಪಾಕ್ಷವೆಗ—
ಳಚಲದೀಪಾಕ್ಷಿಗಳಿನೀಕ್ಷಿಸುತಲಂದು
ಅನಿಲನಾಂದೋಳವಿರದಂತವುರದೆಡೆಗಳೊಳು
ನರಪತಿಯ ತತ್ಕೃತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿವೋಲಿಹವು.

೪೩

ತೆಂಕಣಿಲರಿಂದೊಗೆದ ಮಾವಿನೆಳೆನನೆಕೊನೆಯ
ನೋಡಿದಬಲೆಯರಂದು ತಾಳದಗಲಿಕೆಯ
ಪ್ರಣಯ ಕೋಪವನುಳಿದು ಬಯಸಿದರು ಲಗುಬಗೆಯ
ತಳೆದವರು ತಾವೆ ಬಂದವನಿಪನ ಕೆಳೆಯ.

೪೪

ತೊಡೆಯ ಮೇಲರಸಿಯರ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡವನು
ಪರಿಜನರು ತೂಗುವುಯ್ಯಾಲೆಯೊಳು ಕುಳಿತು
ಹಗ್ಗ ಹರಿವಂದದೊಳು ತೂಗುತಿರಲಬಲೆಯರು
ಹೆದರಿ ತೋಳ್ಳೆಳನೆಸೆದು ಕೊರಳನಪ್ಪುವರು.

೪೫

ಚಂದನವ ತೊಡೆದಿರುವ ಕೊಡವೊಲೆಗಳಬಲೆಯರು
ಮುತ್ತಿನಾಭರಣಗಳ ಧರಿಸಿದಬಲೆಯರು
ರತ್ನಮಯ ಕಾಂಚಿಯನು ಪೊರವಾರೊಳಾಂತವರು
ಗ್ರೀಷ್ಮವೇಷಂಗಳಿಂದವನನೊಲಿಸಿದರು.

೪೬

ರಕ್ತಪಾಟಲಕುಸುಮದಾಸವನಿನಿಂಟಿದನು
 ಅಮೃಪಲ್ಲವಯುತವನನಿಪನು ತಾನು
 ಜೈತ್ರನಸಗಮನದಿಂದತಿಸೊರಗಿದಾ ಅತನು
 ಮರಳಿ ಬಲಯುತನಾದನಾತನಂಗಳನು.

೪೭

ಮದನಜೋದಿತನಿಂತು ಅನ್ಯಕರ್ಮವನುಳಿದು
 ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಂಗಳೊಳಗದ್ದು ತಿರುವೆಂದು
 ಮತುಪರಂಪರೆಗಳನು ತಾನರಿತುಕೊಳುತಿಹೆನು
 ಧರಿಸಿರುವ ಕುಟಜಾದಿ ಹಾರದಿಂದವನು.

೪೮

ಅತಿಮತ್ತನಾದರೂ ನಿಜಮಹಿಮೆಯಿಂದವನು
 ಅನ್ಯರ ಪರಾಭವಕೆ ಗುರಿಯಾಗದಿಹನು
 ಭೋಗಭವರೋಗದಿಂದಾದರೂ ಸೊರಗಿದನು
 ದಕ್ಷಶಾಪಗ್ರಸ್ತಚಂದ್ರನೊಲು ನೃಪನು.

೪೯

ದೋಷಯುತಮೆಂದರಿತ ಮದ್ಯಾದಿಗಳ ಬಿಡನು
 ಭಾವಿಸನು ಭೇಷಜರ ನುಡಿಗಳನುಮಂತೆ
 ಪ್ರಿಯವಿಷಯಸುಖಗಳಿಂದಿಂದ್ರಿಯ ಗಣಂಗಳನು
 ಸೆಳೆದಿತ್ತಲೈದುವುದು ಕಠಿಣತರಮಲ್ಲೆ.

೫೦

ಬಿಳ್ಳಿಡಿದ ಮೊಗದಿಂದೆ ಕುಗ್ಗಿರುವ ದನಿಯಿಂದೆ
 ಮಿತವಾದ ಮೈಮೇಲಿನಾಭರಣದಿಂದೆ
 ಹೆರರ ಕೈಹಿಡಿದೊಯ್ಯನಡಿಯಿಡುವ ನಡೆಯಿಂದೆ
 ಕಾಮಿನೊಲು ಕೊರಗಿದನು ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದೆ.

೫೧

ಕೊನೆಯ ಕಲೆಯೊಂದುಳಿದ ಶತಿಯೆಸೆವ ಬಾನಿನೊಲು
ಕೆಸರುಳಿದ ಬೇಸಗೆಯ ಪೆರ್ಮಡುವಿನೊಲು
ಕಿರುಗದಿರ ಕುಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಡರಿನೊಲು
ತಾನಾದುದನ್ವಯವು ಕ್ಷಯದರಸನಿರಲು.

೫೨

ರೋಗವನು ಬೈತರಿಸಿದವನಿಪನ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ವ್ಯಸನಶಂಕಿನಿಜನರಿಗೊರೆದರಿರದಂದು
ಪುತ್ರಾರ್ಥಮವನಿಪನು ನಿತ್ಯವೂ ತೊಡಗಿಹನು
ಕರ್ಮಗಳಲೀಮಾತು ಸತ್ಯವಹುದೆಂದು.

೫೩

ಅಮಿತವನಿತಾಸಖನು ತಾನಾದರೂ ನೃಪನು
ಅನುಳಸಂತಾನವನು ಕಾಣದಿರುವವನು
ವೈದ್ಯರೌಷಧಗಳಿಂದುಡುಗದುರುರುಜೆಯಾಂತು
ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರಪೋಲಾದನಂತು.

೫೪

ಪಶ್ಚಿಮಕ್ರತುವಿದಪುರೋಹಿತನನೊಡವೆರೆದು
ರೋಗಶಾಂತಿಕ್ರಿಯಾವ್ಯಾಜದಿಂದಂದು
ಆ ಗೃಹಾರಾಮದೊಳೆ ಭುಗ್ಗನುರಿದಗ್ನಿಯೊಳು
ಗುಟ್ಟಿನಿಂದುರಿಸಿದರು ನೃಪನ ವಪುವದನು.

೫೫

ಅಗ್ನಿವರ್ಣನ ಪತ್ತಿಯೊರ್ದಳಂತರ್ದತ್ತಿ—
ಯೆಂದರಿತು ಪುರಜನಪ್ರಮುಖರನು ಕರೆದು
ಮಂತ್ರಿಜನಮುಖ್ಯಕಳೆಲ್ಲರಾಪೋಚಿಸುತೆ
ಪಟ್ಟವನು ಕಟ್ಟಿದರು ಆ ತಾಯಿಗಂದು.

೫೬

ಅಂಥ ದೊರೆಯನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೊಂ
 ದಳಲಬೇಗೆಯೊಳಿಳಿದ ಬೆಚ್ಚನೆ
 ಕಣ್ಣ ಹನಿಗಾ ಮೊದಲು ತಪಿಸಿದ ಬಸಿರದು
 ಶೀತಲತೆಯನು ಪಡೆದುದಂದಾ
 ಕನಕಕುಂಭಗಳಿಂದಲಿಳಿಯುವ
 ತಣ್ಣಿ ತಹ ವಂಶಾಭಿಷೇಕೋದಕದೊಳು.

೫೭

ಪ್ರಸವಸಮಯಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾದಾಪ್ರಜರ ಸಂಪದದೇಳೆ ಸಾಧಿಪ ಬಗೆಯೊಳು
 ಶ್ರಾವಣದೊಳೂರಿರುವ ಹಿಡಿಬೀಜವನು ತಳೆದಿಳೆಯಂತೆ ಗರ್ಭವ ತಳೆದು
 ತನ್ನಾಪೊಡೆಯೊಳು
 ಮಣಿಸಿ ತನ್ನಾಣತಿಯೊಳಿಲ್ಲರನಂದು ವೃದ್ಧಾನಾತ್ಮವೃಂದದ ನೆರವೊಳು
 ಹೇಮಸಿಂಹಾಸನವನೇರಿದ ರಾಣಿ ತನ್ನಾಪತಿಯ ರಾಜ್ಯವ ಕ್ರಮದಿನಾಳುತೆ
 ಪೊರೆದಳು.

ಪ್ರೊ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಅವರ ಕೃತಿ ರತ್ನಗಳು

ವಚನ ಭಾರತ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದ ಹದಿನೆಂಟು
ಪರ್ವಗಳ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ. ತಿಳಿಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ
ದಲ್ಲಿದೆ. ಪುಟಗಳು ೫೦೦.

ಬೆಲೆ ೬-೮-೦

ಕಥಾಮೃತ

ಸೋಮದೇವ ಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆ
ದಿರುವ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ' ದ ಕನ್ನಡದ
ಅನುವಾದ. ತಿಳಿಗನ್ನಡ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಸುಂದರ
ವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪುಟಗಳು ೬೦೦

ಬೆಲೆ ೭-೮-೦

ಭಾಸಕವಿ

ಭಾಸಕವಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಾಟಕಗಳ
ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಗ್ರಂಥ.

ಬೆಲೆ ೨-೮-೦

ಪ್ರತಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ನಳಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಗ್ರಹ—	ಶ್ರೀ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್	೧	೨	೦
ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರ—	ಡಾ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	೬	೦	೦
ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಮಾನಾಟಕ—	,,	೨	೪	೦
ಕನ್ನಡ ಕಿರಾತಾರ್ಜುನಿಯ—	,,	೨	೪	೦
ಕನ್ನಡ ಕುಮಾರ ಸಂಭವ—	ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ	೨	೮	೦
ಕನ್ನಡ ಮೇಘದೂತ—	,,	೧	೦	೦
ಪ್ರೇಮಾರಾಧನ—	,,	೨	೦	೦
ಅಮರು ಶತಕಮ್—	ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ	೧	೮	೦
ಒಲುಮೆ—	ಪ್ರೊ. ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ	೧	೮	೦
ರಸ ಸರಸ್ವತಿ—	ಶ್ರೀ. ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್	೧	೮	೦
ನಗಬರೆಹಗಳು—	ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಗೋವಿಂದರಾವ್	೧	೪	೦
ರಾಜಯಂತಿ—	ಶ್ರೀ. ಕ.ವೆಂ. ರಾಜಗೋಪಾಲ	೧	೮	೦
ಕನಿಲ್‌ವರ್ತ್—	ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ	೩	೦	೦

ಮುಂಬರಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ—	ಪ್ರೊ. ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್			
ಮಾರ್ಕಪ್ರೋಪೊಸಿಟಾ ಕಥನ—	ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ನಾಗೇಗೌಡ			
ಕನ್ನಡ ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ—	ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ			
ಕನ್ನಡ ಶಾಕುಂತಲ—	,,			
ವಿರಾಟಸರ್ವ—	ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್			
ಕರ್ಮಯೋಗ—	ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ			
ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು—	ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಪಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ			
ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ—	ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಕೆ. ರಾಜಗೋಪಾಲ			

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ :

ಶಾರದಾಮಂದಿರ, ೫೭೮ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವನಂ, ನೈಸೂರು.

